

Kallelse till sammanträde med Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Datum och tid: 2023-04-26, klockan 13:30

Plats: Stadshusets sammanträdesrum, Christian Nilsson

Förhinder anmäls till Ina Petersson, ina.petersson@eslov.se

Ordförande

Bengt Andersson (M)

1. Upprop

2. Val av protokolljusterare

3. Ekonomisk månadsrapport för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för mars 2023 (MOS.2023.0001)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Ekonomisk månadsrapport mars 2023
- Presentation. Ekonomisk månadsrapport för mars 2023

4. Förslag till investeringsbudget 2024 samt flerårsplan för 2025-2029 (MOS.2023.0247)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Investeringsbudget 2024 samt plan för 2025-2029, Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
- Bilaga 1 Investeringar 2024
- Bilaga 2 Årsanslag 2024
- Bilaga 3 Exploateringsprojekt 2024

5. Kompetensförsörjningsplan 2023 (MOS.2023.0253)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Kompetensförsörjningsplan 2023
- Kompetensförsörjningsplan 2023

6. Yttrande över samråd avseende renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby (MOS.2023.0077)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Yttrande över samråd avseende renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby
- Avfallsföreskrifter, bilaga 1, Sortering av avfall
- Avfallsföreskrifter, bilaga 2, Hämtningsintervall
- Avfallsföreskrifter, bilaga 3, Behållare
- Avfallsplan, bilaga 1 - Miljöbedömning
- Avfallsplan, bilaga 2 - Kommunens styrmedel
- Avfallsplan, bilaga 3 - Ekonomiska konsekvenser och resursbehov
- Avfallsplan, bilaga 4 - Översiktsplaner och framtida insamlingsystem
- Avfallsplan, bilaga 5 - Nulägesbeskrivning
- Avfallsplan, bilaga 6 - Uppföljning av avfallsplan 2018-2021
- Avfallsplan, bilaga 7 - Projektorganisation förankring och samråd
- Avfallsplan, bilaga 8 - Nedlagda deponier upp
- Avfallsplan, bilaga 9 - Barnkonsekvensanalys
- Remissversion för utskick av avfallsplan
- Remissversion avfallsföreskrifter
- Remissversion Avfallsplan
- Avdelningen gata, trafik och parks yttrande över förslag till renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby
- Stab- och miljöavdelningens yttrande över förslag till renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby

7. Förslag till ny lokal föreskrift om gångbanerenshållning (MOS.2022.0331)**Beslutsunderlag**

- Tjänsteskrivelse. Ny lokal föreskrift om gångbanerenshållning
- Förslag till nya lokala föreskrifter om gångbanerenshållning, 2023-04-04
- Föreskrifter om gångbanerenshållning i Eslövs kommun, antagna av kommunfullmäktige 1995-12-18
- Kommunstyrelsens beslut § 184, 2022. Antagande av lokala föreskrifter om gångbanerenshållning i Eslövs kommun

8. Inriktningsbeslut angående laddstolpar på allmän platsmark (MOS.2023.0211)**Beslutsunderlag**

- Tjänsteskrivelse. Inriktningsbeslut för laddstolpar på allmän platsmark
- Rättsutredning avseende om laddplatser kan anläggas med nyttjanderättsavtal på allmän platsmark eller finns det något annat alternativ? 2023-04-13

9. Utredning av e-förslag om bussförbindelse från väster till centrum (MOS.2023.0164)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Svar på E-förslag bussförbindelse från väster till centrum
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 98, 2022 E-förslag om bussförbindelse från väster till centrum
- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Bilaga 1. Kartor på busslinjer som finns idag i Eslövs tätort och karta på där busslinje 3 körde
- Bilaga 2. Förslag till utveckling av kollektivtrafiken i Eslövs tätort
- Bilaga 3. Resandestatistik för busslinje 3 och jämförelse med busslinje 1 och 2

10. Förhandsbesked för gruppbostad på fastigheten Harlösa 44:8, Harlösa 44:9 och Harlösa 44:28, Harlösa (BYGG.2023.85)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Förhandsbesked för gruppbostad på fastigheten Harlösa 44:8, Harlösa 44:9 och Harlösa 44:28, Harlösa (BYGG.2023.85)
- Beslutsunderlag. Förhandsbesked för gruppbostad på fastigheten Harlösa 44:8, Harlösa 44:9 och Harlösa 44:28, Harlösa (BYGG.2023.85)
- Yttrande från Harlösa Byalag. Förhandsbesked för gruppbostad på fastigheten Harlösa 44:8, Harlösa 44:9 och Harlösa 44:28, Harlösa (BYGG.2023.85)
- Yttrande från sakägare. Förhandsbesked för gruppbostad på fastigheten Harlösa 44:8, Harlösa 44:9 och Harlösa 44:28, Harlösa (BYGG.2023.85)
- Svar på yttranden. Förhandsbesked för gruppbostad på fastigheten Harlösa 44:8, Harlösa 44:9 och Harlösa 44:28, Harlösa (BYGG.2023.85)
- Svar på yttrande Harlösa Byalag. Förhandsbesked för gruppbostad på fastigheten Harlösa 44:8, Harlösa 44:9 och Harlösa 44:28, Harlösa (BYGG.2023.85)
- Komplettering av yttrande från sakägare Harlösa 44:29. Förhandsbesked för gruppbostad på fastigheten Harlösa 44:8, Harlösa 44:9 och Harlösa 44:28, Harlösa (BYGG.2023.85)

**11. Anmälan om olovligt byggande på fastigheten
Ölycke 1:98, Storgatan 12, Löberöd
(TILLSYN.2022.5)**

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Anmälan om olovligt byggande på fastigheten Ölycke 1:98, Storgatan 12, Löberöd (TILLSYN.2022.5)
- Beslutsunderlag. Anmälan om olovligt byggande på fastigheten Ölycke 1:98, Storgatan 12, Löberöd (TILLSYN.2022.5)

12. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

**13. Information från stab- och miljöavdelningen,
tillsynsenheten**

Marielle Ekwurtzel,
enhetschef

14. Information om biosfärområdet Storkriket

Annika Söderman,
kommunekolog

15. Information om arbetet med hållbara transporter

Stana Franjic,
projektledare
avdelningen gata,
trafik och park

**Ekonomisk månadsrapport för miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden för mars 2023**

3

MOS.2023.0001

2023-04-12
Madeleine Spjuth
+4641364210
madeleine.spjuth@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomisk månadsrapport mars 2023

Ärendebeskrivning

Ekonomisk månadsrapport för mars har tagits fram. Helårsprognosen för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är sammantaget ett resultat i nivå med budget inklusive det åtgärdsförslag som beslutats om tidigare. Periodutfallet visar på ett överskott på 2,9 mnkr, men i detta finns en osäker intäkt i ett tillsynsärende på drygt 1 mnkr som redan är bokförd som en intäkt.

Investeringarna förväntas rymmas inom budgeterad ram. Budgetramen för Årsanslagen har justerats neråt med 25 % enligt tidigare beslut.

Hälsotalet för Miljö och Samhällsbyggnad är 93,1 %. Förvaltningen har så pass få medarbetare att enstaka långsjukskrivning har en påverkan på hälsotalet med ca 2 procentenheter.

Beslutsunderlag

Ekonomisk månadsrapport för mars 2023.

Beredning

Månadsrapporten har tagits fram i samråd med avdelningarna på Miljö och Samhällsbyggnad.

Förslag till beslut

- Den ekonomiska månadsrapporten för mars godkänns.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef
Miljö och Samhällsbyggnad

Karin Sandström
Stab- och Miljöchef

Postadress: 241 80 Eslöv | Besöksadress: Stadshuset, Gröna torg 2
Telefon: 0413-620 00 | E-post: myndighetsbrevlåda@eslov.se | www.eslov.se

Månadsuppföljning mars 2023

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Hälsotal



Ramförändringar 2023 (mnkr)

• Beslutad internbudget	85,15
• Kapitalkostnadskompensation Kommer under året	
<hr/>	
Aktuell budgetram	85,15
• Beslutad åtgärdsplan	-2,5



Utfall, budget och prognos (mnkr)

	PERIOD JANUARI-FEBRUARI			HELÅR (PROGNOS)			
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	PROGNOS HELÅR INKL. ÅTGÄRDER	AVVIK. HELÅR INKL. ÅTGÄRDER
Intäkter	4,4	4,8	0,4	17,7	17,7	17,7	0,0
Kostnader	-25,7	-23,2	2,5	-102,8	-102,8	-100,4	2,5
Personalkostnader	-9,7	-8,6	1,1	-38,7	-38,7	-37,8	0,9
Driftskostnader	-10,9	-8,5	2,4	-43,9	-43,9	-42,3	1,6
Kapitalkostnader	-5,1	-6,1	-1,0	-20,3	-20,3	-20,3	0,0
Nettokostnader	-21,2	-18,3	2,9	-85,2	-85,2	-82,7	2,5
Kommunbidrag	21,2	21,2	0,0	85,2	85,2	85,2	0,0
ÅRETS RESULTAT			2,9		0,0	2,5	2,5

Kommentar perioden

- Minskade personalkostnader (+1,1 mnkr) till följd av vakanta tjänster samt partiella ledigheter
- Något ökade intäkter (+0,4 mnkr). Dock finns det en osäkerhet i dessa siffror till följd av ett överklagat tillsynsärende på drygt 1 mnkr som redan är bokfört.
- Mild start på vintersäsongen efter årsskiftet, (+0,9 mnkr)
- Lägre övriga driftskostnader (+1,5 mnkr), beror på att alla interna årsdebiteringar ej på plats (IT-kostnader mm) samt eftersläpning i fakturering. Kostnader är oftast linjärt periodiserade över året men av erfarenhet vet vi att kostnaderna ökar senare delen av året.

Utfall, budget och prognos per avdelning (mnr)

	PERIOD JANUARI-FEBRUARI			HELÅR (PROGNOS)			
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	PROGNOS HELÅR INKL. ÅTGÄRDER	AVVIK. HELÅR INKL. ÅTGÄRDER
Nämnd	-0,2	-0,2	0,0	-0,8	-0,8	-0,8	0,0
Förvaltningsadministration	-3,6	-2,4	1,2	-14,6	-14,6	-13,8	0,8
Miljöavdelning	-0,8	-1,1	-0,3	-3,4	-3,4	-3,4	0,0
Kart- och bygglovsavdelning	-1,5	-1,8	-0,3	-5,9	-5,9	-5,6	0,3
Bostadsanpassning	-0,9	-1,6	-0,6	-3,7	-3,7	-3,7	0,0
Gata Trafik Park	-14,2	-11,2	2,9	-56,8	-56,8	-55,4	1,4
Nettokostnader	-21,2	-18,3	2,9	-85,2	-85,2	-82,7	2,5
Kommunbidrag	21,2	21,2	0,0	85,2	85,2	85,2	0,0
ÅRETS RESULTAT			2,9		0,0	2,5	2,5

Kommentar helårsprognos

Vi lämnar en prognos som överensstämmer med åtgärdsplanen på +2,5 mnr men det finns vissa osäkerheter:

- Förändrad debitering (efterdebitering) av tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelskontroll
- Överskott på personalkostnader
- Troligt budgetöverdrag gällande renhållningen, pga. ofullständig indexkompensation för 2022 och 2023
- Risk för budgetöverdrag på belysning pga. kabelfel och gamla anläggningar som genererar mer fel – *hur mycket kan vi lägga på besparing innan det blir farligt för Eslövsborna?*
- Osäkerhet kring fortsatt höga elpriser
- Osäkerhet kring vinterväghållning

Uppföljning åtgärdsplan - drift

Avdelning	Kostnad/intäkt	Benämning	Beslutad	Reviderad	
			åtgärdsplan 2023	prognos åtgärder 2023	
GTP	Intäktsökning	Justera taxor - felparkering	125	65	
		Justera taxor - grävningar	100	50	
		Justera taxor - parkeringsavgifter	125	65	
		Justera taxor - upplåtelseavgift	50	20	
	Intäktsökning Summa			400	200
	Kostnadsminskning	Avtal Sjöholmen och skötsel	0	0	
		Gatubelysning	400	400	
		Gräsklippning- skötselentreprenad	350	550	
		Utsmyckning	300	300	
	Kostnadsminskning Summa			1 050	1 250
GTP Summa			1 450	1 450	
Kart- och bygglov	Kostnadsminskning	Lägre bemanning	190	190	
		Programvara	76	76	
	Kostnadsminskning Summa			266	266
Kart- och bygglov Summa			266	266	
Staben	Kostnadsminskning	Kommunekolog	750	750	
		Prenumerationer	15	15	
		Tobakstillsyn	0	0	
	Kostnadsminskning Summa			765	765
Staben Summa			765	765	
Staben/Miljö	Kostnadsminskning	Vattenprover	30	30	
		Kostnadsminskning Summa			30
Staben/Miljö Summa			30	30	
Totalsumma			2 511	2 511	

Kommentar Åtgärdsplan +2,5 mnkr

GTP justerade redan fg. prognos de beslutade åtgärderna för att kompensera det som eventuellt inte går genomföra:

- Ökade intäkter som känns osäkra (parkering, felparkering, grävningar och upplåtelser) halveras till 200 tkr
- Ökar besparingen ytterligare på gräsklippning, 550 tkr istället för 350 tkr.

Myndighetsutredningen omfattar överlämningen av alkohol- o tobakstillstånd (2024) så vi ser ingen effekt av detta i år.

Uppföljning åtgärdsplan - årsanslag

Verksamhet	Budget 2023	Förslag med 25% neddrag	Reviderad Budget 2023	Förändring
95007 Asfaltering (beläggning)	9 500	7 125	7 125	-2 375
95010 Om- och nybyggnad gatanläggningar	3 500	2 625	2 625	-875
95028 Broåtgärder	200	150	150	-50
95031 Dagvattenåtgärder	1 000	750	500	-500
95069 Åtgärder övriga orter	1 100	825	825	-275
95061 Gatubelysning	3 000	2 250	2 500	-500
95073 Cykel, kollektivtrafik och trafiksäkerhet	2 500	1 875	1 875	-625
95216 Fritids- och naturanläggningar	200	150	50	-150
95202 Lekplatser	2 500	1 875	2 500	0
95203 Grönområden Eslövs tätort	1 400	1 050	1 050	-350
95205 Grönområden byarna	1 300	975	975	-325
95215 Utsmyckning	700	525	0	-700
95217 Trädplantering enligt trädpolicy	1 800	1 350	1 350	-450
	28 700	21 525	21 525	-7 175

- Utsmyckning utgår helt
- Lekplatser ligger kvar på samma nivå



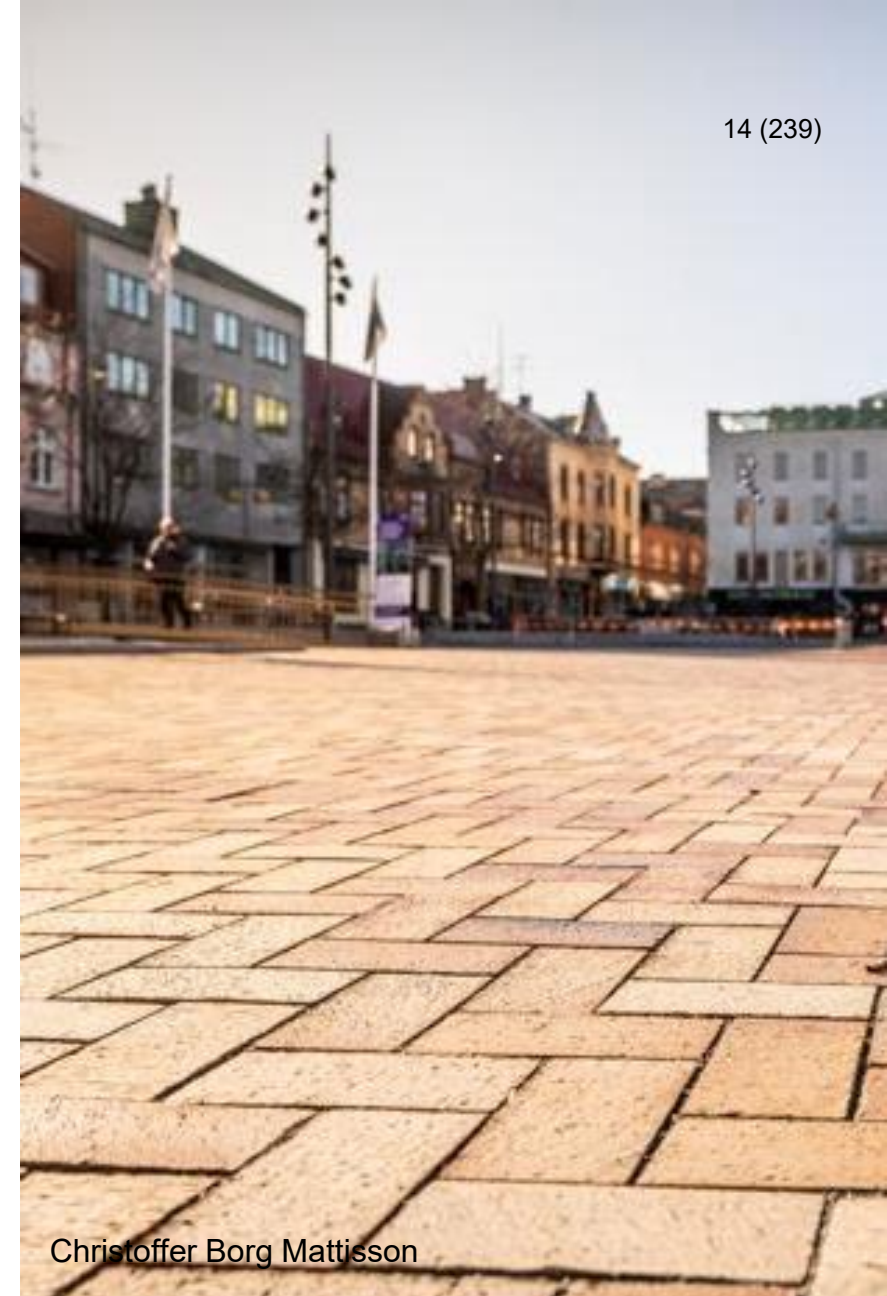
Investeringar 2023

Utfall per februari	4,4
Budget	87,5
Återstår	83,1

Projekt med största utgifterna

Lekplats stadsparken med parkåtgärder	30,0
Kanalgatan etapp 1	30,0
Kvarngatan (Österg-Pärlg)	15,0

Samtliga projekt löper på enligt plan om inget oförutsett händer



Christoffer Borg Mattisson

**Förslag till investeringsbudget 2024 samt
flerårsplan för 2025-2029**

4

MOS.2023.0247

2023-04-11
Madeleine Spjuth
+4641364210
madeleine.spjuth@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Investeringsbudget 2024 samt plan för 2025-2029, Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Ärendebeskrivning

Miljö och Samhällsbyggnad har tagit fram ett förslag till investeringsbudget för budget 2024 och planperioden 2025-2029, fördelad på årsanslag och större projekt.

Förslaget till investeringsbudget tar hänsyn till tillgängliga resurser (egen personal samt konsulter i enstaka projekt) för att kunna genomföra projekten. I underlaget framgår det också att det planeras att använda personalresurser till att genomföra anläggningsdelen av vissa av kommunstyrelsens exploateringsuppdrag.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Investeringsbudget 2024
Bilaga 2 Årsanslag 2024
Bilaga 3 Exploateringsprojekt 2024

Beredning

Framtagandet av förslag till investeringsbudget har haft utgångspunkt i 2022 års beslutade budget. Planering av projekt som genomförs i samarbete med andra aktörer, som Trafikverket och VA Syd, har beaktats i planeringen. För planering av resurser har också avstämning skett med kommunens tillväxtavdelning som ansvarar för exploateringsprojekten under kommunstyrelsens budget.

Avdelningen gata, trafik, park har för närvarande två årsarbetskrafter att avsätta till genomförande av anläggningsdelen i kommunens exploateringsprojekt. En av tjänsterna är, sedan år 2022, skapad för utvecklingen av Östra Eslöv och finansieras helt av ramen. Den andra tjänsten avser övriga exploateringsprojekt i Eslövs kommun samt projekt för landsbygdsutveckling, som även det ligger under kommunstyrelsen. Tjänsten finansieras delvis via projektinvestering. Det är därför viktigt att avstämning sker med tillgängliga resurser i planeringen av exploateringsprojekten. Om en snabbare investeringstakt bedöms nödvändig kommer det att kräva att ytterligare driftmedel för projektledartjänst tillsätts. Om

investeringstakten anses för hög skulle det innebära övertalig personal. Att lägga till eller ta bort projekt får således en påverkan på personalbemanningen som också behöver vägas in.

Större projekt

Respektive investering är uppdaterad utifrån 2023 års förutsättningar. Se bilaga 1.

Kostnad för hantering av förorenade massor ingår inte i totalutgiften då denna är att betrakta som en driftskostnad enligt gällande redovisningsregler.

Förändringar i investeringsbudget jämfört med 2023:

- Projekt gång- och cykelväg (GCväg) Medborgarhuset-Bryggaregatan delas upp i två etapper pga. av ny kalkyl;
 - GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan, etapp 1 (Kyrkogatan-Trollsjögatan)
 - GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan, etapp 2 (Trollsjögatan-Bryggaregatan)
- Hållplats Hurva och Bullervall Hurva skjuts upp pga. besparing till 2025
- Nytt investeringsprojekt för byte av armaturer till LED
- Nya lekplatsprojekt pga. eftersatt underhåll
 - Ölycke områdeslekplats
 - Harlösa och Gårdstånga lekplats
 - Solkullen och Kungshult lekplats

Årsanslag

I förslaget till investeringsbudget har *ingen* uppräknings gjorts för index beträffande årsanslagen pga rådande besparingsläge. Sedan 2014 har budgeten för tex asfaltering varit densamma vilket gör att de ökade materialpriserna leder till färre antal kvadratmeter (kvm) väg som kan asfalteras om. Under åren 2014-2020 ändrades priserna i mer blygsam omfattning men sedan sommaren 2021 har en markant ökning av materialpriserna skett. Illustrerat i nedan exempel.

Exempel:

År 2014 räckte 7 mnkr till 49 300 kvm beläggningsyta (142 kr/kvm).

År 2021 räckte 7 mnkr till 40 500 kvm beläggningsyta (173 kr/kvm)

År 2022 räckte 7 mnkr till 38 250 kvm beläggningsyta (183 kr/kvm).

År 2023 har dessutom en besparing på 25% på årsanslagen genomförts, vilket leder till markant minskad kvm beläggningsyta. Budget för asfalteringen minskades år 2023 således från 9,5 mnkr till ca 7,1 mnkr.

Skillnaden mellan 2014 och 2022 motsvarar knappt 2 km kortare väg på en gata som är 6 meter bred, och innebär en minskning med 22 %.

Förslag till beslut

- Godkänna förslag till investeringsbudget 2024 samt plan 2025-2029 för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och lämna vidare till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Stab- och miljöchef

Investeringsredovisning netto (mkr)

Projekt	Inv.ram beslutad enligt Kf	Inv.ram Ny kalkyl förslag	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Förtydligande kommentarer
Nya projekt										
Trehäradsvägen etapp 4 (Sallerupsvägen-Lundavägen) inkl GC-väg på bro		-27,0		-2,0		-25,0				Enligt rapport Eslövs infartsvägar fr 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 2021
Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 och 3 (Bergavägen-Nils Jonssons väg) *		-32,0				-2,0		-30,0		Omplanering pga FÖP. Enligt rapport Eslövs infartsvägar fr 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 2021
Östergatan/Ringsjövägen etapp 5 (Kvarngatan-Storgatan)		-17,0					-2,0		-15,0	Omplanering pga FÖP. Enligt rapport Eslövs infartsvägar fr 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 2021
Östergatan/Ringsjövägen etapp 1 (Östra vägen-Bergavägen)		-27,0						-2,0		Enligt rapport Eslövs infartsvägar fr 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 2021
Storgatan etapp 1, (Vävregränd-Östergatan), Eslöv		-27,0				-2,0		-25,0		
Storgatan etapp 1, Marieholm		-22,0					-2,0		-20,0	
Vångavägen etapp 1 (Vikingavägen-GC-väg)		-16,0						-1,0		
Vångavägen etapp 2 (Västergatan-Vikingavägen)		-16,0							-1,0	
Bullervall Hurva		-3,0			-1,0		-2,0			Flyttas fram pga besparingar Påbörjat ej färdigställt projekt
Sallerup och Flyinge lekplats		-16,0						-1,0		Flyttas fram
Badhusparken inkl lekplats		-16,0							-1,0	Ny lekplats enligt lekplatsplanen - DP?
Delsumma	0,0	-219,0	0,0	-2,0	-1,0	-29,0	-6,0	-59,0	-37,0	
Lekplatser										
Ölycke områdeslekplats		-5,0		-5,0						Nytt projekt
Harlösa och Gärdstånga lekplats		-6,0			-6,0					Nytt projekt
Solkullen och Kungshult lekplats		-6,0				-6,0				Nytt projekt
Delsumma	0,0	-17,0	0,0	-5,0	-6,0	-6,0	0,0	0,0	0,0	
Beslutade projekt med ny kalkyl										
Kanalgatan etapp 1 (Bryggaregatan - Trollsjögatan)	-22,0	-33,0	-30,0							Budget utökas pga förstudie. Tillsammans med VASyd.
Kanalgatan etapp 2 (Föreningstorget-Västergatan) inkl park Timmermannen	-16,5	-31,5	-1,5		-30,0					Budget utökas pga förstudie. Tillsammans med VASyd.
Kanalgatan etapp 3 (Västergatan-Bryggaregatan)	-11,0	-31,0		-1,0		-30,0				Budget utökas pga förstudie. Tillsammans med VASyd.
Gator Föreningstorget Torpstigen, Västerlånggatan, ev del av Kanalgatan	-16,5	-31,5		-30,0						Budget utökas pga förstudie. Tillsammans med VASyd.
Kvarngatan inkl gc-väg etapp 2 (Östergatan-Pärlgatan)	-13,0	-16,0	-15,0							Budget utökas pga ny kostnadsberäkning rapport Östra Eslöv mars 2021
Kvarngatan etapp 3 (Kvarngränd-Trehäradsvägen)	-22,0	-27,0			-2,0		-25,0			Budget utökas. Ny kostnadsberäkning enligt rapport Östra Eslöv mars 2021
Trehäradsvägen etapp 1 (Verkstadsvägen-väg 113) exkl cirkulationsplats	-30,0	-26,0			-1,0		-25,0			Enligt rapport Eslövs infartsvägar fr 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 2021
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksgatan-Verkstadsvägen)	-17,0	-27,0	-2,0		-25,0					Enligt rapport Eslövs infartsvägar fr 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 2021
GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan etapp 1 Kyrkogatan-Trollsjögatan)	-6,8	-11,0		-11,0						Etapp indelning pga ny kalkyl. Budget utökas med 3 mnkr pga utökad arbetsområde, belysning och indexreglering av material.
GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan etapp 2 (Trollshögatan-Bryggaregatan)		-15,0			-15,0					Etapp indelning pga ny kalkyl
GC-väg Ö Asmundtorp - Trollenäs	-24,0	-24,0	-1,0	-1,0	-1,0	-21,0				Budget utökas m 3 mnkr pga av utökad arbetsområde, belysning och indexreglering av material
GC-väg Vetegatan - Ö Asmundtorp	-5,0	-5,0	-0,5	-0,5	-0,5	-3,5				Anläggningsår flyttas fram samkörs med TFV
Lekplats Stadsparken och parkåtgärder	-21,0	-31,0	-30,0							Utökad budget pga sanering av mark Joel Sallius och projekteringskalkyl
Sundelius park inkl lekplats, Marieholm	-11,0	-21,0		-1,0		-20,0				Förslag sparåtgärd 2024 - grönyteprojekt flyttas fram
Delsumma	-215,8	-330,0	-80,0	-44,5	-74,5	-74,5	-50,0	0,0	0,0	

Projekt	Inv.ram beslutad enligt Kf	Inv.ram Ny kalkyl förslag	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Förtydligande kommentarer
Belysning landsbygden	-18,0	0,0	-3,0							
Belysning landsbygden etapp 2	-19,0	-17,0	-4,0	-4,0	-4,0	-3,0	-3,0	-3,0		
Delsumma	-37,0	-17,0	-7,0	-4,0	-4,0	-3,0	-3,0	-3,0	0,0	
Grönområden										
Park gröna torg	-16,0	-16,0		-15,0						
Parkåtgärder, Löberöd	-11,0	-11,0			-1,0		-10,0			
Onsjö parken	-11,0	-11,0					-1,0		-10,0	
Delsumma	-38,0	-38,0	0,0	-15,0	-1,0	0,0	-11,0	0,0	-10,0	
Projekt i samarbete med Trafikverket och Skånetrafiken										
Hållplats Hurva (samarbete med Skånetrafiken)	-2,3	-2,3			-2,3					Flyttas fram pga av besparingar Tillsammans med Skånetrafiken
GC-väg Billinge - Röstånga	-13,5	-12,5	-1,0		-11,5					Flyttas fram efter samtal med trafikverket
GC-väg Stabbarp-Bosarp-Öslöv	-15,5	-13,0	-2,5	-10,5						
GC-väg Eslöv-Ellinge	-11,0	-11,0				-1,0		-10,0		Flyttas fram pga inplanering av Bullervall Hurva
Delsumma	-42,3	-38,8	-3,5	-10,5	-13,8	-1,0	0,0	-10,0	0,0	
Övriga projekt										
Industrispåret	-8,0	-8,0			-1,0		-7,0			
Stinstorget	-11,0	-16,0	-1,0		-15,0					
Delsumma	-19,0	-24,0	-1,0	0,0	-16,0	0,0	-7,0	0,0	0,0	
SUMMA	-352,1	-683,8	-91,5	-81,0	-116,3	-113,5	-77,0	-72,0	-47,0	

Miljö och Samhällsbyggnads genomförandedel av kommunstyrelsens projekt (mnkr)							
Exoloateringsprojekt							
Projekt	Uppdrag 2023	Uppdrag 2024	Uppdrag 2025	Uppdrag 2026	Uppdrag 2027	Uppdrag 2028	Uppdrag 2029
Långåkra villaområde etapp 1	-0,1	-0,1	-0,1	-5,0			
Kv Gäsen			-3,5				
Trafiksäkring GCväg, Stehag	-0,5	-1,5					
Ölyckegården etapp 3	-0,1	-17,0					
Långåkra etapp 1a (flerbostadshus)	-0,5	0,0					
Översvämning Harlösa och Stehag	-1,0	0,0	0,0				
Tegelbruksområdet, Marieholm	-1,0	-1,5	-0,1	-34,0			
Pendlarparkering, Örtofta	0,0		-0,5	-0,5			
Föreningstorget				-0,1	-7,3	-1,5	
Långåkra etapp 1b (Hästsken)	-0,5	0,0	-1,0	-0,1	-9	-0,1	
Långåkra etapp 2 (område norrut)				-1,5	-0,1	-24,0	
Nytt verksamhetsområde (industrimark)	-0,6	-0,4	-1,5	-0,1	-29	-0,1	
Badhusparken		-1,0	-1,0	-1,0	-0,1	-5,0	
Berga trädgårdsstad etapp 1	-0,8	-0,8	-1,5	-0,1	-36	-0,1	
Gäddan 41		-1,0	-1,0	-2,0	-0,1		
Summa	-5,1	-23,3	-10,2	-44,4	-81,6	-30,8	
Övriga projekt							
Projekt	Uppdrag 2023	Uppdrag 2024	Uppdrag 2025	Uppdrag 2026	Uppdrag 2027	Uppdrag 2028	Uppdrag 2029
Landsbygdsutvecklingspengar	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5			
SUMMA	-6,6	-24,8	-11,7	-45,9	-81,6	-30,8	0,0

Kompetensförsörjningsplan 2023

5

MOS.2023.0253

2023-04-13
Karin Sandström
+4641362563
karin.sandstrom@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Kompetensförsörjningsplan 2023

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har gett i uppdrag till nämnderna att se till att alla förvaltningar ska ha en kompetensförsörjningsplan (Kommunfullmäktiges beslut §75 2018). Inom Miljö och Samhällsbyggnad har förvaltningen arbetat fram en plan utifrån ARUBA-modellen. **Attrahera rätt personer. Rekrytera de som behövs för verksamheten. Utveckla kompetensen i verksamheten. Behålla rätt kompetens. Avveckla kompetens vid behov.**

Beslutsunderlag

Kompetensförsörjningsplan 2023

Beredning

Planen är framtagen utifrån genomlysning av aktiviteter och förhållningssätt som förvaltningen har idag, samt analys av förväntade förändringar i behovet av arbetsuppgifter och dess utformning inom de kommande åren. Beslutad plan kommer att tas upp vid förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete och utveckling inför 2024.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner kompetensförsörjningsplan 2023.

Beslutet skickas till

HR

Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Avdelningschef stab och miljö



Kompetensförsörjningsplan 2023

För att Eslov kommun ska nå visionen om att vara Skånes bästa kommun att bo och verka i 2025 krävs att kommunen kan tillhandahålla verksamhet med god kvalitet och invånarna/verksamhetsutövare i fokus. För att lyckas med detta är en förutsättning att vi har en hög kompetens bland våra medarbetare och att de är utbildade för sina respektive befattningar.

Uppdraget utgår från politiskt uppsatta mål om nivå på kvalitet i verksamheten samt de lagkrav som finns den myndighetsstyrda delen. Medborgarens behov och upplevelser av servicen är viktigast i all kommunikation av verksamheten.

Miljö och Samhällsbyggnad ska tänka helhet och utveckla samarbeten för att lösa problem på bästa och smidigaste sätt mellan förvaltningar, verksamhetsområden och professioner.

Kommunen som arbetsgivare ska ta tillvara på alla medarbetares kompetens, kunskap och engagemang. Genom tillitsfullt ledarskap ska medarbetare ta ansvar för sin roll i den utsträckning det är möjligt och växa med det engagemang som skapas i utrymmet mellan ansvar och förtroende.

Miljö och Samhällsbyggnads kultur ska präglas av en trygghet där medarbetare kan presentera idéer, uttrycka frågor och funderingar samt göra misstag. På detta sätt blir förvaltningen en mer attraktiv arbetsgivare där medarbetare trivs, utvecklas och vill stanna.

Syfte

Syfte med planen är att systematiskt arbeta för att förbättra och säkerställa förvaltningens kompetensförsörjning på kort och lång sikt.

Nulägesanalys och prognos

Miljö och Samhällsbyggnad hade vid årsskiftet 62 medarbetare, varav majoriteten är tillsvidareanställda (56 medarbetare). Tjänsterna är i huvudsak heltidstjänster (96%) medan någon enstaka timanställning och tillfällig tjänst har erbjudits på mindre än heltid. Nedsättning på grund av sjukskrivning och föräldradighet förekommer. Andelen män respektive kvinnor på förvaltningen är 30/70 och medelåldern är idag 47 år.

Prognosen för pensionsavgångar visar på någon (0-3) medarbetare per år 2024-2030. Tillsammans med uppsägningar på egen begäran och avslut av annan

anledning samt föräldraledighet utgör behov av rekrytering ändå en betydande del av chefens arbetstid samt påverkan på verksamhetens kontinuitet.

Precis som andra förvaltningar finns en utmaning i att behålla och attrahera personal. Miljö och Samhällsbyggnad står inför en utmaning i förändrat arbetssätt som till stor del kan beskrivas med digitalisering. Många kommuner har kommit betydligt längre och man kan vid rekrytering se att det finns en förväntan hos sökanden att arbetet ska ske digitalt (ej att förväxla med möjlighet att arbeta på distans). Samtidigt är det en utmaning för befintliga medarbetare att genomgå förändringsprocessen och för verksamheten att klara finansiering av nya system. På senare år har de yrkeskategorier som finns inom förvaltningen fått en större konkurrens från privat marknad. Detta gäller till exempel miljöinspektörer/-strateger där konsultmarknaden tagit marknadsandelar. För projektledare inom gata, trafik, park har den privata marknaden varit en faktor under längre tid men där det i dag märks tydligare genom lönekrav.

Många av kommunens verksamheter växer i förhållande med befolkningsförändringar, så som utbyggnad av äldreomsorg när befolkning 80 år och äldre ökar. Den effekt en befolkningsökning kan få inom miljö och Samhällsbyggnad är bland annat fler klagomål, ärenden och tillsynsobjekt. Det som påverkar förvaltningen i betydligt större omfattning är de beslut som fattas för exploatering av mark (t ex infrastruktur och bygglov), förändring av antal verksamhetsutövare/företagare i kommunen samt politiska mål om underhåll och utbyggnad i infrastruktur och natur samt andra satsningar på särskilda projekt. I första hand motsvarar prognosen över behovet av antal medarbetare det antal som finns idag.

Sammanställning av yrkesgrupper inom Miljö och Samhällsbyggnad.

<i>Yrke</i>	<i>Antal *</i>
Chef och administrativ personal	17
Bygglovsarkitekt	2
Bygglovshandläggare	6
Controller	1
Bygglovsinspektör	1
Driftingenjör	1
Energirådgivare	2
Entreprenadledare	2
GIS-handläggare	2
Handläggare bostadsanpassningsbidrag	2
Kommunekolog	1
Livsmedelsinspektör	2
Miljöinspektör	8
Miljöstrateg	1
Mätingenjör	3
Projektledare	4
Tillsynshandläggare	1
Trafikingenjör	2
Utredningsingenjör	1
Utvecklingsstrateg	1

*) månadsanställda (ej timanställda) 230101

För Miljö och Samhällsbyggnad, varje tjänst mer eller mindre en specialist som kan göra det svårt att överta varandras uppgifter. Svårrekryterad kompetens som kräver flera månader upp till ett år innan full insats. Det är lika viktigt att behålla och utveckla den personal som finns, som vara förberedd då rekrytering behöver göras:

Nedan följer handlingsplan med aktiviteter som genomförs och tas hänsyn till, i större eller mindre omfattning, på förvaltningen. Aktiviteterna i antagen plan kommer under hösten utvärderas för att ingå i utvecklingsarbetet inför 2024 på förvaltningen.

Attrahera rätt personer

- Hög grad av delaktighet önskvärt
- Möjlighet att själv planera sitt arbete, tillitsfullt arbetssätt med frihet under ansvar
- Erbjuder 39-1 (Medarbetaren ansvarar för att skapa utrymme för fortbildning i vardagen.)
- Tydliggöra nuvarande förmåner; flextid, möjlighet till distansarbete, friskvårdsbidrag, kontorsrum, fritt kaffe mm.
 - Behöver lyssna av vad man i framtiden ser som förmåner genom att t ex vid introduktionen av nya medarbetare fråga varför man valde anställning i Eslöv.
- Praktikanter – stor önskan om att ta emot framtida kollegor men måste finnas tid och utrymme att ta hand om dem.
- LIA-praktikanter (lärande i arbete); erbjuder timanställning under skoltid/lov mot att man lägger sin LIA-praktik hos oss.
- Öka förståelsen för förväntan om prestation.

Rekrytera de som behövs för verksamheten

- Fortsatt analys: vilka krav ställs i annonsen dvs vilka medarbetare kommer söka tjänsten och har vi möjlighet att deras lönekrav. När arbetsuppgifterna upp till förväntad utveckling hos anställd medarbetare?
- Kvalificerat stöd från HR-avdelningen för annons, intervjuer och analys, referenser.
- Annonsen en nyckelfaktor. Sprida genom Linked-in.
- Lägga vikt vid en god introduktion (kan vara olika beroende på tjänst, erfarenhet och person). Vi välkomnar med lunch och blomma.

Utveckla kompetensen i verksamheten

- Kompetensutveckling enligt 10/20/70
- Individuell kompetensutvecklingsplan med resultat- och utvecklingsplan
- Utveckla karriärsamtal
- Mer långsiktiga planer för verksamhetsutveckling som tar hänsyn till förändring i lagstiftning och verksamhet, t ex digitalisering.

- Öka verksamhetsanalysen kring vad händer inom 3 eller 5 år. Finns tjänsten kvar? Hur kompetensutvecklar vi så att medarbetare kan minska enkla arbetsuppgifter och ta sig an mer avancerade samt automatisera i hög grad?

Behålla rätt kompetens

- God löneutveckling (givetvis efter tydlighet i vad som ska presteras)
 - Analys av så kallade ”snedsittsar” som kan behöva specifik förändring.
- Öka möjligheten och uppmuntra att ta ansvar för nya områden, prova på, göra något mer/nytt (ej automatisk koppling till ekonomisk ersättning)
- Aktivt analysera om det finns befintlig personal som vill och kan ta över vid ledig tjänst.
 - Med hjälp av resultat och utvecklingssamtal aktivt fråga kring önskad utveckling och framtidsmål.
- Individuella lösningar; när det är möjligt för verksamheten och utan att det upplevs orättvist och godtyckligt.
- Arbeta med frågor i medarbetarenkäten för en bra arbetsmiljö.
- God arbetsmiljö vilket bland annat innebär 40 h arbetsvecka och fungerande feedback.

Avsluta vid behov

- Avslutningssamtal och ta vara på synpunkter.
- Ta vara på medarbetarens kunskap och överföra.
- Vara rädd om kvarvarande medarbetare arbetsmiljö – inte alltid möjligt att låta andra ta över jobbet vid vakans.

**Yttrande över samråd avseende
renhållningsordning för kommunerna Eslöv,
Höör och Hörby**

6

MOS.2023.0077

2023-04-0411
Dimitra Alikioti
+4641362085
dimitra.alikioti@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande över samråd avseende renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen i Eslövs kommun beslutade den 6 december 2022 att sända ut förslag till ny Renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby på samråd. Renhållningsordningen består av en ny avfallsplan med nyckeltal och avfallsföreskrifter. Synpunkter på ny avfallsplan och avfallsföreskrifter ska lämnas in kommunledningskontoret senast den 10 maj 2023.

Beslutsunderlag

Avfallsföreskrifter, bilaga 1, Sortering av avfall
Avfallsföreskrifter, bilaga 2, Hämtningsintervall
Avfallsföreskrifter, bilaga 3, Behållare
Avfallsplan, bilaga 1 - Miljöbedömning
Avfallsplan, bilaga 2 - Kommunens styrmedel
Avfallsplan, bilaga 3 - Ekonomiska konsekvenser och resursbehov
Avfallsplan, bilaga 4 - Översiktsplaner och framtida insamlingsystem
Avfallsplan, bilaga 5 - Nulägesbeskrivning
Avfallsplan, bilaga 6 - Uppföljning av avfallsplan 2018-2021
Avfallsplan, bilaga 7 - Projektorganisation förankring och samråd
Avfallsplan, bilaga 8 - Nedlagda deponier upp
Avfallsplan, bilaga 9 - Barnkonsekvensanalys
Remissiv för utskick av avfallsplan
Remissversion avfallsföreskrifter
Remissversion Avfallsplan
Gata trafik och park avdelnings yttrande
Stab- och miljöavdelningens yttrande

Beredning

Avdelningen gata trafik och park har lämnat in ett yttrande den 24 mars 2023 gällande ny avfallsplan och avfallsföreskrifter, se separat bilaga. Stab- och miljöavdelningen har lämnat in ett yttrande den 5 april 2023, se separat bilaga. Kart- och bygglovsavdelningen har uppgett att de inte har några synpunkter.

Förvaltningens yttrande lämnas genom avdelningen för gata, trafik och park samt stab- och miljöavdelningen.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden antar förvaltningens yttrande som sitt och överlämnar det till Kommunledningskontoret.

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret

Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Stab- och miljöchef

Tabell 1. Sortering och hantering av olika avfallsslag. Anger i vilka avfallsfraktioner som ska sorteras ut, eventuella krav på förpackning och märkning samt hur avfallet bortskaffas. Avfallsslag märkta med * är kommunalt avfall¹ under producentansvar. Övriga fraktioner är kommunalt avfall under kommunalt ansvar.

Typ av avfall	Omfattar	Sortering	Ev. förpackning och märkning	Lämnas till/hämtas av
Förpackningar ^{2*}	<p>Plastförpackningar ex. plastflaskor, korkar, byttor och påsar. PET-flaskor pantas i matbutiken.</p> <p>Metallförpackningar ex. konservburkar, tuber och kapsyler. Aluminiumburkar för ex. öl och läsk pantas i matbutiken.</p> <p>Glasförpackningar ex. glasflaskor och glasburkar. Returflaskor lämnas i matbutik.</p> <p>Pappersförpackningar ex. kartonger, papperskassar, pasta-och flingpaket och dryckeskartonger.</p>	Förpackningar sorteras i särskilda behållare för respektive fraktion eller i separata fack i fyrfackskärlen.	Förpackningar lämnas lösa i respektive behållare/kärl.	Lämnas på återvinningsstation eller hämtas av MERAB eller MERAB:s entreprenör.
Returpapper ³	Tidningar, reklamblad, kataloger och kontorspapper m.m.	Sorteras i särskild behållare för returpapper eller i separat fack i fyrfackskärlen.	Returpapper lämnas löst i avsedd behållare/kärl.	Lämnas på återvinningscentral eller hämtas av MERAB eller MERAB:s entreprenör.
Matavfall	Matrester (tillagade & råa), kött, ris, pasta, frukt & grönsaker (inkl. skal), bröd, te och kaffe (inkl. filter) m.m.	Sorteras i avsedd papperspåse som sorteras i separat fack i fyrfackskärlen eller avsedd behållare.	Matavfall lämnas i avsedd papperspåse.	Hämtas av MERAB eller MERAB:s entreprenör.

BILAGA 1. SORTERING OCH BORTSKAFFNING AV AVFALL

Typ av avfall	Omfattar	Sortering	Ev. förpackning och märkning	Lämnas till/hämtas av
Matfett och frityroljor	Olivolja, rapsolja, majsolja och frityrolja m.m.	Mindre mängder matfett från stekpannor och grytor sorteras i matavfall eller restavfall. Matoljerester upp till 1 liter får slängas i restavfall.	Oljerester hålls i en återförslutningsbar förpackning.	Matfett som överstiger 1 liter lämnas på återvinningscentral. Mindre mängder som sorteras i matavfall/restavfall hämtas av MERAB eller MERAB:s entreprenör.
Restavfall	Avfall som inte kan återvinnas eller återanvändas och som inte är farligt avfall ex. blöjor, bindor, tops, tandborstar, disktrasor, diskborstar, snus, cigaretter, tuggummi, kattsand, kuvert, post-it m.m.	Sorteras i avsedd behållare för restavfall eller i avsett fack i behållaren.	Läggs i soppåsar som läggs i avsett kärl.	Hämtas av MERAB eller MERAB:s entreprenör.
Trasigt glas och porslin	Exempelvis trasigt glas och porslin	Sorteras som restavfall.	Förpackas så att ingen kan skada sig på det.	Hämtas med övrigt restavfall av MERAB eller MERAB:s entreprenör.
Grovavfall ⁴	Avfall som är för stort eller skrymmande för att rymmas i avfallskärlet ex. möbler, cyklar, gamla leksaker m.m.	Sorteras ut från övrigt avfall och sorteras i respektive fraktion enligt gällande instruktioner på återvinningscentralen. Se fraktioner nedan.	Grovavfall ska sorteras i separata fraktioner. Emballering/förpackning kan vara nödvändigt för att möjliggöra sortering. Grovavfall från hushåll som hämtas separat av MERAB eller MERAB:s entreprenör ska i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage. Grovavfallet ska förses med märkning som	Grovavfall från hushåll lämnas på återvinningscentral. Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa.

BILAGA 1. SORTERING OCH BORTSKAFFNING AV AVFALL

Typ av avfall	Omfattar	Sortering	Ev. förpackning och märkning	Lämnas till/hämtas av
			klargör att det är fråga om grovavfall.	
<i>Textilier</i>	Hela gamla kläder, lakan, handdukar, dukar m.m. Trasiga textilier såsom kläder, lakan, handdukar m.m.	Hela textilier bör i första hand sorteras ut till återanvändning eller återvinning. Trasiga textilier sorteras som restavfall. Större mängder kan bli för skrymmande för kärlet och kan då sorteras som brännbart på ÅVC.	Det kan finnas krav från vissa organisationer på hur textilier till återanvändning/återvinning ska förpackas kolla med respektive butik/organisation eller följ anvisningen på insamlingskärlen.	Lämnas i avsedda behållare på återvinningscentral eller till återbruk/återanvändning.
<i>Återbruk - Möbler och prylar</i>	Möbler och prylar som är hela och återanvändbara ex. bokhyllor, stolar, bord, porslin, köksprylar m.m.	Bör i första hand sorteras ut till återanvändning/återbruk.	Lämnas löst helt och rent på avsedd plats.	Lämnas på avsedd plats på vissa återvinningscentraler eller till återbruk.
<i>Wellpapp</i>	Tomma och hopvikta wellpapplådor och annan wellpapp som använts som emballage.	Mindre mängder wellpapp kan sorteras som pappersförpackningar (se rubriken förpackningar ovan). Större och skrymmande emballage sorteras som grovavfall i wellpapp. Obs! Lådor ska vara tomma och hopvikta och det får ej finnas frigolit och plast med	Lämnas löst i avsedd container.	Lämnas på återvinningscentral.
<i>Brännbart</i>	Skrymmande avfall som ej ryms i restavfall och som inte går att återanvända eller materialåtervinna. Ex. möbler av blandade material, dynor, mattor,	Sorteras som brännbart grovavfall i avsedd container.	Lämnas i avsedd container.	Lämnas på återvinningscentral.

BILAGA 1. SORTERING OCH BORTSKAFFNING AV AVFALL

Typ av avfall	Omfattar	Sortering	Ev. förpackning och märkning	Lämnas till/hämtas av
	skumgummi, tapeter, skyddspapper med målarfärg och liknande.			
<i>Bygg- och rivningsavfall från hushåll</i>	Avfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet och som uppkommer vid nybyggnation, renovering, ombyggnation eller rivning av byggnader, eller uppstår vid anläggningsarbete i trädgård.	Följande avfallsslag ska sorteras ut separat: trä; mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten; metall; glas*; plast*; gips.	Ska hållas åtskilt i respektive fraktioner, se instruktion för bygg- och rivningsavfall från hushåll.	Lämnas sorterat i respektive fraktion på återvinningscentral alternativt Rönneholms avfallsanläggning. * Utsorterat glas och plast tas emot på Rönneholm.
<i>Trä</i>	Rent trä, fritt från färg, lim, lack och olja ex. brädor, lister m.m. Trä (målat, behandlat) ex. brädor, garderober, bokhyllor m.m. Obs! Impregnerat trä är farligt avfall.	Trä sorteras ut i rent trä och målat trä och lämnas separata fraktioner i avsedda containrar.	Lämnas löst i respektive fraktion (rent/målat) i avsedda containrar. Ev. förpackningar som använts för att hålla avfallet åtskilt under transport (ex. sopsäckar) slängs i brännbart.	Lämnas på återvinningscentral.
<i>Gips</i>	Gipstak, väggar, golvsquivor m.m.	Sorteras ut från övrigt bygg- och rivningsavfall. Sorteras ut som gips i avsedd container. Ska vara fritt från plåt och trä.	Lämnas löst i avsedd container på återvinningscentralen. Ev. emballage som använts för att hålla avfallet åtskilt under transport (ex. sopsäckar) slängs i brännbart.	Lämnas på återvinningscentral.
<i>Metall</i>	Metallrör, armeringsjärn, takplåt, stekpannor och trasiga cyklar.	Sorteras ut som grovavfall i metall i avsedd container. Obs! Metallförpackningar ska sorteras som förpackningar.	Lämnas löst i avsedd container.	Lämnas på återvinningscentral.

BILAGA 1. SORTERING OCH BORTSKAFFNING AV AVFALL

Typ av avfall	Omfattar	Sortering	Ev. förpackning och märkning	Lämnas till/hämtas av
	OBS! Inga kassaskåp, vapenskår eller fälgar med däck.			
<i>Schaktmaterial</i>	Ex. tegel, makadam, stenplattor, betongklumpar, keramik, porslin m.m. Dock max 0,5 m ³ per hushåll och dag. Obs! Asfalt, blåbetong, asbest, gräs och jord, spannar med bruk och cementsäckar får inte läggas i schakt.	Grovavfall som sorteras som schakt i avsedd container eller på avsedd plats.	Ev. emballage som använts för att hålla avfallet åtskilt under transport (ex. sopsäckar) slängs i brännbart.	Lämnas på återvinningscentral.
<i>Ej återvinningsbart</i>	Material och saker som inte går att återanvända, materialåtervinna eller förbränna (energiåtervinna) ex. isoleringsmaterial, sanitetsporslin m.m. Obs! Plast får inte läggas här.	Sorteras ut som ej återvinningsbart grovavfall.	Ev. emballage som använts för att hålla avfallet åtskilt under transport (ex. sopsäckar) slängs i brännbart.	Lämnas på återvinningscentral.
Trädgårdsavfall	Gräs, mossa, ris, grenar, löv och växter m.m.	Gräs, mossa, löv, växter och fallfrukter sorteras som trädgårdsavfall. Buskar, grenar, rötter och stubbar sorteras som grenar och ris. Hushåll kan betala för hämtning av trädgårdsavfall vid fastigheten. Trädgårdsavfall sorteras då ut i ett särskilt kärl.	Trädgårdsavfall ska läggas löst på avsedd plats på återvinningscentralen. Har avfallet förpackats i sopsäckar ska innehållet tömmas ut och de tomma säckarna läggas i brännbart. Hushåll som har hämtning i kärl ska lägga avfallet löst i kärlet.	Lämnas på återvinningscentral eller hämtas i kärl av MERAB eller MERAB:s entreprenör.

BILAGA 1. SORTERING OCH BORTSKAFFNING AV AVFALL

Typ av avfall	Omfattar	Sortering	Ev. förpackning och märkning	Lämnas till/hämtas av
<i>Invasiva eller sjukdomsbärande växter</i>	Björnloror, parkslide, jättebalsamin, lupin m.fl. Smittad buxbum m.m.	Sorteras ut och hålls avskilt från övrigt trädgårdsavfall.	Förpackas i väl förslutna sopsäckar.	Lämnas enligt MERAB:s anvisningar
Läkemedel	Överblivna och utgångna läkemedel ex. astmamediciner, blodtrycksmediciner, hostmediciner, huvudvärkstabletter m.m.	Sorteras i särskild påse och hålls avskilt från övrigt avfall.	Läggs i genomskinliga påsar från apoteken.	Lämnas på apotek.
Sprutor och kanyler	Förbrukade sprutor och kanyler ex. från diabetes eller hormonbehandling.	Sorteras ut i särskild behållare avsedd för kanyler och sprutor. Hålls avskilt från övrigt avfall.	Läggs i behållare avsedd för kanyler och sprutor. Tillhandahålls av apoteken.	Lämnas på apotek.
Farligt avfall ⁵	Avfall som innehåller eller består av ämnen med farliga egenskaper ex. kemikalier, ljuskällor, batterier, elektronik, impregnerat trä m.m.	Sorteras ut från övrigt avfall och sorteras i respektive fraktion enligt gällande instruktioner på återvinningscentralen. Se fraktioner i kursivt nedan.	Olika typer av farligt avfall får inte spädas eller blandas med annat farligt avfall, annat avfall eller andra ämnen och material.	Lämnas på återvinningscentral.
<i>Kemikalier, oljor (kemiska produkter)</i>	Ex. rester av färg, lack, lim, spillolja, lösningsmedel, rengöringsmedel och bekämpningsmedel	Sorteras som farligt avfall. Hålls avskilt från övrigt avfall.	Ska vara tydligt märkt med uppgifter om innehåll eller lämnas i uppmärkt, väl försluten, behållare. Olika typer av produkter får inte spädas eller blandas med annat farligt avfall, annat avfall eller andra ämnen och material.	Lämnas på återvinningscentral.
<i>Ljuskällor*</i>	Lysrör, glödlampor, lågenergilampor	Sorteras i särskild behållare för ljuskällor på återvinningscentralen eller i	Ska lämnas löst i avsedd behållare. Hanteras så att de inte går sönder.	Lämnas på återvinningscentral eller hämtas av MERAB eller

BILAGA 1. SORTERING OCH BORTSKAFFNING AV AVFALL

Typ av avfall	Omfattar	Sortering	Ev. förpackning och märkning	Lämnas till/hämtas av
		separat behållare till fyrfackskärlen.		MERAB:s entreprenör vid hämtning av fyrfackskärl.
<i>Batterier</i> ^{6*}	Småbatterier som väger mindre än 3 kg från klockor, ficklampor, kameror m.m. Obs! Inbyggda batterier sorteras som elektronik tillsammans med produkten de byggts in i.	Sorteras i särskild behållare för småbatterier på återvinningscentralen eller i separat behållare till fyrfackskärnen.	Lämnas löst i avsedd behållare.	Lämnas på återvinningscentral eller hämtas av MERAB:s entreprenör vid hämtning av fyrfackskärl.
<i>Bilbatterier</i> ^{6*}	Bilbatterier	Sorteras ut från övriga batterier och från övrigt avfall. Hanteras varsamt då de innehåller syra som är frätande.	Lämnas som de är i avsedd behållare.	Lämnas på återvinningscentral.
<i>Impregnerat trä</i>	Ex. slippers, trall, staket och trä från trädäck.	Sorteras ut och hålls avskilt från övrigt avfall.	Lämnas löst på avsedd plats.	Lämnas på återvinningscentral.
<i>Elektronik</i> ^{7*}	Allt som drivs med sladd eller batteri ex. tv-apparater, datorer, telefoner, dammsugare, brödrost och vattenkokare.	Sorteras som elektronikavfall uppdelat i följande fraktioner; - Elektronik - Elkablar - Elmotorer	Lämnas löst i avsedda behållare.	Lämnas på återvinningscentral.
	Vitvaror som ex. spis, kylskåp, frys, disk och tvättmaskin.	Sorteras ut och ställs på avsedd plats på återvinningscentralen.	Ställs på avsedd utmärkt plats.	Lämnas på återvinningscentral.
<i>Asbesthaltigt avfall</i>	Material innehållande asbest ex. asbestcement (eternit), tak- och fasadplattor, fönsterkarmar och krukor.	Sorteras ut och hålls avskilt från övrigt avfall.	Hantera materialet så att det inte riskerar att damma. Materialet ska vara förpackat i tjocka plastsäckar och förpackningen väl försluten när den avlämnas.	Lämnas på Rönneholms avfallsanläggning. Mängder upp till 20 kg tas emot kostnadsfritt. För större mängder tas ut en avgift.
Slam från enskilda avloppsanläggningar	Avloppsslam från avloppsanläggning	Hanteras separat från övrigt avfall.		Hämtas med slamsugbil av MERAB:s entreprenör.

BILAGA 1. SORTERING OCH BORTSKAFFNING AV AVFALL

Typ av avfall	Omfattar	Sortering	Ev. förpackning och märkning	Lämnas till/hämtas av
Fosformaterial från fosforfällor	Fosformaterial i lösvikt eller filterkassett/säck	Hanteras separat från övrigt avfall.	Hanteras normalt i lösvikt eller filterkassett och ska vara förpackat eller tillgängligt så att det kan hämtas med ett fordon.	Hämtas med slamsugbil alternativt kranbil av MERAB eller MERAB:s entreprenör.
Latrin	Latrin från hushåll	Ska sorteras ut och hållas skilt från övrigt avfall.	Samlas i tunna som ska vara väl försluten så att avfallet inte kan spridas.	Tunnor hämtas på fastigheten av MERAB eller MERAB:s entreprenör.
Döda sällskapsdjur	Mindre husdjur såsom marsvin, hamster m.m. samt andra sällskapsdjur som katt och hund.	Döda mindre husdjur kan lämnas i restavfall. Övriga döda sällskapsdjur kan lämnas till veterinär, särskild djurkremeringsanläggning hos Sysav eller annan godkänd verksamhet för kremering.	Mindre döda husdjur förpackas väl innan det läggs i restavfall.	Restavfall hämtas av MERAB eller MERAB:s entreprenör. Döda sällskapsdjur lämnas till kremering.
Avfall från husbehovsjakt	Mindre mängder jaktavfall (~20 kg) från älg, hjort, vildsvin m.m. som uppstår vid styckning och tillredning i köket.	Mindre mängder jaktavfall från styckning och tillredning sorteras ut som restavfall.	Jaktavfall förpackas väl innan det läggs i restavfall	Hämtas av MERAB eller MERAB:s entreprenör vid tömning av kärl.
<i>Övrigt jaktavfall</i>	Jaktavfall från hushållsjakt ex. hjort, vildsvin, älg.	Slaktavfall från vilt som uppstår vid jakt för eget eller jaktlagets bruk kan lämnas på lämplig plats i skogen; på egen mark eller med markägarens tillstånd. Är detta inte möjligt kan avfall från enstaka djur lämnas i brännbart på Rönneholms avfallsanläggning.	Avfall som lämnas till förbränning ska förpackas i väl förslutna plastsäckar.	Lämnas i första hand i skog och mark och vid behov till Rönneholms avfallsanläggning.

BILAGA 1. SORTERING OCH BORTSKAFFNING AV AVFALL

Tabell 2. Annat avfall än kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar som hanteras av MERAB.

Typ av avfall	Omfattar	Sortering	Ev. förpackning och märkning	Lämnas till/hämtas av
Matfett och frityroljor från verksamheter	Mindre mängder överblivna matfetter och frityroljor från livsmedelstillredning i ex. restauranger och caféer. Max 10 liter per lämningsstillfälle.	Sorteras ut och hålls avskilt från övrigt avfall.	Hålls över i IBC-tank på återvinningscentralen.	Lämnas på återvinningscentral.
Fettavskiljare	Matfett från hantering av livsmedel.	Avskiljs i fettavskiljaren.	Ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras.	Hämtas av MERAB:s entreprenör.
Betong och tegel	Ex. taktegel, tegelsten, kakel, klinker, betongkross, betongblock m.m.	Sorteras som schaktmaterial.	Lämnas löst på avsedd plats.	Lämnas på Rönneholms avfallsanläggning
Trä	Omålat och målat trä som ex. träspill, tråpallar, masonit, spånskivor	Sorteras ut och hålls åtskilt från övrigt avfall. Trä får inte vara blandat med annat avfall som t ex tjärpapp, kablar, plast, betong, papper, nät mm.	Lämnas löst på avsedd plats.	Lämnas på Rönneholms avfallsanläggning. Mindre mängder tas emot på återvinningscentralen mot avgift.
Impregnerat trä	Trä som har behandlats med impregneringsvätska för att motverka röta. Exempel på där impregnerat trä förekommer: trall, slippers, staket, trädäck. Impregnerat trä är farligt avfall.	Sorteras ut och hålls åtskilt från övrigt avfall. Impregnerat trä får inte blandas med omålat eller målat trä.	Lämnas löst på avsedd plats.	Lämnas på Rönneholms avfallsanläggning. Mindre mängder tas emot på återvinningscentralen mot avgift.
Bygg- och rivningsavfall från yrkesmässig verksamhet	Byggavfall från snickare eller byggverksamheter.	Sorteras ut i följande fraktioner: - Trä - Mineral; betong, tegel, klinker, keramik eller sten - Metall	Ska sorteras och hållas åtskilt i respektive fraktioner, se instruktion för bygg- och rivningsavfall.	Mindre mängder från yrkesmässig byggverksamhet får lämnas sorterat i respektive fraktion på återvinningscentral. Övrigt byggavfall från verksamheter

BILAGA 1. SORTERING OCH BORTSKAFFNING AV AVFALL

Typ av avfall	Omfattar	Sortering	Ev. förpackning och märkning	Lämnas till/hämtas av
		<ul style="list-style-type: none"> - Glas - Plast - Gips - Farligt avfall - Avfall under producentansvar - Brännbart avfall 		lämnas på Rönneholms avfallsanläggning.
Trädgårdsavfall från yrkesmässig verksamhet	Gräs, mossor, ris, grenar, löv och växter m.m.	Gräs, mossor, löv, växter och fallfrukter sorteras som trädgårdsavfall. Buskar, grenar, rötter och stubbar sorteras som grenar och ris.	Trädgårdsavfall ska läggas löst på avsedd plats på avfallsanläggningen.	Mindre mängder kan lämnas på återvinningscentral. Rönneholms avfallsanläggning tar även emot större volymer.
Brännbart avfall från verksamheter	Mattor, golvpapp, trä möbler, polyetenrör, plastfolie, trä m.m.	Sorteras som brännbart avfall.	Lämnas löst till förbränning.	Lämnas på Rönneholms avfallsanläggning.
Icke farligt avfall för deponering (ej återvinningsbart) ⁸	<p>Avfall som inte kan återanvändas, återvinnas, förbrännas (energiåtervinning), komposteras eller rötas ex. spegelglas, isolering.</p> <p>Avfall som ska deponeras ska karakteriseras.</p>	Sorteras ut och hålls åtskilt från övriga	Lämnas löst till deponering.	Lämnas på Rönneholms avfallsanläggning.
Verksamhetsavfall	Visst verksamhetsavfall tas emot på Rönneholms avfallsanläggning.	-	-	-

BILAGA 1. SORTERING OCH BORTSKAFFNING AV AVFALL**Tabell 3. Avfall som inte hanteras av MERAB. Endast för information.**

Typ av avfall	Kommentar	Lämnas till
Däck (bildäck & bildäck med fälg)		Lämnas till en producent, t.ex. en däckfirma, som tar emot sådant avfall.
Ammunition och explosiva ämnen	Polisen ska meddelas innan man lämnar ammunition eller explosiva ämnen.	Lämnas till polisen.
Lysraketer och fyrverkerier som inte är förbrukade		Lämnas till återförsäljare.
Gasoltuber, gastuber, kolsyrebehållare	Tryckkärl. Tänk på att aldrig sortera behållarna som metallskrot, även om de är tomma.	Lämnas till återförsäljare som tar emot sådant avfall.
Brandsläckare	Räknas som tryckkärl och som farligt avfall.	Lämnas till återförsäljare
Gödsel & hästgödsel		Sprids på egen åkermark i enlighet med gällande regler. Om sådan saknas får gödsel avyttras till annan lantbrukare eller hanterare som kan ta om hand.
Ensilageplast	Ska samlas in och återvinnas. Finns nationellt insamlingssystem för detta. Får ej slängas på återvinningscentralen.	Lämnas till SvegRetur.
Kassaskåp & vapenskåp	Avfall som har en komplicerad sammansättning eller mått som är utöver anvisningarna för de vanligaste uppkomna avfallen.	Lämnas till återförsäljare eller annan lämplig mottagare.
Bekämpningsmedel från lantbruk	Farligt avfall. Gamla preparat, rester m.m. ska lämnas till destruktion.	Verksamhetsavfall, får ej lämnas på ÅVC. Lämnas till behörig mottagare för vidare behandling.
Farligt avfall från verksamheter	Gamla preparat, rester m.m. ska lämnas till destruktion.	Verksamhetsavfall, får ej lämnas på ÅVC. Lämnas till behörig mottagare för vidare behandling.

Tabell 4. Definitioner av begrepp inom avfallshantering.

Begrepp	Definition
¹ Kommunalt avfall (tidigare hushållsavfall)	Avfall från hushåll och avfall från andra verksamheter som kan jämföras med avfall från hushåll. Exempelvis avfall som uppkommer i restauranger och caféer till följd av att människor äter och dricker räknas som kommunalt avfall. Kasserade livsmedel från livsmedelsbutiker och dylikt räknas inte som kommunalt avfall. Vilket avfall som faller inom kommunens ansvar framgår av 15 kap. 20 § miljöbalken.
² Förpackningar	Med förpackning avses i SFS 2018:1462 §7 en produkt som har framställts för att; 1. innehålla, skydda eller presentera en vara eller för att användas för att leverera eller på annat sätt hantera en vara, från råmaterial till slutlig produkt och från producent till användare, om produkten är en a) konsumentförpackning genom att den på försäljningsstället utgör en säljhet för den slutliga användaren eller konsumenten av varan, b) gruppförpackning genom att den på försäljningsstället omfattar en grupp av ett visst antal säljheter och kan tas bort utan att det påverkar varan eller varorna, oavsett om säljheterna säljs som en sådan grupp till den slutliga användaren eller konsumenten eller om produkten endast används som komplement till hyllorna på försäljningsstället, c) transportförpackning genom att den underlättar hantering och transport av ett antal säljheter eller gruppförpackningar för att förhindra skador vid fysisk hantering eller transportskador, eller d) serviceförpackning genom att den fylls vid försäljningstillfället eller används för obearbetade produkter från jordbruk eller trädgårdsnäring, eller 2. som engångsartikel användas i ett sådant syfte som anges i 1.
³ Returpapper	Returpapper definieras som kommunalt avfall som utgörs av tidningar eller tidningspapper. Tidningar definieras som tidningar, tidskrifter, direktreklam, kataloger och liknande produkter av avfall. Kommunernas ansvar gäller alltså returpapper från hushåll som utgör kommunalt avfall, men även returpapper som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Därför bör även returpapper från kontor, butiker och andra verksamheter anses utgöra kommunalt avfall.
⁴ Grovavfall	Med grovavfall avses här skrymmande kommunalt avfall som kräver särskild insamling och behandling. För sådant avfall finns en särskild avfallskod i bilaga 3 till avfallsförordningen: ”20 03 07 Skrymmande avfall”.

Begrepp	Definition
5 Farligt avfall	<p>Ämne eller föremål som är avfall och som i bilaga 3 till avfallsförordningen (2020:614) beskrivs med en avfallskod markerad med en asterisk (*).</p> <p>När avfallskoden i bilagan innehåller en hänvisning till 2 kap 3 § avfallsförordningen ska avfallsinnehavaren också klassificera avfallet som farligt avfall, om</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. innehållet av farliga ämnen i avfallet gör att det har en eller flera farliga egenskaper, eller 2. avfallet innehåller något eller några ämnen i 2 kap 3 §.
6 Batterier och bilbatteri	<p>Definitioner i enlighet med SFS 2008:834 §2;</p> <p><i>batteri</i>: en källa till elektrisk energi som består av en eller flera battericeller och där energin genereras genom direkt omvandling av kemisk energi,</p> <p><i>industribatteri</i>: ett batteri som är utformat uteslutande för industriell eller annan yrkesmässig användning eller som används i elektriska fordon,</p> <p><i>bilbatteri</i>: ett batteri som är utformat för att användas till ett fordon startmotor, belysning eller tändningssystem och inte är ett industribatteri, och</p> <p><i>bärbart batteri</i>: ett batteri som är förslutet och bärbart och inte är ett industribatteri eller bilbatteri.</p>
7 Elektronik, elutrustning	<p>Elektronik, elutrustning definieras enligt SFS 2014:1075 § 6 som apparater, produkter, komponenter, maskiner, verktyg, instrument och annan utrustning</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. för generering, överföring eller mätning av elektrisk ström eller elektromagnetiska fält, eller 2. som är beroende av elektrisk ström eller elektromagnetiska fält för att fungera korrekt. <p>Första stycket gäller endast utrustning som är avsedd att användas med en elektrisk spänning på högst 1 000 volt växelström eller 1 500 volt likström.</p> <p>Med en elutrustning enligt första stycket avses alla komponenter, förbrukningsmaterial och andra delar som utrustningen består av när den görs tillgänglig.</p> <p>7 § Med konsumentelutrustning avses i denna förordning dels elutrustning som normalt används i privathushåll, dels elutrustning som är ägnad att användas av både privathushåll och yrkesmässiga användare. Förordning (2020:24).</p>
8 Brännbart avfall	<p>Avfall som inte är farligt avfall och som inte går att återanvända eller återvinna på annat sätt än genom energiutvinning.</p>

BILAGA 2 HÄMTNINGSINTERVALL

1. Från flerbostadshus och verksamheter sker tömning av behållare normalt varannan vecka. MERAB:s entreprenör tillhandahåller även hämtning upp till tre gånger per vecka.
2. Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende sker tömning av behållare normalt en gång varannan vecka. MERAB:s entreprenör tillhandahåller även hämtning en gång var fjärde vecka.
3. Från en- eller tvåbostadshus för fritidsboende sker tömning av behållare normalt en gång varannan vecka under perioden mitten av april – mitten av september.
4. Efter beställning utför MERAB:s entreprenör hämtning av trädgårdsavfall i kärl en gång varannan vecka under perioden mitten av mars – mitten av november
5. Hämtning av latrin sker en gång varannan vecka helår eller under perioden mitten av april till mitten av september.
6. Tömning av enskilda avloppsanläggningar sker minst en gång per år eller enligt leverantörens anvisningar.

Tömningsintervall styrs av gällande abonnemangsformer vilket regleras närmare i avfallstaxan för Eslöv, Höör och Hörby kommun.

BILAGA 3. BEHÅLLARE

I kommunerna används följande behållare för insamling av olika avfallsslag

BEHÅLLARE	VOLYM
Plastkärl	190-liters
	240-liters
	370-liters
	660-liters
Containers	1,7 m ³
	4,0 m ³
	8,0 m ³
Engångskärl för latrin	25-liters

Underjordbehållare ägs av fastighetsägaren.

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 1- Miljöbedömning



**ESLÖVS
KOMMUN**



Höör
kommun



**HÖRBY
KOMMUN**



MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 1 – Miljöbedömning

Kommun:

Ärende:

Kommunal författningssamling:

Version: 2.0

Beslutande instans: Kommunfullmäktige i respektive kommun

Antagandedatum: *våren 2023*

Planen gäller från och med antagandedatum: våren 2023

Revidering: en gång per mandatperiod

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslut om revidering:

Kontaktperson Eslöv:

Kontaktperson Höör:

Kontaktperson Hörby:

Kontaktperson MERAB:

Bilaga 1. Miljöbedömning

Sammanfattning

Kommunerna Eslöv, Höör och Hörby har tagit fram en gemensam avfallsplan, enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808). Planen beskriver bland annat nuvarande avfallshantering och har mål om avfallsminimering, minskad nedskräpning och avfallshantering. Avfallsplanen tar avstamp i de regionala och nationella miljö kvalitetsmålen samt Agenda 2030.

Av 6 kap. 1 § miljöbalken framgår att syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. Avfallsplanen påverkar kommunala verksamheters rutiner och konsumtion, hur avfallsanläggningar hanteras i kommunerna och den avser också medföra beteendeförändringar.

Genomförandet av planen bidrar i huvudsak till positiv miljöpåverkan, främst genom att främja hushållningen med energi och naturresurser och minska spridningen av föroreningar i miljön. I enlighet med 2 § miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) antas delar av genomförandet medföra betydande miljöpåverkan, vilket innebär att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram. I huvudsak är den miljöpåverkan som uppstår positiv.

De nationella miljö kvalitetsmål som berörs i störst utsträckning är *God bebyggd miljö*, *Giftfri miljö* och *Begränsad klimatpåverkan* som alla bedöms påverkas i positiv riktning till följd av planens genomförande. Avfallsplanens genomförande bedöms inte leda till att relevanta miljö kvalitetsnormer överskrids. Positiva miljöeffekter bedöms uppstå främst till följd av påverkan i form av ökad återvinning och återbruk samt förebyggande av avfall. Risker för negativa miljöeffekter bedöms som små och berör främst risken för spridning av skadliga ämnen i samband med att materialflöden sluts i kretslopp.

Sammanfattningsvis bedöms genomförandet av planen ligga i linje med en hållbar utveckling enligt Agenda 2030 och de nationella miljömålen.

Delar av planens berör verksamhetsområden som någon annan än avfallsorganisationen ansvarar för. Arbete med planen kräver vissa samordningsresurser men nyttorna förväntas bli flera och stora.

Sammanfattning.....	3
Bakgrund	5
Behov av och syfte med miljöbedömning.....	5
Avgränsningssamråd	6
Om Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby	6
Avfallsplanens syfte	6
Avfallsplanens mål	6
Planens genomförande.....	7
Utgångspunkter för bedömning av planens miljökonsekvenser.....	7
Hänsyn till gällande politiska beslut som berör avfallsplanen.....	9
Agenda 2030.....	9
En europeisk grön giv (The European Green Deal) och avfallsdirektiv.	9
EU:s handlingsplan för en cirkulär ekonomi.....	10
Nationell strategi och handlingsplan för cirkulär ekonomi.....	11
Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program.....	12
Nationell strategi för hållbar konsumtion.....	12
Nationellt miljömålssystem – Generationsmål	12
Nationellt miljömålssystem – Miljökvalitetsmål.....	13
Nationellt miljömålssystem – Etappmål.....	15
Miljökvalitetsnormer	15
Relaterad styrning på kommunal nivå.....	16
Sveriges Ekokommuner	16
Effekter på resurshushållningen.....	18
Effekter på luftkvalitet och klimat.....	19
Effekter på människors hälsa.....	20
Effekter på mark och vatten	21
Effekter på bebyggelse och kulturmiljö	22
Inbördes förhållande mellan ovanstående miljöaspekter	23
Sammanfattande bedömning.....	24
Sammanfattning av åtgärder för att minska negativ påverkan	24
Uppföljning.....	24

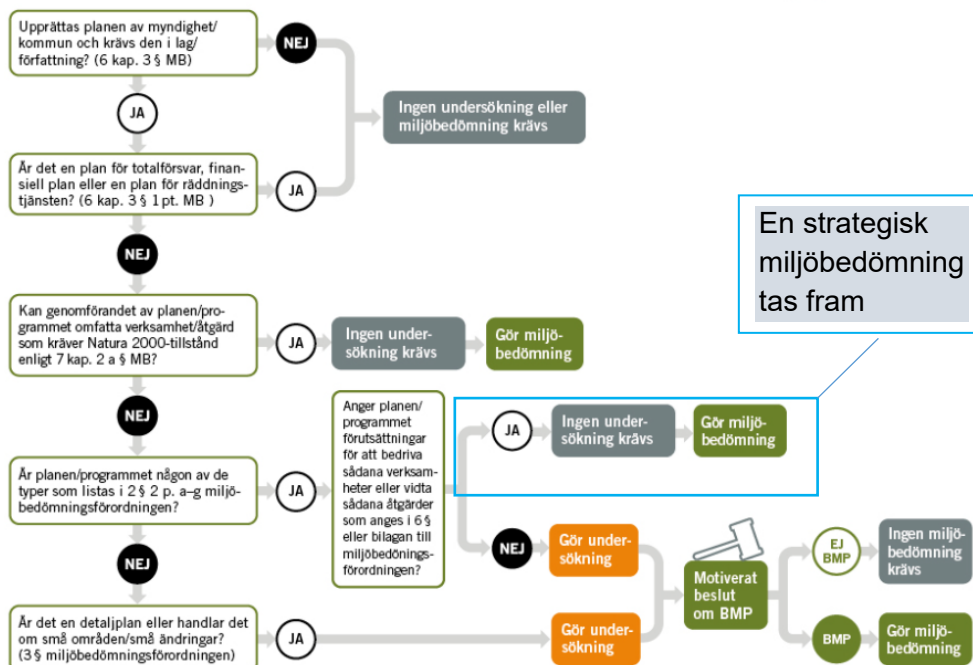
Bakgrund

Eslövs kommun, Höörs kommun och Hörby kommun har i enlighet med 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808) tagit fram en gemensam avfallsplan: *Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby - Med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023–2026*.

Behov av och syfte med miljöbedömning

Behovet av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) utvärderas vid framtagandet av en avfallsplan enligt miljöbalken och miljöbedömningsförordningen. Föreliggande förslag till avfallsplan anger förutsättningar för att bedriva verksamheter och genomföra åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön. Enligt 6 kap. 3 § miljöbalken (1998:808) ska en myndighet eller en kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning göra en strategisk miljöbedömning om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING – behöver en undersökning göras?



Figur 1, Naturvårdsverkets vägledning för att avgöra behovet av undersökning och miljöbedömning. Avfallsplanen bedöms riskera att medföra betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning ska därmed göras.

Enligt 2 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska betydande miljöpåverkan antas enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken, om genomförandet av planen anger förutsättningar för att bedriva en verksamhet som kräver tillstånd och är en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken eller enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614).

Enligt 4 § miljöbedömningsförordningen ska lagstadgade planer som upprättas av en kommun, om de inte omfattas av 2 §, antas medföra betydande miljöpåverkan endast om de anger förutsättningar för att bedriva verksamheter med hänsyn till hur de kan påverka miljön och en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken visar att en sådan miljöpåverkan kan antas. Enligt miljöbedömningsförordningen 5 § ska en sådan undersökning utgå ifrån flera omständigheter.

Bedömningen görs i detta fall att en kommunal avfallsplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan, bland annat kopplat till att den enligt miljöbedömningsförordningens 5 §

1. a) anger förutsättningar för driftsförhållanden och resursfördelning inom kommunala verksamheter kopplat till avfallsförebyggande i den offentliga konsumtionen, samt i insamlingsinfrastrukturen kopplat till förbättrade möjligheter till ökat återbruk och återvinning i samhället
1. b) har betydelse för miljöeffekter kopplat till genomförandet av andra kommunala, regionala och nationella planer
1. c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling och integreringen av miljöaspekter i övrigt
1. d) har betydelse för möjligheten att följa miljölagstiftningen, bland annat kopplat till nedlagda deponier, avfallshantering, resurshushållning, slutna kretslopp och avfallstrappan
2. kan förebygga miljöproblem som exempelvis spridning av kemikalier, nedskräpning, klimatpåverkan och degradering av naturresurser, och därpå följande förluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster liksom nuvarande och kommande generationers försämrade möjligheter till välbefinnande.

Föreliggande avfallsplan bedöms medföra i huvudsak betydande positiv miljöpåverkan utifrån ovanstående omständigheter. Effekter och konsekvenser på miljön med anledning av planens genomförande kommer att beskrivas i enlighet med 6 kap. 11 § miljöbalken, avgränsat till de miljöaspekter som bedöms vara särskilt viktiga utifrån resultatet av detta avgränsningssamråd som genomförs enligt samma kapitel 10 §.

Avgränsningssamråd

Enligt 6 kap. 10 § ska ett avgränsningssamråd hållas med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen.

Länsstyrelsen Skåne har under september 2021 haft möjlighet att yttra sig över förslaget till avgränsningar. Den 28 september inkom yttrandet, som inte innehöll några specifika synpunkter kring förslaget till avgränsning.

Angränsande kommuner har tidigare kontaktats angående vilken verksamhet och funktion som är bäst lämpad att ta emot förfrågan om avgränsningssamråd. Dessa (Hässleholm, Kristianstad, Tomelilla, Sjöbo, Lund, Klippan) har under september 2021 haft möjlighet att yttra sig över förslaget till avgränsningar. Förslaget har också skickats till centrala e-postadresser i Kävlinge och Svalöv.

Följande synpunkt har inkommit från Renhållningsverket i Lunds kommun: ”Anser att avgränsningen är rimlig utifrån gällande kriterier och har inga övriga synpunkter.”

Om Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby

Varje kommun ska ha en aktuell renhållningsordning (15 kap 11 § miljöbalken) som inkluderar en avfallsplan och lokala avfallsföreskrifter. Eslöv, Höör och Hörby tar med utgångspunkt i det gemensamma renhållningsansvaret fram en gemensam renhållningsordning, vilken beslutas av kommunfullmäktige i respektive kommun. Avfallsplanen ska bland annat redovisa mål och åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet i enlighet med kap 15 miljöbalken och avfallshierarkin: i grova drag innebär det att i första hand förebygga avfall, i andra hand att hantera det avfall som ändå uppstår så att materialflödena kan slutas i kretslopp och sedan att utvinna energi ur det avfall som inte kan återföras till kretsloppet.

Avfallsplanens syfte

Avfallsplaneringen i Eslöv, Höör och Hörby syftar till att tydliggöra kommunernas gemensamma utveckling mot hållbar avfallshantering, avfallsminimering och minskad nedskräpning.

Avfallsplanens mål

Innehållet i planen baseras i huvudsak på Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2017:2) om vad en kommunal avfallsplan ska innehålla, med tydlig koppling till relaterad nationell styrning inom

området, exempelvis den nationella strategin för cirkulär ekonomi och den nationella avfallsplanen (referens).

1. Minskad nedskräpning

Målet innebär att nedskräpningen i kommunerna ska minska vilket förväntas bidra till ökad trygghet och trivsel. Minskad nedskräpning gör att mer material kan återvinnas och inte sprids i miljön. Målet innebär också att farliga ämnen inte ska spridas från nedlagda deponier. Målet innebär att steg tas upp för avfallstrappan.

2. Avfallsminimering

Målet innebär att mindre avfall ska uppstå. Upphandling och inköp, återvinning och återbruk samt minskat matsvinn är centrala områden att arbeta med för att förhindra att avfall uppstår. Målet innebär att steg tas upp för avfallstrappan.

3. Hållbar avfallshantering

Målet innebär att insamlade fraktioner ska bli fler och renare, att andelen brännbart avfall ska minska och att andelen återvinningsbart avfall ska öka. Målet innebär att steg tas upp för avfallstrappan.

Planens genomförande

Det finns ett utpekat ansvar för varje åtgärd i avfallsplanen. Ansvarig ansvarar för att åtgärden genomförs och för att äska resurser om åtgärden kräver det.

Den årliga uppföljningen syftar till att sammanfatta och presentera resultatet av arbetet med avfallsplanen.

Utgångspunkter för bedömning av planens miljökonsekvenser

I detta kapitel beskrivs bedömningsgrunderna i miljökonsekvensbeskrivningen, alltså

- vilka avgränsningar som görs avseende miljöaspekter, tid och rum i miljöbedömningen
- vilka alternativ till det liggande förslaget till avfallsplan som övervägts samt
- hur förslaget anpassats till relaterad politisk styrning på olika beslutsnivåer

Avgränsningar

Avgränsning av miljöaspekter

Denna MKB fokuserar på de mest väsentliga miljöaspekterna och hur de påverkas direkt eller indirekt, positivt eller negativt, tillfälligt eller bestående, kumulativt eller inte kumulativt och på kort, medellång eller lång sikt (enligt miljöbalkens 6 kap. 2 §) på grund av genomförandet av avfallsplanens skrivningar. Tyngdpunkten ligger på de frågor där kommunerna har rådighet och eftersom det rör sig om en strategisk miljöbedömning av en lagstadgad plan så hålls bedömningarna på en övergripande nivå.

Följande miljöaspekter kommer att konsekvensbedömas med hänsyn till betydande miljöpåverkan (främst positiv):

- Effekter på människors hälsa (kopplat till konsekvenser av åtgärder för att säkra hanteringen av farligt avfall, minskad nedskräpning samt insamlingens påverkan genom buller)
- Effekter på resurshushållning (kopplat till konsekvenser av åtgärder för att förebygga avfall och öka återanvändning och återvinning)
- Effekter på luftkvalitet och klimat (kopplat till konsekvenser av åtgärder som berör transporter, hanteringen av avfall och konsumtionens klimatpåverkan)
- Effekter på mark och vatten (kopplat till konsekvenser av åtgärder som berör nedlagda deponier och spridningen av skadliga kemikalier)

- Bebyggelse och kulturmiljö (kopplat till övergripande konsekvenser av åtgärder som berör insamlingsssystem)

Påverkan beskrivs övergripande utifrån vad som har bedömts rimligt med hänsyn till planens innehåll, omfattning och detaljeringsgrad och den kunskap som finns tillgänglig. Miljöpåverkan från de anläggningar i drift som finns inom kommunerna hanteras inom ramen för tillståndsprövning/anmälningssärendet och tillsyn för dessa anläggningar. Miljöpåverkan i samband med förändrad markanvändning kopplat till utvecklingen av samlingsinfrastruktur hanteras i samband med detaljplanering.

Geografisk avgränsning

MKB:n fokuserar på påverkan i Eslöv, Höör och Hörby kommuner. Avfallshanteringen är dock inte enbart lokal. Konsumtionens miljöpåverkan, och därmed de åtgärder som minskar denna, är exempelvis globala, liksom klimatpåverkan från avfallstransporter.

Miljöpåverkan som kan antas uppstå till följd av behandling av avfall vid behandlingsanläggningar i andra kommuner eller länder hanteras i tillståndsansökan till dessa anläggningar och berörs inte här.

Tidsmässig avgränsning

Avfallsplanen ska ses över under varje mandatperiod och då revideras om det anses behövas. Handlingsplanen med åtgärderna som ska leda fram till målen gäller under perioden 2023-2026. En ny handlingsplan ska tas fram som ska börja gälla från och med 2027.

Alternativ till avfallsplan

Enligt miljöbalkens 6 kap. 11 § punkt 2 ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla uppgifter om miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs.

Nollalternativ - om avfallsplanen inte beslutas och genomförs.

Nollalternativet speglar en situation där en ny avfallsplan inte beslutas och därmed inte genomförs. Om inte förslaget antas, eller om det skjuts fram på obestämd tid, står kommunerna utan den avfallsplanering som lagen kräver att de ska ha. Gällande plan, *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby 2018-2021* löpte ut i årsskiftet 2021-2022. Även om gällande plan i teorin kan fortsätta gälla så skulle den sannolikt inte medföra någon miljömässigt positiv förändring i organisationens utveckling. Den uppfyller heller inte dagens lagstiftning fullt ut. Nollalternativet är således inte ett aktuellt alternativ.

Alternativa upplägg, vilka valts bort till förmån för liggande förslag enligt föregående kapitel är:

Att aktualisera den gamla avfallsplanen.

Detta alternativ innebär att kommunala verksamheter får ytterligare tid på sig att genomföra de åtgärder som inte blivit genomförda i den gamla avfallsplanen. Eftersom åtgärderna i många fall uttrycks ottydligt avseende vem som ska göra vad, och då det i vissa fall saknas både ansvar och resurser för att genomföra åtgärderna, så är det inte en bra väg att gå. Det är också tveksamt om den gamla avfallsplanen uppfyller dagens lagstiftning. Således bedöms detta alternativ inte vara aktuellt eller önskvärt.

Att varje kommun antar en egen avfallsplan.

Ett alternativ till det liggande förslaget är att varje kommun antar en lokalt anpassad avfallsplan. Det skulle innebära att även renhållningsbolaget behöver ha en egen handlingsplan, eller att majoritetsägaren (Eslövs kommun) inkluderar renhållningsbolagets åtgärder i sin handlingsplan. Förslaget skulle innebära att de samarbetsvinster som uppkommer av att flera kommuner arbetar med samma utmaningar skulle gå förlorade. Det finns också aspekter när det gäller revidering och uppföljning som underlättas av en gemensam plan. Eftersom kommunerna från början ansett att det finns fördelar med att ha ett gemensamt renhållningsarbete så är utgångspunkten att det inte är aktuellt med kommunspecifika avfallsplaner.

Hänsyn till gällande politiska beslut som berör avfallsplanen

Här beskrivs relaterade politiska beslut som ur ett miljöperspektiv kan påverka eller påverkas av avfallsplanens genomförande, med fokus på kommunal, nationell och internationell nivå. För varje område anges en beskrivning och särskilt relevanta kopplingar, samt hur avfallsplanens genomförande tar hänsyn till de angivna relaterade politiska besluten.

- Agenda 2030
- EU:s gröna giv (tillväxtstrategi)
- EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi
- Nationell plan för cirkulär ekonomi
- Nationell avfallsplan
- Nationell strategi för hållbar konsumtion
- Nationellt miljömålssystem
- Miljökvalitetsnormer
- Styrning på kommunal nivå
- Sveriges Ekokommuner

Agenda 2030

I september 2015 antog FN:s generalförsamling 17 globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030. Dessa globala mål ska genomföras i FN:s samtliga medlemsländer, däribland Sverige som har beslutat att vara ledande i omställningen. Syftet med målen är att leda världen mot en mer rättvis och hållbar värld. Flera av de globala målen och delmålen har bäring på arbetet med att förebygga uppkomsten av avfall samt hanteringen av det avfall som ändå uppstår.



Genomförandet av avfallsplanen omfattar allt från anskaffning, användning och avyttring av produkter i den kommunala konsumtionen, till insamling, förberedelse för återvinning och energiutvinning samt kommunikation kopplad till det som avfallsplanen hanterar. Allt för att minska avfallens mängd och farlighet samt hantera det hållbart. Avfallsplanens har en tydlig koppling till Agenda 2030.

Genom att göra medvetna upphandlingar där livscykelperspektivet ingår, kan vi reducera uttaget av naturresurser för framställning av det vi upphandlar. Vi kan också reducera uppkomsten av avfall samt dess farlighet när varan eller produkten inte ska användas längre. Genom att återanvända och återvinna i högre grad minskar mängden avfall och städernas miljöpåverkan. Genom att utvinna energi ur vissa avfallsfraktioner såsom biogas och värme ökar andelen förnybar energi. För att klara detta behöver infrastrukturen uppgraderas och vara hållbar. Genom en ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall minskar städernas miljöpåverkan. När spill uteblir förbättras vattenkvalitet och vi minskar föroreningarna i haven. Likaså minskar antalet sjukdoms- och dödfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar. För att en hållbar utveckling ska kunna uppnås behöver även kunskap om hållbara livsstilar öka och vi behöver samarbeta och arbeta effektivt med styrning och ledning utifrån vetenskap, teknik och innovation. Alla dessa steg hanteras på ett eller annat sätt i avfallsplanen.

Under utvecklingen av förslaget till avfallsplan har hänsyn tagits till de globala målen så att genomförandet bidrar till dess uppfyllande inom relaterade målområden.

En europeisk grön giv (The European Green Deal) och avfallsdirektiv.

Styrmedel och åtgärder utvecklas idag i många fall gemensamt inom EU. Målsättningar och strategier på övergripande europeisk nivå är av stor betydelse eftersom det finns direkta kopplingar till den svenska politiken. Europeiska kommissionen har beslutat om en *grön giv* för omställningen av

ekonomin och samhället¹. Med den gröna given kommer EU att ställa om till en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi där

- det inte finns några nettoutsläpp av växthusgaser år 2050
- den ekonomiska tillväxten har frikopplats från resursförbrukningen
- inga människor eller platser lämnas utanför

Den gröna given ska förbättra livet och folkhälsan för dagens invånare och för kommande generationer genom att bidra till en grön omställning inom åtta områden:

- ren luft, rent vatten, friska jordar och biologisk mångfald
- renoverade, energieffektiva byggnader
- hälsosam mat till rimliga priser
- mer kollektivtrafik
- renare energi och innovativ ren spjutspetsteknik
- varor med längre livslängd som går att reparera, återvinna och återanvända
- framtidssäkra jobb och kompetensutveckling inför omställningen
- en globalt konkurrenskraftig och resilient ekonomi.

Inom EU finns också gemensam avfallslagstiftning i form av ett avfallsdirektiv som ska främja en mer cirkulär ekonomi genom minskade avfallsmängder, ökad återanvändning, ökad återvinning samt förbättrad avfallshantering. Direktivet omfattar flera målsättningar, bland annat

- senast 2025: Förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska öka till minst 55 viktprocent.
- senast 2030: Förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska öka till minst 60 viktprocent.
- senast 2035: Förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska öka till minst 65 viktprocent.

Det finns också andra direktiv om bland annat batterier, elektronik, uttjänta bilar och förpackningar, samt ett deponidirektiv med mål om att senast 2035 ska mängden kommunalt avfall som deponeras minskas till tio procent eller mindre av den totala mängden (vikt) genererat kommunalt avfall.

Lagstiftningen ska bidra till genomförandet av den gröna given liksom till handlingsplanen för cirkulär ekonomi².

EU:s handlingsplan för en cirkulär ekonomi

Nedan syns ett utdrag ur inledningen i EU-kommissionens handlingsplan för cirkulär ekonomi³, en del i den europeiska gröna given. Texten beskriver kopplingen mellan de ekologiska ramar naturen utgör, det mänskliga samhällets välmående och näringslivets konkurrenskraft.

Kap 1: ”Vi har bara en jord, men år 2050 kommer världen att konsumera som om vi hade tre jordklot. Den globala förbrukningen av material som biomassa, fossila bränslen, metaller och mineraler beräknas fördubblas under de kommande 40 åren medan den årliga avfallsgenereringen beräknas öka med 70 procent till 2050. Eftersom mer än hälften av de totala växthusgasutsläppen och mer än 90 procent av förlusten av biologisk mångfald och vattenstressen beror på utvinning och bearbetning av resurser, lanserades i den europeiska gröna given, en samordnad strategi för en klimatneutral, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi.

En uppskalning av den cirkulära ekonomin från ett fåtal föregångare till de stora ekonomiska aktörerna kommer att vara avgörande för att uppnå klimatneutralitet senast 2050 och för att frikoppla ekonomisk tillväxt från resursanvändning, samtidigt som man säkerställer EU:s långsiktiga konkurrenskraft och ser till att ingen lämnas utanför. För att uppfylla denna ambition måste EU

¹ Hämtad 210826 från https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sv

² Hämtad 210826 från https://ec.europa.eu/environment/topics/waste-and-recycling_en

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0098&from=PT>

påskynda övergången till en regenerativ tillväxtmodell som ger mer tillbaka till planeten än den tar, göra framsteg när det gäller att hålla sin resursförbrukning inom planetens gränser och därför sträva efter att minska sitt konsumtions-avtryck och fördubbla sin cirkulära materialanvändning under det kommande decenniet.

För näringslivet kommer ett samarbete för att skapa en ram för hållbara produkter att ge nya möjligheter inom och utanför EU. Denna stegvisa och samtidigt återkalleliga omställning till ett hållbart ekonomiskt system är en oundgänglig del av EU:s nya industristrategi. I en färsk undersökning beräknas att man genom att tillämpa principerna för en cirkulär ekonomi i hela EU:s ekonomi kan öka EU:s BNP med ytterligare 0,5 procent fram till 2030, vilket skulle skapa omkring 700 000 nya arbetstillfällen. Det finns tydliga affärsmässiga fördelar även för enskilda företag – eftersom råvaror utgör i genomsnitt ca 40 procent av utgifterna för tillverkningsföretagen i EU, kan modeller med slutna kretslopp öka lönsamheten, samtidigt som företagen skyddas från fluktuerande råvarupriser. [...]

Den cirkulära ekonomin kommer att innebära att invånarna får funktionella och säkra produkter av hög kvalitet, som är effektiva och ekonomiskt överkomliga, håller längre och är konstruerade för återanvändning, reparation och avancerad materialåtervinning. Ett helt nytt utbud av hållbara tjänster, modeller för ”produkter som tjänster” och digitala lösningar kommer att leda till bättre livskvalitet, innovativa jobb och uppgraderad kunskap och kompetens.” [...]

Kap 2.2: ”Myndigheternas köpkraft motsvarar 14 procent av EU:s BNP och kan vara en stark drivkraft för att öka efterfrågan på hållbara produkter. För att utnyttja denna potential kommer kommissionen att föreslå obligatoriska minimikriterier och mål för miljöanpassad offentlig upphandling inom sektorslagstiftning och fasa in obligatorisk rapportering för att övervaka användningen av miljöanpassad offentlig upphandling, utan att skapa omotiverade administrativa bördor för offentliga köpare. Kommissionen kommer också att fortsätta stödja kapacitetsuppbyggnad med vägledning, utbildning och spridning av god praxis och uppmuntra offentliga köpare att delta i initiativet ”offentliga inköpare för klimat och miljö”, vilket kommer att underlätta utbyten mellan köpare som har åtagit sig att genomföra miljöanpassad offentlig upphandling.”

I utvecklingen av avfallsplanen har hänsyn tagits till innehållet i EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi, och därmed till EU:s gröna giv och avfallslagstiftningen, med syfte att bidra till dess uppfyllande genom att tydliggöra kopplingen mellan kommunens ansvar för hanteringen av materialflöden och den cirkulära ekonomin.

Nationell strategi och handlingsplan för cirkulär ekonomi

I den nationella strategin för cirkulär ekonomi⁴ beskrivs hur omställningen ska genomföras i Sverige. Fyra utgångspunkter beskrivs i form av gemensamt arbete internationellt och globalt; innovation och innovativa företag; avfall som resurs; och giffria kretslopp. I strategin anges ett antal prioriterade materialflöden vilka i stort sett motsvarar de som anges i den nationella avfallsplanen. Kommunerna har goda möjligheter att påverka flera av dessa utgångspunkter.

Ännu tydligare blir kommunernas roll i beskrivningen av fyra fokusområden med tillhörande handlingsplaner som visar det förändringsarbete som krävs i omställningen.

Cirkulär ekonomi genom hållbar produktion och produktdesign	Kommunen kan påverka detta genom hållbar upphandling
Cirkulär ekonomi genom hållbara sätt att konsumera och använda material, produkter och tjänster	Kommunen kan påverka detta genom god resurshushållning och ansvarsfull hantering av produkter
Cirkulär ekonomi genom giffria och cirkulära kretslopp	Kommunen kan påverka detta genom en ansvarsfull hantering av flöden och produkter där kemikalier ingår
Cirkulär ekonomi som drivkraft för näringsliv och andra aktörer genom åtgärder som främjar innovation och cirkulära affärsmodeller.	Kommunen kan påverka detta genom upphandling, tillsyn, näringslivssamordning och extern kommunikation

I Cirkulär ekonomi Handlingsplan för omställning av Sverige⁵ beskrivs kommunernas roll så här:

”Kommunerna är viktiga aktörer på avfallsområdet och bidrar i hög grad till omställningen till en cirkulär ekonomi bland annat genom information, innovation och teknikutveckling för att främja en avfallshantering som bidrar till cirkulära och fossilfria materialflöden. Kommunerna kan på detta sätt underlätta för hushållen och verksamheterna, inklusive de kommunala verksamheterna, att bidra till en cirkulär ekonomi. Vidare har kommunerna också

⁴ Hämtad 210826 från [200814_ce_webb.pdf \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/2018/08/210826/200814_ce_webb.pdf)

⁵ Hämtad 210826 från [Handlingsplan cirkulär ekonomi \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/2018/08/210826/Handlingsplan-cirkular-ekonomi.pdf)

huvudansvaret för fysisk samhällsplanering och bebyggelseutveckling vilket kan ha stor betydelse för människors förutsättningar att bidra till en cirkulär ekonomi” (s. 30).

I utvecklingen av förslaget till avfallsplan har hänsyn tagits till innehållet i den nationella strategin för hållbar konsumtion med avseende på kommunernas möjlighet att bidra till dess intentioner.

Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program

Den nationella avfallsplanen, *Att göra mer med mindre - Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023*⁶, beskriver Sveriges arbete med att förebygga avfall och nå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering i enlighet med avfallshierarkin. Planen och programmets syfte är att beskriva Sveriges arbete med att:

- minska mängden avfall,
- minska mängden skadliga ämnen i material och produkter,
- minska de negativa effekter på människors hälsa och miljön som avfall ger upphov till och
- främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin och utnyttja resurserna i avfallet samt
- bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och den miljö- och hälsopåverkan som hänger samman med att avfall uppstår

För att nå detta behöver resurser längs hela värdekedjorna nyttjas effektivare. Såväl avfallshantering som avfallsförebyggande utgör led i arbetet för en cirkulär ekonomi och ett resurseffektivt kretsloppssamhälle. Prioriterade områden att arbeta vidare med är bygg- och rivningsavfall, matavfall, elektronikavfall, textilier, plast samt nedskräpning.

I utvecklingen av förslaget till avfallsplan har hänsyn tagits till innehållet i den nationella avfallsplanen så att kommunerna genom avfallshantering och avfallsförebyggande bidrar till en cirkulär ekonomi och resurseffektivitet.

Nationell strategi för hållbar konsumtion

Regeringens strategi för hållbar konsumtion⁷ tar sikte på vad staten kan göra tillsammans med kommuner, näringsliv och det civila samhället för att underlätta för oss konsumenten att agera hållbart. Inom sju fokusområden beskrivs olika aspekter som behöver utvecklas för att skapa förutsättningar för en hållbar konsumtion, till exempel i skolan, i avfallshanteringen, i näringslivet samt genom delning, giftfri vardag, miljömärkning och beteendeförändring.

I utvecklingen av förslaget till avfallsplan har hänsyn tagits till innehållet i den nationella strategin för hållbar konsumtion med avseende på kommunernas möjlighet att bidra till dess intentioner.

Nationellt miljömålssystem – Generationsmål

Miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt preciseringar och flera etappmål. Generationsmålet innebär att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. För att klara detta ska miljöpolitiken fokusera på sju strecksatser:

- Ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad.
- Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart.
- Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas.

⁶ Hämtad 210826 från <https://www.naturvardsverket.se/Documents/publ-filer/6900/978-91-620-6946-9.pdf?pid=28041>

⁷ Hämtad 210826 från <https://www.regeringen.se/4a7e12/globalassets/regeringen/dokument/finansdepartementet/pdf/2016/strategi-for-hallbar-konsumtion/strategi-for-hallbar-konsumtion-tillganglighetsanpassad.pdf>

- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
- En god hushållning sker med naturresurserna.
- Andelen förnybar energi ökar och energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön.
- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.

Genomförandet av avfallsplanen bidrar indirekt till de två första strecksatserna genom att överuttaget och degraderingen av naturresurser och naturmiljön minskar samt att spridningen av skadliga kemikalier i naturmiljön och dess kretslopp minskar. Detta innebär hälsosammare livsmiljöer i planetens ekosystem och bättre möjligheter att bevara en hög biologisk mångfald och att säkra leveransen av ekosystemtjänster.

De efterföljande fem strecksatserna berörs direkt av avfallsplanens genomförande då den ska minska spridningen av farliga ämnen i människors livsmiljöer och i kretsloppen; den ska bidra till slutna materialkretslopp där naturresurser används effektivt; den ska bidra till effektiv användning och produktion av förnybar energi; och till att såväl den offentliga som den privata konsumtionen blir mer hållbar.

Generationsmålet kan kopplas till samtliga miljöaspekter i miljöbedömningen, men i huvudsak

- Effekter på resurshushållningen.

Sammantaget innebär detta att avfallsplanens intentioner ligger helt i linje med generationsmålet.

Nationellt miljömålssystem – Miljökvalitetsmål

Miljökvalitetsmålen är utgångspunkten för hela samhällets arbete med miljöfrågor och ska vara vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Det är framför allt tre mål som berörs direkt av genomförandet av avfallsplanen, vilka beskrivs nedan kopplat till förslaget genomförande.

Begränsad klimatpåverkan. Klimatet förändras i allt för snabb takt för att ekosystemen och människans samhällen ska hinna anpassa sig, vilket innebär en ohållbar utveckling såväl socialt som ekonomiskt och ekologiskt. Om samhällets konsumtion – av exempelvis elektronik, möbler, byggmaterial, kläder, mat, energi - plötsligt skulle upphöra, skulle också en stor del av de klimatpåverkande utsläppen upphöra. Detta är naturligtvis inte ett önskvärt scenario, men sambandet mellan orsak och verkan visar också att *hur* vi väljer att konsumera har stor betydelse för vår möjlighet att begränsa klimatpåverkan. För att begränsa klimatpåverkan behöver bland annat samhällets materialflöden slutas i kretslopp och drivas med förnybar energi på ett resurseffektivt sätt.

Om vi i de offentliga organisationerna kan öka resurshushållningen genom återbruk, delning, effektiva inköpsprocesser, återvinning och att ställa cirkulära krav i upphandlingen, så minskar avfallets mängd och farlighet och vi bidrar samtidigt till en klimatsmart offentlig konsumtion. Om vi på samhällsnivå kan bidra till cirkulär ekonomi genom att skapa förutsättningar för medborgarens hållbara konsumtion, återbruk och återvinning, så minskar klimatpåverkan. Om vi samtidigt kan säkerställa en hållbar hantering av det avfall som ändå uppstår genom en hållbar insamlingsinfrastruktur, effektiv förberedelse för återvinning och hållbar energiutvinning, så främjas cirkulära materialflöden. Behovet av råvaruutvinning och -förädling kan då minska och förnybar energi kan produceras av matavfallet och av det avfall som inte kunnat materialåtervinnas. Som biprodukt till biogasproduktionen produceras också en rötrest som kan ersätta användningen av konstgödselmedel i jordbruket. Utvecklingen bidrar till en klimatsmart avfallshantering och service, liksom till en klimatsmart konsumtion och livsstil hos medborgaren.

Begränsad klimatpåverkan kan i huvudsak kopplas till följande miljöaspekter i miljöbedömningen:

- Effekter på luftkvalitet och klimat

Förslaget till avfallsplan visar hänsyn till miljömålet Begränsad klimatpåverkan på många plan och bidrar, i nära samverkan med kommunernas energi- och klimatplanering och översiktsplanering, till målets uppfyllnad inom de tre kommunernas rådighetsfär. Genomförandet av avfallsplanen innebär miljöeffekter i form av minskat råvaruuttag, förnybar energiproduktion och slutna materialflöden, vilket i sin tur orsakar positiva konsekvenser genom minskad klimatpåverkan och bättre luftkvalitet.

Effektivare planering av insamlingsinfrastrukturen kan vid ökad återvinning medföra färre transporter med privatfordon men fler renhållningstransporter, vilket påvisar vikten av att de även fortsättningsvis drivs av förnybara drivmedel.

Giftfri miljö

För att uppnå målet om en giftfri miljö behöver samhällets materialflöden vara fria från kemikalier och spridningen av skadliga ämnen i luft, mark och vatten behöver upphöra. Eftersom kretsloppen hänger samman är det viktigt att synliggöra kopplingarna mellan dem och förebygga att de späds ut, förorenas eller blandas. Till exempel skulle skadliga kemikalier från en tillverkningsindustri kunna läcka ut i marken eller i yt- eller grundvatten, och via vattenkretsloppet eller näringskretsloppet tas upp av och lagras i en människa och påverka dennes hälsa; det skulle också kunna vara via luftföroreningar som människan andas in, eller vid exponering för kemikalier som utsöndras från produkter i vardagsmiljön. Skadliga ämnen kan också ansamlas i andra levande organismer och störa balansen i de ekologiska systemen, vilket kan försämra den biologiska mångfalden, leveransen av ekosystemtjänster och därmed också påverka människans möjligheter att leva goda liv. En viktig del i en cirkulär ekonomi är att säkerställa att de produkter och material som används i samhället inte innehåller kemikalier som förorenar materialkretsloppet eller förs över till vatten- eller näringskretsloppen.

Kommunerna kan inom sina organisationer och på samhällsnivå bidra till en *cirkulär ekonomi* genom att i sin offentliga konsumtion förebygga spridning av skadliga ämnen till människa och miljö. De kan i sin utveckling och förvaltning tillse att skadliga kemikalier inte används eller sprids, bland annat genom att minska nedskräpningen och spridningen av plast i naturmiljön och förebygga läckage från nedlagda deponier. De kan i renhållningsarbetet minska farligheten i samhällets avfall både genom förebyggande åtgärder och genom en hållbar avfallshantering.

Giftfri miljö kan i huvudsak kopplas till följande miljöaspekter i miljöbedömningen:

- Effekter på människors hälsa
- Effekter på mark och vatten

Förslaget till avfallsplan kan i genomförandet bidra till att kommunerna inom sin rådighetsfär minskar spridningen av skadliga kemikalier till människa och miljö och därmed bidra till att målet om en giftfri miljö uppnås. Planen omfattar ingen styrning som riskerar leda till att målet motverkas. Genomförandet av förslaget till avfallsplan innebär miljöeffekter i form av minskad spridning av skadliga kemikalier i kretsloppen, miljön och människan, vilket i sin tur minskar risken för negativa konsekvenser på biologisk mångfald och leveransen av ekosystemtjänster.

God bebyggd miljö

För att uppnå målet behöver samhällets fysiska miljö planeras för att skapa förutsättningar för en tillgänglig och säker insamlingsinfrastruktur. Den behöver också förvaltas på ett sätt som förebygger nedskräpning och uppmuntrar återbruk och materialåtervinning även hos andra aktörer. Flera av målsättningarna i avfallsplanen bidrar specifikt till att möjliggöra en effektiv och hållbar integrering av materialflödenas hantering i kommunernas livsmiljöer, bland annat genom den översiktliga planeringen. Detta bidrar också till att undvika målkonflikter som kan uppstå vid konkurrens om exploaterbar yta, vilket i sin tur ökar resurseffektiviteten i utvecklingsprocesserna. Förslaget till avfallsplan kan i genomförandet medföra behov av ombyggnader av återvinningscentraler eller annan förändring av insamlingsinfrastrukturen, vilket kan påverka den bebyggda miljön både positivt och negativt. I ett första steg ska renhållningsbolaget utveckla en plan för hur ett hållbart och cirkulärt insamlingssystem ska se ut och utvecklas. Miljöbedömning sker i samband med planprocessen när eventuella ombyggnationer blir aktuella.

God bebyggd miljö kan i huvudsak kopplas till följande miljöaspekter i miljöbedömningen:

- Effekter på bebyggelse och kulturmiljö

Genomförandet av avfallsplanen bidrar målet då kommunerna inom sin rådighetsfär minskar spridningen av skadliga kemikalier till människa och miljö. Planen omfattar ingen styrning som

riskerar leda till att målet motverkas. Genomförandet av förslaget till avfallsplan innebär miljöeffekter i form av minskad spridning av skadliga kemikalier i kretsloppen, miljön och människan, vilket i sin tur minskar risken för negativa konsekvenser på biologisk mångfald och leveransen av ekosystemtjänster.

Nationellt miljömålssystem – Etappmål

Etappmålen visar på tidsatta och prioriterade steg på vägen för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Nedan anges de etappmål i miljömålssystemet som är särskilt relevanta i omställningen till en cirkulär ekonomi. Etappmålen följs upp och kan ge en indikation på om omställningen går i rätt riktning.

Avfall

- Förberedande för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av icke-farligt bygg- och rivningsavfall, men undantag av jord och sten, ska årligen fram till 2025 uppgå till minst 70 viktsprocent.
- Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.
- Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.

Begränsad klimatpåverkan (1 av 5)

- Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. För att nå nettonollutsläpp får kompletterande åtgärder tillgodoräknas. Utsläppen från verksamheter inom svenskt territorium ska vara minst 85 procent lägre än utsläppen år 1990.

Cirkulär ekonomi

- Av de förpackningar som släpps ut på marknaden i Sverige för första gången ska andelen som är återanvändbara öka med minst 20 procent från år 2022 till år 2026 och med minst 30 procent från år 2022 till år 2030.

Farliga ämnen (målområden, 3 av 7)

- Användning av biocidprodukter
- Användningen av växtskyddsmedel
- Läkemedel i miljön

Luftföroreningar (målområde)

- Minskning av nationella utsläpp av luftföroreningar

Minskat matsvinn

- Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.
- En ökad andel av livsmedelsproduktionen ska nå butik och konsument år 2025.

Förslaget till avfallsplan omfattar mål, delmål och åtgärder inom samtliga etappmålsområden och bidrar därmed aktivt till att kommunerna Eslöv, Höör och Hörby utvecklas i riktning mot de nationella miljö kvalitetsmålen inom de områden som avfallsplanen kan påverka. Eftersom miljömålssystemet följs upp på nationell nivå görs bedömningen att den lokala positiva miljöpåverkan som planens genomförande kan medföra inte är betydande.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt bindande styrmedel i miljöbalken som används för att förebygga eller åtgärda miljöproblem. Det finns miljökvalitetsnormer för:

- Fisk- och musselvatten (normer för gräns- och riktvärden)
- Vatten (normer för statusklassificering)
- Omgivningsbuller (målsättningsnormer för kartläggning och rapportering av bullerkällor)
- Utomhusluft (normer för halter)

Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsmål beaktas i planen genom att planen som helhet syftar till att främja hållbar utveckling och att de åtgärder som respektive kommun väljer att göra, ska genomföras med syfte att främja en god miljö och människors hälsa. Varken miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) eller för vatten (SFS 2004:660) bedöms överskridas till följd av planens genomförande.

Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller (SFS 2004:675) omfattar kartläggning och åtgärdsprogram för större kommuner och vägar för kommuner med över 100 000 invånare. Genomförandet av avfallsplanen kan i viss mån påverka buller från transporter med tunga fordon. Avfallsverksamheten ska ta hänsyn till de områden eller platser som är mest utsatta för buller samt i övrigt ta hänsyn till de åtgärdsprogram mot buller som finns. En koppling mellan avfallsplanering och översiktsplanering finns i förslaget till avfallsplan. Genomförandet av avfallsplanen bedöms inte leda till att miljökvalitetsnormen för omgivningsbuller överskrids.

Kraven på luftkvalitet i utomhusluft bestäms i *Luftkvalitetsförordningen* SFS 2010:477. Ingen av kommunerna överskrider miljökvalitetsnormerna för luft i dagsläget och avfallsplanens genomförande bedöms inte bidra till att detta förändras. Även om ökat återbruk och ökad återvinning kan leda till fler transporter så finns samtidigt krav på förnybara drivmedel som i mindre utsträckning än fossila bidrar till dålig luftkvalitet.

Ingen miljökvalitetsnorm bedöms överskridas på grund av avfallsplanens genomförande.

Relaterad styrning på kommunal nivå

Avfallsplanen har kopplingar till annan intern styrning såsom budget, politiska mål för mandatperioden och översiktsplaner. Avfallsplanen har en tydlig koppling till det regionala och nationella miljömålssystemet och därmed till kommunernas lokala miljömålssystem. Dessa system är uppbyggda och organiserade på olika sätt i de tre kommunerna.

I Eslövs kommun ska *Miljöstrategi för Eslöv* tas fram och till den ska ett antal planer kopplas, bland annat avfallsplanen, men också *Naturmiljöplan för Eslöv*, *Kemikalieplan för Eslöv* och *Energi- och klimatplan för Eslöv*. En klimatanpassningsplan är också under framtagande.

I Hörs kommun samordnas avfallsplanens mål med målen i den *Miljö- och klimatstrategi* som är under framtagande. Miljö- och klimatstrategin blir ett övergripande styrdokument för ett brett område medan avfallsplanens mål styr ett smalare sakområde. I Översiktsplan för Hörs kommun behandlas frågor som bland annat berör behovet av ny yta för återvinningscentral i tätorten.

I Hörby kommun är avfallsplanen kopplad till översiktsplan 2035 som är under framtagande. Översiktsplanen kommer att fungera som ett övergripande styrdokument som fångar upp avfallsfrågan utifrån avfallsplanens mål. Avfallsplanen är också kopplad till Naturvårdsprogrammet och Energiplan (under framtagande).

Under utvecklingen av förslaget till avfallsplan har hänsyn tagits till annan intern styrning.

Mellan den nationella och kommunala nivån finns också regional styrning inom flera områden som påverkar och påverkas av den kommunala avfallsplaneringen, bland annat avseende fysisk planering, klimatanpassning, beredskap, energi- och klimat, miljö, återbruk, avfallshantering, konsumtion och cirkulär ekonomi. Eftersom utgångspunkterna är desamma görs bedömningen att förslaget till avfallsplan bidrar även till styrningen på regional nivå.

Sveriges Ekokommuner

Som medlemmar i Sveriges Ekokommuner, SEKOM, ska Eslöv, Höör och Hörby kommuner ha en utveckling i linje med fyra hållbarhetsprinciper:

I ett hållbart samhälle utsätts inte naturen för systematiskt ökande...

1. koncentrationer av ämnen från berggrunden (exv. fossilt kol, olja och metaller).
2. koncentrationer av ämnen från samhällets produktion (exv. kväveoxider, bromerade flamskyddsmedel och hormonliknande kemikalier)
3. degradering på fysiskt sätt (exv. överuttag av skog, utfiskning och utarmning av ekosystem)

Och det finns inga strukturella hinder för människors...

4. hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening

Avfallsplanens genomförande bidrar direkt till de tre principer som relaterar till miljöaspekter och som lägger själva grunden för en miljömässigt hållbar konsumtion och en cirkulär ekonomi: att naturen inte ska utsättas för ökande koncentrationer av fossila resurser eller kemikalier och att naturresurser inte ska utarmas.

Bedömningen görs att genomförandet av denna plan utgör ett stöd för att kommunala verksamheter ska utvecklas i enlighet med hållbarhetsprinciperna genom att öka sin resurshushållning (minska risken för utarmning) och sluta materialflöden i kretslopp för en cirkulär ekonomi (vilket per definition innebär att användningen av fossila resurser och skadliga kemikalier begränsas).

Planens miljömässiga påverkan, effekter och konsekvenser

Plan för resurshushållning och cirkulära materialflöden utgör, tillsammans med lokala renhållningsföreskrifter, renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby. I denna miljökonsekvensbeskrivning beskrivs konsekvenserna av de betydande miljöeffekter planen väntas medföra. Med miljöeffekter avses *direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt* med anledning av planens genomförande. Här bedöms hur genomförandet av avfallsplanen påverkar miljön och de nationella miljömålen utifrån de betydande miljöaspekter som bedömningen avgränsats till:

- Effekter på resurshushållningen
- Effekter på luft- och klimat
- Effekter på människors hälsa
- Effekter på mark och vatten
- Effekter på bebyggelse och kulturmiljö

Bedömningen görs utifrån de mål och åtgärder som föreslås i planen, vilka syftar till att öka resurshushållningen i de kommunala organisationernas konsumtion samt att bidra till en cirkulär ekonomi i samhället, i enlighet med avfallstrappans prioriteringar. Målsättningarna utgår från kommunernas rådighetsområde.

Effekter på resurshushållningen

Viktiga aspekter för en god hushållning med naturresurser är hög användningsgrad, återbruk, materialåtervinning samt att möjliggöra slutna materialflöden utan spridning av kemikalier och utan klimatpåverkan. Här behandlas främst avfallsförebyggande i den offentliga konsumtionen och utvecklingen, kommunens möjlighet att skapa förutsättningar för avfallsförebyggande och en hållbar hantering av samhällets avfall.

Nuläge och förutsättningar

I den offentliga konsumtionen ingår allt från inköp och upphandling till sorteringskärl och avyttring. Det omfattar också användningen av produkter och material, som skulle kunna effektiviseras genom mer delning och smarta återbrukssystem. Det är ofta otydligt vad en hållbar hantering av olika produkter innebär i praktiken för kommunala verksamheter, vilket kan leda till att exempelvis elektronik blir liggande och att möbler som hade kunnat återanvändas istället slängs. Det finns exempel, bland annat Höörs Möbelblock, på hur kommunerna etablerat interna system för återbruk och därmed ökat resurshushållningen. Det saknas också tydlighet kring hur avfallsförebyggande i samband med bygg- och rivningsprojekt kan gå till vilket riskerar innebära att metoder, funktioner och material används eller byggs in i fastighetsbeståndet som motverkar en cirkulär ekonomi. I dagsläget finns inte tillgång till materialsorteringskärl i alla verksamhetslokaler och det är få avfallsflöden som är kartlagda inom de kommunala verksamheterna. Det är därmed okänt huruvida materiella resurser faktiskt används effektivt eller inte. En viktig del för att hushålla med resurser är att synliggöra och följa upp materialflöden samt att öka kunskapen om cirkulär ekonomi och om konsumtionens miljöpåverkan.

Avfallsplanen målsättningar är att underlätta för avfallsförebyggande, minska nedskräpningen och utveckla avfallshanteringen hållbart. Grundläggande förutsättningar som materialsorteringskärl saknas i dag på vissa håll och nedskräpning upplevs som ett problem. I hanteringen av samhällets avfall är nivån på resurshushållningen varierande beroende på avfallsflödet. I princip allt matavfall som samlas in rötas till biogas och används resurseffektivt då det innebär att såväl näring som energi tas tillvara. Vissa flöden hanteras genom energiutvinning som skulle kunna hanteras genom materialåtervinning istället, exempelvis när det gäller träavfall.

Negativ miljöpåverkan på resurshushållning

Avfallsplanen bedöms inte innebära någon negativ miljöpåverkan på möjligheten till resurshushållning vare sig i samhället eller i den offentliga konsumtionen.

Positiv miljöpåverkan på resurshushållning

Resurshushållning är en av avfallsplanens huvudsakliga målsättningar, i enlighet med avfallstrappans översta steg som innebär att förebygga avfall. Resurshushållning innebär ur ett miljöperspektiv framför allt hushållningen med naturresurser, även om avfallsplanens intentioner även indirekt skulle kunna bidra till miljönytta genom att styra mot en effektivare användning av ekonomiska resurser, vilket i ett längre perspektiv skulle kunna lämna större marginaler för miljöhänsyn. En miljömässigt hållbar offentlig konsumtion innebär i avfallsplanen att anskaffa material, produkter och tjänster på hållbara sätt och att sedan använda och avyttra dem på resurseffektiva sätt som bidrar till en cirkulär ekonomi och en ansvarsfull användning av skattemedel. Det innebär också att hantera de försörjningsflöden som kommunen ansvarar för på ett hållbart sätt, i synnerhet när det gäller renhållningen men också i vatten- och avloppshanteringen. Om återanvändning och återvinning av material ökar så kan behovet av att ta ut jungfruligt material från jordens ändliga resurser minska vilket inte bara innebär resurshushållning utan också minskar påverkan på miljön genom minskad risk för spridning av skadliga kemikalier och för klimatpåverkan. Avfallsförebyggande aspekter i tillsynsarbetet bidrar också till resurshushållning bland annat hos lokala näringslivsaktörer.

En grundläggande faktor för att öka resurshushållningen är att öka kunskapen om materialflödena, vilket avfallsplanen ska bidra till genom uppföljning, kartläggning av avfallsflöden och kommunikation för beteendeförändring.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan på resurshushållning

Avfallsplanen bedöms inte medföra någon negativ miljöpåverkan avseende resurshushållning. Det är genomförandet av planens åtgärder som genererar positiva miljökonsekvenser. Åtgärderna bedöms vara på en rimlig nivå i förhållande till förutsättningar och behov.

Effekter på luftkvalitet och klimat

Konsekvenser av avfallsplanens genomförande uppstår bland annat på luftkvalitet och klimat orsakade av växthusgaser som bidrar till den globala uppvärmningen och övriga luftföroreningar som är skadliga för människa och miljö. Här behandlas främst konsekvenserna av en miljömässigt hållbar konsumtion på ett övergripande plan; materialåtervinning och energiutvinning i samhällets avfallshandling; och insamlingsinfrastrukturens klimatpåverkan. Utsläppen från de anläggningar som hanterar kommunernas restavfall beskrivs i tillståndsansökningarna för dessa anläggningar. Aspekten är främst kopplad till miljömålet Begränsad klimatpåverkan.

Nuläge och förutsättningar

Vanliga luftföroreningar är exempelvis kväveoxider, marknära ozon och luftburna partiklar av olika storlek. Luftföroreningar kan orsaka negativa konsekvenser för människors hälsa och kan i likhet med växthusgaser uppstå i samband med förbränning, exempelvis vid transporter eller energiutvinning. I en cirkulär ekonomi cirkulerar försörjningsflödena så långt det är möjligt, vilket kräver förflyttning och därmed energi. Avfallshandlingen är idag starkt beroende av transporter, främst med tyngre fordon för insamling av avfall och transporter till behandlingsanläggningar, men även av privatpersoners personbiltransporter för avlämning av avfall vid återvinningsstationer och återvinningscentraler. För att minska konsumtionens och produktionens klimatpåverkan behöver materialflödena slutas i kretslopp, och för att dessa ska bli hållbara behöver de drivas med förnybar energi. I handlingen av samhällets avfallsflöden kan energi också produceras, både genom förbränning av restavfall och genom rötning av matavfall, vilket medför ett minskat behov av fossila bränslen. Energi i form av metangas kan också produceras i nedlagda deponier, varför det är viktigt att ha kunskap om vilka förhållanden som råder med hjälp av klassningar och åtgärdsprogram.

Negativ miljöpåverkan på luftkvalitet och klimat

En möjlig följd effekt av att avfall delas in i fler fraktioner som ska transporteras till olika platser för återvinning, eller att produkter för återbruk behöver förflyttas flera gånger, är att transporterna ökar.

Detta kan påverka luftkvalitet och klimat negativt. Miljökonsekvensernas omfattning bedöms dock som små med tanke på avfallshandlingens ringa andel av transportsektorns utsläpp och till att renhållningstransporterna ska drivas med förnybar energi.

Positiv miljöpåverkan på luftkvalitet och klimat

Genomförandet av avfallsplanen bedöms i huvudsak kunna medföra positiva effekter på luftkvalitet och klimat, bland annat genom att avfall ska förebyggas och andelen avfall som materialåtervinns ska öka. Klimatpåverkan från råvaruuttag, förädling, tillverkning, distribution, konsumtion och sluthantering minskar, medan vissa utsläpp förs över till återvinningsindustrin och andra aktörer som bidrar till att materialflödena kan slutas. Avfallsplanens intention att klättra uppåt i avfallstrappan innebär att klimatpåverkan totalt sett ska minska. En del av avfallet hanteras bäst genom energiutvinning, främst när det gäller matavfallet som inte kan behandlas på samma sätt som materialflödena. När matavfall rötas till biogas produceras bland annat metan som kan användas för att ersätta fossila drivmedel, vilket ger dubbel klimatnytta. Dessutom produceras också biogödsel som kan ersätta användningen av konstgödsel, vilken har hög klimatbelastning.

Metan, som har större växthusgaspotential än koldioxid, ingår också i deponigas som produceras i deponier. Avfallsplanen omfattar hanteringen av nedlagda deponier vilket i förlängningen skulle kunna medföra att klimatpåverkan från dessa minskar.

Avfallshandlingen i Eslöv, Höör och Hörby har kommit långt avseende fossilfria transporter och att vissa transporter överförs från privata fordon skulle kunna innebära en minskad klimatpåverkan totalt sett, trots att transporterna kan bli fler vid ökat återbruk och ökad återvinning. Bedömningen är att en klimatsmart offentlig konsumtion, ökat återbruk, materialåtervinning och energiutvinning kan komma att ha positiv miljöpåverkan på luft och klimat.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan på luftkvalitet och klimat

Avfallsplanen bedöms inte medföra någon stor risk för negativ miljöpåverkan avseende luftkvalitet och klimat. Åtgärder som avser mildra eventuella negativa konsekvenser finns med i avfallsplanen. Det är genomförandet av planens åtgärder som medför positiva miljökonsekvenser. Åtgärderna bedöms vara på en rimlig nivå i förhållande till kommunernas förutsättningar och behov.

Effekter på människors hälsa

Här behandlas främst styrning för att säkra hanteringen av farligt avfall, minskad nedskräpning samt avfallsinsamlingens påverkan. Konsekvenser för människors hälsa till följd av negativ påverkan på luftkvalitet anges i föregående kapitel. Avfallshandlingen ger även upphov till utsläpp till mark och vatten, vilket kan ge effekt på människors hälsa om skadliga ämnen sprids i livsmiljöer och de naturliga kretsloppen av vatten och näring, som förser oss med livsmedel (se nästa kapitel). Aspekten är främst kopplad till miljömålen God bebyggd miljö och Giffri miljö samt till generationsmålet.

Nuläge och förutsättningar

Farligt avfall innehåller ämnen som kan vara skadliga för människor och miljön. Om farligt avfall inte hanteras på ett säkert sätt finns risk för direkt eller diffus spridning av skadliga ämnen och risk för att människor påverkas negativt. Därför är en av avfallshandlingens uppgifter att skapa förutsättningar för en säker hantering av farligt avfall.

Nedskräpning på offentliga platser upplevs idag vara ett problem i kommunerna och har därför lyfts fram i den nationella avfallsplanen och i föreskrifterna om kommunal avfallsplanering. En skräpig offentlig miljö kan bidra till otrygghet. Risken för mindre brott såsom klotter och skadegörelse kan också öka. Nedskräpning kan även bidra till diffus spridning av farliga ämnen och till att plast hamnar i sjöar och hav och orsakar stora problem där.

Insamlingen av avfall kan orsaka effekter på människors hälsa, bland annat genom buller, säkerhetsrisker, lukt och skadedjur. Buller uppstår i flera delar av avfallshandlingen, exempelvis från renhållningsfordon och hantering av behållare. Bullret är i dessa fall dock kortvarigt. Buller kan

generellt sett ge upphov till störning av människors hälsa genom stress och störd sömn, vilket i sin tur kan leda till irritation, trötthet, högt blodtryck och hjärt- och kärlsjukdomar. Det nationella miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö* innefattar att störningar från trafikbuller ska minska. Insamlingsystemet medför också säkerhetsrisker i den bebyggda miljön, då tunga renhållningsfordon ska ta sig fram i tät bebyggelse med risk för skada, i synnerhet i de fall då hänsyn inte tagits till renhållningsaspekter i utformningen av den fysiska miljön. Avfallsinsamlingen kan också medföra störande lukt och locka till sig skadedjur, båda vilket kan bidra till sämre livsmiljöer och försämrat välmående. Med ett förändrande klimat som innebär mer av både värme och fukt riskerar dessa negativa effekter att förvärras.

Negativ miljöpåverkan på människors hälsa

Negativ påverkan bedöms kunna uppstå på människors hälsa exempelvis genom ökade bullernivåer och luftföroreningar orsakade av avfallstransporter vid insamlingsplatser och på vägnät. Omfattningen av den negativa miljöpåverkan vid genomförande av avfallsplanen bedöms som liten. Inga av de tänkbara åtgärderna bedöms påverka bullernivåerna i någon betydande omfattning och transporterna kommer inte att öka i betydande omfattning. Detta innebär också att risken för personskada kopplat till renhållningsfordon inte bedöms öka på grund av avfallsplanens genomförande. Tvärtom kan en tydligare koppling mellan avfallsplanering och översiktsplanering bidra till att insamlingsinfrastrukturen får större uppmärksamhet i stadsutvecklingen framöver. Att materialflödena separeras kan innebära att de samlas in mer sällan, vilket kan medföra risk för störande lukt som dessutom lockar till sig skadedjur. I samband med klimätförändringar kan effekterna dessutom förvärras.

Positiv miljöpåverkan på människors hälsa

Målen och åtgärderna i planen förväntas bidra till minskad spridning av skadliga kemiska ämnen i miljön och därmed till minskad skadlig exponering för människor. Positiv påverkan bedöms kunna uppstå på människors hälsa genom mer cirkulära och rena produktflöden, minskad nedskräpning och hantering av gamla deponier.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan på människors hälsa

Avfallsplanen bedöms inte medföra någon ökad risk för negativ miljöpåverkan avseende buller eller personskada.

Det är genomförandet av planens mål och åtgärder som medför positiva miljökonsekvenser för människors hälsa, till exempel avseende minskad exponering för skadliga ämnen. Åtgärderna bedöms vara på en rimlig nivå i förhållande till kommunernas förutsättningar och behov.

Effekter på mark och vatten

Avfallsplanens effekter på mark och vatten kan främst kopplas till nedskräpning, nedlagda deponier och annan spridning av skadliga ämnen.

Nuläge och förutsättningar

Risken med att sluta flöden i en cirkulär ekonomi är att föroreningar riskerar att följa med och spridas mellan kretsloppen, till exempel när det gäller vatten- och näringsflödena som är nära sammankopplade. Det saknas en helhetssyn på samhällsnivå när det gäller integreringen av försörjningsflödena och hur de riskerar att förorenas, spädas ut eller blandas så att en cirkulär ekonomi förhindras.

Nedskräpning kan utgöra ett problem både i offentliga miljöer och i naturen. Det finns många källor, varav renhållningen är en. I samband med tömning av kärl, omlastning och lagring av återvinningsfraktioner finns risken att skräp sprids till omkringliggande miljöer. Förutom de sociala effekter som beskrivits under *Människors hälsa* så finns också ekologiska effekter att ta hänsyn till. Plastskräp bryts ner till mikroplast som kan innehålla skadliga kemikalier och orsaka svält i havsekosystem. Plast kan skada djur både fysiskt och vid förtäring, och kemikalierna kan ansamlas i levande organismer och deras livsmiljöer.

Det finns också risk för spridning av invasiva arter via trädgårdsavfallet. De utgör förvisso varken skräp eller skadliga ämnen, men de riskerar på samma sätt att spridas från insamlingsplatser och skulle i vissa fall kunna hanteras i samband med arbetet för att minska spridning av skräp och kemikalier.

Nedlagda deponiers klimatpåverkan har beskrivits under *Effekter på luftkvalitet och klimat*. De kan också orsaka utsläpp till mark och vatten i form av lakvatten från nedlagda deponier. I de tre kommunerna finns 36 st nedlagda deponier. Dessa är i många fall klassade enligt Metodik för inventering av förorenade områden (MIFO) fas 1, vissa är klassade på annat sätt och för övriga återstår arbete med klassning. En sammanställning av nedlagda deponier finns i bilaga till avfallsplanen.

Skadliga ämnen kan spridas till mark och vatten även till följd av andra aspekter av avfallshanteringen, exempelvis via restprodukter från energiproduktion genom spridning av aska och biogödsel från biogasproduktion. Det finns också risker med att återföra näring från spillvatten, som kan innehålla tungmetaller, läkemedelsrester och andra kemiska ämnen. I samtliga fall är det viktigt att de materialflöden som hanteras är fria från farliga ämnen så långt det är möjligt genom förebyggande arbete, och att de kan återföras på så säkra sätt som möjligt för att sluta kretsloppen. Det är också viktigt att mängden avfall som förbränns minskar genom att materialflöden som kan återanvändas, materialåtervinnas eller behandlas biologiskt inte förbränns, vilket förebyggs genom bra sortering i verksamheter och hushåll. Utsläpp till mark och vatten kan även ske till följd av olyckor och spill vid hantering av farligt avfall.

Negativ miljöpåverkan på mark och vatten

Avfallsplanens genomförande skulle kunna bidra till ökad nedskräpning genom oavsiktlig spridning av exempelvis plastförpackningar i samband med ökad materialåtervinning. I strävan efter att sluta materialflöden och näringsflöden finns risken att förorenande ämnen oavsiktligt sprids i människans livsmiljöer och i naturen. Det är av största vikt att all återföring sker med god kunskap om innehållet och att hanteringen av farligt avfall görs enkel och säker för att undvika inblandning. Eftersom det i dagsläget ibland saknas kunskap om hur skadliga ämnen sprids och bryts ner i mark och vatten, tas nämnda effekter upp som negativa trots att avfallsplanen omfattar åtgärder som avser förebygga dem.

Positiv miljöpåverkan på mark och vatten

Avfallsplanens syfte är att med stöd av avfallstrappan sluta materialflöden och därmed bidra till en cirkulär ekonomi. I en cirkulär ekonomi är materialflödena slutna, fria från farliga kemiska ämnen och drivs av fossilfri energi. Genomförandet av samtliga mål och åtgärder i planen bidrar till en hållbar utveckling, under förutsättning att hänsyn tas till de risker för negativ miljöpåverkan som angivits. Genom åtgärder för att underlätta insamlingen, minska spridningen av förorening (som skräp, invasiva arter och kemikalier från nedlagda deponier och samhällets försörjningsflöden) och informera om avfallsförebyggande konsumtion internt och externt kan tillförseln av skadliga ämnen till mark och vatten, och därmed till människans försörjningsflöden och människan själv, minska. Det bidrar också till uppfyllandet av generationsmålet genom minskad risk för negativ påverkan på den biologiska mångfalden och leveransen av ekosystemtjänster. Genomförandet av avfallsplanen bedöms kunna medföra betydande positiva miljökonsekvenser på sikt.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan på mark och vatten

Att begränsa negativ miljöpåverkan på grund av nedskräpning ingår i avfallsplanen. I avfallsplanen ingår också arbete som syftar till att minska risken för spridning av skadliga kemikalier till mark och vatten exempelvis genom arbete med nedlagda deponier. De åtgärder som anges i avfallsplanen bedöms vara tillräckliga i ett första steg för att förebygga negativa miljöeffekter i samband med planens målsättningar.

Effekter på bebyggelse och kulturmiljö

Här behandlas på ett övergripande plan hur insamlingsinfrastrukturen och utvecklingen av det kommunala byggandet kan påverka bebyggelse och kulturmiljö. Aspekten är främst kopplad till miljömålet *God bebyggd miljö*.

Nuläge och förutsättningar

Bebyggelse omfattar bland annat infrastruktur med tillhörande anläggningar, till exempel renhållningsfordon, återvinningscentraler, återvinningsstationer, miljöhus och avfallsanläggningar, liksom städer och tätorter med gator, torg, stadsdelar och andra bebyggelseområden. Landsbygdens bebyggelse och bebyggelsestrukturer ingår också. För att hänsyn ska kunna tas till bebyggelse och kulturmiljöer behöver utvecklingen av avfallsinfrastrukturen harmonisera med översiktsplaneringen och vice versa. Speciell hänsyn behöver tas till kulturmiljön vid planering av insamlingsinfrastrukturen och vid planering av hur källsortering ska kunna öka i befintliga bostadsområden, utan att påverka bebyggelse och kulturmiljö negativt. Kommunernas återvinningscentraler behöver ses över då de i nästan alla fall inte har tillräckligt med utrymme för insamling av ytterligare fraktioner och det kan bildas köer och dåliga trafikförhållanden. Inget av detta hanteras i detalj i avfallsplanen och kan därför inte bedömas mer än på ett övergripande plan. Det finns också koppling till hur det kommunala fastighetsbeståndet och anläggningsarbetet utformas med avseende på förebyggande av bygg- och rivningsavfall, vilket innebär att välja material och funktioner med miljöhänsyn och livscykelperspektiv och att främja återbruk och demonterbarhet.

Negativ miljöpåverkan på bebyggelse och kulturmiljö

Genomförandet av avfallsplanen omfattar inga åtgärder som förväntas bidra till negativa effekter på bebyggelse och kulturmiljö. Ökad fastighetsnära insamling av olika avfallsslag kan medföra ökad konflikt mellan olika behov och önskemål för användning av yta i och nära bostäder, vilket innebär att det är viktigt att integrera insamlingsinfrastrukturen tidigt i planeringsskedet för att kunna förebygga detta.

Positiv miljöpåverkan på bebyggelse och kulturmiljö

Avfallsplanens genomförande kan bidra till positiva miljöeffekter på bebyggelse och kulturmiljö under förutsättning att dessa aspekter visas hänsyn i den fysiska planeringen liksom i framtagningen av en plan för insamlingsinfrastrukturens utveckling. Att planera för avfallshantering tidigt i planprocessen kan medföra positiv miljöpåverkan eftersom efterkonstruktioner ofta blir svårare och dyrare och därmed inte lika genomförbara.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan på bebyggelse och kulturmiljö

Bedömningen görs på ett övergripande plan med utgångspunkt i att hänsyn behöver tas till bebyggelse och kulturmiljö i insamlingsinfrastrukturens utveckling, till exempel genom att använda Boverkets vägledning för planering och byggande av insamlingsinfrastruktur⁸. Detta ingår i föreslagen åtgärd om att ta fram en plan för insamlingsinfrastrukturens utveckling och bedöms inte kräva ytterligare åtgärder. På samma sätt bör det kommunala byggandet anpassas för att förebygga bygg- och rivningsavfall genom att visa miljöhänsyn i val av material, metoder och funktioner i byggprojekt.

Inbördes förhållande mellan ovanstående miljöaspekter

Miljöaspekterna ovan hänger tätt samman. En åtgärd kan påverka flera aspekter samtidigt, både positivt och negativt. Ökat återbruk bedöms exempelvis bidra till positiva miljöeffekter för resurshushållningen, men kan påverka luftkvalitet negativt genom att mängden transporter kan komma att öka. På samma sätt är det positivt inom flera aspekter (resurshushållning, mark- och vattenmiljöer samt luftkvalitet och klimat) att sluta materialflöden i kretslopp genom ökad återvinning, och att sluta näringsflödena genom återföring av näring. Samtidigt är risken för spridning av skadliga ämnen i kretsloppen stor, och kan i värsta fall äventyra vår möjlighet till livsmedels- och dricksvattenförsörjning. Det är alltså av stor vikt att inte begränsa utvecklingen till att fokusera enbart på exempelvis på återbruk och återvinning; åtgärder för att minska spridningen av skadliga ämnen är en förutsättning för en cirkulär ekonomi och för människans hälsa på kort och lång sikt.

⁸ Avfallshantering – tillgänglig, säker och estetisk. Inspiration och vägledning vid planering och byggande av avfallsutrymmen, återvinningsstationer och återvinningscentraler. Hämtad den 2 september 2021 från <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2011/avfallshandboken-26-maj.pdf>

Sammantaget innebär det att för att inte vissa nyttor ska ske på bekostnad av andra nyttor måste varje steg i utvecklingen och förvaltningen vara miljömässigt hållbar på alla sätt. Detta kräver integrering, kompetens, tid och resurser för förändring i de kommunala organisationerna, renhållningsbolaget inkluderat. Det kräver i grund och botten också en omställning av samhällssystemen, vilket inte är att vänta i närtid. Därför är kommunernas möjlighet till att faktiskt bedriva en hållbar utveckling begränsade, och avhängiga samhällets övriga utveckling.

Sammanfattande bedömning

Syftet med avfallsplanen är att främja en hållbar utveckling. Planen bidrar i huvudsak till en positiv påverkan på människors hälsa och miljön. Genomförandet av planen bedöms kunna medföra flera positiva miljökonsekvenser om arbetet för att uppnå målen är framgångsrikt, inte minst när det gäller hushållning med resurser och utvecklingen mot en mer cirkulär ekonomi. Det framgår tydligt att det är särskilt viktigt att renhållningsbolagets arbete och utveckling miljöanpassas.

Sammantaget innebär det att varje kommunal verksamhet behöver ta ansvar för att använda skattemedel på ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart sätt genom en hållbar konsumtion. Av än större betydelse är att kommunernas gemensamma renhållningsbolag rustas för att kunna ta ansvar för att sluta samhällets materialflöden på ett ansvarsfullt sätt.

Negativ miljöpåverkan bedöms som liten vid genomförande av avfallsplanens åtgärder, då dess syfte är just att utvecklas mot ökad resurshushållning och cirkulär ekonomi. De risker som beskrivits blir relevanta främst om kommunerna i avfallsplanens genomförande inte tar hänsyn till relaterade hållbarhetsfrågor, som att agera avfallsförebyggande och minimera spridningen av skadliga ämnen innan flöden sluts genom återföring.

Sammanfattningsvis bedöms miljökonsekvenserna av genomförandet av avfallsplanen vara positiva till följd av ökad återvinning och återanvändning samt förebyggande av avfall och minskad spridning av skadliga ämnen. De negativa konsekvenserna av genomförandet av planen bedöms vara små och främst vara kopplade till risk för spridning av skadliga ämnen i kretsloppen i samband med återföring av näring och material.

Avfallsplanens inriktning ligger i linje med en hållbar utveckling och bidrar positivt till uppfyllandet av de nationella miljömålen och generationsmålet. Hur stor positiv påverkan genomförande av planen medför, beror på vilka åtgärder som genomförs och i vilken utsträckning målen uppnås. Det ligger ett stort ansvar på varje kommun att arbeta med och planera in åtgärder i linje med avfallsplanens mål.

Sammanfattning av åtgärder för att minska negativ påverkan

Nedan beskrivs åtgärdsförslag att beakta vid genomförande av planen, i huvudsak för att motverka negativ miljöpåverkan.

De åtgärder som föreslås i avfallsplanen bedöms vara tillräckliga med avseende på effekter på resurshushållning samt luftkvalitet och klimat. När det gäller människors hälsa kan den förbättrade återvinningen i kombination med klimatförändring skulle kunna innebära ökad risk för störande luft och skadedjur i samband med renhållningsarbetet. Effekter på mark och vatten kan minska genom åtgärder för att förebygga nedskräpning. I avfallsplanen ingår också mål och åtgärder för att minska risken för spridning av skadliga kemikalier, såväl från återföring av näringsämnen från försörjningsflödena som från nedlagda deponier, vilka också är grundläggande för hälsosamma mark- och vattenmiljöer. Hänsyn behöver tas till bebyggelse och kulturmiljö i insamlingsinfrastrukturens utveckling, till exempel genom att använda Boverkets vägledning för planering och byggande av insamlingsinfrastruktur, och det kommunala byggandet anpassas för att förebygga bygg- och rivningsavfall genom att visa miljöhänsyn i val av material, metoder och funktioner i byggprojekt.

Uppföljning

Miljöpåverkan kommer ingå i uppföljningen av genomförandet av avfallsplanen och dess målsättningar. Den uppföljning som anges i planen bedöms vara tillräcklig för att följa upp planens miljöeffekter i enlighet med genomförd bedömning.

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 2. Kommunens styrmedel



**ESLÖVS
KOMMUN**



Höör
kommun



**HÖRBY
KOMMUN**



MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Hörö och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning
och cirkulära materialflöden 2023-2026
Bilaga 2 – Kommunens styrmedel

Kommun:

Ärende:

Kommunal författningssamling:

Version: 2.0

Beslutande instans: Kommunfullmäktige i respektive kommun

Antagandedatum: *våren 2023*

Planen gäller från och med antagandedatum: våren 2023

Revidering: en gång per mandatperiod

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslut om revidering:

Kontaktperson Eslöv:

Kontaktperson Hörö:

Kontaktperson Hörby:

Kontaktperson MERAB:

Bilaga 2. Kommunens styrmedel

Med styrmedel avses i det här fallet de verktyg kommunen har för att driva fram förändring. Dessa kan delas in i administrativa, ekonomiska och informativa styrmedel.

Administrativa styrmedel

Administrativa styrmedel används inom flera områden, till exempel med tillsyn, i upphandlingar och inom den fysiska planeringen.

Kommunal målstyrning och budget är de främsta styrmedlen för att kommunerna ska kunna göra den omställning som behövs för att öka resurshushållningen och främja cirkulär ekonomi. Avfallsplanen har en egen uppföljnings-cykel där resultaten analyseras och presenteras för kommunfullmäktige i de tre kommunerna och för MERABs styrelse.

Offentlig upphandling är ett centralt styrmedel för avfallsplanens genomförande. Möjligheterna att ställa krav på cirkularitet och kemikalieinnehåll i upphandlingar blir bättre och enklare i takt med att marknaden anpassar sig till nya krav på produkter och tjänster.

Tillsyn är ett annat viktigt och avgörande styrmedel för de delar av avfallsplanens åtgärder som avser avfall från verksamheter. Syftet med tillsyn är att säkerställa att lagstiftningens mål uppfylls. Det finns stora möjligheter att arbeta med tillsyn proaktivt och med hjälp av kunskap förebygga resursslöseri.

Tillsynen enligt miljöbalken ska bland annat säkerställa att hushållningsprincipen, avfallshierarkin, utbytesprincipen och principen om bästa möjliga teknik uppfylls av de verksamheter och andra som den kommunala miljönämnden har tillsynen över. Tillsyn mot nedskräpning kan även ske enligt lag med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning. Tillsyn enligt plan- och bygglagen rör främst förebyggande av bygg- och rivningsavfall.

Fysisk planering är ett grundläggande styrmedel för utvecklingen mot ett hållbart samhälle där det finns förutsättningar för avfallsförebyggande och hållbar avfallshantering. En väl fungerande och bostadsnära källsortering av det avfall som uppstår ställer krav på ytor för avfallshantering och platser för angöring av hämtningsfordon. Dessa aspekter ska tas hänsyn till både tidigt i planering av ny bebyggelse och i utvecklingen av den befintliga staden.

Krav på återvinningscentraler ändras i takt med att insamling och sortering av avfall förändras. Fler fraktioner kräver större ytor och nya system. Det är också viktigt att arbeta för att undvika att allmänhetens framtida avfallshantering inte ska vara beroende av bil. Hållbar fysisk planering kräver samverkan och dialog mellan MERAB och kommunerna.

Olika platser och tjänster – fysiska och digitala - för återanvändning och delningsfunktioner gör det enklare för människor att leva cirkulärt. Detta kan också beaktas i den fysiska planeringen.

Avfallsföreskrifter är ett starkt styrmedel som reglerar fastighetsägarnas skyldighet att sortera och överlämna kommunalt avfall samt vilka förutsättningar som gäller för eget omhändertagande och undantag. Föreskrifterna ska bland annat säkerställa att sortering kan ske så nära källan som möjligt och i de fraktioner som krävs för optimal återvinning och minskat transportarbete. Det är viktigt att föreskrifterna och avfallsplanen är sammankopplade och bidrar till varandras genomförande och upprätthållande.

Uppföljning. För att synliggöra utvecklingen krävs kontinuerlig uppföljning. Uppföljningen av avfallsplanen bygger på ett antal nyckeltal fördelade på de tre målen men också på uppföljning av åtgärdernas genomförande. Genom att kommunicera resultatet och använda det i fortsatt verksamhetsplanering blir detta styrmedel mer effektivt.

Ekonomiska styrmedel

Ekonomiska styrmedel kan exempelvis vara avfallstaxan eller andra sammanhang där kostnader kopplade till avfallshantering kan användas för att påverka beteenden.

Avfallstaxan kan till användas för att driva på återvinning, förebyggande och annan miljöanpassad avfallshantering. Kommunen får ta ut avgifter så att hållbar avfallshantering främjas. Avfallstaxans utformning avgörs av kommunernas lokala ambitioner och förutsättningar.

Även **offentlig upphandling** (se föregående sida) kan till vissa delar fungera som ett ekonomiskt styrmedel.

Information och kommunikation

Information och kommunikation kan ha såväl kommunens invånare, tjänstepersoner och politiker som målgrupp och har som främsta syfte att påverka människors beteenden.

Information och kommunikation är styrmedel som krävs för att nå samtliga mål i planen. Här inkluderas insatser för att förebygga nedskräpning, informera hushållen om avfallsförebyggande och att öka kunskap om cirkulära modeller som att återbruka, dela och låna istället för att köpa nytt. Förbättrad information, exempelvis genom digitalisering, kan ge bättre avfallssortering i samhället vilket bidrar till en mer resurseffektiv renhållning.

Kunskap och utbildning. I dag finns det ett fokus på miljö och hållbarhet som medför att ny kunskap, nya hjälpmedel och nya tekniska lösningar utvecklas i hög takt. För att kunna följa med i utvecklingen och fatta väl understödda och övervägda beslut, krävs ständig omvärldsbevakning och ökad kunskapsinhämtning.

Erfarenhet byggs genom samarbete samt genom att dela kompetens och kunskap. Det är ett gemensamt ansvar att höja kunskapsnivån och att söka efter den kompetens som redan finns inom verksamheten.

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 3 – Ekonomiska konsekvenser och resursbehov



ESLÖVS
KOMMUN



Höör
kommun



HÖRBY
KOMMUN



MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 3 – Ekonomiska Konsekvenser och resursbehov

Kommun:

Ärende:

Kommunal författningssamling:

Version: 2.0

Beslutande instans: Kommunfullmäktige i respektive kommun

Antagandedatum: *våren 2023*

Planen gäller från och med antagandedatum: våren 2023

Revidering: en gång per mandatperiod

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslut om revidering:

Kontaktperson Eslöv:

Kontaktperson Höör:

Kontaktperson Hörby:

Kontaktperson MERAB:

Bilaga 3. Ekonomiska konsekvenser och resursbehov

För att den gemensamma avfallsplanens mål ska kunna nås kommer åtgärder att behöva genomföras av kommunerna och MERAB, var för sig eller gemensamt. I vissa fall kan tillsatta resurser väntas medföra besparingar då planens syfte är just resurshushållning. Minskade inköp, minskade avfallsmängder, ökat återbruk, ökad materialåtervinning och minskad nedskräpning är några exempel på sådant som kan medföra minskade kostnader. För att åtgärderna ska kunna genomföras kan dock resurser behöva avsättas i ett första steg.

Kostnader för att genomföra avfallsplanens åtgärder uppstår inom olika delar av kommunernas verksamheter och finansieringen kan beroende på kostnadslag ske antingen genom avfallstaxan eller genom skattemedel. Vissa åtgärder kan genomföras inom ramen för befintliga budgetar medan andra kan kräva förstärkning av personella resurser eller ökade drifts- eller investeringskostnader.

Nedan redovisas åtgärder tillsammans med en uppskattning av resursbehov.

Ansvarig verksamhet har bedömt om åtgärden är möjlig att genomföra inom befintlig budgetram eller om extra resurser krävs. För åtgärder som kan genomföras inom budget fattas beslut om finansiering inom respektive verksamhet samt MERAB i samband med ordinarie process för budget och verksamhetsplanering. I de fall åtgärden kräver extra resurser har kostnaden för genomförandet uppskattats och redovisas i nedanstående tabeller. Medel för dessa åtgärders genomförande äskas i ordinarie budgetprocess av den som ansvarar för åtgärden.

Genomförandet av delar av avfallsplanen kräver att extra personalresurser tillsätts gemensamt av kommunerna och MERAB.

- En heltidstjänst som koordinator krävs för att hålla samman genomförande och uppföljning av planen. Resursen behövs också till att genomföra kommunikationsinsatser och till samordning och projektledning för vissa av planens åtgärder.
- En halvtidstjänst som sakkunnig, tidsbegränsad till omkring två år, behövs för att åtgärden om kommunernas åtgärdsplaner för nedlagda deponier ska kunna genomföras.

Beslut om dessa personalresurser behöver fattas i samband med antagandet av avfallsplanen.

Åtgärder som i nedanstående sammanställning är markerade med asterisk (*) kräver extra resurser, antingen i form av samordnare, resurs inom området nedlagda deponier eller ekonomiska medel som äskas i budget. Behovet redovisas vid rubriken 'Extra resurser' i respektive åtgärd. Resursbehovet kan variera något mellan kommunerna beroende på i vilken omfattning arbete redan har påbörjats eller är etablerat.

Åtgärd 1.2 kräver extra resurser i form av kompetens inom området nedlagda deponier. Sammantaget förväntas behovet uppgå till totalt cirka 2000 timmar vilket motsvarar en halvtidstjänst under två år.

Åtgärd 1.3, 2.2, 2.3, 2.4, 2.7 och 3.1 kräver extra resurser i form av en samordnare som kan leda och genomföra en stor del av arbetet med åtgärderna. Samordnarresursen behövs också för att följa upp och sammanställa avfallsplanens nyckeltal och genomförandet av handlingsplanens åtgärder. Sammantaget förväntas samordnarbehovet totalt uppgå till cirka 8000 timmar vilket motsvarar en heltidstjänst under handlingsplanens genomförandeperiod 2023-2026.

Åtgärd 1.1, 3.2 samt 3.8 kräver extra resurser i form av ekonomiska medel som äskas av respektive kommun samt MERAB inför aktuellt budgetår. Under handlingsplanens genomförandeperiod (2023-2026) beräknas det totala behovet av extra medel vara 150 000-250 000 SEK per kommun och 75 000 SEK för MERAB.

Åtgärd 3.1, Säkerställa nära källsortering, kräver för att genomföras fullt ut extra resurser åtminstone initialt. Kostnaden är helt och hållet avhängig vilken verksamhet som berörs, vilka avfallsmängder

som blir aktuella och hur det praktiska arbetet med placering av kärl, tömning och transporter kan lösas. På sikt kan vinster förväntas då kostnaden för brännbart avfall minskar vid ökad källsortering.

Utöver ovanstående krävs också resurser för att hålla samman och följa upp arbetet med avfallsplanen

Åtgärder för mål 1, Minskad nedskräpning

1.1 Ta fram rutin för minskad nedskräpning*

Beskrivning:	En rutin ska tas fram som beskriver arbete för minskad nedskräpning, i respektive kommun. Rutinen ska bygga på en utredning som beskriver problem och behov och omfattar hela kommunen.
Vinster:	Åtgärden anses vara angelägen och kunna generera miljövinster, ökad trivsel, ökad upplevd trygghet samt mindre inkomna klagomål och därmed insparade resurser.
Ansvar:	Eslöv: Miljö- och samhällsbyggnad – Gata Trafik och Park Höör: Samhällsbyggnadssektor - Gatu- och parkenheten Hörby: Kommunservice – Gata Park
Resurs internt:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	100 000-150 000 SEK per kommun för utredning och framtagande.
Uppföljning:	Finns framtagen plan mot nedskräpning, eller inte.

1.2 Ta fram åtgärdsplaner för deponier*

Beskrivning:	Ta fram åtgärdsplaner för nedlagda deponier. Därefter genomföra arbetet som beskrivs i åtgärdsplanerna.
Vinster:	Åtgärden innebär att lagkravet om åtgärdsplaner för nedlagda deponier uppfylls samt att miljörisker såsom läckage av miljögifter från deponier till grund- och ytvattenminskar.
Ansvar:	Eslöv: Miljö och Samhällsbyggnad Höör: Kommunledningskontoret - Miljöenheten Hörby: Planering och Utveckling
Interna resurser:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Resurs inom området nedlagda deponier 300-350 timmar per år och kommun under två år.
Uppföljning:	Finns åtgärdsplaner till kommunernas nedlagda deponier, eller inte. Hur många och vilka åtgärder som har genomförts enligt åtgärdsplanerna.

1.3 Kommunicera om nedskräpning*

Beskrivning:	Minst en kommunikationsinsats om nedskräpning riktad till allmänheten ska genomföras per år. Information om hantering av trädgårdsavfall ska ingå. När plan för minskad nedskräpning är framtagen ingår kommunikationsinsatser mot nedskräpning i den.
Vinster:	Fler nås av information om nedskräpning och om hantering av trädgårdsavfall vilket bidrar till miljövinster, minskad nedskräpning och därmed ökad trivsel, upplevd trygghet, mindre inkomna klagomål och därmed insparade resurser. Åtgärden bidrar också till miljövinster.
Ansvar:	Kommunernas kommunikatörer i samarbete med samordnare
Intern resurs:	Kommunikationsarbete inom ordinarie verksamhet.
Extra resursbehov:	Samordnare 10 – 40 timmar per år och kommun.
Uppföljning:	Beskrivning av kommunikationsinsatser kring nedskräpning

Åtgärder för mål 2, Avfallsminimering

2.1 Ställa krav på resurseffektiva inköp och upphandlingar

Beskrivning:	Kommunen ska vid inköp och upphandling ställa krav på, och välja/beställa, varor, tjänster och entreprenader som bidrar till resurshushållning, när det är befogat och möjligt. Upphandlingsmyndighetens förslag på hållbarhetskrav kan användas.
Vinster:	Åtgärden bidrar till miljövinster och har god potential till att generera ekonomiska vinster.
Ansvar:	Eslöv: Miljöstrateg, Upphandlingsavdelning, Miljö och Samhällsbyggnad, Serviceförvaltningen och Inköpssamordnare Höör: Inköpscentralen tillsammans med upphandlande sektor samt kommunekolog/miljö- och hållbarhetssamordnare - samhällsbyggnadssektor. Hörby: Inköpscentralen tillsammans med upphandlande sektor samt miljöstrateg – avd Planering och utveckling
Interna resurser:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av upphandlingar där krav i enlighet med åtgärden har ställts. Nyckeltal för inköp/beställning, andel miljömärkta varor för vissa utvalda avtal.

2.2 Identifiera och åtgärda prioriterade produktflöden*

Beskrivning:	Minst ett produktflöde per år ska inventeras för att hitta och genomföra åtgärder som innebär att produktflödet blir mer resurseffektivt med mindre spill i form av avfall. De produktflöden som ska prioriteras är de där effektivisering kan antas leda till så stora miljövinster och ekonomiska vinster som möjligt.
Vinster:	Åtgärden genererar miljövinster, bland annat bidrag till begränsad klimatpåverkan. Åtgärden bidrar också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Samordnare tillsammans med berörd sektor/förvaltning inom respektive kommun.
Interna resurser:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Samordnare 200 timmar per år och kommun
Uppföljning:	Redovisning av inventering och av vidtagna åtgärder.

2.3 Öka möjlighet till internt återbruk*

Beskrivning:	Insatser ska genomföras för att främja återbruk av exempelvis möbler, utrustning och byggmaterial inom kommunorganisationen.
Vinster:	Åtgärden genererar miljövinster, bland annat bidrag till begränsad klimatpåverkan. Åtgärden bidrar också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Eslöv: Samordnare tillsammans med ansvarig förvaltning Höör: Samordnare tillsammans med ansvarig person inom Sektor för kultur, arbete och folkhälsa Hörby: Samordnare tillsammans med ansvarig sektor
Resurs internt:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet

Extra resursbehov: Eslöv: Samordnare 200 timmar initialt, därefter 100 timmar per år.
Höör: Samordnare 100 timmar per år för att utöka antalet produktslag som kan återbrukas.
Hörby: Samordnare som stöd för uppstart 300 timmar och därefter 100 timmar per år för uppföljning.

Uppföljning: Redovisning av inventering och vidtagna åtgärder. Mätning av antal produkter som hanterats inom respektive verksamhet.

2.4 Minska matsvinn i alla verksamheter*

Beskrivning: Åtgärden innebär att arbetet för att minska matsvinn breddas och utvecklas inom hela kommunorganisationen, så att alla verksamheter som hanterar livsmedel görs delaktiga.

Vinster: Åtgärden genererar miljövinster, bland annat bidrag till begränsad klimatpåverkan. Åtgärden bidrar också till ekonomiska vinster.

Ansvar: Eslöv: Samordnare i samarbete med måltidsverksamhet och övriga förvaltningar som hanterar livsmedel
Höör: Samordnare i samarbete med måltidsverksamhet och övriga sektorer som hanterar livsmedel
Hörby: Samordnare i samarbete med måltidsverksamhet och övriga sektorer som hanterar livsmedel

Resurs internt: Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet

Extra resursbehov: Samordnare 150 timmar per år och kommun

Uppföljning: Arbetet för minskat matsvinn beskrivs och matsvinnet mäts och rapporteras.

2.5 Främja allmänhetens möjlighet till återbruk

Beskrivning: Insatser genomförs för att möjliggöra och utveckla allmänhetens möjligheter att återbruka och/eller låna produkter såsom exempelvis utrusning, verktyg, kläder och andra prylar.

Vinster: Ökat återbruk bidrar till såväl miljövinster som ekonomiska besparingar för dem som nyttjar möjligheterna. Fler får möjlighet att delta i resurskrävande fritidsaktiviteter.

Ansvar: Eslöv: Kultur och Fritid
Höör: Sektor för kultur, arbete och folkhälsa
Hörby: Kultur och fritid

Intern resurs: Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet

Extra resursbehov: nej

Uppföljning: Redovisning av vidtagna insatser.

2.6 Utveckla möjligheter till återbruk på återvinningscentralerna

Beskrivning: Åtgärder genomförs för att öka allmänhetens möjligheter till återbruk på återvinningscentralerna.

Vinster: Att mer återbrukas genererar miljövinster och ekonomiska vinster för dem som nyttjar möjligheterna.

Ansvar: MERAB

Intern resurs: Projektledning/handläggning inom befintlig verksamhet.

Extra resursbehov: nej

Uppföljning: Redovisning av vidtagna insatser. Mätning av återbruk.

2.7 Kommunera kring återbruk*

Beskrivning:	Minst en kommunikationsinsats om återbruk riktad till allmänheten ska genomföras per år.
Nyttor:	Fler nås av information om nyttorna med, och möjligheterna till, återbruk. Att mer återbrukas genererar miljövinster och ekonomiska vinster för dem som nyttjar möjligheterna till återbruk.
Ansvar:	Samordnare i samarbete med kommunernas kommunikatörer.
Intern resurs:	Kommunikationsarbete inom ordinarie verksamhet.
Extra resursbehov:	Samordnare 10 – 40 timmar per år och kommun.
Uppföljning:	Beskrivning av kommunikationsinsatser.

Åtgärder för mål 3, Hållbar avfallshantering

3.1 Säkerställa nära källsortering*

Beskrivning:	Det ska säkerställas att det i alla kommunala verksamheters lokaler, där det anses möjligt och befogat, ska finnas möjligheter att källsortera i enlighet med de lokala renhållningsföreskrifterna.
Vinster:	Lagkravet på källsortering uppfylls, det genererar miljövinster och bidrar positivt till hållbara beteenden. Åtgärden kan komma att bidra till lägre kostnader för avfallshantering eftersom volymen brännbart minskar.
Ansvar:	Eslöv: Serviceförvaltningen – fastighet Höör: Barn- och utbildningssektor, Social sektor, Sektor för Kultur, arbete och folkhälsa, HFAB Hörby: Kommunservice – fastighet, Sektor bildning – skolverksamheter, Sektor omsorg – vård och omsorg
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Samordnare: 100 timmar per år och kommun. Eventuella kostnadsökningar för hantering av insamlat källsorterat avfall.
Uppföljning:	Redovisning av i hur många lokaler, där det anses befogat, som det finns möjlighet att källsortera det avfall som kan uppkomma i lokalen.

3.2 Utredda möjligheten till källsortering på offentliga platser*

Beskrivning:	Utredda möjligheterna för att skapa förutsättningar för källsortering på offentliga platser.
Vinster:	Kan komma att bli lagkrav. Åtgärden bidrar till miljövinster och positivt till hållbara beteenden.
Ansvar:	Eslöv: Miljö och samhällsbyggnad – Gata Trafik Park Höör: Samhällsbyggnadssektor – Gatu- och parkenheten Hörby: Kommunservice – Gata Park
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	50 000 – 100 000 SEK per kommun
Uppföljning:	Redovisning av utredning.

3.3 Ta fram en plan för avfallsinfrastrukturen

Beskrivning:	En plan för insamlingsinfrastrukturens utveckling tas fram, som omfattar nuvarande och framtida behov och som bidrar till cirkulär ekonomi. Planen anpassas till behov av utveckling för krav i kommande (och befintlig) lagstiftning.
Vinster:	Utveckling av infrastrukturen för avfallshanteringen innebär att kommande krav och behov kan hanteras effektivt och proaktivt.
Ansvar:	MERAB
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	nej
Uppföljning:	Redovisning av planen.

3.4 Ta fram rutin för avvikelshantering

Beskrivning:	En rutin för avvikelshantering kopplat till avfallsinsamlingen tas fram.
Vinster:	Rutinen bidrar till att förbättra kundernas källsortering och därmed till renare avfallsfraktioner, vilket i sig leder till ekonomiska vinster.
Ansvar:	MERAB
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	nej
Uppföljning:	Redovisning av rutinen.

3.5 Undersöka möjligheter till slutna materialflöden

Beskrivning:	Möjligheterna att bidra till att sluta materialflöden för prioriterade avfallsfraktioner identifieras och undersöks.
Vinster:	Slutna materialflöden bidrar till miljövinster, bland annat begränsad klimatpåverkan och giftfri miljö samt och förmodligen också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	MERAB
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	nej
Uppföljning:	Redovisning av undersökningen.

3.6 Utveckla möjligheter till insamling av farligt avfall

Beskrivning:	Undersök möjligheten att erbjuda insamling av farligt avfall, som ljuskällor, småbatterier och småelektronik, på centrala platser i de tre kommunerna.
Vinster:	Förenklad insamling av farligt avfall bidrar till att mer farligt avfall hamnar där det ska och hanteras på rätt sätt. Det innebär miljövinster, bland annat bidrag till miljömålet giftfri miljö. Åtgärden bidrar också till ökad service, ökad lagefterlevnad, till positiv beteendepåverkan och till hållbara beteenden.
Ansvar:	MERAB
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	nej
Uppföljning:	Redovisning av undersökningen.

3.7 Genomföra kundundersökning och plockanalys

Beskrivning:	Kundundersökning och plockanalys (inklusive storbehållare) genomförs vart tredje år enligt Avfall Sveriges metoder.
Vinster:	Undersökningen och plockanalysen visar på hur nöjda kunderna är och hur bra källsorteringen fungerar. Denna information ska användas till att utveckla avfallshanteringen.
Ansvar:	MERAB
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet samt budgeterad kostnad ca 500 000 SEK per tillfälle.
Extra resursbehov:	nej
Uppföljning:	Redovisning av kundundersökning. Redovisning av plockanalys.

3.8 Ta fram kommunikationsplan*

Beskrivning:	En kommunikationsplan som inkluderar MERABs arbete med tillgänglighet, digitalisering, prioriterade målgrupper och budskap, inklusive information om hushållens avfallsförebyggande ska tas fram.
Vinster:	Höjd medvetandenivå hos MERABs kunder. Ökad kundnöjdhet. Renare avfallsfraktioner. Minskade avfallsmängder.
Ansvar:	MERAB
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet.
Extra resursbehov:	75 000 SEK
Uppföljning:	Redovisning av kommunikationsplan samt genomförda åtgärder.

Avfallstaxa och renhållning

Avfallshanteringen har under många år gått mot en alltmer komplex verksamhet, där nya lagkrav och ökade avfallsmängder gör det svårt för kommunerna att hålla avfallstaxan på en låg nivå. I MERAB-kommunerna ligger taxan förhållandevis högt i jämförelse med liknande kommuner. Vissa av de åtgärder som pekas ut i avfallsplanen kommer att innebära ökade kostnader för kommunen, medan andra, inte minst på sikt, kan hålla nere kostnaderna. Kommande nationella beslut om hur förpackningar ska hanteras kommer också att påverka kommunernas kostnader.

Det finns en uppfattning om att avfallshanteringen borde bli billigare eftersom sorteringen förbättras, större krav ställs på avfallslämnaren för att hantera avfallet på rätt sätt, och arbetet med förebyggande tar fart vilket borde ge minskade avfallsmängder totalt sett. Tyvärr finns också en mängd andra faktorer som gör att kommunens kostnader ökar över tid. Större krav på tillgänglighet och sortering vid ÅVC, bostadsnära insamling av förpackningar, ökade krav på rapportering och annan administration samt förbränningskatten är faktorer som håller avgifterna på en högre nivå.

Det är också viktigt att poängtera att alla kostnader för genomförandet av avfallsplanen inte ska belasta avfallsorganisationens taxefinansierade verksamhet. Denna ska bekosta hanteringen av avfall under kommunens ansvar. Det avfall som uppkommer i kommunens egna verksamheter ska däremot kommunen som fastighetsinnehavare stå för, alltså skattekollektivet. Detsamma gäller de flesta åtgärder som syftar till att förebygga att avfall uppkommer, såsom att byta från engångs- till flergångsprodukter, minska matsvinnet eller införa system för återbruk. Här kan kostnader för nyinköp minska om produkter används längre och vissa produkter kan köpas in begagnade.

Konsekvenserna av resursanvändning kan inte enbart ses i ett kortsiktigt ekonomiskt perspektiv utan också ur ett längre hållbarhetsperspektiv där det är nödvändigt att hushålla med jordens ändliga resurser. Att ta kostnader för minskad föroreningsbelastning i miljön och inte bygga upp en ökande miljöskuld är en investering för framtiden som är svår att kvantifiera.

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 4 – Översiktsplaner och framtida insamlingsystem



**ESLÖVS
KOMMUN**



Höör
kommun



**HÖRBY
KOMMUN**



MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Hörö och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning
och cirkulära materialflöden 2023-2026
Bilaga 4 – Översiktsplaner och framtida insamlingssystem

Kommun:

Ärende:

Kommunal författningssamling:

Version: 2.0

Beslutande instans: Kommunfullmäktige i respektive kommun

Antagandedatum: *våren 2023*

Planen gäller från och med antagandedatum: våren 2023

Revidering: en gång per mandatperiod

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslut om revidering:

Kontaktperson Eslöv:

Kontaktperson Hörö:

Kontaktperson Hörby:

Kontaktperson MERAB:

Bilaga 4 – Översiktsplaner och framtida insamlingsystem

Avfallsplanen ska innehålla en beskrivning av hur behovet av platser för anläggningar för att hantera avfall har tillgodosett i kommunens översiktsplan och i kommunens övriga arbete med fysisk planering. Nedan följer en beskrivning hur avfallsfrågan hanterats i respektive kommuns översiktsplan.

Planen innehåller en bedömning av avfallsflödenas framtida utveckling samt övergripande om behovet av nya insamlingsystem och anläggningar för att hantera avfall, behovet av nedläggning eller förändring av befintliga insamlingsystem och anläggningar för att hantera avfall.

Översiktsplaner

Avfallshantering i Eslövs översiktsplan

I Eslövs översiktsplan (antagen 28 maj 2018) framgår hänsynen till avfallshanteringens infrastruktur under Utvecklingsstrategier för hållbart resande:

Transporter av avfall. *I Eslövs kommun finns hushållsnära källsortering och insamling via återvinningsstationer och återvinningscentraler. Renhållningsfordon är utrymmeskrävande men avfallshanteringens måste fungera för ett hållbart samhälle. Framkomlighet för renhållningsfordon behöver finnas i samtliga bostadsområden. (s. 87).*

I planbeskrivningen för detaljplaner finns avfallshantering och renhållning upptaget under rubriken ”Teknisk försörjning”.

Avfallshantering i Höörs översiktsplan

I Höörs översiktsplan (antagen 20 juni 2018) framgår hänsynen till avfallshanteringens infrastruktur i hänsynsdelen under Teknisk infrastruktur avsnitt Avfall (s.120 ff).

Översiktsplanen hänvisar till gällande avfallsplan, vilket innebär bland annat skrivning om att återvinning och återanvändning av hushållens avfall och textilier ska öka, att nedskräpning och matavfall ska minska samt att risken för negativ miljöpåverkan från nedlagda deponier ska minska. Även avfallshierarkin och MERABs arbete och anläggningar redovisas. Eftersom motsvarande inriktningar finns kvar även i den nya planen behöver dessa skrivningar inte revideras med anledning av ny avfallsplanering.

I Utvecklingsdelen under Teknisk försörjning beskrivs arbetet med att hitta en ny lokalisering för återvinningscentralen i Höör: *Återvinningscentralen och gatukontorets förråd finns båda två i Grönalund (centrala verksamhetsområdet). Att dessa verksamheter flyttar är en del av kommunens planering för att omvandla detta område till blandad stadsbebyggelse. När det gäller återvinningscentralen finns dock fördelar även ur verksamhetens perspektiv att flytta till ny plats. Mellanskånes Renhållningsaktiebolag (MERAB) driver kommunens återvinningscentral. Verksamheten är dock trångbodd och i behov av att flytta till en större fastighet. Höörs kommun kommer därför att erbjuda en ny tomt i verksamhetsområde syd alternativt verksamhetsområde nord. (s. 75)*

I detaljplaneringen visas avfallshanteringens hänsyn på följande sätt:

Tillfart och vändplats. Hänsyn till avfallsaspekter görs i planprocessen genom att det alltid utformas tillfart för sopbil så att den kan komma till och kan vända.

Sophus. Planeras det för flerfamiljshus eller radhus så ska det finnas plats för sopsorteringshus och ytan ska räknas in i yta på mark som tillåts bebyggas.



Figur 1: Karta över återvinningscentraler och återvinningsstationer i Hörs kommun. Källa: Översiktsplan för Hörs kommun, sid 121.

Fri utformning av bostadsområde. Ibland görs en detaljplan som kan tillåta bebyggelseutformning på många olika sätt, tex en större fastighet förläggs med användningen B, sedan får exploitören utforma relativt fritt efter en satt exploateringsgrad, bara alla funktioner finns med. Då är det i bygglovsskedet som avfallsaspekterna ska tillses.

Generellt i planbeskrivningen. I Planbeskrivningens Genomförandedel skrivs in ”Renhållningsordningens föreskrifter ska beaktas i fortsatt projektering och i bygglov.”

Remissförfarande. MERAB, som är det avfallsföretag som sköter sophämtningen i kommunen, är remissinstans i planprocessen, dvs får handlingar och möjlighet till synpunkter i samråd och granskning. Ofta förs diskussion även i tidigt skede innan detaljplanen går ut för samråd.

Avfallshantering i Hörbys översiktsplan

I Hörbys översiktsplan beskrivs avfallsinfrastrukturen, det finns dock inga strategier som beskriver hur denna ska utvecklas.

Anläggningen för avfallshantering i Stavröd öster om Hörby är nedlagd och omvandlad till en återvinningsstation. Förpacknings och tidningsinsamling, FTI, driver 12 återvinningsstationer som är utplacerade i kommunens alla tätorter. Inga avfallsrelaterade ställningstaganden eller hänsyn finns i gällande översiktsplan. I detaljplaner integreras hänsyn till avfallstransporternas framkomlighet genom avstånd mellan bostäder och ytor för avfallshantering inom fastigheterna eller kvarteren. MERAB erbjuds delta i utvecklingen av detaljplaner.



Figur 2: Karta över Återvinningscentraler och återvinningsstationer i Hörby kommun.

Framtida avfallsmängder

Under planperioden förutses inga omvälvande förändringar av mängder eller slag av avfall. Utvecklingen av framtida avfallsflöden bedöms följa samhällsutvecklingen i Sverige i stort de senaste åren, med till exempel en minskad mängd tidningspapper som en följd av att digitala medier tar större marknadsandelar och en större mängd pappers- och plastförpackningar som delvis beror på den ökande distanshandeln.

I MERAB-kommunerna förväntas folkmängden öka med i genomsnitt drygt en procent, från totalt 68 373 invånare i dag till 70 590 invånare år 2030, baserat på utvecklingen av fruktsamhet, dödlighet och flyttmönster. Därför bedöms det inte primärt vara folkmängden vara någon stor källa till förändrade avfallsflöden i framtiden. Däremot kan konsumtionstrender, lagstiftning, näringslivsutveckling och teknikutveckling medföra desto större förändring.

Tabell 1: Folkmängd efter region och år.

Källa: Statistikdatabasen, SCB.

	2023	2030
1266 Hörby	16 095	16 572
1267 Höör	17 228	17 719
1285 Eslöv	35 050	36 299

Effekten av en lång period av högkonjunktur är tydlig med stora avfallsströmmar från handeln, tillverkningsindustrin och privatpersoners konsumtion. En stor efterfrågan inom detaljhandeln syns också på avfallsmängderna då wellpapp, lastpallar och övrigt emballagevirke har ökat kraftigt under många år. Om högkonjunkturen skulle vända kommer vissa avfallsflöden minska.

De senaste åren har bostadsbyggandet och nyproduktion tagit fart. Så länge byggtrenden håller i kommer det troligtvis också att synas i avfallsmängderna från byggsektorn. Med undantag för avfall som omfattas av producentansvar saknas komplett mängdstatistik för avfall som kommunerna inte ansvarar för. Sådant avfall är till exempel industriavfall, bygg- och rivningsavfall samt park- och trädgårdsavfall från verksamheter. För verksamhetsavfallet finns begränsad tillgång till information om mängder som uppkommer inom kommunerna. Därför ingår dessa avfallslag inte här.

Återbruk

Mängden produkter som återbrukas bedöms öka, vilket behöver tas höjd för i det kommunala renhållningsansvaret. Anläggningar för insamling av avfall kan behöva vara platser även för insamling av produkter för återbruk av vissa flöden. Medborgarens möjlighet att lämna produkter för återbruk behöver öka med hjälp av många aktörers insatser.

Återvinning

Mängden avfall för återvinning bedöms öka i takt med smartare produktdesign, utveckling av förpackningsmaterial som är lämpade för återvinning och att samhällets olika delsystem i avfallsinfrastrukturen övergår till bättre sortering. Det kan också bli aktuellt att samla in fler fraktioner som ska hanteras längs hela kedjan från konsument till återvinning, exempelvis textilier. Det kan behövas nya typer av anläggningar för att möjliggöra för andra aktörer att hantera specifika materialflöden.

Matavfallet bedöms generellt öka tack vare minskad felsortering. Det kan finnas andra faktorer som i sin tur gör att det minskar, till exempel ökad medvetenhet hos konsumenten eller ökade livsmedelspriser. I första hand bör matavfall även fortsättningsvis behandlas genom rötning så att såväl energi- som näringsinnehåll tas tillvara. Detta hanteras via externa aktörer.

Energiutvinning

Mängd avfall för energiåtervinning bedöms kunna minska med ökad utsortering av förpackningar och annat material för materialåtervinning. Kapacitet för energiåtervinning av avfall bedöms som tillräcklig i regionen, i synnerhet kopplat till den förväntade minskningen av avfall för energiutvinning.

Deponi

Mängd avfall för deponering har minskat kraftigt och förväntas fortsätta minska. Teknikutvecklingen är en viktig faktor i detta. Kapaciteten för deponi bedöms vara tillräcklig i regionen de kommande tio åren.

Insamlingsinfrastrukturens utveckling

Lokala aspekter

Trenderna visar på ökade mängder avfall till materialåtervinning. Det är därför viktigt att säkerställa att tillräcklig kapacitet för omlastning, mellanlagring och eventuell sortering av avfall till materialåtervinning alltid finns. Rätt kapacitet kan genomföras genom att exempelvis se över struktur och disposition hos MERABs egna anläggningar eller handla upp extern kapacitet. I MERAB-regionen finns sex återvinningscentraler, en större i respektive kommun samt ytterligare tre mindre i Eslövs kommun med begränsade öppettider. En av dessa mindre ÅVC:er är belägen på Rönneholms avfallsanläggning. Samtliga återvinningscentraler i MERAB-regionen är i behov av renovering och modernisering i olika grad. Återvinningscentralerna i Hörby och Eslöv är ombyggda omlastningsstationer vilket genomfördes i mitten av 1980-talet eller början av 1990-talet och Höörs ÅVC byggdes i början på 1990-talet. Därefter har inga större investeringar genomförts på någon av anläggningarna och ett stort renoveringsbehov har därmed uppkommit med åren.

Av det avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar kan förändringen i avfallsmängder bara delvis antas rymmas inom befintliga tillstånd. För att säkerställa att inte tillåtna mängder överskrids kan det även bli aktuellt att söka tillstånd för de större återvinningscentralerna. Idag drivs återvinningscentralerna som så kallade C-anläggningar och då finns det begränsningar gällande mottagning av farligt avfall som det redan i dagsläget är svårt att uppfylla.

Kapaciteten för omlastning och mottagning av material till återvinning kan behöva utökas. Till följd av ökande befolkning som eventuellt konsumerar mer men kanske också har en ökad miljömedvetenhet, kan besöksstrycket på återvinningscentralerna väntas öka. Det råder redan i dagsläget platsbrist på befintliga anläggningar, vilket försvårar bland annat det avfallsförebyggande arbetet. Det ökar också risken för olyckor och arbetsmiljön försämras. Detta gäller främst på Höörs ÅVC som är mycket liten till ytan om man ser till antalet besökare per dag, men belastningen är även för hög på övriga centraler under vissa perioder. En översyn av anläggningarnas struktur, inklusive öppettider, bemanning och möjligheter till utökning och eventuella alternativ till de metoder för insamling som finns i dag bedöms därför behövas, vilket ingår som en del av genomförandet av denna plan.

Ett fortsatt sammanhållet system för insamling av matavfall, förpackningar med mera genom fastighetsnära sortering och insamling innebär att dra ekonomisk nytta av gjorda investeringar i så väl infrastruktur som kundbeteende. Nuvarande system med insamling vid enfamiljsbostäder i 4-fackbehållare bibehålls och utvecklas, och nuvarande system med fastighetsnära insamling i hyresbostäder bibehålls och utvecklas.

Framtida mottagning av behandling av slam är knutet till den större frågan om hur VA-anläggningarna inklusive reningsverk i kommunerna ska utvecklas inom respektive kommun eller genom samverkan med andra. Denna fråga behandlas inte i här.

I avfallsplanen ingår en åtgärd om att utveckla en plan för hållbar insamlingsinfrastruktur. I dialog med MERAB har följande aspekter lyfts som kan hanteras inom ramen för denna plan:

- Koppling till fysisk planering

- Förpackningsinsamlingens fortsatta utveckling
- Vilka insamlingssystem ska prioriteras i stadsutvecklingen?
- Hantering av byggmaterial
- Utredning av mobila återvinningscentraler och obemannade centraler
- Utveckling av befintliga återvinningscentraler
- Transportinfrastrukturen - klimatsmart och effektiv, säker renhållning
- Fossilfritt insamlingssystem
- Hur minska felsortering? Avgifter vid felsortering?
- Slam, hur bidra till hållbar fosforåterföring?
- Hur säkerställa resurseffektiv hantering av varje materialflöde? Vad är mest hållbart samt ekonomiskt och praktiskt möjligt?
- Insamlingen av småelektronik, batterier, ljuskällor etc
- Arbetsmiljö, säkerhet, tillgänglighet, service, trygghet etc

Avfallslagstiftning

Vid tidpunkten för framtagande av denna plan sker flera förändringar i lagstiftningen inom avfallsområdet som antingen är under genomförande eller kan uppstå inom de närmaste åren och som har en direkt eller indirekt påverkan på förutsättningarna för kommunen att bedriva avfallsverksamhet.

Förpackningsinsamling

Regeringen har beslutat om nya regler som ska göra det enklare för hushåll och verksamheter att sortera sitt förpackningsavfall. De nya bestämmelserna innebär bland annat att kommunerna tar över det operationella ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall, och för information till hushållen om förebyggande och sortering av förpackningsavfall. Idag sköts insamlingen av producenterna. Ansvarsövergången sker den 1 januari 2024. Förändringen innebär också att kommunerna kommer att få ersättning från producenterna för sitt samlingsarbete.

Nytt producentansvar för textil

Under planperioden kan det även bli aktuellt att införa separat insamling av fler fraktioner, exempelvis textilier. Separat insamling av textilier innebär en ökad mängd avfall till återvinning eller återanvändning, om än inte i någon större omfattning. Ytterligare en fraktion ställer dock krav på insamlingssystemet i kommunerna. För villor med fyrfackskärl innebär det en extra fraktion utöver de i dagsläget åtta fraktionerna, vilket i så fall måste lösas genom till exempel påhängsbehållare. I flerbostadshus kan insamlingen lösas genom ett separat kärl för textil. Ökad utsortering av textil för återanvändning eller materialåtervinning är viktigt ur miljösynpunkt men inverkan på de totala avfallsmängderna är begränsad.

Krav på utsortering för bygg- och rivningsavfall

Från den 1 augusti 2020 gäller nya bestämmelser för den som hanterar bygg- och rivningsavfall, vilket medför ökade krav på att sortera ut vissa avfallsslag och förvara dem skilda från varandra och från annat avfall. Bygg- och rivningsavfall som inte produceras i en yrkesmässig verksamhet räknas som kommunalt avfall som kommunen ansvarar för att samla in och omhänderta. Kombinationen av förändringen av kommunalt avfall och de nya kraven på utsortering av bygg- och rivningsavfall ställer i huvudsak ökade krav på kommunens insamling av bygg- och rivningsavfall.

Bedömning

Antalet återvinningscentraler i MERAB-regionen uppgår till sex stycken varav fyra ligger i Eslövs kommun. Många anläggningar ger en hög servicegrad, men varje anläggning genererar en kostnad och det kan därför finnas anledning att se över antalet anläggningar i samband med en större ombyggnad. En översyn behövs av vilka anläggningar som ska finnas i regionen och var dessa ska vara placerade. Det bör även bestämmas vilken standard dessa ska ha. Det krävs ombyggnad och modernisering av

samtliga anläggningar som ska finnas kvar i syfte att få en förbättrad arbetsmiljö, uppfylla nuvarande och framtida lagstiftning och insamlingskrav samt att säkerställa en effektiv logistik på anläggningarna. För att säkerställa att inte tillåtna mängder överskrids kan det även bli aktuellt att söka tillstånd för de större återvinningscentralerna.

Eftersom det i dagsläget krävs en närmare utredning av hur insamlingsinfrastrukturen ska utvecklas så finns detta med i avfallsplanen som en åtgärd. När denna plan är framtagen finns ett bättre underlag för att göra specifika kostnadsbedömningar. Det kan på ett övergripande plan konstateras att insamlingsinfrastrukturen är i behov av upprustning och modernisering, vilket kommer att kräva stora resurser. Hur stora beror på vilken ambitionsnivå kommunerna vill leva upp till, vilken service de vill erbjuda invånarna och i hur hög utsträckning de vill ta ansvar för att påverka samhällets materialflöden i en cirkulär riktning.

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 5 – Nulägesbeskrivning



**ESLÖVS
KOMMUN**



Höör
kommun



**HÖRBY
KOMMUN**



MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Hörö och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 5 – Nulägesbeskrivning

Kommun:

Ärende:

Kommunal författningssamling:

Version: 2.0

Beslutande instans: Kommunfullmäktige i respektive kommun

Antagandedatum: *våren 2023*

Planen gäller från och med antagandedatum: våren 2023

Revidering: en gång per mandatperiod

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslut om revidering:

Kontaktperson Eslöv:

Kontaktperson Hörö:

Kontaktperson Hörby:

Kontaktperson MERAB:

Bilaga 5. Nulägesbeskrivning

Inledning

I denna del beskrivs de lokala förhållandena som påverkar avfallets mängd och sammansättning, såsom antal invånare, antal hushåll fördelat på olika boendeformer och näringslivets struktur. Därefter beskrivs nuvarande avfallsmängder och nuvarande hantering i form av insamlingssystem och avfallsbehandling.

Sedan den 1 augusti 2020 benämns hushållsavfall som kommunalt avfall. Ändringen till begreppet kommunalt avfall är inte avsedd att förändra ansvaret för avfallshanteringen. Kommunerna ansvarar för att kommunalt avfall transporteras till en behandlingsanläggning för återvinning eller bortskaffande, deponering. Det gäller avfall från hushåll men också "liknande avfall" från exempelvis restauranger, butiker, kontor etc.

Avfall från kommunal verksamhet utgörs av avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar och som uppstår i till exempel förskolor, skolor, äldreomsorg och kommunkontor samt kommunalt verksamhetsavfall från bland annat avloppsreningsverk, fastighetsskötsel och gatudrift.

I Tabell 1 nedan redovisas de uppgifter som enligt föreskriften ska finnas i en avfallsplan:

Tabell 1: Antal hushåll samt fritidshus i Eslöv, Hörby och Höör kommuner, samt insamlade avfallsmängder i respektive kommun. Källa: Avfall web.

	Eslöv	Hörby	Höör	
Invånare	34 593	15 745	16 954	st
Hushåll i en- och tvåfamiljshus	8 420	5 452	5 721	st
Hushåll i flerbostadshus	6 799	1 918	1 749	st
Fritidshus	378	1 150	1 126	st
Avfall som kommunen ansvarar för (§3)				
Total insamlad mängd avfall (inkl farligt avfall, slam och annat flytande avfall, exkl förpackningar)	18 325	14 219	13 260	ton
Insamlad mängd matavfall till biologisk behandling	2 037	1 103	1 103	ton
Insamlad mängd farligt avfall	273	180	227	ton
Avfall som omfattas av producentansvar (§4)				
Förpackningar och returpapper, totalt	2 511	1 363	1 327	ton
Elavfall	454	319	290	ton
Batterier	29	14,4	17,9	ton
Insamlat hushållsavfall (§3)				
Mat- och restavfall	5 402	2 926	2 926	ton
Groavfall	7 393	4 565	4 822	ton
Matavfall	2 037	1 103	1 103	ton
Mängd insamlat latrin	0,39	ET	ET	ton
Mängd slam från enskilda avloppsanläggningar	5 013	6 485	5 128	ton
Fettavskiljarslam	244	63	157	ton
Farligt avfall från hushåll	273	180	227	ton
Omhändertagande (§3 punkt 4)				
Restavfall till energiåtervinning	3 365	1 823	1 823	ton
Trädgårdsavfall till förbränningsanläggning	848	538	502	ton
Groavfall och impregnerat trä till förbränningsanläggning	3 117	1 965	2 161	ton
Matavfall till central komposteringsanläggning	ET	ET	ET	ton
Matavfall till central biogasanläggning	2 037	1 103	1 103	ton
Matavfall till reningsverk	ET	ET	ET	ton
Trädgårdsavfall till central biologisk behandling	1 663	972	989	ton
Matavfall som hemkomposteras	41	63	31	ton
Matavfall via matavfallskvärr till avloppsledningsnätet	ET	ET	ET	ton
Producentansvar (§4)				
Returpapper	618	341	324	ton
Pappersförpackningar	693	358	354	ton
Plastförpackningar	487	276	252	ton
Metallförpackningar	116	59	61	ton
Glasförpackningar	597	329	336	ton
Träförpackningar	ET	ET	ET	st
Elavfall	454	319	290	ton
Bärbara batterier	8,2	3,4	5,8	ton
Bilbatterier	20	11	12,1	ton
Bilar	ET	ET	ET	

Beskrivning av kommunerna

Eslövs kommun

Eslöv är kommunens centralort. Kommunen har en något högre andel företagare än rikssnittet och näringslivet domineras av industri och handel. Tillverkningsindustrin svarar för 25 procent av sysselsättningen.

Den offentliga sektorn i Eslövs kommun sysselsätter 33 procent av dem som arbetar i kommunen. Eslövs kommun är kommunens största offentliga arbetsgivare. Den privata sektorn, där det i Eslövs

fall är industrin som sysselsätter flest, sysselsätter totalt 67 procent av de som arbetar i kommunen. (Källa: <https://utveckling.skane.se/>)

De fem största privata arbetsgivarna är:

- Orkla Foods Sverige AB
- Saint-Gobain Sekurit Scandinavia AB
- Smurfit Kappa Sverige AB
- Nordic Sugar AB
- Lövets Personlig Assistans

Källa: [*Näringsliv och arbetsmarknad i Eslöv \(skane.se\)*](#)

Höörs kommun

Höör är centralort i kommunen och ungefär hälften av kommunens invånare bor i centralorten. Kommunens näringsliv består till stora delar av småföretag, och turism och hälsa är näringar med starka traditioner i området. Höörs kommun har både en högre förvärvsfrekvens, högre andel nyföretagare och fler företagare generellt sett än riksnittet.

När de sysselsatta i kommunen delas upp på offentlig och privat sektor, visar statistiken att den offentliga sektorn i Höörs kommun sysselsätter 31 procent av dem som arbetar i kommunen, medan privat sektor sysselsätter 69 procent. Precis som i andra kommuner är det kommunen själv som är den största offentliga arbetsgivaren, medan den privata sektorn består av många småföretag. (Källa: <https://utveckling.skane.se/>)

De fem största privata arbetsgivarna är:

- City Gross Sverige AB
- Föreningen Fogdaröd Omsorg, Vård & Utbildning
- Attendo LSS AB
- Skånes Djurpark Resort AB
- Swedsafe AB

Källa: [*näringsliv och arbetsmarknad i höör \(skane.se\)*](#)

Hörby kommun

Hörby är kommunens tätort och näringslivet präglas av små och medelstora företag. Handeln är stark i kommunen, som både har en högre andel företagare och fler nya företag än riksnittet. Kommunen har en svagt positiv befolkningsökning och en högre förvärvsfrekvens än i Sverige som helhet.

Offentlig sektor sysselsätter 27 procent av de som arbetar i kommunen. Hörby kommun är den största offentliga arbetsgivaren, vilket stämmer med mönster från andra kommuner. Privat sektor, som i Hörbys fall främst är små och medelstora företag, sysselsätter 73 procent av de sysselsatta i kommunen. (Källa: <https://utveckling.skane.se/>)

De fem största privata arbetsgivarna är:

- KLS Ugglarps AB
- Nolato Meditech AB
- Atos Medical AB
- Nytida Davsjö AB
- Esperssons Åkeri AB

(Källa: [*Näringsliv och arbetsmarknad i Hörby \(skane.se\)*](#))

Ansvar för avfallsfrågor

Flertalet aktörer ansvarar för olika delar av avfallshanteringen. Här beskrivs olika roller utefter vilket lagstadgat ansvar de har för enstaka eller flera delar i avfallshanteringen.

Den som genererar avfall

Alla som genererar avfall har enligt 15 kap 5 § miljöbalken ansvar för att säkerställa att avfallet hanteras på ett hälsomässigt och miljömässigt godtagbart sätt. Det inkluderar ett ansvar för att sortera sitt avfall och för att lämna det på avsedda platser. En verksamhetsutövare som lämnar bort sitt avfall måste säkerställa att mottagaren har de tillstånd som krävs för det.

Kommunen

Kommunen har ansvar för flera delar i avfallshanteringen, inte minst när det gäller renhållningen, men också som beslutsfattare, förvaltare, myndighet och verksamhetsutövare. Enligt 15 kap 20 § miljöbalken ansvarar kommuner för det kommunala avfallet, vilket omfattar avfall från såväl hushåll och företag som från kommunens egna verksamheter. Exempel på kommunalt avfall är mat- och restavfall, uttjänta möbler samt slam från enskilda avloppsanläggningar. Sedan 1 januari 2022 är kommunen ansvarig för insamling av returpapper.

Kommunerna ansvarar för att samla in, borttransportera och återvinna eller bortskaffa det kommunala avfallet, inklusive grovavfall och farligt avfall, från hushåll. Kommunerna har även ansvar för det verksamhetsavfall som uppstår i kommunala verksamheter, exempelvis gatudrift, reningsverk, energianläggningar, fastighetsförvaltning och parkförvaltning. Det är också kommunerna som ansvarar för nedskräpningsfrågor, till exempel att se till att det finns papperskorgar och andra typer av behållare för avfall på allmänna platser, samt gatuhållning. Undantag i ansvar gäller för platser längs vägar vilka faller under Trafikverkets ansvar.

Kommunerna ska upprätta en avfallsplan som omfattar allt slags avfall inom kommunen. Det gäller avfall kommunen ansvarar för inom det kommunala renhållningsansvaret och i rollen som verksamhetsutövare, liksom det avfall som hanteras under ansvar av andra aktörer.

Producenter

Producenter av vissa produkter ansvarar för att samla in, bortforsla, materialåtervinna och/eller energiutnyttja det avfall som uppstår då produkten kasseras. Syftet med producentansvaret är att stimulera till framtagande av produkter som är mer resurssnåla, lättare att återvinna och som inte innehåller farliga ämnen. Producentansvar finns för: förpackningar, elektriska och elektroniska produkter, batterier, däck, bilar samt läkemedel. Producentansvaret förutsätter att förbrukare och konsumenter sorterar ut förpackningar, returpapper med mera och lämnar dessa avfallsslag till de insamlingssystem som erbjuds. Även ballonger, fiskeredskap, våtservetter samt vissa tobaksvaror och filter omfattas sedan 1/1 2022 av producentansvar.

Avfallsentreprenör

Entreprenörer är de som hämtar hushållsavfall i de fall kommunen inte gör det med egna fordon och egen personal.

Verksamhetsutövare som ger upphov till avfall som inte är kommunalt avfall väljer själva sin entreprenör för detta avfall. Avfall från verksamheter som omfattas av producentansvar hämtas av entreprenör och lämnas till producenternas insamlingssystem. Det är bara entreprenörer som har transporttillstånd för avfall som får lov att utföra insamlingen.

Avfallsbehandlare

Avfallsbehandlare kan vara både offentliga och privata aktörer, och omfattar alla verksamheter som behandlar avfall. MERAB, som behandlar avfallet som uppkommer i kommunerna Eslöv, Höör och Hörby, är ett kommunalt bolag och ägs av dessa kommuner gemensamt. Genom ett konsortialavtal regleras att det hushållsavfall som samlas in i kommunerna behandlas genom MERABs försorg.

Anläggningar för insamling, återvinning och bortskaffande av avfall

MERABs insamlingssystem

Sedan början av 1990-talet har MERAB-regionen haft insamling i två fraktioner, ”Vått och Torrt”. I början av 2013 infördes fastighetsnära insamling av hushållsavfall i åtta fraktioner samt småbatterier och glödlampor vid en- och tvåfamiljshus. Anslutningen är frivillig men det är sedan 2020 dyrare att ha ett abonnemang för delat kärl jämfört med ett abonnemang för fyrfackskärl.

Fyrfackssystemet har etablerats och har bidragit till ökade mängder insamlat förpackningsmaterial och tidningar samt minskade mängder matavfall och restavfall. Utsortering av matavfall är obligatorisk. Systemet har anpassats så att samma renhållningsfordon kan tömma både fyrfackskärl och delade kärl. Anslutningsgraden till fyrfackssystemet ökar för varje år och för 2021 var anslutningsgraden 80 procent i Eslöv, 89 procent i Höör och 84 procent i Hörby. Övriga hushåll har delade kärl för mat- och restavfall och förpackningar lämnas på återvinningsstationen.

I regionen finns sex återvinningscentraler (Figur 2) samt 30 återvinningsstationer där privatpersoner kan lämna förpackningar. I kommunerna erbjuds fastighetsnära insamling av förpackningar och

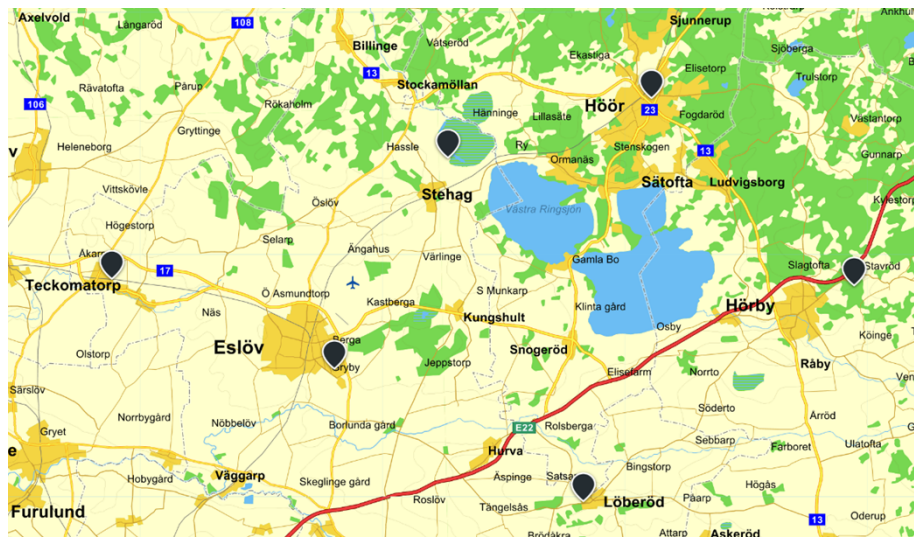


Figur 1: Schematisk redovisning av fyrfackskärlen som används inom Merabs verksamhetsområde.

tidningar, tömning av trädgårdskärl, hämtning av grovsopor och insamling av ljuskällor och batterier vid villor med fyrfackskärl.

Inom MERAB finns en avfallsanläggning som är i drift. Här sker all omlastning av avfall som samlas in via kärl och containrar samt avfall som samlas in på återvinningscentralerna, innan avfallet sedan transporteras vidare till extern behandling. På anläggningen sker kompostering av trädgårdsavfall, sortering av avfall, förbehandling genom krossning samt deponering av ej återvinningsbart avfall. Allt avfall som tas in på anläggningen vägs. På anläggningen tas verksamhetsavfall emot och större mängder avfall från hushållen hänvisas också hit. Flertalet fraktioner hanteras på Rönneholms avfallsanläggning.

Det finns sex återvinningscentraler i regionen; fyra i Eslövs kommun och en i Höörs kommun och en i Hörby kommun. Tre av centralerna i Eslövs kommun är mindre centraler med begränsade öppettider. I Tabell 2 redovisas vilka avfallsslag som kan lämnas på MERABs återvinningscentraler.



Figur 2 Återvinningscentralerna i Eslöv, Höör och Hörby (Källa: www.eniro.se)

Tabell 2: Förteckning över de avfallsslag som kan lämnas på MERABs återvinningscentraler. Avfallsslag märkta med asterisk (*) kan enbart lämnas på det större återvinningscentralerna.

Avfallsslag	Slutlig hantering	Exempel på avfall
Wellpapp	Återvinning	Skrymmande förpackningar
Metall (kommunskrot)	Återvinning	Diverse metallavfall
Grenar och ris	Energiåtervinning	Grenar, ris och stubbar
Park- och trädgårdsavfall	Kompostering	Ogräs, gräsklipp mm
Virkemålat	Energiåtervinning	Bygg- och rivningsavfall, möbler
Virke - omålat*	Energiåtervinning	Bygg- och rivningsavfall, möbler
Virke - impregnerat	Energiåtervinning	Bygg- och rivningsavfall
Gips*	Återvinning	Gipsskivor
Brännbart/restavfall	Energiåtervinning	Kasserade möbler, plast, med mera
Ej återvinningsbart	Deponering	Isolering, keramik med mera
Plast*	Återvinning	Trädgårdsmöbler, pulkor
Schaktmassor	Konstruktionsmaterial	Tegel, betong, mindre mängder jordmassor
Ätlig olja	Återvinning	Frityroljor
Farligt avfall – småkem		Färg och andra kemikalier
Farligt avfall – batterier		Alla typer av batterier inklusive bilbatterier
Farligt avfall – lysrör och glödlampor		Lysrör och glödlampor
Farligt avfall – vitvaror		Kyl, frys, spisar
Farligt avfall – el och elektronik		Diverse elektroniska produkter
Farligt avfall – blybatterier		Bilbatterier
Återbruk (inklusive kläder och textilier)		Möbler och andra saker

Återvinningsstationer

Återvinningsstationerna är till för hushållens förpackningar. Förpackningsinsamlingen, FTI, ansvarar för alla landets återvinningsstationer. Stationerna är obemannade. Antal kommuninvånare per återvinningsstation är cirka 1 450 inom regionen.

I MERABs verksamhetsområde finns totalt 30 återvinningsstationer, fördelade enligt följande: Hör 5, Hörby 9 och Eslöv 14. Utöver dessa finns återvinningsstationer på återvinningscentralerna.

Mat- och restavfall

MERAB-regionen har obligatorisk sortering av matavfall. Insamlingen av matavfall till biogas och biogödsel kommer att öka proportionellt med att antalet invånare ökar, vilket är en faktor som renhållningsbolaget inte kan påverka. Andelen insamlat matavfall kan också öka genom att förbättra sorteringen av restavfall, vilket är något som renhållningsbolaget däremot kan påverka. På grund av felsortering består ca 7-10 procent av restavfallet av matavfall (enligt plockanalys 2021, medel). Idag

varierar källsorteringsgraden för matavfall både mellan kommunerna och mellan villor och lägenheter i flerbostadshus. Även andelen matsvinn varierar, se Tabell 3.

Det källsorterade insamlade matavfallet omlastas på Rönneholms avfallsanläggning för att sedan transporteras till en rötningsanläggning i Kristianstad. Biogasen som produceras används som fordonsbränsle.

Restavfallet omlastas för vidare transport till extern förbränningsanläggning (värme- och elproduktion) i Malmö.

Tabell 3 Matavfallets källsorteringsgrad samt matsvinn i Eslövs, Hörby och Höörs kommuner, jämfört med jämnstora kommuner i Sverige. Källa: Avfall Web.

	Höör	Hörby	Eslöv	Genomsnitt i landet
Källsorteringsgrad matavfall villa (procent)	92	77	89	73
Källsorteringsgrad matavfall lägenhet (procent)	87	88	83	58
Matsvinn, villa (procent)	16	21	14	18
Matsvinn, lägenhet (procent)	16	19	11	21

Grovavfall

Med grovavfall från hushåll avses sådant avfall som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör det olämpligt att samla in i kärl som t ex möbler och bygg- och rivningsavfall. Detta avfall hanteras normalt av hushållen själva för avlämning på någon återvinningscentral. Även uppsamling i hyrd container och hämtning av MERAB förekommer. Grovavfallet krossas innan det transporteras i containrar till förbränningsanläggning i Malmö.

Trädgårdsavfall

I regionen gäller obligatorisk utsortering av trädgårdsavfall. Trädgårdsavfall får komposteras på egen fastighet utan anmälan. Hushållen kan också själva transportera bort sitt trädgårdsavfall till kommunens återvinningscentraler. Hushållen kan även välja att ha ett kärllabonnemang för trädgårdsavfallet som då hämtas av kommunens entreprenör. Trädgårdsavfallet som samlas in komposteras på Rönneholms avfallsanläggning. Kompostjorden siktas och provtas innan försäljning till företag och privatpersoner.

Latrin

Latrin samlas upp i behållare av engångstyp. Under de senaste åren har en utfasning av latrinet påbörjats. I dag hämtas endast en obetydlig mängd latrin.

Avfall från enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare

Slam från slamavskiljare och slutna tankar töms minst en gång per år och detta utförs av extern entreprenör som anlitas av MERAB. Tömning sker med så kallade avvattande bilar vilket innebär att slammet tas bort medan vattenfasen återförs till brunnen för slamavskiljare. Avfallet lämnas sedan på kommunens reningsverk där det genomgår behandling i reningsverket. Från reningsverket uppstår slam som ett avfall och detta sprids på åkermark för att recirkulera näringsämnen.

Fettavskiljare töms normalt minst fyra gånger per år och detta utförs av extern entreprenör som anlitas av MERAB. Slammet från fettavskiljare transporteras till biogasanläggning i Eslöv för rötning och därefter produktion av fordonsgas.

Matolja

Frityroljor och annat fett kan lämnas på återvinningscentralerna. Detta lämnas sedan vidare till Svensk fettåtervinning.

Textilier

Kläder och textilier samlas in via klädcontainrar som finns tillgängliga bland annat på återvinningscentralerna. Insamlade textilier hanteras av ideella organisationer.

Farligt avfall

MERAB hanterar följande fraktioner av farligt avfall: småkem, impregnerat virke, el- och elektronikavfall och asbest.

Impregnerat virke

Mängden impregnerat virke ökar för varje år. Avfallet går till förbränning.

Småkem

Detta avfall är främst färg, oljor och andra kemikalierester som uppstår i ett hushåll, vilket hushållen ska sortera ut sitt och lämna det på en återvinningscentral. Flerbostadshus har också möjligheten att anordna fastighetsnära insamling av farligt avfall i särskilda skåp. Det farliga avfall som samlas in sorteras och packas om av extern entreprenör och transporteras sedan till en anläggning för mottagning och behandling av farligt avfall.

Asbest

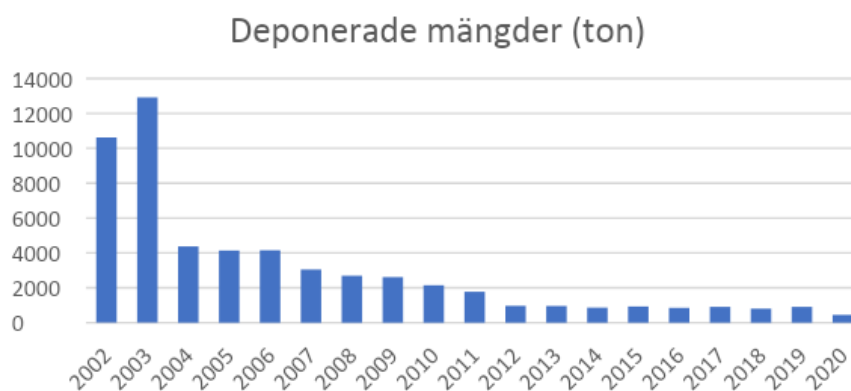
Asbest tas enbart emot på Rönneholms avfallsanläggning. På anläggningen finns en separat deponicell för deponering av asbest.

Elektronikavfall och batterier

Hanteringen av elektriska och elektroniska produkter regleras av producentansvar. Elavfall samlas in vid kommunens återvinningscentraler samt genom fastighetsnära hämtning av större kollin. Det insamlade el- och elektronikavfallet hämtas sedan av El-Kretsen för slutlig behandling.

Ej återvinningsbart avfall

Det avfall som inte kan återanvändas eller återvinnas läggs på deponi. I Figur 2 visas deponerad mängd hushålls- och verksamhetsavfall sedan 2002. Deponerad mängd för 2021 är 14,2 kg/person, vilket kan jämföras med medianvärdet för riket som ligger på ca 16 kg/person.



Figur 3 Deponerade mängder avfall 2002-2020 i MERAB-regionen. Källa: Avfall Web.

Information till hushållen

Information sker via MERABs hemsida samt via ett digitalt informationsbrev som återkommande skickas ut till de som önskar få det. Information sker också via annonsering i dagspress samt i vissa fall på kommunernas hemsida och sociala medier.

Kundnöjdhet

Under hösten/vintern 2021 skickades en enkät ut till 1500 slumpvis utvalda hushåll i Eslöv, Hörby och Höör. I nedanstående tabell finns delvis en sammanställning av resultatet.

Tabell 4 Resultat av enkät om kundnöjdhet i Eslöv, Hörby och Höör. Enkäten genomfördes 2021.

	Mycket god hållbarhet	God hållbarhet	Mindre god hållbarhet	Dålig hållbarhet	Merab	Eslöv	Hörby	Höör
Nöjdhet avfallshantering en- och tvåfamiljshus (%)	>94	85-94	75-84	<75	83	85	84	81
Nöjdhet avfallshantering lägenhet (%)	>94	85-94	75-84	<75	62	83	40	64
Nöjdhet hämtning kommunalt avfall vid bostad (%)	>94	85-94	75-84	<75	82	80	83	82
Nöjdhet besök ÄVC (%)	>94	85-94	75-84	<75	90	94	88	89
Nöjdhet information (%)	>94	85-94	75-84	<75	78	72	81	80

Övrigt verksamhetsavfall

Övrigt avfall avser avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar eller producentansvar. Detta avfall utgörs av avfall från företag och andra verksamheter, och som uppkommer i samband med en verksamhets produktion av varor eller tjänster. Verksamhetsutövaren har själv ansvar för att det egna avfallet transporteras bort och behandlas enligt EU:s avfallstrappa. Avfallet samlas in av entreprenörer på uppdrag av den enskilda verksamheten och transporteras till en av verksamheternas avtalade anläggningar för omhändertagande. Mängderna verksamhetsavfall som hanteras i regionen är dåligt kända.

Verksamheter som hanterar särskilt stora avfallsströmmar

I nedanstående tabell finns verksamheter inom kommunerna som hanterar särskilt stora avfallsströmmar.

Tabell 5 Verksamhetsutövare inom avfallsbranschen i Eslöv, Höör och Hörby kommuner.

Kommun	Verksamhet	Avfallstyp	Behandling
Eslöv	Rönneholms avfallsanläggning I Stehag	Hushållsavfall, verksamhetsavfall, återvinningsmaterial, producentavfall, park- och trädgårdsavfall, oljeskadad jord, farligt avfall	Sortering, omlastning, mellanlagring, krossning, siktning, flisning, kompostering, deponering
Eslöv	Stena Recycling AB	Plast, papper, wellpapp, metallskrot etc.	Mellanlagring och omlastning
Eslöv	Eslövs kommun, Ellinge 36:2	Asfalt, betong, grus, jord, ris	Mellanlagring
Eslöv	Granaths Bilskrot AB	Bilskrot	Tömning miljöfarliga vätskor, demontering miljöfarliga komponenter, demontering komponenter och material för återanvändning eller återvinning
Eslöv	Hurva Bildemontering	Bilskrot	Hurva Bildemontering Tömning miljöfarliga vätskor, demontering miljöfarliga komponenter, demontering komponenter och material för återanvändning eller återvinning
Eslöv	Persmarkens Entreprenad AB	Asfalt, betong, grus, jord	Mellanlagring
Eslöv	RD Trading Metall	Metallskrot (järn, rostfritt, mässing, koppar, aluminium, bly), batterier	Mellanlagring och sortering
Eslöv	Somar Bilskrot Export & Import tömning miljöfarliga vätskor, demontering miljöfarliga komponenter, demontering komponenter och material för återanvändning eller återvinning	Bilskrot	Tömning miljöfarliga vätskor, demontering miljöfarliga komponenter, demontering komponenter och material för återanvändning eller återvinning

Eslöv	Digab AB	Byggnads- och anläggningsavfall	Hantering av icke farligt avfall av typen byggnads- och/eller anläggningsavfall.
Eslöv	Delvator AB	Byggnads- och anläggningsavfall	Hantering av farligt avfall av typen byggnads- och/eller anläggningsändamål
Eslöv	EM Service AB	Spillolja	Mellanlagring och insamling av spillolja
Eslöv	Zeppelin Sverige AB	Farligt avfall och icke-farligt avfall	Mellanlagring
Eslöv	Stena Technoworld AB	Kylskåp och frysar	Mellanlagring och tömning av kylkrets
Eslöv	Stena Recycling AB	Metallskrot, blybatterier, returpapper, plast	Omlastning, sortering, mellanlagring
Eslöv	Svevia AB	Asfalt	Mellanlagring, krossning, återvinning
Eslöv	Sydvatten slamdeponi	Vattenverksslam	Deponering
Eslöv	Återvinningscentral i Eslöv	Grovavfall, farligt avfall, förpackningar samt elektriska och elektroniska produkter som ryms inom producentansvaret	Sortering, omlastning, mellanlagring m.m.
Eslöv	Återvinningscentral i Löberöd	Grovavfall, farligt avfall, förpackningar samt elektriska och elektroniska produkter som ryms inom producentansvaret	Sortering, omlastning, mellanlagring m.m.
Eslöv	Återvinningscentral i Marieholm	Grovavfall, farligt avfall, förpackningar samt elektriska och elektroniska produkter som ryms inom producentansvaret	Sortering, omlastning, mellanlagring m.m.
Eslöv	Leif Dagsberg	Massor icke-farligt avfall	Bearbetning, lagring och sortering
Eslöv	Norrvidinge Lastbilscentral AB	Massor, rivningsavfall	Lagring, sortering och krossning av icke-farligt avfall
Höör	Höörs kommun	Schaktmassor	mellanlagring

Höör	MERABs ÅVC	Alla typer av avfall inkl farligt avfall	mellanlagring
Höör	Håsab (Höörs åkeri och schakt)	Schaktmassor och avfall	mellanlagring
Höör	VA-gruppen	Schaktmassor	
Höör	Connys entreprenad	Schaktmassor	
Hörby	36an Service	Alla typer av avfall, inklusive farligt avfall.	Samlar in och sorterar, transporterar vidare till mottagningsanläggning.
Hörby	Bo Altenstam AB	Bygg- och rivningsavfall, Elavfall i form av kabel	Sortering av bygg- och rivningsavfall, Bearbetning av kabel till kabelgranulat
Hörby	Br. Andersson Åkeri o Gräv	Asfalt	Samlar in, krossar och lagrar inför återanvändning
Hörby	Ekeröds Gräv o Last	Schaktmassor	Krossning och lagring
Hörby	Kommunens Gata/Park	Betong och liknande	Krossning och lagring (endast kommunens egna)
Hörby	Gösta Palm Maskin AB	Betong, schaktmassor	Sortering, Krossning av betong, lagring
Hörby	Jerry Liedholms Åkeri	Schaktmassor, asfalt	Sortering, Krossning, lagring
Hörby	Ringsjön Logistic AB	Schaktmassor, Asfalt	Sortering, Krossning, lagring
Hörby	S-Schakt AB	Schaktmassor	Sortering, lagring

Andra avfallsanläggningar utanför kommunerna

Utanför kommunerna finns flera anläggningar som används för återvinning och bortskaffande av avfall som uppkommit inom kommunerna.

De viktigaste av dessa anläggningar är:

- [Biogasanläggning: C4 Energi i Karpalund](#)
- [Anläggning för förbränning av restavfall samt hantering av farligt avfall: SYSAV i Malmö](#)
- [Materialåtervinningsanläggningar för olika fraktioner: Stena Recycling i Eslöv](#)

Avfallsförebyggande och -hantering i kommunala verksamheter

Kommunala verksamheters avfall består av både verksamhetsavfall och avfall som motsvarar hushållens avfall. Det uppstår i samband med olika typer av verksamhetsutövning, exempelvis förskola och skola, äldreomsorg, kommunkontor, parkförvaltning, byggnation, reningsverk och kommunala avfallsanläggningar. Beskrivningen av nuläget i kommunala verksamheter utgår från de mål- och verksamhetsområden som avfallsplanen är indelad i. Beskrivningarna omfattar alla tre kommunerna och hålls på en övergripande nivå då det till stor del saknas uppföljning av mängder i material- och avfallsflöden i dagsläget.

Avfallsförebyggande i intern organisation, administration och intern service

De kommunala verksamheternas interna arbete med avfallsförebyggande kan påverkas av varje verksamhet som anskaffar, använder eller avyttrar produkter, vilket innebär samtliga verksamheter. Vissa verksamheter har ett särskilt stort ansvar, bland annat de som tillgodoser interna service och

samordning. **Kommunledningen** ansvarar för förvaltningsövergripande samordning och kan initiera och samordna gemensamma projekt och förändringar som leder till avfallsförebyggande och resurshushållning. Där administreras också mål- och budgetprocessen, som är ett viktigt styrmedel för att styra utvecklingen mot resurshushållning och cirkulär ekonomi. **Strategisk utveckling** påverkar på många sätt också det interna arbetet med resurshushållning och avfallsförebyggande, bland annat genom samordning, rådgivning, uppföljning och utveckling. Samtliga kommuner har miljöstrategier som driver det interna miljöarbetet framåt. Dessa är organiserade på liknande sätt. I Eslövs kommun är den miljöstrategiska funktionen placerad på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, medan den i Höör finns inom Samhällsbyggnadssektor och i Hörby på Samhällsbyggnadsförvaltningen. Alla kommunerna är i behov av att uppdatera sin strategiska miljöstyrning.

Upphandlingsverksamheter har ett viktigt uppdrag i att integrera avfallsförebyggande och cirkulära aspekter i policy och riktlinjer för inköp och upphandling. I Eslöv har arbetet med detta kommit långt, både när det gäller processer och styrdokument. Det är fortfarande oklart hur entreprenadupphandlingar ska kunna omfatta liknande hållbarhetskrav som i övrig upphandling då de inte ingår i Inköp- och upphandlingsavdelningens ansvar. Det saknas också specifik hållbarhetskompetens inom upphandlingsverksamheten. Kriterieplan för hållbar utveckling är under utveckling. I Höör och Hörby är upphandlingsarbetet förlagt till Inköpscentralen, en upphandlingsorganisation som är gemensam med flera andra kommuner. Inköpscentralen ansvarar för inköp och upphandlingar för de kommuner och bolag som ingår i inköpssamverkan. Detta innebär också nya riktlinjer för inköp och upphandling. En ny upphandlingspolicy beskriver uppdraget att ställa krav på miljö och social hänsyn i det som upphandlas och köps in. Utöver det så utgår arbetet från att stötta kommunerna att tillgodose sina respektive kommunala mål, visioner och verksamhetsmål. Inköpscentralen har anställt en hållbarhetscontroller som kan tillse avfallsförebyggande och cirkulära aspekter i det fortsatta arbetet. Inköpscentralens verksamhet ska främja inköp som är ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbara samt bidra till att kommunens mål uppnås.

IT-verksamheterna har, tillsammans med användarna, också stor möjlighet att förebygga elektronikavfall och förlänga användningstiden på IT-produkter. Avdelningen Servicecenter i Eslöv, där IT och Kontaktcenter ingår, är en del av serviceförvaltningen som lyder under servicenämnden. IT-verksamheten äger och hanterar livscykeln för servrar och nätverksutrustning, medan verksamheterna själva äger datorer, telefoner, surfplattor, skärmar och skrivare. Den står för upphandling, avtal, inköp, installation, felavhjälpling och utbyte/återtag. Undantaget de pedagogiska verksamheterna som har egna avtal med mera för sina Mac-datorer och Ipads. Återtagsskåp från Atea – Loop 3 finns som kan hantera all IT-utrustning inom kommunen. I dag köps alltid 4-årigt HP CarePack till datorer. Samma kravställning som används av Ateas 100-klubb (organisationer som arbetar för 100-procentigt återtag av IT-utrustning) ställs i upphandling av återtagstjänst. Verksamheten verkar för att i framtiden äga hela de digitala arbetsplatserna, alltså även datorer, surfplattor, telefoner och skärmar, och hantera livscykeln för dem. IT skulle också kunna verka för samordning av hela kommunorganisationens återtag av IT-utrustning. Ett mål är också att vid inköp av datorer köpa 5-årigt HP CarePack.

I kommunerna Höör och Hörby levereras IT-tjänster av det kommunägda bolaget Unikom (övriga ägare är Östra Göinge och Osby, Sjöbo och Bromölla). Unikom äger all central infrastruktur som till exempel central nätverksutrustning och servrar, och även datorer och nätanslutna skrivare. Verksamheterna äger själva all kringutrustning som skärmar, tangentbord, mobila enheter Chromebooks och AV-utrustning. Datorer byts ut vart fjärde år. Höörs kommun och Unikom är liksom Eslövs IT-verksamhet med i Ateas 100-klubb. Unikom tar hand om återtag av den utrustning som ägs av verksamheterna. All utrustning returneras till leverantör för omhändertagande, återbruk och/eller återvinning. Ett av bolagets mål är att initiera energieffektivisering och cirkulärt tänk för att utifrån sitt uppdrag bidra till en god natur och miljö. Unikom verkar för att gradvis överta ägandeskap för mer IT-utrustning. Bolaget kommer att fortsätta fokusera på hållbarhet. Höörs kommun har antagit en rutin för återtag av de IT-produkter som kommunen köper in.

Även verksamheter som ansvarar för **lokalförsörjning** kan ha goda möjligheter att skapa förutsättningar för kommunala verksamheters avfallsförebyggande. Organisationen för dessa

verksamheter skiljer sig åt mellan de olika kommunerna. Bland annat kan de i utveckling och förvaltning av det kommunala fastighetsbeståndet bidra till att andelen verksamhetslokaler som har erforderlig källsortering ökar och att renhållningsavtal är anpassade efter de avfallsflöden som faktiskt uppstår. Detta arbete har till stor del genomförts i Hörby kommun, där bland annat papperskorgar har avlägsnats från kontoren för att öka användningen av installerade sorteringsmöbler. I Eslöv och Höör återstår detta arbete i olika utsträckning. Inom Serviceförvaltningen i Eslöv, som lyder under Servicenämnden, återfinns fastighetsavdelningen som ansvarar för lokalförsörjning. Teknisk förvaltning, planerat underhåll, löpande drift och skötsel, energiuppföljning, fastighetsägaransvar ingår i deras ansvar. Avfall uppstår i samband med reparationer, renoveringar och vissa leveranser av förbrukningsvaror. De samarbetar med hyresgäster och lokalvård för att förenkla avfallssorteringen i tidigt skede. I Höör hanteras dessa frågor av fastighetsenheten, som lyder under kommunstyrelsen. De bistår bland annat med hjälp att ordna utrymme för sophantering och sortering i verksamhetslokalerna. I Hörby finns fastighetsavdelningen inom Kommunservice. Det är framför allt avfall från hyresgäster och från byggprojekt som genereras. Verksamheten tillser bland annat att hyresgästerna har tillgång till checklistor för sortering etc.

Avfallsförebyggande i mötet med medborgaren

Flertalet verksamheter vänder sig direkt till medborgaren, i form av hushåll, föreningar, näringsliv, barn och unga, funktionsvarierade och äldre. Kommunen kan välja att föregå med gott exempel i mötet med medborgaren och möjliggöra dennes avfallsförebyggande. Ett av de verksamhetsområden som under många år arbetat med avfallsförebyggande i mötet med olika målgrupper är **måltidsverksamheter**. Måltidsverksamheterna i Eslöv, Höör och Hörbys kommuner ansvarar för menyplanering, tillagning och delvis servering av frukost, lunch och mellanmål till förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg. Tillagning av måltider sker även till särskilda boenden liksom tillagning och servering i seniorrestauranger.

I Eslövs kommun är måltidsverksamheten en del av Serviceförvaltningen och lyder under Servicenämnden. Verksamheten genererar olika typer av avfall och har under flera år arbetat aktivt för att minska matsvinn. De har en handlingsplan för minskat matsvinn till 2030. I dagsläget följs verksamhetens övriga avfallsströmmar inte upp. I Höörs kommun ligger måltidsverksamheten under Barn- och utbildningssektor och lyder under Barn- och utbildningsnämnden. Höörs kommun delar kompetensen måltidsutvecklare med Eslövs kommun. Verksamheten genererar avfall av olika slag. Matsvinnet följs upp men verksamhetens övriga avfallsströmmar följs inte upp i dagsläget. Hörby kommuns måltidsverksamhet finns på Samhällsbyggnadsförvaltningen. Det matsvinnsförebyggande arbetet i Hörby har än så länge inte etablerats i samma utsträckning som i Eslöv eller Höör, men arbetet har påbörjats bland annat genom erfarenhetsutbyte med dessa kommuner.

Kultur- och fritidsverksamheterna har också som uppgift att möta medborgaren. Eslövs Kultur- och fritidsförvaltning, som lyder under Kultur- och fritidsnämnden, ansvarar för bad, kulturskola, bibliotek, ungdomsverksamhet, mötes- och konferensanläggning och kultur- och fritidskontor. De avfallsflöden som främst uppstår i dessa verksamheter är plast, papper och matavfall. Verksamheten har utvecklat en checklista för miljösmarta evenemang som vänder sig till alla kommunala verksamheter, och de har gemensam användning av maskiner på biblioteket med 3D-skrivare, elektronik etcetera. De arbetar också med *Fritidsbanken* för utlåning av fritidsutrustning till allmänheten och genomför aktiviteter för återbruk, som lagning av kläder. I Höör ligger kultur- och fritidsverksamheten i huvudsak under sektorn för Kultur, arbete och folkhälsa. Ansvaret för exempelvis idrottsplatser finns dock inom samhällsbyggnadssektor. Avfallsflöden som uppstår är liksom i Eslöv papper och pappersförpackningar, plastförpackningar samt visst matavfall. I Hörby ligger verksamheten inom kultur- och fritidsavdelningen under sektor Livsmiljö. De främsta avfallsflödena är även här pappersförpackningar, plastförpackningar och i viss utsträckning matavfall.

Inom **vård- och omsorgsverksamheter** uppstår avfall bland annat i form av förbrukade engångsprodukter och matavfall.

I vissa fall finns det sociala motiv till att starta upp verksamheter som också bidrar till resurshushållning. Ett exempel är Höörs Möbelblock som möjliggör återbruk av inventarier inom den kommunala organisationen. I Höörs kommun ansvarar Social sektor och Socialnämnden för

omsorgen. Verksamheten ansvarar för äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg samt kommunal hälso- och sjukvård. Olika typer av avfall genereras där skyddsutrustning och -material såsom munskydd, visir, förkläden och handskar utgör en särskilt stor andel. Avfallsströmmarna följs inte upp idag. I Eslövs kommun ansvarar förvaltningen Vård och Omsorg, som lyder under vård- och omsorgsnämnden. I Hörby kommun ligger ansvaret på Vård och Omsorg under Sektor omsorg. Inom verksamheten genereras framför allt avfall som relaterar till arbetsrelaterat skyddsmaterial, men även i viss utsträckning matavfall.

Pedagogisk verksamhet har genom läroplanerna ansvar för lärandet för hållbar utveckling gentemot eleverna. I Eslövs kommun ansvarar Barn- och utbildningsförvaltningen för frågor som rör utbildning. Två nämnder styr verksamheten, Barn- och familjenämnden (förskola och grundskola) och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (gymnasiet, gymnasiesärskolan, vuxenutbildningen, svenska för invandrare, särsvux samt Yrkeshögskolan). De stora avfallsflödena omfattar framför allt förbrukningsmaterial av olika slag. Varje enhet ansvarar själv för inköpen av dessa. En användartrappa har etablerats för att användningen av datorer och smartboards ska kunna utnyttjas så effektivt som möjligt. Paddor och datorer repareras i den mån det går innan de anses vara förbrukade. Inom förskolan finns ett återanvändningscenter för kreativt lärande som kallas Återvinsten. Barn- och utbildningsförvaltningen samarbetar med Serviceförvaltningen i frågor som rör återbruk. Även väsentliga mängder matavfall uppstår i verksamheterna. I dagsläget följs verksamhetens avfallsströmmar inte upp.

Barn- och utbildningssektor ansvarar för skola och förskola i Höörs kommun. Verksamheten styrs av barn- och utbildningsnämnden. Sektorn ansvarar för förskola och barnomsorg, grundskola, fritidshem och vuxenutbildning. Avfallsflödena omfattar exempelvis emballage av olika slag samt papper. Förebyggande av avfall sker genom återanvändning av papper, dubbelsidig utskrift samt återbruk av möbler. Samarbete sker framför allt med fastighetsbolaget HFAB. I dagsläget följs verksamhetens avfallsströmmar inte upp. I Hörby kommun har Sektor Bildning ansvar för förskola, grundskola, fritidshem och Lärcenter (IM och vuxenutbildning). Verksamheten styrs av Barn- och utbildningsnämnden. De stora avfallsflödena består framför allt av papper, förpackningar och emballage, plast samt matavfall och organiskt avfall. Avfallsförebyggande arbete sker genom att hålla koll på utskrifter och undvika engångsmaterial. Pedagogiska måltider stärker beteenden som leder till minskat matsvinn. Elektronisk utrustning går i retur till Unikom och det elektroniska avfallet hålls på minimal nivå genom leasingavtal. Gamla Chromebooks används som låneverktyg och inventarier används på nya ställen när det är möjligt. I dagsläget följs verksamhetens avfallsströmmar inte upp.

Avfallsförebyggande i natur- och livsmiljöer

Fysisk planering är ett viktigt styrmedel för att planera livsmiljöer så att de ger goda förutsättningar för avfallsförebyggande och en hållbar avfallsinfrastruktur. I Eslöv är det kommunledningskontoret som ansvarar för den fysiska planeringen, som lyder under kommunstyrelsen. I Höör hanteras den inom Samhällsbyggnadssektor under Kommunstyrelsen. I Hörby hanteras den fysiska planeringen av Planering & Utveckling som lyder under Styrning och Ledning. I planbeskrivningen för detaljplaner i Eslöv finns avfallshantering och renhållning upptaget under rubriken Teknisk försörjning. Alla detaljplaner skickas till MERAB under samråd och granskning så att de kan granska och lämna synpunkter. I Höör tillämpas MERABs krav för tömningsbilarnas framkomlighet och möjlighet att vända i nya detaljplaner. MERAB är inbjudna till återkommande planberedningar där alla detaljplaner och översiktsplaner presenteras och diskuteras, inklusive hämtning av avfall. MERAB har även hållit i en presentation på planberedningen, så att MERABs perspektiv är känt av planarkitekter, projektingenjörer med flera. I Hörby saknas specifika ställningstaganden kring avfallshantering i den gällande översiktsplanen, men håller på att arbetas fram i översiktsplanen 2035 som är under framtagande. Dialoger mer MERAB sker i detaljplaneskedet, där MERAB deltar i planberedningsgruppen.

Gata-parkverksamheterna i kommunerna har ansvar för gatuhållning och renhållningen på offentlig plats, bland mycket annat. Avdelningen Gata, trafik och park i Eslöv är en del av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Ingen skötsel sker i egen kommunal regi, utan skötsel av gator och parker sker genom upphandlade entreprenader. Avdelningens avfallsströmmar uppkommer inom

entreprenaderna. I nuvarande upphandlingar av entreprenader är avfallshanteringen inte reglerad, men verksamheten ser möjlighet att formulera krav framöver. Exempelvis kompostering och återföring av kompostmaterial i rabatter eller återvinning av asfaltkross i asfalteringen. Detta kräver dock en översyn av skötsel- och byggstandard. I Höör finns gatu-parkverksamheten inom Samhällsbyggnadssektor. Där har flertalet insatser gjorts som bidrar till avfallsplanens intentioner, bland annat försök med sopsortering i ett friluftsområde, införskaffning av smarta sopkärl, en soputställning för att tydligt visa hur lång tid det tar att bryta ner skräpet, och etablering av skräpstationer för dem som vill hjälpa till genom att ta en påse och plocka upp lite skräp på sin promenad. Fimpuppsamlare har satts upp på vissa sopkärl och även pantrör för att ge möjlighet till lätt återvinning. I Hörby ligger Gata Park under Kommunservice. Inom verksamheten har man arbetat med tätare sopning av gator och torg samt tätare tömningar av allmänna sopkärl i tätorten som en insats att förebygga nedskräpning. Gemensamt för kommunernas gata-parkverksamheter är att ungefär samma avfallsflöden uppstår: grus, löv med mera från gatusopning; park- och trädgårdsavfall; avfall från skräpplockning och papperskorgar på allmän plats; slamsugning av rännstensbrunnar; asfalthantering; massor samt bygg- och rivningsavfall; övergivna bilar; snö från snöröjning; farligt avfall och elavfall; möbler; och annat som har slängts på allmän plats. Ingen av verksamheterna följer i dag upp hur stora mängder av dessa avfallsströmmar som alstras.

I kommunala **byggprojekt** finns också goda möjligheter att agera avfallsförebyggande, i synnerhet kopplat till bygg- och rivningsavfall, inklusive massor. Inom Serviceförvaltningen i Eslöv, som lyder under Servicenämnden, återfinns verksamheten som ansvarar för byggprojekt. Där uppstår avfall främst i samband med rivning och ombyggnation. Finns det material som går att återanvända så undersöks den möjligheten. Upphandlingskrav ställs på att entreprenörer har en miljöplan och att de följer aktuell avfallslagstiftning. I Höör hanteras byggprojekt med fokus på infrastrukturutbyggnad på Samhällsbyggnadssektor under Kommunstyrelsen, inom Plan, bygg och projektenheten. Där är det främst massöverskott som utgör ett stort flöde. En masshanteringsplan har tagits fram och hantering av massor inom ett och samma projekt prioriteras. I Hörby

Fastighetsbolag har goda möjligheter att agera avfallsförebyggande i utveckling och förvaltning av fastighetsbeståndet. Eslövs bostads AB är Eslövs kommunala fastighetsbolag, som bygger och förvaltar bostäder. Det är framför allt hushållssopor och byggavfall vid renoveringar och nybyggnad som genereras. Bolaget arbetar aktivt med hållbarhetsfrågor som kan kopplas till avfallsförebyggande, exempelvis genom upphandling med krav på källsortering i en mängd olika fraktioner och avfall på deponi max 20 procent i samband med takbyte. Det pågår också ett projekt för att främja återbruk och delning mellan hyresgäster. Höörs fastighets AB (HFAB) arbetar med att stärka den fastighetsnära källsorteringen i sina fastigheter. Internt återbruk är etablerat för vissa byggvaror. I Hörby anger fastighetsbolaget Hörbybostäder AB och Hörby Industrifastigheter AB att de inte har några avfallsflöden, och att de inte heller bedriver något arbete för att främja materialåtervinning eller återbruk. De följer däremot ett styrdokument som heter Helt och rent i våra bostadsområden.

VA-verksamheterna i kommunerna utgörs av VA SYD som hanterar bland annat Eslövs VA-försörjning, och Mittskåne Vatten i Höör och Hörby. Dessa organisationer har olika förutsättningar att arbeta förebyggande. VA SYD har för Eslövs del Ellingeverket, som har varit Revaq-certifikade sedan 2008. De största avfallsflödena där är brännbart hushållsavfall (26,8 ton) och gallerrens (22,6 ton), utöver flertalet andra avfallsslag. Att minska mängden avfall är ett ständigt pågående arbete inom VA SYD. Årligen genomförs ett stort antal studiebesök på reningsverken och utbildningar på Kretseum - kretslopp och kunskapscentrum i Hyllie, Malmö. Information till allmänheten och särskilda målgrupper är en viktig del av VA SYDs uppströmsarbete. Verksamheten bidrar till att sluta även andra försörjningsflöden. Biogasen som produceras i röt-kammarna Ellinge avloppsreningsverk används både till uppvärmning av egna byggnader och säljs till energiföretaget St 1 för uppgradering och leverans till fordonsgasanvändning. Reningsverkets behov av uppvärmning av lokaler tillgodoses av internt fjärrvärmenät där biogas används som bränsle. Värmeenergi produceras i Krafringens regi från en storskalig värmepumpänläggning där utgående avloppsvatten utgör värmekällan.

Årligen alstras drygt 3000 ton slam i Hörby och 2000 ton i Höör, vilken sprids på salix och fodergödor. Verksamheten är inte certifierad enligt Revaq eller motsvarande. Andra typer av avfall/restprodukter som genereras är:

- Tvättat rens från rens gallret samlas upp i kärl och hämtas varannan vecka av det kommunala renhållningsbolaget (MERAB). Renset består av sådant som inte hör hemma i avloppet, exempelvis tops, tamponger, trasor m.m.
- Sand samlas upp i sandfång, tvättas och blandas med slammet
- Wellpapp och brännbart avfall lagras i containers som tillhandahålls och töms av det kommunala avfallsbolaget MERAB.
- Metallsrot lagras i container som hämtas av BA metallåtervinning vid behov
- Farligt avfall sorteras i LOTS- system med typgodkända behållare för spilloljor, oljefilter, fast material, sprayburkar, elkablar och lysrör som hämtas av Sysav vid behov. Annat farligt avfall än ovanstående förvaras separat i godkänt utrymme och hämtas av Sysav vid behov.

Avfallsförebyggande avfallsinfrastruktur

Renhållningsverksamheten har mycket stora möjligheter att bidra till resurshushållning och cirkulär ekonomi då de ansvarar för hanteringen av delar av samhällets materialflöden. Hur renhållningsbolaget är rustat för att följa med i teknikutvecklingen och stadsutvecklingen påverkar vilken service som kan tillhandahållas – gentemot näringsliv och hushåll likaväl som andra kommunala verksamheter. MERAB är en förhållandevis liten organisation som hittills varit fokuserad på drift. I och med förtydligad avfallslagstiftning ökar kraven på kommunerna att arbeta mer aktivt med avfallsförebyggande och hållbar avfallshantering, vilket ställer krav även på den gemensamma avfallsorganisationen

Avfallsförebyggande genom kunskap och information

Alla verksamheter som kommunicerar internt och externt har möjlighet att integrera hållbarhetsaspekter som i detta fall berör konsumtion och avfall. Kommunen har dessutom ett lagstadgat ansvar att informera hushållen om hur avfall ska sorteras och hanteras i enlighet med avfallstrappan. Eftersom kommunen i enlighet med gällande kommunikationsstrategier ska ge ett samlat budskap utåt så bör avfallsförebyggande och avfallshantering för resurshushållning och cirkulär ekonomi ingå i dessa. Avfallsplanen innehåller flera åtgärder som bidrar till en tydligare kommunikation. På ett internt plan handlar det till stor del om uppföljning kopplad till verksamhetsutveckling och budget, men också om fortbildning och ökad kunskap.

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 6 – Uppföljning av avfallsplan 2018–2021



**ESLÖVS
KOMMUN**



Höör
kommun



**HÖRBY
KOMMUN**



MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 6 – Uppföljning av avfallsplan 2018–2021

Kommun:

Ärende:

Kommunal författningssamling:

Version: 2.0

Beslutande instans: Kommunfullmäktige i respektive kommun

Antagandedatum: *våren 2023*

Planen gäller från och med antagandedatum: våren 2023

Revidering: en gång per mandatperiod

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslut om revidering:

Kontaktperson Eslöv:

Kontaktperson Höör:





Kontaktperson Hörby:

Kontaktperson MERAB:

Bilaga 6 – Uppföljning av avfallsplan 2018- 2021

För att nå målen i avfallsplanen krävs att åtgärder vidtas. Nedan följer de åtgärder kommunfullmäktige beslutat ska genomföras för att bidra till att nå målen. Många av målen från avfallsplanen saknar nyckeltal vilket gör det svårt att göra en direkt uppföljning på om målen är uppnådda eller inte. Dock tyder en del av åtgärder som har gjorts för att uppnå målen på att det har arbetats med målen på något sätt och att vissa områden som målen belyser har förbättrats.







Nedan redovisas i vilken utsträckning åtgärder i avfallsplanen har uppfyllts av respektive kommun och MERAB. Åtgärderna bedöms som genomförd, delvis genomförd/påbörjat, ej genomförd eller kunde inte bedömas och indikeras av nedanstående symboler:

	 Genomförd	 Delvis genomförd/ Påbörjat	 Ej genomförd	 Kunde inte bedömas
	Antal åtgärder som fick denna bedömning	Antal åtgärder som fick denna bedömning	Antal åtgärder som fick denna bedömning	Antal åtgärder utan svar
Eslöv	5	3	1	4
Höör	7	2	1	3
Hörby	4	5	3	1
MERAB	3	1	1	0

Hantering av avfall inom bygg- och anläggningssektorn




Byggnads- och rivningsavfall

Mål 1: Senast år 2020 ska förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall vara minst 70 viktprocent.

Åtgärd	Ansvar	Tid:
1. Ställa krav på hanteringen av bygg- och rivningsavfallet i upphandlingen och följa upp att kraven efterlevs.	Kommunen och kommunala bolag som fastighetsägare.	Kontinuerligt samt vid upphandlingar
Eslöv  Höör  Hörby 		
2. Bedriva tillsyn över hanteringen av bygg- och rivningsavfall på byggarbetsplatsen. Tillsynen innebär att kvitto eller dokumentation ska visas som styrker att korrekt omhändertagande har skett.	Byggnadsnämnden eller motsvarande.	Tillsyn ska bedrivas kontinuerligt
Eslöv  Höör  Hörby 		

Avfall i anläggningsarbeten


Mål 2: Den miljö- och hälsomässigt säkra användningen av avfall och material i anläggningsarbeten ska öka.

Åtgärd	Ansvar	Tid:
1. De miljöbästa åtgärdsalternativen, som till exempel behandling och återanvändning av massor, ska utredas och övervägas vid byggnation och ombyggnation av alla slag.	Kommunen som verksamhetsutövare.	Vid samtliga byggnations och ombyggnationsprojekt
Eslöv  Höör  Hörby 		

Hushållens avfall







Återanvändning och förberedelse för återanvändning

Mål 3: Målet innefattar både åtgärder för att öka kunskapen om källsortering av hushållens avfall. Tyngdpunkten ligger dock på återanvändning av material. Återanvändningen av hushållens avfall ska öka, bland annat genom att det ska bli enklare för hushållen att lämna material och produkter till återanvändning eller till förberedelse för återanvändning. Målet innefattar även att återanvändning av textilier och materialåtervinning av textilavfall ska öka.

Åtgärd	Ansvar	Tid:
1. En intern Kommunikationsplan ska tas fram tillsammans med Ebo.	MERAB tillsammans med respektive kommuns kommunikatörer/ informatörer samt Ebo. 	2018






Materialåtervinning och insamling

Mål 4: Materialåtervinning av kommunens och hushållens avfall ska öka och minst 90 procent av hushållen ska vara nöjda med insamlingen. Avfallshanteringen behöver samordnas med annan samhällsplanering.

Åtgärd	Ansvar	Tid:
1. Avfallsplaneringen ska samordnas med annan samhällsplanering i ett tidigt skede. MERAB bjuds in till plangruppsmöten i uppstarts-skedet på respektive kommun. Eslöv har inte regelbundna planmöten men MERAB var kallad en gång när de hade det.	Kommunens planavdelning eller motsvarande.	2018-2021
Eslöv  Höör  Hörby 		
2. Kommunen och dess bolag ska källsortera sitt hushållsavfall så att det kan återvinnas. Fastighetsägare ska tillgodose hyresgästers möjligheter att sortera sitt avfall i åtta fraktioner. Nyckeltal – kommunens fastigheter som inte kan källsortera i åtta fraktioner/totala antalet fastigheter (Redovisas av MERAB)* *MERAB har inte kännedom om vilka kommunala verksamheter som skall omfattas av målet. I åtgärden ingår också att kommunen och dess bolag ska införa system för återbruk av möbler och utrustning. (Redovisas av kommunen och kommunala bolag som fastighetsägare)	Kommunen och kommunala bolag som fastighetsägare i samarbete med MERAB.	2018-2021
Eslöv  Höör  Hörby 		







Materialåtervinning och insamling

Mål 5: Insamlingen av elavfall till materialåtervinning ska öka, speciellt för smått elavfall.

Åtgärd	Ansvar	TID:
1. Erbjudna flerfamiljshus insamling av smått elavfall samt småbatterier.	MERAB 	2018-2021
2. Informationsåtgärd riktad till hushållen om vad de ska göra av sitt farliga avfall.	MERAB 	2019
3. Tillsyn av butiker som tar emot de vanligaste typerna av farligt avfall exempelvis elektronik, glödlampor, lågenergilampor och batterier. Tillsyn föregås av information till butikerna	Miljönämnd hos resp. kommun	2019
Eslov 	Höör 	Hörby 

Nedskräpning








Mål 6: Nedskräpningen ska minska i städer, i naturområden och längs kuster.

Åtgärd	Ansvar	Tid:
1. Framtagande av handlingsplan mot nedskräpning i kommunerna. Nulägesanalysen innefattar bland annat en kartläggning, samt placeringen av papperskorgar och askkoppar.	Tekniska nämnden eller motsvarande hos respektive kommun.	2018
Eslov 	Höör 	Hörby 
2. Riktad och förebyggande kampanj tillsammans med Ebo för att minska nedskräpning i kommunen av fimpas och snus. Målet är att det ska vara lätt att göra rätt.	Tekniska nämnden eller motsvarande hos respektive kommun.	2018-2021
Eslov 	Höör 	Hörby 

Resurshushållning i livsmedelskedjan


Minskat matavfall

Mål 7: *Matavfallet ska minska.*

Åtgärd	Ansvar	Tid:
1. En kommunikationsinsats för att minska matsvinnet i restauranger och storkök; gäller matsvinn vid inköp, servering och från tallrik.	MERAB  2018 nulägesanalys  2019 kommunikationsinsats  2020 utvärdering 	2018-2021
2. Framtagande av handlingsplan kommunvis för att minska matsvinnet i kommunala verksamheter. Planen ska utgå från förstudien som gjorts i Eslövs och Hörbys kommuner och ta fram åtgärder för att arbeta vidare utifrån förstudiens resultat. Kommunerna åläggs att se till att minska matsvinnet i de kommunala köken och matserveringarna. Detta är ett område som måltidsavdelningarna har som ett mål och arbetar med dagligen.	Kostansvarig nämnd i respektive kommun tillsammans med MERAB.	2018
Eslöv 	Höör 	Hörby  delvis genomförd

Återvinning av växtnäring och energi från matavfall







Mål 8: *Senast år 2021 ska 90 % av det matavfall som tas hand om av MERAB uppnå så god kvalitet att det kan behandlas för återvinning av både växtnäring och energi.*

Åtgärd	Ansvar	Tid:
1. Skräddarsydda punktinformationsinsatser till hushåll som inte sorterar sitt matavfall rätt för att höja kvalitén på matavfallet.	MERAB 	2018 2020

Avfallsbehandling




Nedlagda deponier

Mål 9: *Risken för negativ miljöpåverkan från nedlagda deponier ska minska. Alla kommuner och länsstyrelser ska ha identifierat, inventerat och riskklassat alla nedlagda deponier.*

Åtgärd	Ansvar	Tid:
1. Kommunala deponier ska inventeras, undersökas och riskklassas enligt MIFO 1	Tekniska nämnden eller motsvarande på respektive kommun.	2018-2019 eller den tidpunkt som beslutas av tillsynsmyndigheten
Eslöv  Höör  Hörby 		
2. Kontrollprogram ska upprättas för de kommunala deponier som klassificerats till riskklass 2 efter inventeringen.	Tekniska nämnden eller motsvarande på respektive kommun.	2020-2021
Eslöv  Höör  Hörby 		

Bränder i avfallslager




Mål 10: *Allt avfall ska lagras och kontrolleras på ett sådant sätt att bränder i avfallslager inte uppstår. Med avfallslager menas i detta sammanhang: Avfallsanläggningar samt verksamheter som samlar in avfall som en del av sin verksamhet.*

Åtgärd	Ansvar	Tid:
1. Verksamheter med avfallslager har ett ansvar att göra riskbedömningar för att undvika bränder. Räddningstjänsten ska i sin tillsyn kontrollera att riskbedömningar utförts för dessa verksamheter.	Räddningstjänsten	2018-2021
Räddningstjänst Eslöv  Räddningstjänst Höör  Räddningstjänst Hörby 		

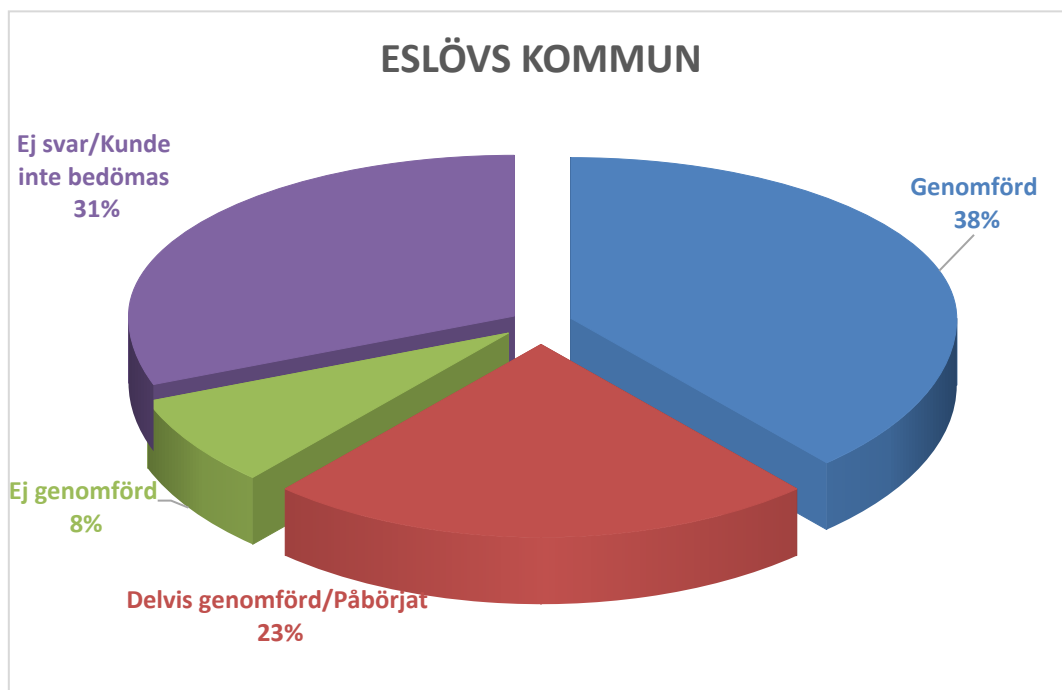
Illegal export av avfall

Illegal export av avfall till andra länder

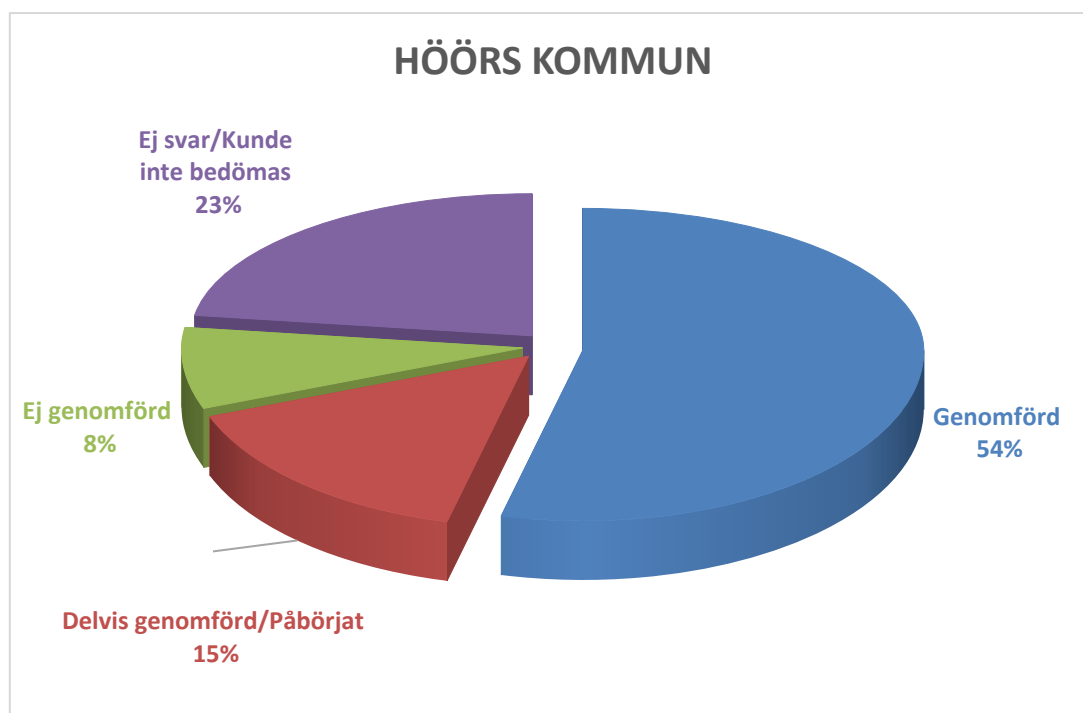
Mål 11: *Det ska inte förekomma några illegala transporter av avfall från Sverige.*

Åtgärd	Ansvar	Tid:
1. Kommuner och kommunala bolag ska säkerställa och dokumentera att allt avfall tas om hand på rätt sätt.	Miljönämnd eller motsvarande hos respektive kommun	2018-2021
Eslöv  Höör  Hörby 		

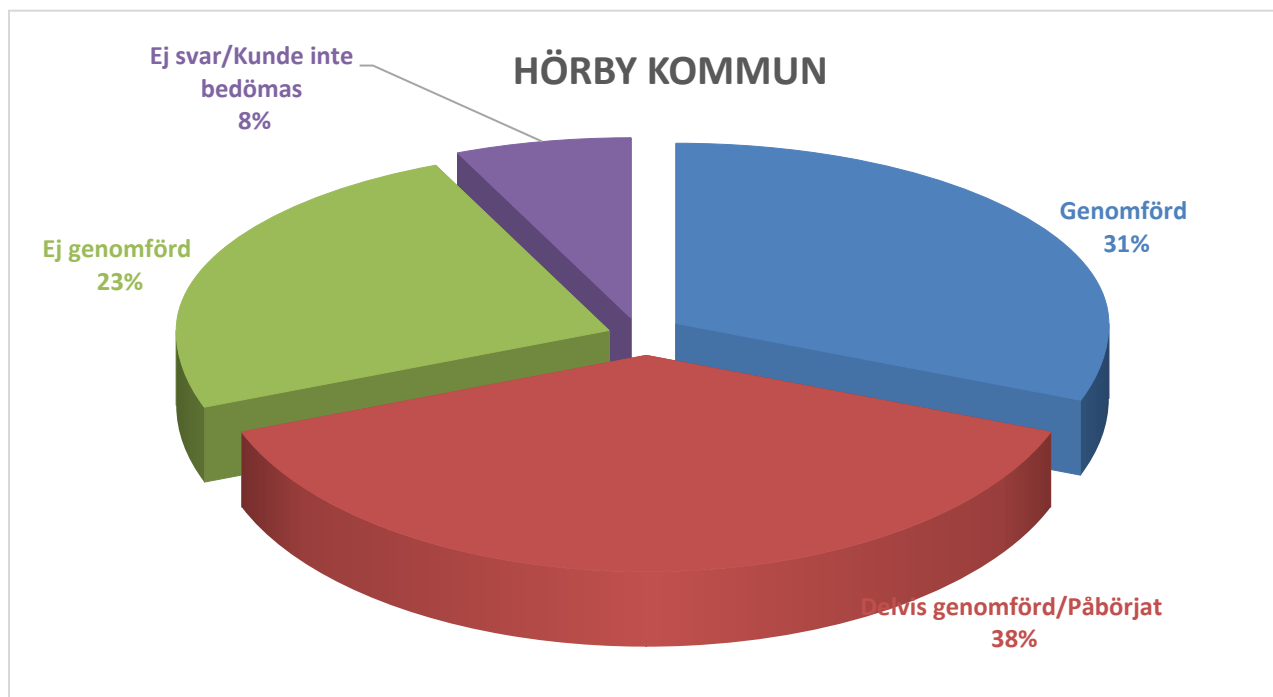
Uppfyllelsegrad av åtgärder i avfallsplanen



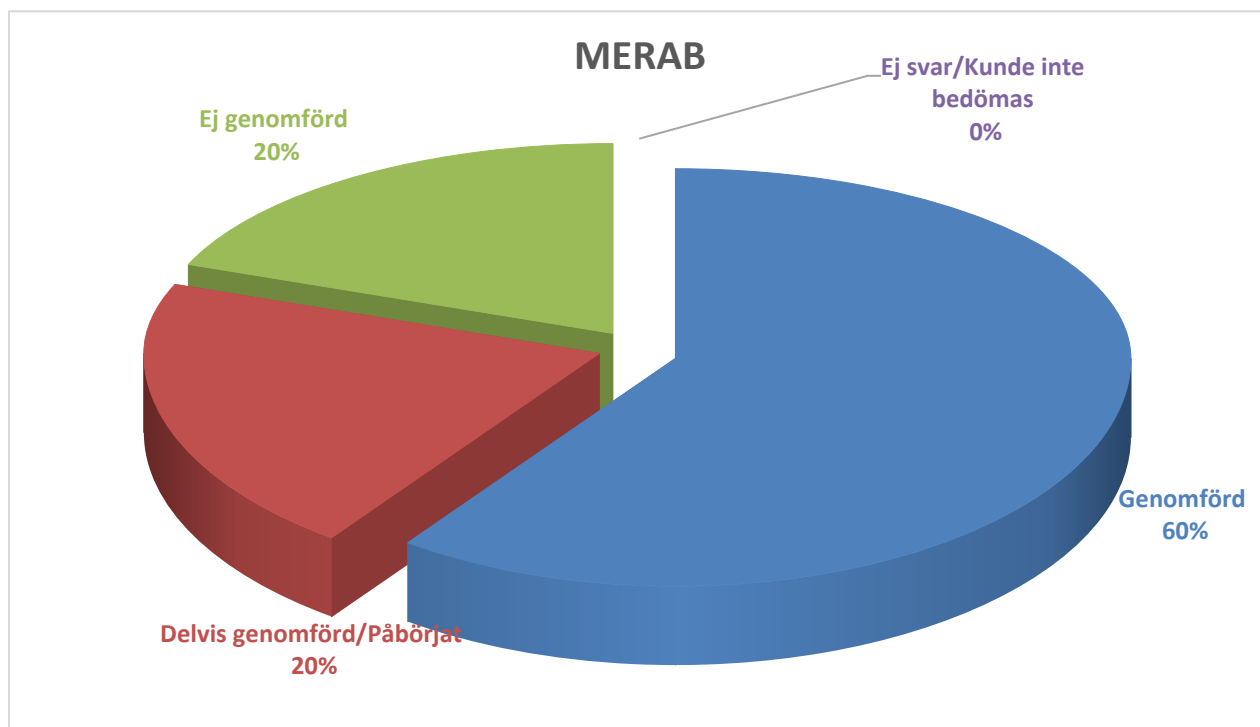
Eslövs kommun genomförde 38 procent av alla åtgärder. 31 procent kunde inte bedömas.



Höörns kommun genomförde 54 procent och 23 procent av åtgärder kunde inte bedömas.



Hörby kommun genomförde 31 procent av alla åtgärder som de ansvarade för. 8 procent kunde inte bedömas.



MERAB genomförde 60 procent av alla åtgärder som MERAB ansvarade för.

Åtgärder som fortfarande är aktuella som eventuellt bör tas med i nästa avfallsplan

Two åtgärder som kan fortfarande vara aktuella är att erbjuda flerfamiljshusinsamling av smått elavfall samt småbatterier (ansvar MERAB) samt framtagande av handlingsplan mot nedskräpning i kommunerna. (ansvar kommunerna).

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 7 – Projektorganisation, förankring och samråd



**ESLÖVS
KOMMUN**



Höör
kommun



**HÖRBY
KOMMUN**



MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 7 – Projektorganisation, förankring och samråd

Kommun:

Ärende:

Kommunal författningssamling:

Version: 2.0

Beslutande instans: Kommunfullmäktige i respektive kommun

Antagandedatum: *våren 2023*

Planen gäller från och med antagandedatum: våren 2023

Revidering: en gång per mandatperiod

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslut om revidering:

Kontaktperson Eslöv:

Kontaktperson Höör:

Kontaktperson Hörby:

Kontaktperson MERAB:

Bilaga 7 – Projektorganisation, förankring och samråd

Projektbeskrivning

Denna plan har mellan oktober 2020 och december 2021 utvecklats inom ramen för ett projekt som samfinansierats av kommunerna Eslöv, Höör och Hörby samt deras gemensamma renhållningsbolag MERAB. Projektbeställare är kommundirektörerna och MERABs VD.

Under 2022 har planens framtagande samordnats av miljöstrateger i Eslöv, Höör och Hörby samt representanter från MERAB.

MERABs ägarsamråd har utgjort styrgrupp. Där ingår förtroendevalda och tjänstepersoner för samtliga kommuner och MERAB.

Tabell 1: Representanter i styrgruppen tillika MERABs ägarsamråd

Styrgrupp	Eslöv	Höör	Hörby	MERAB
Ordförande				
Vice ordförande				
Ledamot				
Chefstjänsteperson	Kommundirektör	Kommundirektör	Kommundirektör	VD

Internt förankringsarbete under projekttiden

2020–2021

Formerna för arbetet har anpassats efter rådande pandemi, vilket innebär att all dialog, samverkan och förankring har skett digitalt. Detta har medfört att vanliga inslag i denna typ av projekt, exempelvis seminariedagar och workshops, har uteblivit. Istället har dialoger i smågrupper genomförts med ett tjugotal olika verksamhetstyper i respektive kommun utifrån vilka möjligheter och behov de har att utvecklas i sina respektive verksamheter i relation till det innehåll som avfallsplaneringen omfattar. En förfrågan som riktade sig till samtliga medarbetare redan tidigt i projektet lades också ut på intranätet i de tre kommunerna. Flertalet tips kom in från medarbetare kring vad avfallsplanen skulle kunna ta upp. Eftersom planen i första hand riktar sig till kommunala verksamheter har fokus legat på att förankra planen där. Dessa dialoger har mynnat ut i den föreslagna målstyrningen.

Valet av relevanta verksamhetsområden och verksamheternas representanter föreslogs inledningsvis av arbetsgruppen. Ett utskick gjordes som beskrev vad som förväntas av representanterna och där de fick bekräfta eller ändra valet av representant. Därefter bokades digitala, tematiska möten på två till tre timmar där de tre kommunerna deltog med minst en representant för varje verksamhetsområde (se tabell x). Under mötet gavs en bakgrund till lagstiftning, avfallsplanering, erfarenheter från andra kommuner kring hur respektive verksamhet kan beröras av avfallsplanen och dialog kring ett lämpligt upplägg. Efter mötet skickades en sammanställning av de formulerade målen och åtgärderna ut för påseende och eventuell justering av representanterna. Utifrån representanternas önskemål justerades skrivningarna.

2022

Under förankringsarbetet uppkom det att man i styrgruppen ansåg att avfallsplanen behövde förankras inom den politiska ledningen. Därifrån gjordes ett omtag av avfallsplanen där man arbetade fram en avskalad version av det tidigare arbetet. Planen stämde av med MERAB:s ägarsamråd i april 2022. Under denna avstämning beslutades att man skulle arbeta vidare med föreslaget syfte samt tre mål.

Därutöver beslutades även att man skulle ta fram gemensamma åtgärder för samtliga kommuner under varje mål. Avfallsplanen omarbetades och ett nytt förslag presenterades för kommundirektörerna under augusti månad. Samrådshandlingen utvecklades vidare för att anmälas till Kommunstyrelsen i september 2022.

Avfallsföreskrifter för kommunerna har tagits fram parallellt med avfallsplanen.

Verksamheter som deltagit i mål- och åtgärdsdialogen

Följande verksamheter och funktioner har deltagit aktivt i mål- och åtgärdsutvecklingen.

Verksamheter och funktioner som deltagit i dialog om styrdokumentets integrering i kommunernas verksamhetsstyrning anges längst ned.

Tabell 2: Verksamheter och funktioner som deltagit i utvecklingen av planens innehåll

Verksamhetsområde	Eslöv	Höör	Hörby
Samordning	Kommundirektör	Kommundirektör	Kommundirektör
Strategi	Miljöstrateg och utvecklingsstrateg	Miljöstrateg	Miljöstrateg
IT	Chef servicecenter	VD IT-bolag	VD IT-bolag
Upphandling	Inköpssamordnare	Hållbarhetsspecialist	Hållbarhetsspecialist
Byggprojekt	Avdelningschef	Enhetschef	Förvaltare och enhetschef
Omsorg	Förvaltningschef	Sektorsschef	Förvaltningschef
Fastighetsförvaltning	Enhetschef	Mark- och fastighetstrateg (senare lokalförsörjningsstrateg)	Förvaltare och enhetschef
Utbildning	Lokalplanerare	Rektor	Skol- och förvaltn.chef
Offentlig måltid	Måltidschef	Måltidschef	Måltidschef
Fysisk planering	Planchef	Strategisk planeringschef	Planeringssamordnare
Bygglov	Tf bygg- och miljöchef	Enhetschef	Bygglovschef
VA	Miljöchef VA-bolag	Miljöingenjör	Miljöingenjör
Miljötillsyn	Miljöchef	Kanslichef	Tf bygg- och miljöchef
Näringsliv	Avdelningschef	Destinations- och näringslivschef	Näringslivschef
Kultur fritid	Verksamhetschef	Sektorschef	Projektledare
Gata park	Avdelningschef	Gatu-parkchef	Enhetschef
Fastighetsbolag	VD	Fastighetschef	Fastighetschef
MERAB	VD, driftchef, avfallsstrateger, kundtjänstansvarig m fl		
Kansli/administration	Kommunsekreterare	Kanslichef	Kanslichef
Ekonomi/budget	Ekonomichef	Ekonomichef	Ekonomichef
Verksamhetsstyrning	Ekonom	Ekonomichef	Verksamhetsutvecklare
Kommunikation	Kommunikationschef	Kommunikatör	Kommunikatör

Samrådsprocess

Kompletteras efter samrådsperiod.

Tabell 3: Samrådsredogörelse – inkomna yttranden och hantering av dessa

Yttrande part:
(Klistra in yttrandet här)
Återkoppling: (beskriv hur yttrandet hanteras här)
Föranledd ändring i planen: (beskriv vad som ändras med anledning av yttrandet och på vilken sida)

Yttrande part:
(Klistra in yttrandet här)
Återkoppling: (beskriv hur yttrandet hanteras här)
Föranledd ändring i planen: (beskriv vad som ändras med anledning av yttrandet och på vilken sida)

Yttrande part:
(Klistra in yttrandet här)
Återkoppling: (beskriv hur yttrandet hanteras här)
Föranledd ändring i planen: (beskriv vad som ändras med anledning av yttrandet och på vilken sida)

Yttrande part:
(Klistra in yttrandet här)

Återkoppling:

(beskriv hur yttrandet hanteras här)

Föranledd ändring i planen:

(beskriv vad som ändras med anledning av yttrandet och på vilken sida)

Yttrande part:

(Klistra in yttrandet här)

Återkoppling:

(beskriv hur yttrandet hanteras här)

Föranledd ändring i planen:

(beskriv vad som ändras med anledning av yttrandet och på vilken sida)

Yttrande part:

(Klistra in yttrandet här)

Återkoppling:

(beskriv hur yttrandet hanteras här)

Föranledd ändring i planen:

(beskriv vad som ändras med anledning av yttrandet och på vilken sida)

Yttrande part:

(Klistra in yttrandet här)

Återkoppling:

(beskriv hur yttrandet hanteras här)

Föranledd ändring i planen:

(beskriv vad som ändras med anledning av yttrandet och på vilken sida)

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 8 – Nedlagda deponier



Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 8 – Nedlagda deponier

Kommun:

Ärende:

Kommunal författningssamling:

Version: 2.0

Beslutande instans: Kommunfullmäktige i respektive kommun

Antagandedatum: *våren 2023*

Planen gäller från och med antagandedatum: våren 2023

Revidering: en gång per mandatperiod

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslut om revidering:

Kontaktperson Eslöv:

Kontaktperson Höör:

Kontaktperson Hörby:

Kontaktperson MERAB:

Bilaga 8 - Nedlagda deponier

Enligt Naturvårdsverket ska en kommunal avfallsplan innehålla uppgifter om avfallsdeponier som inte längre tillförs avfall eller som inte längre används för detta ändamål. För varje sådan deponi ska det finnas uppgifter för bedömning av den risk som deponin kan medföra från miljösynpunkt. Gamla avfallsdeponier utgör i vissa fall en potentiell risk för långsiktig påverkan av yt- och grundvatten. En olämplig markanvändning inom eller i närheten av sådana deponier kan medföra risker för människor, djur och miljö.

Enligt Naturvårdsverkets metod för inventering av förorenade områden (MIFO) bör en indelning i följande fyra riskklasser göras: 1. Mycket stor risk Efterbehandling eller andra skyddsåtgärder behövs 2. Stor risk Skyddsåtgärder kan behövas 3. Måttlig risk Relativt enkla åtgärder behövs 4. Låg risk Åtgärder bedöms inte nödvändiga

Ansvarig kommun	Deponins namn/id	Fastighetsbeteckning	Drifttid (år-år)	Verksamhetsutövare	Typ av avfall som deponerats	Deponins utbredning	Riskklass	Är riskklassningen aktuell/uppdaterad?	Samtliga planerade/genomförda åtgärder sedan deponin lades ned	Övriga kommentarer
Eslöv	Arups mosse	Arup 1:15, 1:13 och 1:79	1952-1972 (men enligt uppgift till 1989)	Eslövs kommun	Hushålls- industri- och byggavfall	2 ha	2	2016	Åtgärdsplan	Finns rapport från sweco 2016
Eslöv	Onsjöparken		T om 1967 Troligen 50- och 60-talet	Eslövs kommun	Industri- och hushållsavfall	?	?	Ja	Kontrollprogram och handlingsplan finns	Okulär besiktning 2 ggr vart annat år för att säkerhetsställa risknivån
Eslöv	Bosarps jär	Öslöv 9:2 samt 3:41 Eslöv	Startår oklart, fram till åtminstone 1084	Eslövs kommun,	Hushållsavfall och jordbruksavfall	?	2	2016	Kontrollprogram och handlingsplan finns	

Eslöv	Borret	Borret 15, hyveln 1	T om 40-talet	Eslövs kommun	Hushållsavfall	1,3 ha	3	2020	Inga ytterligare undersökningar eller åtgärder	
Eslöv	Edelbergsparken	Gullvivan 1	T om 50-talet	Eslövs kommun	Hushållsavfall	4,3 ha	2	2020	Provtagningsplan	
Eslöv	Gröna torg	Kastanjen 1	T om 40/50-talet	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,6 ha	2	2020	Provtagningsplan	
Eslöv	Ellinge	Ellinge 36:1	T om 2007/2008	Eslövs kommun	Hushållsavfall samt jordsbrukasavfall	0,1 ha	2	2020	Provtagningsplan	
Eslöv	Rovan	Rovan 7 – 11, 14	T om 1950-talet	Eslövs kommun	Hushållsavfall	2,4 ha	3	2020	Inga ytterligare undersökningar eller åtgärder	
Eslöv	Marieholm	Sibbarp 2:3	T om 1971	Eslövs kommun	Hushålls- och industriavfall	0,8 ha	2	2020	Provtagningsplan	
Eslöv	Udden	Tvättbjörnen 3 och 1	T om 40/50-talet	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,4 ha	3	2020	Inga ytterligare undersökningar eller åtgärder	
Eslöv	Västra strö	Västra strö 22:1	Avslut ngn gång mellan 1955 och 1965	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,6 ha	2	2020	Provtagningsplan	
Eslöv	Billinge	Billinge 10:1	T om 1969 T om 1984	Eslövs kommun	Hushållsavfall Byggavfall mm	0,3 ha	3	2020	Inga ytterligare undersökningar eller åtgärder	
Eslöv	Skäratorp	Skäratorp 1:1	Saknas	Eslövs kommun	Oljesaneringstipp	0,3 ha	3	2020	Inga ytterligare undersökningar eller åtgärder	
Eslöv	Löberöd	Vieröd 1:20	T om 1952	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,2 ha	2	2020	Provtagningsplan	
Eslöv	Örtofta	Örtofta 15:4	Saknas	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,4 ha	2	2020	Provtagningsplan	

Eslöv	Flyinge	Östra gårdstånga 13:1	T om 1971	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,1 ha	2	2020	Provtagningsplan	
Eslöv	Harlösa	Harlösa 1:4	T om 1965	Eslövs kommun	Hushållsavfall	0,2 ha	2	2020	Provtagningsplan	
Eslöv	Harlösa	Harlösa 71:13	1965-1971	Eslövs kommun	Hushållsavfall	1,2 ha	2	2020	Provtagningsplan	
Höör	Mosshagen Var e denna? Hittar ej i gamla planen eller i rapport						1			
Höör	Tjörnarps	Korsaröd 2:8-2	1950-talet-1972	3	Hushålls- och industriavfall	0,4	3	2017		
Höör	Snogeröd	Snogeröd 8:1 och 6:1	1965-1973	Höörs kommun	Hushålls- och industriavfall	0,7	3	2017		
Höör	Hallaröd	Hallaröd 5:1	Oklart startdatum-1970	Höörs kommun ?	Hushållssopor ?	0,7	3	2017		
Höör	Jularp	Jularp 3:18	Började 1950-talet - 1961	Höörs kommun ? Huvudman var en privat entreprenör huvudman, vad betyder det?	Hushållsavfall	0,5	2	2017		
Höör	Norra rorum	Norra rorum 1:6 och 2:6	Oklart startdatum-1970	Kyrkan, höörs kommu?	Hushållsavfall	0,1	3	2017		

Höör	Bosjökloster	Bosjökloster 1:760	Oklart startdatum-1970	Snogeröds kommun	Hushållsavfall	0,6	2	2017		
Höör	Orups sjukhus	Bosjökloster 1:24	Oklart startdatum-1975	Orups sjukhus ? Höörs kommun?	Hushålls- och trädgårdsavfall	0,6	2	2017		
Höör	Ageröd/ Klingstorp	Ageröd 1:16	1950-1969	N frosta kommun	Hushållsavfall	0,6	3	2017		
Hörby	Ekeboda	Hörby 4:3	1965-1978	Tekniska nämnden	Hushållsavfall, industriavfall, ospecificerat miljöfarligt avfall	20 000 m ²	2	Föreslagen vid inventering, ej fastställd av tillsynsmyndigheten	Förbättrat tätskiktet mitten av 90-talet.	
Hörby	Ekeröd	Ekeröd 1:8	1987-1995	Tekniska nämnden	Schaktmassor, rivningsavfall, hushållsavfall, industriavfall	30 000 m ²	3	Föreslagen vid inventering, ej fastställd av tillsynsmyndigheten	Västra delen grävdes ur 1996 och farligt avfall sorterades bort.	
Hörby	Karnas backe	Hörby 44:24	Före 1952	Tekniska nämnden	Hushållsavfall, industriavfall	25 000 m ²	2	Föreslagen vid inventering, ej fastställd av tillsynsmyndigheten	Plockat löst avfall, Fotbollsplan anlagd på del av deponin.	
Hörby	Ludvigsborg	Fulltofta 33:25	Ca 1952-1980	Tekniska nämnden	Hushållsavfall, ospecificerat miljöfarligt avfall, olja bekämpningsmedel	15 000 m ²	2	Föreslagen vid inventering, ej fastställd av tillsynsmyndigheten		Avfall kom även från andra kommuner.
Hörby	Långaröd	Långaröd 2:10	Ca 1950-1980	Tekniska nämnden	Hushållsavfall, industriavfall, ospecificerat miljöfarligt avfall	14 600 m ²	2, eventuellt 3	Föreslagen vid inventering, ej fastställd av tillsynsmyndigheten	Förbättrat tätskiktet mitten av 2000-talet.	
Hörby	Skäpperöd									Ej inventerad, ej möjlig att lokalisera

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Bilaga 9 – Barnkonsekvensanalys



**ESLÖVS
KOMMUN**



Höör
kommun



**HÖRBY
KOMMUN**



MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Bilaga 9 – Barnkonsekvensanalys

Kommun:

Ärende:

Kommunal författningssamling:

Version: 2.0

Beslutande instans: Kommunfullmäktige i respektive kommun

Antagandedatum: *våren 2023*

Planen gäller från och med antagandedatum: våren 2023

Revidering: en gång per mandatperiod

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslut om revidering:

Kontaktperson Eslöv:

Kontaktperson Höör:

Kontaktperson Hörby:

Kontaktperson MERAB:

Bilaga 9 – Barnkonsekvensanalys

FN:s konvention om barnets rättigheter antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989. Barnkonventionen syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige. Barnkonventionen som lag stärker barns mänskliga rättigheter i praktiken.

För att säkerställa att hänsyn tas till barns mänskliga rättigheter i kommuners praktiska arbete har diverse olika verktyg utvecklats. Bland annat har Eslövs kommun utvecklat ett stödmaterial för prövning av barnets bästa, vilket här används som stöd i analysen. I det framgår att barn berörs olika mycket av olika beslut. Prövningens omfattning bör därför vara i rimlig proportion till hur mycket ett barn antas beröras av ett visst beslut.

I detta fall anses nivå 2 vara relevant, det vill säga att *barnet påverkas till liten del av planen och den har viss effekt på barnet*. Denna nivå är typiskt relevant för de verksamheter som fattar generella beslut och där barn är en grupp bland medborgare som berörs. Därför görs en enklare prövning av barnets bästa.

Bakgrund

Denna plan avser konsumtion och avfall som kommunerna har rådighet över. Detta innefattar omhändertagande av kommunalt avfall, införskaffande och användning av material och produkter till kommunernas verksamheter och omhändertagande av avfall som uppstår inom den kommunala verksamheten. I samtliga fall är det viktigt att få en bra ekonomi, minimera påverkan på naturmiljön och ha barnperspektivet med. Även om det är vuxna som har ansvaret och samtliga åtgärder i denna plan åligger vuxna att genomföra så finns det också ett barnperspektiv att ta hänsyn till. Här används Eslövs modell för att bedöma konsekvenser för barn.

Det bör noteras att den valda metoden för att synliggöra konsekvenser för barn fokuserar på de barn som direkt berörs av en förändring. Hur samhället hanterar resurshushållning och cirkulära materialflöden i dag medför dock också konsekvenser för barn i kommande generationer. Det övergripande syftet med avfallsplaneringen är att både nuvarande och kommande generationer ska kunna leva goda liv, vilket förutsätter en robust tillgång till naturresurser, näringsämnen, ren odlingsmark, rent dricksvatten, ren luft och att klimatpåverkan minskar. Sådana konsekvenser omfattas inte i denna barnkonsekvensanalys, avsikten är dock att de ska vara positiva.

När och hur barn berörs

Omhändertagande av avfall

I både fallet med hushållsavfall och avfall som uppstår inom den kommunala verksamheten är det viktigt att omhändertagandet sker med så liten miljöpåverkan som möjligt då barnen kommer att ärva planeten efter oss. Därför måste spill och mängder på deponier reduceras till ett minimum.

Avfallsinsamlingen sker det oftast med tyngre transporter och då är det viktigt att risker för kollisioner med barn som ofta är oskyddade i trafikmiljöer minimeras. Detta är extra viktigt i bostadsområden och i kommunala verksamheter där barn vistas så som förskolor och skolor.

Avfallsinsamling sker i både mindre och större kärl. Barn kan komma i kontakt med dessa och det är därför viktigt att de är barnsäkert utformade. Det är också viktigt att det är rent runtomkring avfallsinsamlingen så att barn inte kan komma i kontakt med avfall.

För att minimera mängder avfall som läggs på deponier och för att hushålla med naturresurserna källsorteras stora delar av avfallet idag. Kommuner och avfallsbolag har information på hemsidor och delar ut informationsbrev. Informationen måste vara pedagogisk och anpassad till barn i olika åldrar så det blir enkelt för barnen att förstå fraktionsindelningen både när de slänger avfall hemma och i kommunernas lokaler.

Införskaffande av material och produkter till kommunernas verksamheter

I det generella införskaffandet hos kommunerna är det viktigt att ställa krav på barns rättigheter i samband med produktionen av upphandlade produkter.

I kommunernas införskaffande av material och produkter för ändamålet att bygga eller användas inom verksamheter som innefattar barn, till exempel förskolor och skolor, är det viktigt att bedöma hur barnen som vistas i lokalerna eller som använder produkterna påverkas. Till exempel bör byggmaterial, mat, leksaker, skolmaterial och möbler vara giftfria.

Hämtade åsikter

I arbetet med framtagningen av denna plan har barnen i Eslövs, Höörs och Hörby kommun inte involverats eller kommit till tals.

Avvägningar

Precis som i många andra frågor ligger miljön och barnens bästa i ena vågskålen medan ekonomi och resurser ligger i den andra. Genom att lyfta barnperspektivet i planen är förhoppningen att deras vågskål ökar i vikt.

Prövning av åtgärder

Hela syftet med planen är att förbättra materialflödet i samhället, minska nedskräpningen och utveckla en mer hållbar avfallshantering, vilket medför positiva konsekvenser för barns bästa.

Återkoppling till barnet

Ingen återkoppling kommer att ske.

Samråd: Renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby

Inbjudan att lämna synpunkter på förslag till ny renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby.

Kommunstyrelsen i Hörby kommun beslutade den 5 december 2022, kommunstyrelsen i Eslövs kommun beslutade den 6 december 2022 och kommunstyrelsen i Höörs kommun beslutade den 17 januari och att sända ut Renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby på samråd.

Förslag till renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby finns tillgängligt för samråd 1 februari – 10 maj 2023.

Renhållningsordningen för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby ämnar uppfylla kravet i miljöbalken (15 kap 41 §) att varje kommun ska ha en renhållningsordning med avfallsplan och föreskrifter. Renhållningsordningen för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby följer Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) som stöds av 9 kap. 6 och 10 §§ avfallsförordningen (2020:614).

Avfallsplanen ska fungera som kommunernas strategiska styrdokument för avfallshantering. Den innehåller bland annat mål och åtgärder för arbete för minskad nedskräpning, avfallsminimering och hållbar avfallshantering. De lokala föreskrifterna för avfallshantering innehåller bland annat beskrivningar av ansvar, hur avfall ska sorteras och av anläggningar för avfallshanteringen i de tre kommunerna. Såväl avfallsplan som avfallsföreskrifter har tagits fram i samråd med kommunens verksamheter och utifrån de krav som ställs i lagstiftningen.

Från de kommunala remissinstanserna (nämnder och bolagsstyrelser) önskas specifikt synpunkter på de nyckeltal som föreslås i avfallsplanen. Synpunkter önskas särskilt angående mål 2, avfallsminimering. Upphandling och inköp, återvinning och återbruk samt minskat matsvinn är centrala områden att arbeta med för att nå målet, men vi behöver också kunna mäta resultatet. Vilka produktslag kan vara lämpliga för att mäta minskad förbrukning, återtag, återbruk respektive livslängd? Vilka nyckeltal kan användas? Vilka källor och metoder står till buds för att kunna mäta årligen?

Möjlighet att lämna synpunkter:

Renhållningsordningen för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby är utställd för samråd (enligt miljöbalken 15 kap 42 §) under perioden 1 februari-10 maj 2023 på kommunernas hemsidor, där allmänheten kan läsa handlingarna och inkomma med synpunkter. Även fastighetsägare och berörda myndigheter har möjlighet att lämna synpunkter.

Renhållningsordningen finns även att läsa på plats i stadshusets reception i Eslöv.

Synpunkter på förslaget till renhållningsordning skickas skriftligen till Eslövs kommun, 241 80 Eslöv, eller till kommunledningskontoret@eslov.se. Märk brevet med "Renhållningsordning, samråd".

Vid frågor angående renhållningsordningen kontakta:

Marie Brandt (Miljöstrateg i Eslövs kommun) på telefon: 0413 - 627 64 eller mail: marie.brandt@eslov.se

FÖRESKRIFTER OM AVFALLSHANTERING

HÖÖR, HÖRBY & ESLÖVS KOMMUN

Gällande från 2022-XX-XX



Innehåll

INLEDANDE BESTÄMMELSER.....	2
Bemyndigande.....	2
Definitioner	2
Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information	3
Betaling och information.....	4
SORTERING OCH ÖVERLÄMNING AV AVFALL UNDER KOMMUNALT ANSVAR	4
Sortering av avfall.....	4
Skyldighet att överlämna avfall under kommunalt ansvar	4
Emballering av avfall under kommunalt ansvar samt placering av behållare	4
ANLÄGGANDE, UNDERHÅLL OCH SKÖTSEL AV BEHÅLLARE OCH ANNAN UTRUSTNING	5
Anskaffande och ägande	5
Anläggande.....	5
Rengöring och tillsyn	6
Åtgärder inför, och efter, hämtning av avfall.....	6
Hämtnings- och transportvägar.....	7
Hämtningsområde och hämtningsintervall.....	7
Åtgärder om föreskrift inte följs.....	8
SÄRSKILT OM AVFALL UNDER KOMMUNALT ANSVAR FRÅN VERKSAMHETER.....	8
ANNAT AVFALL ÄN AVFALL UNDER KOMMUNALT ANSVAR FRÅN VERKSAMHETER.....	8
Uppgiftsskyldighet.....	8
UNDANTAG.....	8
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden	8
Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar	9
Utsträckt hämtningsintervall.....	10
Gemensam avfallsbehållare	10
Gemensam avfallslösning.....	11
Uppehåll i hämtning	12
Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen.....	12
IKRAFTTRÄDANDE	12

INLEDANDE BESTÄMMELSER

Bemyndigande

- 1 §** Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 9 kap. 1–2 §§ avfallsförordningen (2020:614) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Eslöv, Höör och Hörby kommun.

Definitioner

- 2 §** Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med *kommunalt avfall* avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1–6 punkterna.
 - a. Med *avfall under kommunalt ansvar* avses kommunalt avfall inklusive avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20§ miljöbalken.
 - b. Med *kärlavfall* avses den del av det kommunala avfallet under kommunalt ansvar som får läggas i kärl.
 - c. Med *grovavfall* avses kommunalt avfall under kommunalt ansvar som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i kärl.
 - d. Med *trädgårdsavfall* avses sådant biologiskt nedbrytbart trädgårdsavfall i enlighet med definitionen i 1 kap. 5 § 1 första punkten avfallsförordningen (2020:614) som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
 - e. Med *farligt avfall* avses avfall som i bilaga 3 avfallsförordningen (2020:614) beskrivs med en avfallskod markerad med en asterisk (*),
 - f. Med *elavfall* avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.
 - g. Med *före detta livsmedel* avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/ EU.
 - h. Med *matavfall* avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör avfall under kommunalt ansvar. I begreppet matavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar ingår också avfall som hälls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i slutna tankar. Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (g) ovan.
 - i. Med *restavfall* avses sorterat brännbart kärlavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, returpapper, förpackningar, elavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets kärlavfall.
 - j. Med *bygg- och rivningsavfall* avses i enlighet med 15 kap. 8 § miljöbalken avfall från bygg-

och rivningsarbeten.

- k. Med *bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet* avses detsamma som i 15 kap. 20 § 4 punkten miljöbalken.
2. Med *fastighetsinnehavare* avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
3. Med *nyttjanderättshavare* avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
4. Med de *avfallsansvariga nämnderna* avses följande nämnd i respektive kommun:
 - Eslöv: Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
 - Hörby: Tekniska nämnden
 - Höör: Kommunstyrelsen
5. Med de *tillsynsansvariga nämnderna* avses följande nämnd i respektive kommun:
 - Eslöv: Kommunstyrelsen
 - Höör: Tillsyns och tillståndsnämnden
 - Hörby: Bygg- och miljönämnden
6. Med *behållare* avses kärl, container, bottentömmande behållare, latrinbehållare, fettavskiljare eller annan anordning för uppsamling av kommunalt avfall eller avfall under kommunalt ansvar.
7. Med *enskilda avloppsanläggningar* avses slutna tankar, slamavskiljare, fosforfällor, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter om anläggningen endast används för
 - a. hushållspillvatten eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållspillvatten och,
 - b. latrin från torrtoaletter och andra jämförliga lösningar.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken och till avfallsförordningen.

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

- 3 §** Den avfallsansvariga nämnden har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för hanteringen av kommunalt avfall under kommunalt ansvar i kommunen, med särskilt ansvar för att kommunalt avfall under kommunalt ansvar som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller dem som kommunen anlitar för ändamålet. Insamlingen utförs av Mellanskånes Renhållnings AB (MERAB) eller av detta bolag utsedd entreprenör, nedan kallad MERAB:s entreprenör.

- 4 §** Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av den tillsynsansvariga nämnden.

Betalning och information

- 5 §** Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.
- 6 §** Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor på eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

SORTERING OCH ÖVERLÄMNING AV AVFALL UNDER KOMMUNALT ANSVAR

Sortering av avfall

- 7 §** Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.
- 8 §** Fastighetsinnehavare ska säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till MERAB eller till MERAB:s entreprenör för borttransport.

Skyldighet att överlämna avfall under kommunalt ansvar

- 9 §** Avfall under kommunalt ansvar ska lämnas till MERAB eller till MERAB:s entreprenör om inte annat sägs i dessa föreskrifter.

Utsorterade avfallsslag hämtas vid fastigheten, vid överenskommen eller anvisad plats enligt 19 §.

Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av avfall under kommunalt ansvar från fastigheten.

Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ska upplysa MERAB om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.

Emballering av avfall under kommunalt ansvar samt placering av behållare

- 10 §** I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och utrymmet är avsedd.

Närmare krav på emballering med mera framgår av bilaga 1.

Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

ANLÄGGANDE, UNDERHÅLL OCH SKÖTSEL AV BEHÅLLARE OCH ANNAN UTRUSTNING

Anskaffande och ägande

11 § De behållare och annan utrustning som används i kommunen framgår av bilaga 3

12 § Kärl och latrinbehållare ägs av MERAB.

Container ägs av MERAB

Bottentömmande behållare, enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare anskaffas och installeras av fastighetsinnehavaren.

Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. När renhållaren ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig. Märkning ska ske enligt anvisning från MERAB.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

Anläggande

13 § Vid anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare eller tank för matavfall ska inte avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning ska normalt sett inte överstiga 15 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 5 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

Vid installation av bottentömmande behållare ska anläggningen utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran med Mushroom-koppling för tömning.

Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av filtermaterial ska ske i filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras.

Anläggande ska ske så att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och filterkassett eller säck inte överskrider 10 meter för filterkassett eller storsäck som väger högst 500 kilogram eller överskrider 5 meter för filterkassett eller storsäck som väger högst 1000 kg, om inte särskilda skäl föreligger.

Vid installation och anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.

Rengöring och tillsyn

- 14 §** Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare samt anläggning. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

Såväl behållare som inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Åtgärder inför, och efter, hämtning av avfall

- 15 §** Behållare får inte fyllas mer än att den kan stängas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses. Behållare bör vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens insamlingssystem kan ske och att hämtning underlättas. Kärll ska placeras enligt anvisningar från MERAB.

MERAB och MERAB:s entreprenör ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till MERAB:s entreprenör och vid behov även till MERAB. Ändringar ska utan anmaning meddelas MERAB eller MERAB:s entreprenör.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.

- 16 §** Det åligger fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att inför hämtningstillfället placera storsäck, filterkassett eller annan flyttbar behållare som ska tömmas med fordon utrustat med kran, inom längsta tillåtna avstånd enligt 13 §.
- 17 §** Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används.

Enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka som öppnas manuellt får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske. Lock eller manlucka får normalt inte väga mer än 15 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger. Om brunnen eller tanken öppnas genom att locket kan dras åt sidan får locket väga högst 35 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger.

Avstånd mellan uppställningsplats för slambil och slambrunn får vid hämtning normalt inte överstiga 15 meter om inte särskilda skäl föreligger.

Tydliga instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren och nyttjanderättshavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. När anläggningen är

belägen utanför fastigheten ska den vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör.

Fastighetsinnehavaren är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.

Filtermaterial i lösvikt ska vara sugbart, i förekommande fall efter vattentillförsel. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial från fosforfällor ska nytt filtermaterial tillföras anläggningen genom fastighetsinnehavarens eller nyttjanderättshavarens försorg.

MERAB:s entreprenör har rätt att lämna kvar vattenfasen i slamavskiljare efter verkställd slamtömning.

- 18 §** Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning, som innebär att befintlig anläggning tas ur bruk, ska sluttömning ske. Sluttömning ska beställas av fastighetsinnehavaren.

Hämtnings- och transportvägar

- 19 §** Hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker normalt vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats. Anvisning av plats görs av avfallsansvarig nämnd.

- 20 §** Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning, hållas i farbart skick för det renhållningsfordon som används av MERAB eller MERAB:s entreprenör.

Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av avfall under kommunalt ansvar ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle, för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet.

Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med MERAB eller anvisas enligt 19 §. Det är chauffören som avgör om vägen är farbar.

Fastighetsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet behöver dras av den som utför hämtningen hålls i sådant skick att kärlet utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

- 21 §** Kommunen utgör ett hämtningsområde.

22 § Ordinarie hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker med de intervall som framgår av bilaga 2.

Åtgärder om föreskrift inte följs

23 § MERAB och MERAB:s entreprenör har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna inte följs.

Avfallet ska efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

SÄRSKILT OM AVFALL UNDER KOMMUNALT ANSVAR FRÅN VERKSAMHETER

24 § Avfall under kommunalt ansvar från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än avfall under kommunalt ansvar. För *avfall under kommunalt ansvar* från verksamheter gäller 5-23 § §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter.

Elavfall lämnas vid kommunens insamlingsställe eller efter vad som anges i bilaga 1.

Tömning av enskilda tankar och slamavskiljare som genererar kommunalt *avfall under kommunalt ansvar* utförs i enlighet med bilaga 2 ~~§~~ och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i tanken/avskiljaren.

Tömning av fettavskiljare som genererar kommunalt *avfall under kommunalt ansvar* utförs minst fyra gånger per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i tanken/avskiljaren.

ANNAT AVFALL ÄN AVFALL UNDER KOMMUNALT ANSVAR FRÅN VERKSAMHETER

Uppgiftsskyldighet

25 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än avfall under kommunalt ansvar ska efter uppmaning lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

UNDANTAG

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

26 § Undantag från dessa föreskrifter kan medges under förutsättning att det inte medför risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön och att särskilda skäl föreligger. Ansökan eller anmälan ska göras till tillsynsansvarig nämnd, om inte annat framgår av 27 §-39 §, senast en månad innan undantaget önskas träda i kraft. För att handlägga anmälan eller ansökan debiterar tillsynsansvarig nämnd en handlägningsavgift enligt gällande taxa.

Beviljade undantag upphör att gälla:

- vid ägarbyte på fastigheten,
- om förutsättningarna för undantaget förändras.

Beviljade undantag kan upphävas med omedelbar verkan om förutsättningarna för, eller villkoren i beslut inte följs.

Vid tidsbegränsade beslut om undantag ska ny anmälan/ansökan ske minst en månad innan föregående beslut upphör.

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar

27 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

Torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas endast om det kan ske utan att olägenhet uppstår och inte strider mot andra föreskrifter eller beslut.

Förbud mot eldning till skydd för människors hälsa och miljön meddelade med stöd av stöd av 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, utfärdade med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas.

28 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera matavfall och liknande avfall från fastigheten på sin fastighet, ska anmäla detta till tillsynsansvarig nämnd.

Kompostering av matavfall ska ske i isolerad tät behållare. Om fastigheten har en gödselplatta kan komposteringen i stället ske i gödsel som lagras på plattan. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna komposten.

29 § Kompostering av latrin på fastigheten får, efter anmälan, medges i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, s.k. förmultningsanläggning eller liknande anläggning för omhändertagande av latrin för användning av näringsämnen. Anmälan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning ska innehålla en komplett beskrivning av anläggningen.

Kompostering av latrin ska ske i tät behållare. Efterkompostering ska ske i minst sex månader. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna komposten.

30 § Eget omhändertagande av slam från slamavskiljare, slutna tank, urin från urintank eller material från fosforfälla, kan, efter anmälan, medges om den erhållna slutprodukten kan användas inom den egna fastigheten (till exempel lantbruksverksamhet).

Eget omhändertagande av avfall från enskild avloppsanläggning medges i maximalt tio år.

Utsträckt hämtningsintervall

31 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som komposterar allt matavfall på den egna fastigheten eller sorterar ut allt matavfall för separat hämtning, kan efter beställning hos MERAB, få restavfallet hämtat enligt något av följande alternativ:

- var fjärde vecka (gäller fyrfackskärl för återstående fraktioner eller separat kärl för restavfall) eller
- en gång per kvartal (gäller separat kärl för restavfall)

32 § För enskilda avloppsanläggningar kan fastighetsinnehavare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges utsträckt hämtningsintervall för avfall från anläggningen. Förlängt intervall kan medges under förutsättning att nämnden utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall, utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Medgivandet gäller i högst fem år, därefter måste en ny ansökan lämnas in.

Det är fastighetsinnehavarens ansvar att hämtning anpassas till anläggningens behov.

Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna för sådant inte är uppfyllda.

Tömning av slamavskiljare eller slutna tank vartannat år kan beviljas om fastighetsinnehavaren kan göra sannolikt att vattenförbrukningen är mindre än 25 kbm per år. Endast de som har godkänd avloppsanläggning kan beviljas förlängt tömningsintervall.

33 § För fettavskiljare kan fastighetsinnehavare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges utsträckt hämtningsintervall för avfall från anläggningen. Förlängt intervall kan medges under förutsättning att nämnden utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall, utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Medgivandet gäller i högst fem år, därefter måste en ny ansökan lämnas in.

Gemensam avfallsbehållare

34 § Delat abonnemang med fyrfackskärl eller gemensamt delat kärl. Två eller tre närboende fastighetsinnehavare med samma abonnemangstyp, kan efter samråd med MERAB, använda gemensamma fyrfackskärl eller gemensamt

delat kärl under förutsättning att:

- När abonnemanget avser fyrfackskärl ska både Kärl 1 och Kärl 2 vara gemensamma.
- Avstånd mellan ordinarie uppställningsplatser för behållare vid egna abonnemang för berörda fastigheter är högst 200 meter inom detaljplanelagt område och högst 400 meter utanför detaljplanelagt område.
- Bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas.
- Skriftlig beställning undertecknad av samtliga fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare lämnas till MERAB.
- En av fastighetsinnehavarna förbinder sig att ansvara för uppställningsplatsen för behållaren/behållarna.
- Olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

Gemensam avfallslösning

35 § Fler än tre fastighetsinnehavare kan efter samråd med MERAB använda en gemensam avfallslösning¹ under förutsättning att:

1. Den gemensamma avfallslösningen innefattar behållare för restavfall och matavfall. Från och med 1 januari 2024 ska det även finnas behållare för sorterade förpackningar och returpapper.
2. Avstånd mellan ordinarie uppställningsplatser för behållare vid egna abonnemang för berörda fastigheter är högst 200 meter inom detaljplanelagt område och högst 400 meter utanför detaljplanelagt område.
3. Bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas.
4. Skriftlig beställning undertecknad av samtliga fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare lämnas till MERAB.
5. En av parterna, till exempel en av fastighetsinnehavarna, eller en samfällighetsförening, förbinder sig att ansvara för anordnande och skötsel av uppställningsplats och den gemensamma avfallslösningen.
6. Olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

Om andra förutsättningar gäller kan fastighetsinnehavare, med närliggande fastigheter, efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges rätt att använda gemensamhetslösning med gemensamma avfallsbehållare under förutsättning att:

- Kraven om fyllnadsgrad och vikt i de här föreskrifterna uppfylls.
- En av fastighetsinnehavarna förbinder sig att ansvara för uppställningsplatsen för behållarna.
- Ansökan ska undertecknas av samtliga fastighetsinnehavare och lämnas till den tillsynsansvariga nämnden.

¹ En gemensam avfallslösning kan även kräva bygglov enligt plan- och bygglagen.

Uppehåll i hämtning

- 36 §** Uppehåll i hämtning av avfall vid permanent bostad kan efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid om minst sex månader.
- 37 §** Uppehåll i hämtning av avfall vid fritidsbostad kan efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under hela hämtningssäsongen maj – september.
- 38 §** Gemensamt för 36 §–37 § är att det inte får uppstå något avfall som kommunen ansvarar för att hämta under tiden uppehåll medges. Fastigheten får inte användas som bostad eller på annat sätt som till art och omfattning kan jämföras med bostad. En förutsättning för uppehåll i hämtning av avfall från avloppsanläggning eller fettavskiljare är att anläggningen inte är använd efter senaste tömningen.

Uppehåll i hämtning av avfall under kommunalt ansvar medges för maximalt fem år per ansökningstillfälle.

Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen

- 39 §** Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan ansöka hos den tillsynsansvariga nämnden om att få dispens från förbudet i 15 kap. 24 § 1 st. miljöbalken om den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Befrielse från skyldigheten att överlämna avfall till kommunen för transport, bortskaffande eller återvinning kan medges om mängden avfall som uppstår på fastigheten är försumbart liten.

För att bli bevilja befrielse från kommunens renhållningstjänster krävs att den enskilde kan visa att det överhuvudtaget inte finns något behov av att ta renhållningstjänsterna i anspråk och att det inte uppkommer något avfall under kommunalt ansvar som behöver tas omhand. Det får inte finnas något behov av till exempel transport, bortskaffande eller återvinning av avfall under kommunalt ansvar, ej heller behov av tillgång till återvinningscentral, eller service från kundtjänst och andra administrativa tjänster kopplat till kommunens ansvar för avfall under kommunalt ansvar.

Befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen medges för maximalt fem år.

IKRAFTTRÄDANDE

Dessa föreskrifter träder i kraft den xx-xx-xx då föreskrifter för avfallshantering för X kommun xx-xx-xx upphör att gälla. Tidigare meddelade dispenser och andra beslut meddelade med stöd av de upphävida föreskrifterna ska anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i denna föreskrift.

Remissversion

Avfallsplan för Eslöv, Höör & Hörby

Med handlingsplan för
resurshushållning och cirkulära
materialflöden 2023-2026



**ESLÖVS
KOMMUN**



Höör
kommun



**HÖRBY
KOMMUN**



MERAB

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023-2026

Kommun:

Ärende:

Kommunal författningssamling:

Version: 2.0

Beslutande instans: Kommunfullmäktige i respektive kommun

Antagandedatum: *våren 2023*

Planen gäller från och med antagandedatum: våren 2023

Revidering: en gång per mandatperiod

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslut om revidering:

Kontaktperson Eslöv:

Kontaktperson Höör:

Kontaktperson Hörby:

Kontaktperson MERAB:

Innehåll

Förord.....	4
Introduktion	5
Syfte	5
Mål	5
1. Minskad nedskräpning	5
2. Avfallsminimering.....	5
3. Hållbar avfallshantering	6
Genomförande, uppföljning och revidering av Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby.....	7
Organisation.....	7
Kommunfullmäktige.....	7
Kommunstyrelsen	7
Samordnare.....	7
Åtgärdsansvariga.....	7
Kommunernas miljöstrategier	8
Kopplingar till andra dokument och styrmedel.....	8
Nationella miljömål	8
Globala hållbarhetsmål	9
EU:s avfallshierarki	10
Kopplingar till styrdokument i Eslövs kommun.....	10
Kopplingar till styrdokument i Höörs kommun	10
Kopplingar till styrdokument i Hörby kommun.....	11
Handlingsplan 2023-2026	12
Resursbehov.....	12
Åtgärder för mål 1, Minskad nedskräpning.....	13
Åtgärder för mål 2, Avfallsminimering	14
Åtgärder för mål 3, Hållbar avfallshantering.....	16
Bilagor	20

Förord

Förordet skrivs efter remisstiden.

Undertecknas av företrädare för kommunerna samt MERAB.

Introduktion

Eslöv, Höör och Hörby kommuner har tagit fram en gemensam avfallsplan med tillhörande handlingsplan. Avfallsplanen har tre mål som samtliga innebär att steg tas upp för avfallstrappan och därmed följer prioriteringen i EU:s avfallshierarki. De bidrar också till att uppfylla såväl nationella miljömål som globala hållbarhetsmål.

Syfte

Avfallsplaneringen i Eslöv, Höör och Hörby syftar till att tydliggöra kommunernas gemensamma utveckling mot hållbar avfallshantering, avfallsminimering och minskad nedskräpning.

Mål

Avfallsplanen har tre mål: *Minskad nedskräpning*, *Avfallsminimering* och *Hållbar avfallshantering*. Dessa presenteras nedan. Målen är inte tidsatta och gäller tillsvidare. De ska dock ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov.

1. Minskad nedskräpning

Målet innebär att nedskräpningen i kommunerna ska minska vilket förväntas bidra till ökad trygghet och trivsel. Minskad nedskräpning gör att mer material kan återvinnas och inte sprids i miljön. Målet innebär också att farliga ämnen inte ska spridas från nedlagda deponier. Målet innebär att steg tas upp för avfallstrappan.

Rådighet

Kommunen ansvarar för renhållning på allmän platsmark, badplatser och angöringspunkter för friluftslivet. Kommunen har ansvar för att kartlägga och hantera deponier som finns på kommunägd mark eller drivits i kommunal regi samt ta fram åtgärdsplaner för dessa. Kommunen har goda möjligheter att kommunicera kring nedskräpning.

Effekter

- Nöjda medborgare.
- Färre inkomna klagomål.
- Rent och snyggt i tätorter och naturen.
- Mindre spridning av mikroplast och andra föroreningar.

Nyckeltal

- Skräpmättningsindex.
- Antal inkomna klagomål som rör nedskräpning.
- Andel nedlagda deponier med åtgärdsplaner.
- Andel genomförda åtgärdsplaner för nedlagda deponier.

2. Avfallsminimering

Målet innebär att mindre avfall ska uppstå. Upphandling och inköp, återvinning och återbruk samt minskat matsvinn är centrala områden att arbeta med för att förhindra att avfall uppstår. Målet innebär att steg tas upp för avfallstrappan.

Rådighet

Kommunen kan ställa krav på återtag av produkter i upphandlingar. Genom rutiner för upphandling och hantering av livsmedel kan matsvinn minska. Kommunen kan också arbeta

med noggranna analyser kring produktval och användning i sina verksamheter. Kommunen har goda möjligheter att arbeta med beteendefrågor och kommunikation mot flera olika målgrupper kring inköp och konsumtion. Det finns möjligheter att driva eller uppmuntra verksamheter där utrustning, verktyg och liknande återbrukas och/eller lånas ut.

Effekter

- Minskad miljöpåverkan samt energi- och råvaruanvändning då återvinning och återbruk ökar.
- Ekonomiska vinster då rätt varor köps in i rätt mängd.
- Sociala och ekonomiska vinster med system för utlåning och återbruk.

Nyckeltal

- Mäta lämpliga budgetposter som speglar ökade livslängder, minskad förbrukning, återbruk och avfallsminimering.
- Mängd återtag av vissa produktslag.
- Livslängd på vissa produktslag.

3. Hållbar avfallshantering

Målet innebär att insamlade fraktioner ska bli fler och renare, att andelen brännbart avfall ska minska och att andelen återvinningsbart avfall ska öka. Målet innebär att steg tas upp för avfallstrappan.

Rådighet

Kommunerna beslutar om vilka insamlingssystem som ska användas och hur avfallshanteringens ska skötas. Kommunerna har själva rådighet över hur exempelvis källsortering ska organiseras i kommunernas verksamheter. Genom olika styrmedel kan kommunerna via MERAB ställa krav på enskilda abonnenter att förbättra utsorteringen i rätt fraktioner. Kommunerna har stora möjligheter att arbeta med kommunikation mot framför allt allmänheten om dessa frågor.

Framöver förväntas lagstiftningen förändras vilket bland annat kommer att innebära krav på sortering och insamling av fler fraktioner, vilket ställer nya krav på avfallshanteringssystemen.

Effekter

- Genom renare fraktioner kan en större andel av avfallet återvinnas och farliga ämnen fasis ut från kretsloppen.
- Kostnaden för förbränning minskar när andelen brännbart avfall minskar.
- Förbättrad utsortering av matavfall ökar möjligheten till energiutvinning och näringsåterföring.

Nyckeltal

- Mängd brännbart avfall per person.
- Total mängd insamlat brännbart avfall.
- Kostnader för förbränning av avfall.
- Fraktioners renhet.
- Andel rötbart matavfall av det insamlade matavfallet.
- Volym producerad biogas.

Genomförande, uppföljning och revidering av Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby

Avfallsplanens mål och syfte gäller tills vidare medan handlingsplanens åtgärder ska genomföras under perioden 2023-2026.

Såväl ekonomiska som personella resurser behöver i ett första steg avsättas för att handlingsplanens åtgärder ska kunna genomföras, men även för att vissa nyckeltal ska kunna tas fram. I många fall kan dock tillsatta resurser väntas medföra besparingar då planens syfte är just resurshushållning. Satsade medel bedöms kunna ge stor utväxling inom flera områden genom minskade inköp, minskade avfallsmängder, ökat återbruk, ökad materialåtervinning och minskad nedskräpning.

Organisation

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar avfallsplanen och tar del av den årliga uppföljningen. Under varje mandatperiod ska kommunfullmäktige i respektive kommun godkänna en aktualiserad avfallsplan.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen godkänner den årliga uppföljningen av avfallsplanen.

Samordnare

Avfallsplanens samordnare ansvarar för att handlingsplanen följs upp årligen, vilket innebär kontroll av genomförandegraden av åtgärderna, sammanställning av nyckeltal samt rapportering till kommunstyrelsen i respektive kommun.

Samordnaren är ansvarig för att leda framtagandet av förslag till en ny handlingsplan inför varje mandatperiod samt för att det i samband med detta görs en genomlysning och aktualisering av avfallsplanen och dess mål.

Samordnaren är ansvarig för vissa åtgärder i planen. Ansvaret innebär att initiera och projektleda arbetet med åtgärderna.

Åtgärdsansvariga

Varje åtgärd i handlingsplanen har en eller flera aktörer som är ansvariga för dess genomförande. I flera fall ligger ansvaret på samordnaren för avfallsplanen, i övriga fall är det någon av kommunens verksamheter eller MERAB som är ansvarig. Ansvaret innebär planering av genomförandet samt att äska medel i ordinarie budgetprocess i de fall det behövs extra ekonomiska resurser för att kunna arbeta med åtgärden. Ansvaret innebär även att samordna genomförandet med eventuella andra aktörer, såväl inom den egna kommunen som med MERAB eller övriga kommuner. Ansvarig aktör ska också rapportera i vilken utsträckning åtgärden har genomförts i samband med den årliga uppföljningen.

En resursperson med expertkompetens ansvarar för att stödja kommunerna i arbetet med åtgärden om att ta fram och genomföra åtgärdsplaner för nedlagda deponier.

Samordnaren är ansvarig för genomförandet av vissa åtgärder i planen, se även ovan.

Kommunernas miljöstrategier

Kommunernas miljöstrategier (eller motsvarande) utgör resurser i arbetet med avfallsplanens genomförande och uppföljning. De är ett stöd för samordnaren och bistår med exempelvis omvärldsbevakning samt värdering och analys i samband med uppföljning av åtgärder och mål.

Kopplingar till andra dokument och styrmedel

Avfallsplanen är ett lagstadgat styrdokument som tillsammans med renhållningsföreskrifter utgör kommunens renhållningsordning. Avfallsplanens innehåll styrs av Miljöbalken och Avfallsförordningen. Mål och åtgärder ska utgå ifrån de nationella miljömålen, EU:s avfallshierarki samt andra relevanta strategier och planer.

En avfallsplan styr tillsammans med de lokala renhållningsföreskrifterna kommunernas verksamhet inom områdena avfallshantering, arbete för minskad nedskräpning och avfallsförebyggande arbete. Frågor om avfall hanteras också inom miljötillsynen och kommunens myndighetsutövning inom Plan- och bygglagen. Det arbetet styrs inte av avfallsplanen.

Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby bidrar tydligt till såväl globala som nationella miljö- och hållbarhetsmål. Den tar också avstamp i EU:s avfallshierarki och verkar för att steg tas upp för avfallstrappan.

Nationella miljömål

Det nationella miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål samt preciseringar och flera etappmål. Generationsmålet innebär att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Avfallsplanens mål och åtgärder utgår från de nationella miljömålen och bidrar till att uppfylla flera av dem. Tydligast är bidraget till följande mål:

- Begränsad klimatpåverkan (genom att ökat återtag och cirkulering minskar behovet av energi i jämförelse med brytning av jungfruliga mineral)
- Giffri miljö (genom renare avfallsflöden och ökad cirkulering av produkter och material)
- God bebyggd miljö (genom hållbar avfallshantering samt attraktiv, trygg och ren stad utan nedskräpning)



Figur 1 De 16 nationella miljömålen är en viktig grund för avfallsplanens mål och handlingsplanens åtgärder. Genomförandet av avfallsplanen och dess handlingsplan bidrar till att uppfylla flera av de nationella miljömålen.

I samverkan med bland andra de skånska kommunerna har länsstyrelsen i Skåne tagit fram ett regionalt handlingsprogram, *Tillsammans för ett hållbart Skåne*, med åtgärder som ska bidra till att miljömålen uppfylls. De regionala åtgärder som hanterar frågor inom ramen för avfallsplanens avgränsning har lyfts in i avfallsplanen i de fall det har bedömts lämpligt. Det gäller dock inte åtgärder som innebär tillsyn enligt miljöbalken.

Globala hållbarhetsmål

De globala hållbarhetsmålen grundar sig i en internationell överenskommelse. Här integreras de tre dimensionerna av hållbarhet: social, ekonomisk och miljömässig. Avfallsplanens genomförande bidrar till att uppfylla flera av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, främst:

- 7 Hållbar energi för alla (genom att bidra till renare avfallsfraktioner som kan användas för hållbar energiproduktion, framför allt renare matavfall som kan rötas till biogas).
- 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (genom att förbättra resurseffektiviteten i såväl konsumtions- som produktionsledet).
- 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (genom att skapa hållbara infrastrukturer för bland annat avfallshantering).
- 11 Hållbara städer och samhällen (genom att minska städernas miljöpåverkan).
- 12 Hållbar konsumtion och produktion (genom hållbar förvaltning och användning av naturresurser, genom minskade avfallsmängder (inkl. minskat matsvinn), hållbara metoder för offentlig upphandling samt genom att öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar).
- 13 Bekämpa klimatförändringarna (genom att integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering).



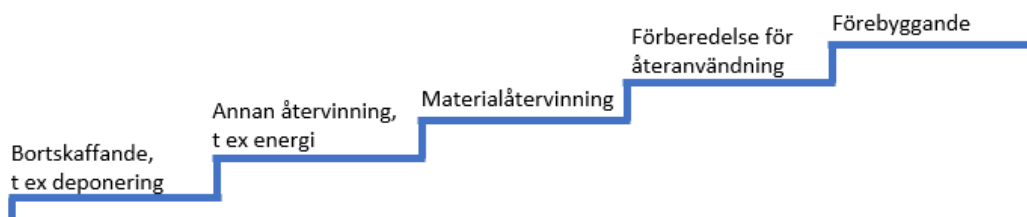
Figur 2 Genomförandet av avfallsplanen bidrar till att uppfylla flera av de globala hållbarhetsmålen.

EU:s avfallshierarki

En avfallsplan ska syfta till att avfall hanteras enligt EU:s avfallshierarki. Hierarkin innebär kortfattat att avfall ska förebyggas. Om detta inte är möjligt ska det behandlas på de sätt som bäst skyddar människors hälsa och naturen, nämligen i första hand genom återanvändning och i andra hand återvinning.

Avfallshierarkin beskrivs ofta som en trappa (Figur 3) där deponi och energiåtervinning (förbränning) av avfall utgör de nedersta stegen, därefter följer materialåtervinning och återanvändning. Det översta steget innebär förebyggande av att avfall uppstår.

Avfallsplanens tre mål bidrar alla till att steg tas upp för avfallstrappan.



Figur 3 Avfallstrappan illustrerar EU:s avfallshierarki. Förenklat innebär den att avfall i första hand ska förebyggas. Om det ändå uppstår avfall ska det behandlas på det sätt som bäst skyddar människors hälsa och naturen.

Kopplingar till styrdokument i Eslövs kommun

I Eslöv är avfallsplanen en av de planer som är kopplade till Miljöstrategi för. Avfallsplanen kommer tillsammans med planerna *Naturmiljöplan för Eslöv*, *Kemikalieplan för Eslöv* och *Energi- och klimatplan för Eslöv*, att bidra till målen i miljöstrategin. Miljöstrategin och planerna kopplade till den är under framtagande.

Kopplingar till styrdokument i Hörs kommun

I Hörs kommun samordnas avfallsplanens mål med målen i den *Miljö- och klimatstrategi* som är under framtagande. Miljö- och klimatstrategin blir ett övergripande styrdokument för ett brett område medan avfallsplanens mål styr ett smalare sakområde. I *Översiktsplan för Hörs kommun* behandlas frågor som bland annat berör behovet av ny yta för återvinningscentral i tätorten.

Kopplingar till styrdokument i Hörby kommun

I Hörby kommun är avfallsplanen kopplad till Översiktsplan 2035 som är under framtagande. Översiktsplanen kommer fungera som ett övergripande styrdokument och kommer att fånga upp avfallsfrågan utifrån avfallsplanens mål. Avfallsplanen är också kopplad till Naturvårdsprogram för Hörby kommun samt Energiplan för Hörby kommun (under framtagande).

Handlingsplan 2023-2026

Nedan redovisas de åtgärder som anses prioriterade att genomföra under perioden 2023-2026 för att arbetet i kommunerna och MERAB ska gå i riktning mot avfallsplanens mål.

För varje åtgärd anges vilken eller vilka verksamheter som är ansvariga för genomförandet. För varje åtgärd anges också vilka resurser som krävs för genomförande. I samtliga fall krävs någon form av insats av den ansvariga verksamheten, i kommunerna och MERAB. Tidsåtgången för det interna arbetet redovisas inte.

Resursbehov

Åtgärder i nedanstående sammanställning som är markerade med asterisk (*) kräver extra resurser, antingen i form av samordnare, resurs inom området nedlagda deponier eller ekonomiska medel som äskas i budget. Behovet redovisas vid rubriken 'Extra resurser' i respektive åtgärd. Resursbehovet kan variera något mellan kommunerna beroende på i vilken omfattning arbete redan har påbörjats eller är etablerat.

Åtgärd 1.2 kräver extra resurser i form av *kompetens inom området nedlagda deponier*. Sammantaget förväntas behovet uppgå till totalt cirka 2000 timmar vilket motsvarar en heltidstjänst under ett år.

Åtgärd 1.3, 2.2, 2.3, 2.4, 2.7 och 3.1 kräver extra resurser i form av en *samordnare* som kan leda och genomföra en stor del av arbetet med åtgärderna. Samordnarresursen behövs också för att följa upp och sammanställa avfallsplanens nyckeltal och genomförandet av handlingsplanens åtgärder. Sammantaget förväntas samordnarbehovet totalt uppgå till cirka 8000 timmar vilket motsvarar en heltidstjänst under handlingsplanens genomförandeperiod 2023-2026.

Åtgärd 1.1, 3.2 samt 3.8 kräver extra resurser i form av ekonomiska medel som äskas av respektive kommun samt MERAB inför aktuellt budgetår. Under handlingsplanens genomförandeperiod (2023-2026) beräknas det totala behovet av extra medel vara 150 000-250 000 SEK per kommun och 75 000 SEK för MERAB.

Åtgärd 3.1, Säkerställa nära källsortering, kräver för att genomföras fullt ut extra resurser åtminstone initialt. Kostnaden är helt och hållet avhängig vilken verksamhet som berörs, vilka avfallsmängder som blir aktuella och hur det praktiska arbetet med placering av kärl, tömning och transporter kan lösas. På sikt kan vinster förväntas då kostnaden för brännbart avfall minskar vid ökad källsortering.

Utöver ovanstående krävs också resurser för att hålla samman och följa upp arbetet med avfallsplanen, se även under rubriken Samordnare.

Åtgärder för mål 1, Minskad nedskräpning

1.1 Ta fram rutin för minskad nedskräpning*

Beskrivning:	En rutin ska tas fram som beskriver arbete för minskad nedskräpning, i respektive kommun. Rutinen ska bygga på en utredning som beskriver problem och behov och omfattar hela kommunen.
Vinster:	Åtgärden anses vara angelägen och kunna generera miljövinster, ökad trivsel, ökad upplevd trygghet samt mindre inkomna klagomål och därmed insparade resurser.
Ansvar:	Eslöv: Miljö- och samhällsbyggnad – Gata Trafik och Park Höör: Samhällsbyggnadssektor - Gatu- och parkenheten Hörby: Kommunservice – Gata Park
Resurs internt:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	100 000-150 000 SEK per kommun för utredning och framtagande.
Uppföljning:	Finns framtagen plan mot nedskräpning, eller inte.

1.2 Ta fram åtgärdsplaner för deponier*

Beskrivning:	Ta fram åtgärdsplaner för nedlagda deponier. Därefter genomföra arbetet som beskrivs i åtgärdsplanerna.
Vinster:	Åtgärden innebär att lagkravet om åtgärdsplaner för nedlagda deponier uppfylls samt att miljörisker såsom läckage av miljögifter från deponier till grund- och ytvattenminskar.
Ansvar:	Eslöv: Miljö och Samhällsbyggnad Höör: Kommunledningskontoret - Miljöenheten Hörby: Planering och Utveckling
Interna resurser:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Resurs inom området nedlagda deponier 300-350 timmar per år och kommun under två år.
Uppföljning:	Finns åtgärdsplaner till kommunernas nedlagda deponier, eller inte. Hur många och vilka åtgärder som har genomförts enligt åtgärdsplanerna.

1.3 Kommunicera om nedskräpning*

Beskrivning:	Minst en kommunikationsinsats om nedskräpning riktad till allmänheten ska genomföras per år. Information om hantering av trädgårdsavfall ska ingå. När plan för minskad nedskräpning är framtagen ingår kommunikationsinsatser mot nedskräpning i den.
Vinster:	Fler nås av information om nedskräpning och om hantering av trädgårdsavfall vilket bidrar till miljövinster, minskad nedskräpning och därmed ökad trivsel, upplevd trygghet, mindre inkomna klagomål och därmed insparade resurser. Åtgärden bidrar också till miljövinster.

Ansvar:	Kommunernas kommunikatörer i samarbete med samordnare
Intern resurs:	Kommunikationsarbete inom ordinarie verksamhet.
Extra resursbehov:	Samordnare 10 – 40 timmar per år och kommun.
Uppföljning:	Beskrivning av kommunikationsinsatser kring nedskräpning

Åtgärder för mål 2, Avfallsminimering

2.1 Ställa krav på resurseffektiva inköp och upphandlingar

Beskrivning:	Kommunen ska vid inköp och upphandling ställa krav på, och välja/beställa, varor, tjänster och entreprenader som bidrar till resurshushållning, när det är befogat och möjligt. Upphandlingsmyndighetens förslag på hållbarhetskrav kan användas.
Vinster:	Åtgärden bidrar till miljövinster och har god potential till att generera ekonomiska vinster.
Ansvar:	Eslöv: Miljöstrateg, Upphandlingsavdelning, Miljö och Samhällsbyggnad, Serviceförvaltningen och Inköpssamordnare Höör: Inköpscentralen tillsammans med upphandlande sektor samt kommunekolog/miljö- och hållbarhetsamordnare - samhällsbyggnadssektor. Hörby: Inköpscentralen tillsammans med upphandlande sektor samt miljöstrateg – avd Planering och utveckling
Interna resurser:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Nej
Uppföljning:	Redovisning av upphandlingar där krav i enlighet med åtgärden har ställts. Nyckeltal för inköp/beställning, andel miljömärkta varor för vissa utvalda avtal.

2.2 Identifiera och åtgärda prioriterade produktflöden*

Beskrivning:	Minst ett produktflöde per år ska inventeras för att hitta och genomföra åtgärder som innebär att produktflödet blir mer resurseffektivt med mindre spill i form av avfall. De produktflöden som ska prioriteras är de där effektivisering kan antas leda till så stora miljövinster och ekonomiska vinster som möjligt.
Vinster:	Åtgärden genererar miljövinster, bland annat bidrag till begränsad klimatpåverkan. Åtgärden bidrar också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Samordnare tillsammans med berörd sektor/förvaltning inom respektive kommun.
Interna resurser:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Samordnare 200 timmar per år och kommun
Uppföljning:	Redovisning av inventering och av vidtagna åtgärder.

2.3 Öka möjlighet till internt återbruk*

Beskrivning:	Insatser ska genomföras för att främja återbruk av exempelvis möbler, utrustning och byggmaterial inom kommunorganisationen.
Vinster:	Åtgärden genererar miljövinster, bland annat bidrag till begränsad klimatpåverkan. Åtgärden bidrar också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Eslöv: Samordnare tillsammans med ansvarig förvaltning Höör: Samordnare tillsammans med ansvarig person inom Sektor för kultur, arbete och folkhälsa Hörby: Samordnare tillsammans med ansvarig sektor
Resurs internt:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Eslöv: Samordnare 200 timmar initialt, därefter 100 timmar per år. Höör: Samordnare 100 timmar per år för att utöka antalet produktslag som kan återbrukas. Hörby: Samordnare som stöd för uppstart 300 timmar och därefter 100 timmar per år för uppföljning.
Uppföljning:	Redovisning av inventering och vidtagna åtgärder. Mätning av antal produkter som hanterats inom respektive verksamhet.

2.4 Minska matsvinn i alla verksamheter*

Beskrivning:	Åtgärden innebär att arbetet för att minska matsvinn breddas och utvecklas inom hela kommunorganisationen, så att alla verksamheter som hanterar livsmedel görs delaktiga.
Vinster:	Åtgärden genererar miljövinster, bland annat bidrag till begränsad klimatpåverkan. Åtgärden bidrar också till ekonomiska vinster.
Ansvar:	Eslöv: Samordnare i samarbete med måltidsverksamhet och övriga förvaltningar som hanterar livsmedel Höör: Samordnare i samarbete med måltidsverksamhet och övriga sektorer som hanterar livsmedel Hörby: Samordnare i samarbete med måltidsverksamhet och övriga sektorer som hanterar livsmedel
Resurs internt:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Samordnare 150 timmar per år och kommun
Uppföljning:	Arbetet för minskat matsvinn beskrivs och matsvinnet mäts och rapporteras.

2.5 Främja allmänhetens möjlighet till återbruk

Beskrivning:	Insatser genomförs för att möjliggöra och utveckla allmänhetens möjligheter att återbruka och/eller låna produkter såsom exempelvis utrustning, verktyg, kläder och andra prylar.
---------------------	---

Vinster:	Ökat återbruk bidrar till såväl miljövinster som ekonomiska besparingar för dem som nyttjar möjligheterna. Fler får möjlighet att delta i resurskrävande fritidsaktiviteter.
Ansvar:	Eslöv: Kultur och Fritid Höör: Sektor för kultur, arbete och folkhälsa Hörby: Kultur och fritid
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	nej
Uppföljning:	Redovisning av vidtagna insatser.

2.6 Utveckla möjligheter till återbruk på återvinningscentralerna

Beskrivning:	Åtgärder genomförs för att öka allmänhetens möjligheter till återbruk på återvinningscentralerna.
Vinster:	Att mer återbrukas genererar miljövinster och ekonomiska vinster för dem som nyttjar möjligheterna.
Ansvar:	MERAB
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom befintlig verksamhet.
Extra resursbehov:	nej
Uppföljning:	Redovisning av vidtagna insatser. Mätning av återbruk.

2.7 Kommunicera kring återbruk*

Beskrivning:	Minst en kommunikationsinsats om återbruk riktad till allmänheten ska genomföras per år.
Nyttor:	Fler nås av information om nyttorna med, och möjligheterna till, återbruk. Att mer återbrukas genererar miljövinster och ekonomiska vinster för dem som nyttjar möjligheterna till återbruk.
Ansvar:	Samordnare i samarbete med kommunernas kommunikatörer.
Intern resurs:	Kommunikationsarbete inom ordinarie verksamhet.
Extra resursbehov:	Samordnare 10 – 40 timmar per år och kommun.
Uppföljning:	Beskrivning av kommunikationsinsatser.

Åtgärder för mål 3, Hållbar avfallshantering

3.1 Säkerställa nära källsortering*

Beskrivning:	Det ska säkerställas att det i alla kommunala verksamheters lokaler, där det anses möjligt och befogat, ska finnas möjligheter att källsortera i enlighet med de lokala renhållningsföreskrifterna.
Vinster:	Lagkravet på källsortering uppfylls, det genererar miljövinster och bidrar positivt till hållbara beteenden. Åtgärden kan komma att bidra till lägre kostnader för avfallshantering eftersom volymen brännbart minskar.
Ansvar:	Eslöv: Serviceförvaltningen – fastighet

	Höör: Barn- och utbildningssektor, Social sektor, Sektor för Kultur, arbete och folkhälsa, HFAB
	Hörby: Kommunservice – fastighet, Sektor bildning – skolverksamheter, Sektor omsorg – vård och omsorg
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	Samordnare: 100 timmar per år och kommun. Eventuella kostnadsökningar för hantering av insamlat källsorterat avfall.
Uppföljning:	Redovisning av i hur många lokaler, där det anses befogat, som det finns möjlighet att källsortera det avfall som kan uppkomma i lokalen.

3.2 Utreda möjligheten till källsortering på offentliga platser*

Beskrivning:	Utreda möjligheterna för att skapa förutsättningar för källsortering på offentliga platser.
Vinster:	Kan komma att bli lagkrav. Åtgärden bidrar till miljövinster och positivt till hållbara beteenden.
Ansvar:	Eslöv: Miljö och samhällsbyggnad – Gata Trafik Park Höör: Samhällsbyggnadssektor – Gatu- och parkenheten Hörby: Kommunservice – Gata Park
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	50 000 – 100 000 SEK per kommun
Uppföljning:	Redovisning av utredning.

3.3 Ta fram en plan för avfallsinfrastrukturen

Beskrivning:	En plan för insamlingsinfrastrukturens utveckling tas fram, som omfattar nuvarande och framtida behov och som bidrar till cirkulär ekonomi. Planen anpassas till behov av utveckling för krav i kommande (och befintlig) lagstiftning.
Vinster:	Utveckling av infrastrukturen för avfallshanteringen innebär att kommande krav och behov kan hanteras effektivt och proaktivt.
Ansvar:	MERAB
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	nej
Uppföljning:	Redovisning av planen.

3.4 Ta fram rutin för avvikelshantering

Beskrivning:	En rutin för avvikelshantering kopplat till avfallsinsamlingen tas fram.
Vinster:	Rutinen bidrar till att förbättra kundernas källsortering och därmed till renare avfallsfraktioner, vilket i sig leder till ekonomiska vinster.
Ansvar:	MERAB
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet
Extra resursbehov:	nej

Uppföljning: Redovisning av rutinen.

3.5 Undersöka möjligheter till slutna materialflöden

Beskrivning: Möjligheterna att bidra till att sluta materialflöden för prioriterade avfallsfraktioner identifieras och undersöks.

Vinster: Slutna materialflöden bidrar till miljövinster, bland annat begränsad klimatpåverkan och giftfri miljö samt och förmodligen också till ekonomiska vinster.

Ansvar: MERAB

Intern resurs: Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet

Extra resursbehov: nej

Uppföljning: Redovisning av undersökningen.

3.6 Utveckla möjligheter till insamling av farligt avfall

Beskrivning: Undersök möjligheten att erbjuda insamling av farligt avfall, som ljuskällor, småbatterier och småelektronik, på centrala platser i de tre kommunerna.

Vinster: Förenklad insamling av farligt avfall bidrar till att mer farligt avfall hamnar där det ska och hanteras på rätt sätt. Det innebär miljövinster, bland annat bidrag till miljömålet giftfri miljö. Åtgärden bidrar också till ökad service, ökad lagefterlevnad, till positiv beteendepåverkan och till hållbara beteenden.

Ansvar: MERAB

Intern resurs: Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet

Extra resursbehov: nej

Uppföljning: Redovisning av undersökningen.

3.7 Genomföra kundundersökning och plockanalys

Beskrivning: Kundundersökning och plockanalys (inklusive storbehållare) genomförs vart tredje år enligt Avfall Sveriges metoder.

Vinster: Undersökningen och plockanalysen visar på hur nöjda kunderna är och hur bra källsorteringen fungerar. Denna information ska användas till att utveckla avfallshanteringen.

Ansvar: MERAB

Intern resurs: Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet samt budgeterad kostnad ca 500 000 SEK per tillfälle.

Extra resursbehov: nej

Uppföljning: Redovisning av kundundersökning. Redovisning av plockanalys.

3.8 Ta fram kommunikationsplan*

Beskrivning: En kommunikationsplan som inkluderar MERABs arbete med tillgänglighet, digitalisering, prioriterade målgrupper och

	budskap, inklusive information om hushållens avfallsförebyggande ska tas fram.
Vinster:	Höjd medvetandenivå hos MERABs kunder. Ökad kundnöjdhet. Renare avfallsfraktioner. Minskade avfallsmängder.
Ansvar:	MERAB
Intern resurs:	Projektledning/handläggning inom ordinarie verksamhet.
Extra resursbehov:	75 000 SEK
Uppföljning:	Redovisning av kommunikationsplan samt genomförda åtgärder.

Bilagor

Det lagstiftade kravet på kommunala avfallsplaner innebär att en rad sakområden ska redovisas. Naturvårdsverkets författningssamling (NFS 2020:6) föreskriver bland annat att avfallsplanen ska innehålla en redogörelse för vilka styrmedel som står till kommunens förfogande för avfallsplanens genomförande. De miljömässiga och ekonomiska konsekvenserna samt resursbehovet för planens genomförande ska bedömas. Avfallsplanen ska även beskriva behovet av nya insamlingssystem och innehålla en sammanställning av hur behovet av platser för avfallshantering har tillgodosetts i den kommunala översiktsplaneringen. Avfallsmängder och avfallsets sammansättning ska redovisas liksom var avfallet uppstår och vilka anläggningar som behövs för att behandla det. Avfallsplanen ska även innehålla en uppföljning av tidigare avfallsplan samt uppgifter om nedlagda deponier. Det ska också framgå hur samråd har gått till och vilka kommunala funktioner som har medverkat vid framtagandet av avfallsplanen.

I bilagor till avfallsplanen beskrivs följande:

1. Miljöbedömning
2. Kommunens styrmedel
3. Ekonomiska konsekvenser och resursbehov
4. Översiktsplaner och framtida insamlingssystem
5. Nulägesbeskrivning
6. Uppföljning av avfallsplan 2018-2021
7. Projektorganisation, förankring och samråd
8. Nedlagda deponier
9. Barnkonsekvensanalys

Datum 2023-03-24
Handläggare Christel Wohlin
Dnr MOS.2023.0077

Dimitra Alikioti
Miljöinspektör
Miljöavdelningen

Yttrande över förslag till renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby

Yttrande

I nedan punkter redogörs för avdelningen gata, trafik och parks yttrande över förslag till renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby.

Avdelning har endast granskat Föreskrifter om avfallshantering översiktlig och mer ingående Avfallsplanen. Avfallsplanen bedöms generellt vara väl genomarbetad och omfattar de avfallsåtgärder som framkommit vid dialogtillfällena.

Avdelningen bedömer att det kan finnas ett behov av att upprätta ett tekniskt samråd under ledning av Merab, för att på bästa och effektivaste sätt uppnå föreslagna åtgärder. Det tekniska samrådet ska bestå av tjänstepersoner kopplade till åtgärdsbehoven i avfallsplanen och den förändrade avfallshanteringen. Det tekniska samrådet ska utgöra ett forum för dialog, erfarenhetsutbyte och samarbete kring avfallshanteringen i de tre ägarkommunerna med tjänstepersoner från olika kompetensområden.

Bilaga 3 – Ekonomiska konsekvenser och resursbehov

Åtgärderna speglar de krav som finns inom avfallshanteringen idag och bör kunna leda till en bättre hushållning av samhällets resurser.

Avdelningen instämmer i att det krävs extra resurser för att fullfölja de åtgärder som beskrivs i planen. Vad gäller åtgärden 1.2 Ta fram åtgärdsplaner för deponier, innehar avdelningen varken personalresurser eller kompetens för arbetsuppgiften och ett tillskott är nödvändig för att uppnå resultat. Förslagsvis kan ett samarbete mellan Merabs tre ägarkommunen för finansiering av en årlig tjänst vara en lösning.

För att bättre stämma överens med åtgärdens rubrik i 1.1 Ta fram rutin för minskad nedskräpning, så bör formuleringen i avsnitt Uppföljning ändra benämningen från;

”Finns framtagen plan motnedskräpning, eller inte.”

till

”Finns framtagen rutin motnedskräpning, eller inte.”

Förslag på ytterligare mål är att arbeta med olika typer av fastighetsnära insamling i svår tillgänglig stadsmiljö. Målet bör innehålla en plan för att identifiera svår tillgängliga fastigheter i staden och skräddarsydda åtgärder för att uppnå effektiv insamling, minimerade transporter, för återvinning och avfallshantering, tex genom anläggande av källsorteringshus eller sortering i moloker i mark.

Avfallsplanen bör också kompletteras med mål för arbete kring hanteringen av avfall från invasiva arter. Det bör upprättas en information kring avfallshantering av invasiva arter samt möjliggöra rätt hantering vid inlämning och insamling av avfallet från invasiva arter, för både privatpersoner och verksamheter.

Bilaga 3 – Uppföljning av avfallsplan 2018-2021

Avdelningen gata, trafik och park delar inte bedömningen avseende uppföljning av ”Avfall i anläggningsarbeten” och ”Mål 2: Den miljö- och hälsomässigt säkra användningen av avfall och material i anläggningsarbeten ska öka”. Avdelning bedömer att målet ska betecknas som genomförd.

Avdelningen arbetar utifrån den lagstiftning som är gällande och inför varje anläggningsprojekt görs en noggrann undersökning av markens föroreningsinnehåll och klassificering enligt MRR, KM, MKM, IFA och FA. Provtagningsplaner, saneringsplaner och borttransport av schaktmassor sker i samråd och enligt de direktiv som tillsynsmyndigheten lämnar.

Avdelningen bedömer att också att ”Nedlagda deponier” och ”Mål 9: Risken för negativ miljöpåverkan från nedlagda deponier ska minska och länsstyrelsen ska ha identifierat, inventerat och riskklassat alla nedlagda deponier”, åtgärd 2: Kontrollprogram ska upprättas för de kommunala deponier som klassificerats till riskklass 2 efter inventeringen, ska betecknas som genomförd.

Förslag på provtagningsplaner/kontrollplaner för Eslövs kommuns samtliga nedlagda deponier har upprättats och översänts till tillsynsmyndigheten under år 2021. Provtagningsplanerna/kontrollplanerna har dock ännu inte fastställts av tillsynsmyndigheten.

Bakgrund

Remiss för förslag på ny renhållningsordning, avfallsplan och avfallsföreskrifter, översändes den 7 februari 2023 till avdelningen gata, trafik och park. Synpunkter ska vara miljöavdelningen till handa senast den 24 mars 2023.

Från de kommunala remissinstanserna (nämnder och bolagsstyrelser) önskas specifikt synpunkter på de nyckeltal som föreslås i avfallsplanen. Synpunkter önskas särskilt angående mål 2, avfallsminimering. Upphandling och inköp, återvinning och återbruk samt minskat matsvinn är centrala områden att arbeta med för att nå målet.

Christel Wohlin

Avdelningschef gata, trafik och park

Dimitra Alikioti

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Stab- och miljöavdelningens yttrande över förslag till renhållningsordning för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby

Yttrande

I nedan punkter redogör stab- och miljöavdelningen sitt yttrande över förslag till ny renhållningsordning som består av avfallsplan med bilagor samt avfallsföreskrifter med bilagor.

Stab- och miljöavdelningen välkomnar en ny avfallsplan eftersom hantering av avfall och materialflöden i samhället har en stor påverkan på människors hälsa och miljö samt samhällsutvecklingen. Det är viktigt att avfallsminimering och avfallsförebyggande arbete prioriteras för att Eslövs kommun ska kunna uppnå etappmål inom avfallsområdet. Arbetet gör i sin tur det lättare att uppnå generationsmålet och miljömålen.

Avfallsplanen ska inte ge rekommendationer eller beskriva något som kan leda till att det tolkas som ett lagkrav. Planen får inte misstolkas för att ställa strängare krav än vad lagstiftningen gör. För att undvika otydligheter är det lämpligare att i planen och föreskrifterna hänvisa till gällande lagstiftning. Stab- och miljöavdelningen tar upp ett par exempel där avfallsföreskrifterna går alltför mycket in i lagstiftningen och formulerar egna tolkningar av begrepp som finns i lagstiftning.

Föreskrifter om avfallshantering

Generellt

Sidnummer finns angivet i innehållsförteckningen men inte i dokumentet.

2 § 7. p.

”Med enskilda avloppsanläggningar avses slutna tankar, slamavskiljare, fosforfällor, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter//.”

Kommentar: Enskilda avlopp kan ha en kapacitet på upptill 200 personekvivalenter och de kan vara gemensamhetsanläggningar. Enligt vägledning från Havs- och

vattenmyndigheten definieras enskilda avlopp utifrån den organisatoriska formen och inte avloppsanläggningens storlek.

Förslag: Med enskilda avloppsanläggningar avses slutna tankar, slamavskiljare, fosforfällor, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som definieras enligt gällande lagstiftning.

32 § 4 st.

”Tömning av slamavskiljare eller slutna tankar årligen kan beviljas om fastighetsinnehavaren kan göra sannolikt att vattenförbrukningen är mindre än 25 kbm per år. Endast de som har godkänd avloppsanläggning kan beviljas förlängt tömningsintervall.”

Kommentar: Stab- och miljöavdelningen vill flagga för att begreppet ”kan göra sannolikt” kan rymma en bredd av tolkningar. Det är viktigt att det framkommer i kommunikation med medborgare vad begreppet innebär och hur det ska tolkas. Eftersom en enskild avloppsanläggning kan dimensioneras mellan 1-200 personekvivalenter och schablonen 25 kbm vatten per år är baserad på ett hushåll med fem personer blir paragrafen strängare än vad syftet med den avser. Förslagsvis kan en procentuell vattenförbrukning i förhållande till det enskilda avloppets storlek användas. Begreppet godkänd avloppsanläggning ger missvisande information om något som inte regleras i lagstiftning.

28 § 2 st.

”Om fastigheten har en gödselplatta kan komposteringen i stället ske i gödsel som lagras på plattan. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna komposten.”

Kommentar: Det kan bli bekymmersamt med animaliskt avfall med tanke på risk för smittspridning av bland annat afrikansk svinpest. Sverige har ännu inte afrikansk svinpest som tur är men det finns i närområdet. Afrikanska svinpest är inte farlig för människor men kan spridas från vildsvin som fått i sig matrester vidare till tamgrisbesättning. Förslagsvis ska endast vegetabiliskt matavfall kunna komposteras på tät gödselplatta och animaliskt matavfall lämnas i kommunens behållare alternativt att fastighetsägaren har en tät kompost för detta. Alternativt att kompostering av matavfall endast får ske i täta behållare.

33 §

”För fettavskiljare kan fastighetsinnehavare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges utsträckt hämtningsintervall för avfall från anläggningen. Förlängt intervall kan medges under förutsättning att nämnden utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall, utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Medgivandet gäller i högst fem år, därefter måste en ny ansökan lämnas in.”

Kommentar: Stab- och miljöavdelningen gör bedömningen att ett medgivande kan ges tills vidare. Dispensen upphör när verksamheten ändras, byte av verksamhetsutövare eller andra förutsättningar ändras. Det ligger på verksamhetens ansvar att meddela tillsynsmyndigheten om ändringar.

Avfallsplanen med samtliga bilagor

Generellt

Avfallsplanen består av väldigt många bilagor vilket gör det svårt att få en översikt över den. Flera av bilagorna hade säkert kunnat omvandlas till kapitelindelning för att öka läsbarheten. Det som behöver vara som bilagor kan sedan bifogas planen.

Avfallsplan s.5

”Avfallsplanen delas upp i tre mål. 1. Minskad nedskräpning.”

Kommentar: Målet syftar på att förutom minskad nedskräpning även förhindra att farliga ämnen inte sprids från nedlagda deponier. Det är missvisande att blanda ihop dessa två områden och gör målet svårt att följa upp. Målet ska delas upp i två separata mål med respektive effektmål och nyckeltal för att göra spårbarheten till orsak och verkan tydlig.

Förslag: Avfallsplanen har fyra mål: *Minskad nedskräpning, Åtgärdsplaner för deponier, Avfallsminimering* och *Hållbar avfallshantering*.

Kommunikation s.6

”Kommunen har goda möjligheter att arbeta med beteendefrågor och kommunikation/.../.”

Kommentar: Det är bra att det förtydligas i åtgärderna på sidan 13 och framåt, om det är kommunen eller MERAB som förväntas genomföra kommunikation. Det har vid tidigare tillfällen varit otydliga förväntningar mellan kommunala tjänstepersoner och tjänstepersoner på MERAB om vem som gör vad och i vilken roll. I det här fallet är kommunen både ansvarig för avfallshantering, uppdragsgivare och teknisk utförare.

Samordnare s. 7.

Kommentar: Stab- och miljöavdelningen instämmer i att det saknas en samordnare för att driva igenom arbetet med avfallsplanen. Samordnaren spelar stor roll för att genomdriva målen *Hållbar avfallshantering* och *Avfallsminimering*. En samordnare som fördelas över tre kommuner blir kostnaden mindre för respektive kommun. De tre kommunerna tillsammans bildar ett stort geografiskt område och skapas det nätverk med företagare och näringsliv får det ett kraftigt genomslag för åtgärdsprogrammen.

Åtgärder för mål 2, Avfallsminimering, s.15-16, 2.5. Främja allmänhetens möjlighet till återbruk.

Kommentar: I åtgärds målet har det förbisetts behovet av resurser för att utbilda ansvarig personal i materialflödens kemiska innehåll och vad som är lämpligt att återbruka och vad som ska lämnas vidare som avfall. Råder det osäkerhet i vad som är lämpligt att återbruka finns det en risk att färre produkter cirkuleras innan det lämnas som avfall. Vägledning och stöd finns av myndigheter, intresseorganisationer och forskning. Substitutionscentrum hos RISE har temasida kring detta, Kemikaliecentrum i Stockholm stad har arbetat mycket med frågan och vägledning finns även hos kemikaliesmartsokane.se.

Åtgärder för mål 2, Avfallsminimering, s.16, 2.6. Utveckla möjligheter till återbruk på återvinningscentralerna.

Kommentar: Cirkulära flöden av material som har stora klimatavtryck vid produktion kan ge positiva effekter i samhället. Här spelar en samordnare väldigt stor roll. Som vi nämnt tidigare, med tre kommuner blir upptagningsområdet väldigt stort och det kräver en investering i resurser för att bygga upp ett fungerande system. Dels kan det skapas materialflöden mellan industrier såväl som flöden mellan medborgare och kommunerna som inom kommunerna. Helsingborgs stad har arbetat mycket med materialbank för kommunal verksamhet där företag kan lämna produktionsspill eller produkter som kan nyttjas av kommunens verksamheter. Miljöpedagogerna har initierat ett samarbete mellan sylvärdslärare och kommunens upphandlade arbetskläder för att ta hand om textilier som är av bra kvalitet men inte kan användas längre i verksamheten. De har även träspillsinsamling i samarbete med Norra Skånes Renhållningsbolag (NSR) samt byggt upp en materialbank för produkter och byggmaterial till skolgårdar och utemiljöer. För att kunna genomföra åtgärden krävs det en samordnare som är involverad.

Bilaga 3 – Ekonomiska konsekvenser och resursbehov

Kommentar: Åtgärdsredovisningen på sidorna 5-10 är samma som i Avfallsplanen på sidorna 12-20.

Bilaga 5 – Nulägesbeskrivning

Mat- och restavfall s.9-10

”Restavfallet [röt slammet från biogasproduktionen] omlastas för vidare transport till extern förbränningsanläggning (värme- och elproduktion) i Malmö.”

Kommentar: På MERABs hemsida om Matavfall går det att läsa att restavfallet blir biogödsel och sprids på åkrarna. Det är viktigt att informationen i Avfallsplanen är samstämmig med kommunikationen på hemsidan. Här finns potential att se över om röt slammet kan omvandlas till biokol istället för förbränning.

Tabell 5 på s. 13-15, Verksamhetsutövare inom avfallsbranschen i Eslöv, Höör och Hörby kommun.

Kommentar: Det är oklart vilket syfte en lista med verksamhetsutövare har i en Avfallsplan. Dels så ändras verksamheternas utformning över tid och dels byts några ut och andra tillkommer. Det är intressant i en nulägesanalys att veta hur många verksamheter det finns och vilka avfallstyper och behandlingar de utför.

Förslag: Stryk tabell 5 från nulägesbeskrivningen alternativt skriv om den.

Karin Sandström
Stab- och miljöchef

**Förslag till ny lokal föreskrift om
gångbanerenshållning**

7

MOS.2022.0331

2023-04-03
Robin Dingwell
+4641362164
robin.dingwell@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Ny lokal föreskrift om gångbanerenshållning

Ärendebeskrivning

Eslövs kommuns gällande föreskrifter om gångbanerenshållning antogs 18 december 1995 och trädde i kraft 1 januari 1996 med stöd i *renhållningslagen (1979:596)* och *renhållningsförordningen (1990:984)*. Dessa föreskrifter reglerar vilket ansvar fastighetsägare har gällande renhållning och vinterväghållning av gångbanor på allmän plats i anslutning till deras fastigheter.

1998 antogs *lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning* och *förordningen (1998:929) om gaturenhållning och skyltning*. I samband med att dessa trädde i kraft upphävdes *renhållningslagen* och *renhållningsförordningen (1990:984)*. De upphävda regleringarna innehöll bestämmelser som fördelades på den nya *lagen om gaturenhållning och skyltning* samt miljöbalken. Resultatet blev en mer överskådlig text med färre paragrafer för *lagen* och *förordningen om gaturenhållning och skyltning*. Det lades även till möjlighet att vidta åtgärder på ansvarigs bekostnad om föreläggande eller förbud inte åtlöds.

Eslövs kommuns gällande föreskrift hänvisar till upphävd lagstiftning. För att förtydliga fastighetsägares ansvar och gränsdragning samt för att samordna föreskriften med nu gällande lagstiftning har en ny lokal föreskrift om gångbanerenshållning tagits fram. Den nya föreskriften ger även möjlighet för kommunen att kunna åtgärda trafikfarliga situationer i de fall fastighetsägare vägrar genomföra de åtgärder som miljö- och samhällsbyggnadsnämnden förelägger.

I samband med förslag att anta nya lokala föreskrifter om gångbanerenshållning föreslås att *föreskrifter om gångbanerenshållning i Eslövs kommun*, antagna av kommunfullmäktige den 18 december 1995, upphör att gälla.

Den 25 maj 2022, § 81 var ärendet uppe i miljö- och samhällsbyggnadsnämnden där nämnden skickade ärendet vidare till kommunstyrelsen. Den 4 oktober 2022, § 184, beslutade kommunstyrelsen att återremittera ärendet till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden med motiveringen att en översyn ska göras av paragraf 4,

Miljö och Samhällsbyggnad

Postadress: 241 80 Eslöv | Besöksadress: Stadshuset, Gröna torg 2
Telefon: 0413-620 00 | E-post: myndighetsbrevlåda@eslov.se | www.eslov.se

1(3)

avseende andra stycket om växtlighetens höjd och paragraf 2 avseende hantering av snö- och isröjning för fastighetsägarna, i förslaget till ny lokal föreskrift för gångbanerenshållning.

Beslutsunderlag

- Förslag angående nya lokala föreskrifter om gångbanerenshållning i Eslövs kommun
- Lokala föreskrifter om gångbanerenshållning i Eslövs kommun, antagna av kommunfullmäktige 1995
- Kommunstyrelsens beslut § 184, 2022 Antagande av lokala föreskrifter om gångbanerenshållning i Eslövs kommun

Beredning

Förslaget till nya föreskrifter innebär till största del ett förtydligande av de gällande föreskrifterna. De förtydliganden och tillägg som har gjorts är följande:

- Förtydligande i 1 § gällande vilka skyldigheter fastighetsinnehavare har.
- Förtydligande i 2 § gällande vilka åtgärder som fastighetsägare ska vidta.
- Ny paragraf – 3 § gällande vilka avgränsningar för gångbanerenshållningen som finns.
- Ny paragraf – 4 § gällande växtlighet i tomtgräns, rörande växtlighet i höjd och sidled.
- Tillägg i 5 § gällande möjlighet att besluta och genomföra omedelbar åtgärd på fastighetsägars bekostnad i de fall föreläggande inte följs.
- Ny paragraf – 6 § gällande vilken nämnd som har tillsynsansvar.
- Tillägg i 7 § gällande möjlighet för nämnd att besluta om undantag.

De förtydliganden som har gjorts i de nya lokala föreskrifterna om gångbanerenshållning i Eslövs kommun avser att skapa en tydligare struktur som är lättare att följa, både för invånare, tjänstemän och politiker. Då föreskriften rör fastighetsägars ansvar har betoning varit på att klargöra vilka skyldigheter dessa har, vilka åtgärder det medför, vilka avgränsningar de har att förhålla sig till samt vilka möjligheter som finns för tillsynsansvarig nämnd att förelägga och åtgärda i de fall fastighetsägare inte fullföljer sitt ansvar.

I enlighet med kommunstyrelsens begäran, §184, om översyn avseende delar av förslaget till nya lokala föreskrifter för gångbanerenshållning har följande förtydligande gjorts:

Paragraf 2 - Hantering av snö- och isröjning för fastighetsägare

Var snö och is som avlägsnas från gångbanan lämnas är upp till varje fastighetsägare, så länge det inte utgör ett hinder för fotgängare eller andra trafikanter på gata, gångbana eller cykelbana. Exempelvis kan det antingen läggas i den befintliga vällen som skapas vid plogning av väg eller i en ny vall i fastighetsgräns mot gångbanan.

Paragraf 4 – andra stycket om växtlighetens höjd

Dimensioner har tagits bort för utfarter. Istället står att höjd och bredd på växtlighet vid utfart ska vara begränsad i den utsträckning som krävs för att begränsa kollisionsrisk mellan trafikanter.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att:

- anta de nya lokala föreskrifterna för gångbanerenhållning att gälla från den 1 september 2023 samt
- upphäva *Föreskrifter om gångbanerenhållning i Eslövs kommun (1995)* från den 1 september 2023.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Gata, trafik och park

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef Gata, trafik och park

LOKALA FÖRESKRIFTER FÖR GÅNGBANERENHÅLLNING

Ersätter KFS 1995:30

Förslag till ny föreskrift:

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING

FÖRESKRIFTER OM GÅNGBANERENHÅLLNING I ESLÖVS KOMMUN

Kommunfullmäktige i Eslövs kommun har den **dag månad** 2023 beslutat följande med stöd av 3 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning och 1 § förordningen (1998:929) om gaturenhållning och skyltning.

Fastighetsinnehavares skyldighet

1 § Det åligger innehavare av fastighet inom område med detaljplan, där kommunen är huvudman för allmänna platser, att fullgöra den gaturenhållning, snöröjning och liknande åtgärder som avses i 2 § första stycket lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning ifråga om gångbanor eller andra utrymmen utanför fastigheten som behövs för gångtrafiken (nedan kallat gångbaneutrymmet).

Renhållningsskyldigheten innebär, att gångbaneutrymmet genom renhållning, utsopning av vinterväghållningsgrus, borttagande av ogräs, snöröjning, halkbekämpning och andra liknande åtgärder ska hållas i sådant skick att uppkomsten av olägenheter för människors hälsa hindras och att de krav tillgodoses, som med hänsyn till förhållandena på platsen och övriga omständigheter kan ställas i fråga om trevnad, framkomlighet och trafiksäkerhet.

Skyldigheten gäller även innehavare av fastighet inom sådant område där staten varit väghållare, om kommunen övertagit väghållaransvaret.

Med fastighetsinnehavare avses enligt 1 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning den som äger fastigheten eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

Särskilt om de åtgärder som ska vidtas

2 § I fråga om de åtgärder, som fastighetsinnehavaren ska vidta enligt 1 §, gäller särskilt följande.

Växtlighet och nedskräpning

- Ogräs och annan växtlighet ska tas bort och orenlighet och nedskräpande föremål ska sopas upp och föras bort.
- Löst organiskt material som exempelvis växtdelar, löv och jord ska snarast sopas undan och föras bort.

Framkomlighet med mera

- Snö och is, som är till olägenhet för gångtrafiken, ska snarast skottas undan eller huggas upp och föras bort.

- Snö och is får inte skottas ut eller läggas upp i körbana eller rännsten.
- Vid halka ska gångbaneutrymmet skyndsamt beströs med sand eller annan åtgärd vidtas för att hindra halka.
- Även snö och is som skottats eller rasat ned på gångbana eller annat utrymme för gångtrafiken från tak, balkonger med mera ska föras bort av fastighetsinnehavaren.
- Sand som påförts för att motverka halka ska sopas ut i vägbana inför Eslövs kommuns vårsopning.

Rännstensbrunnar

- Galler till rännstensbrunn, som är placerat inom gångbaneutrymmet, ska hållas fritt från snö och is och föremål.
- Fasta föremål, till exempel stenar, grus och skräp får inte sopas eller spolats ner i brunnen.

Avgränsningar gångbanerenhållning

3 §

Innehavare av fastighet svarar för gångbanerenhållning till en sträcka om högst 3 meter utanför fastigheten räknat vinkelrätt från fastighetens tomtgräns. Där gångbana saknas och körbana eller annat utrymme används för gångtrafik ska det nödvändiga utrymmet för gångtrafik utgöra minst 1,5 meter från fastighetens tomtgräns, dock inte inräknat rännsten eller dylikt.

Till gångbana räknas trappa samt fastighetens tillfart till gångbana över plantering eller dylikt. Del av gångbana, som upplåtits till och utmärkts som allmän parkeringsplats, räknas som körbana.

Om gångbana eller annat utrymme för gångtrafiken finns mellan två fastigheter är det en skyldighet för respektive fastighetsinnehavare att fullgöra renhållningsskyldigheten tillika andel av gångbana eller annat utrymme för gångtrafiken inom 3 meter från fastighetens gräns.

För hörnfastighet omfattar renhållningsskyldigheten även gångutrymmets krökning längs fastighetens gräns enligt ovan till dess förlängningen av renhållningsgränserna möts.

Växtlighet i tomtgräns

4§

Innehavare av fastighet ska förhindra ut- och uppväxande växtlighet vid tomtgräns som till exempel buskar, häckar och träd. Växtligheten får inte skymma sikten eller dölja vägmärken eller belysningsstolpar och belysningsarmaturer. Om inget annat sägs nedan ska fri höjd för växtlighet vara 2,5 meter över gångbana, 3,2 meter över cykelbana och 4,6 meter över körbana.

Växtlighet i anslutning till utfart från fastighet skall i höjd och bredd begränsas i den utsträckning som krävs så att fara för kollision med fotgängare, cyklister och fordonstrafikanter begränsas. Detta gäller både växtlighet parallellt med utfart och växtlighet tväreställd från utfart.

På hörntomt, vid gata eller cykelbana, får höjd på växtligheten högst vara 0,8 meter över körbanan inom den triangel som bildas när man mäter 10 meter in på respektive gata, eller 5 meter vid cykelbana.

Mätning genomförs från den punkt där den korsande gatan respektive cykelbanas linjedragning skär varandra.

Straff med mera

5§

Fastighetsinnehavare, som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte fullgör sina skyldigheter enligt 2 § andra stycket och 3 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning kan dömas till böter.

I 12 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning finns bestämmelser om förelägganden och förbud. I sådana beslut får vite sättas ut. Det finns även möjlighet för kommunen att vidta åtgärder på den ansvariges bekostnad. Kommunen har vidare rätt att bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas.

Tillsyn

6§

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har tillsyn över hur dessa föreskrifter följs och får fatta beslut enligt 5 § andra stycket.

Undantag

7§

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får meddela undantag från dessa föreskrifter om det kan ske utan påtaglig olägenhet på platsen eller åsidosätter människors hälsa eller i övrigt nedsätter allmän trivsel, om synnerliga skäl föreligger.

Denna föreskrift gäller från och med den **dag månad** 2023

Information gällande belamring av offentlig plats:

I enlighet med ordningslagen (1993:1617) är det, utöver vad som regleras i dessa föreskrifter om gångbanerenhållning, inte tillåtet att belamra offentlig plats utan giltigt tillstånd från polisen. Detta inkluderar men är *inte* begränsat till: containrar, byggställningar, byggnadsmaterial, skyltar, uteserveringar eller utrustning. Nästan alla platser utomhus i Eslövs kommun där allmänheten kan röra sig är offentlig platsmark, som till exempel trottoarer, gångbanor, cykelbanor torg och parker. För att använda offentliga platser till uteserveringar, uppställning av container, sammankomster av olika slag, byggnadsställningar eller liknande ska tillstånd sökas för ianspråktagande av offentlig platsmark hos den lokala polismyndigheten

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING**NR 30****FÖRESKRIFTER OM GÅNGBANERENHÅLLNING I ESLÖVS KOMMUN**

Antagna av kommunfullmäktige 1995-12-18 att gälla fr o m 1996-01-01

Eslövs kommun föreskriver följande med stöd av 19 § renhållningslagen (1979:596) och 13 a § renhållningsförordningen (1990:984).

Fastighetsinnehavarens skyldighet

1 § Det åligger innehavare av fastighet inom område med detaljplan, där kommunen är huvudman för allmänna platser, att utföra de renhållnings-, snöröjnings- och liknande åtgärder som avses i 18 § första stycket renhållningslagen ifråga om gångbana och annat för gångtrafiken erforderligt utrymme utanför fastigheten (nedan kallat gångbaneutrymmet).

Skyldigheten gäller även innehavare av fastighet inom sådant område där staten varit väghållare om kommunen övertagit väghållningsansvaret.

Med fastighetsägare avses enligt 1 § tredje stycket renhållningslagen den som äger fastigheten eller den som enligt 1 kap 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses som fastighetsägare.

Närmare föreskrifter om åtgärder som skall vidtas

2 § Nedanstående närmare föreskrifter gäller ifråga om de åtgärder som skall vidtas av fastighetsinnehavaren.

3 § Det åligger fastighetsinnehavaren att ta bort ogräs och annan växtlighet samt att sopa upp och föra bort orenlighet och nedskräpande föremål från gångbaneutrymmet.

4 § Det åligger fastighetsinnehavaren att snarast avlägsna snö och is som är till olägenhet för gångtrafiken och att vid halka skyndsamt sanda gångbaneutrymmet eller vidta andra åtgärder för att motverka halka.

Det åligger också fastighetsinnehavaren att sopa upp och föra bort sand från gångbaneutrymmet.

5 § Det åligger fastighetsinnehavaren att hålla galler till rännstensbrunn fri från snö och is i de fall rännstensbrunnen ligger inom gångbaneutrymmet. Fasta ämnen såsom stenar, grus och skräp får inte sopas eller spolas ned i rännstensbrunnen.

6 § Fastighetsägaren skall också vidta övriga erforderliga åtgärder för att hålla gångbanan och övrigt utrymme avsett för gångtrafiken i sådant skick att uppkomsten av sanitär olägenhet hindras samt tillgodose de krav som med hänsyn till förhållandena på platsen och övriga omständigheter kan ställas ifråga om trevnad, framkomlighet och trafiksäkerhet.

Överträdelse

7 § Fastighetsinnehavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte fullgör sina skyldigheter enligt 1 och 3-6 §§ kan dömas till böter enligt 24 § andra stycket renhållningslagen.

I 23 § renhållningslagen finns vidare bestämmelser om föreläggande och om tvångsutförande på den försumliges bekostnad.

Kommunstyrelsen

§ 184

KS.2022.0297

Antagande av lokala föreskrifter om gångbanerenhållning i Eslövs kommun**Ärendebeskrivning**

Eslövs kommuns gällande föreskrifter om gångbanerenhållning antogs den 18 december 1995 och trädde i kraft den 1 januari 1996 med stöd i renhållningslagen (1979:596) och renhållningsförordningen (1990:984). Dessa föreskrifter reglerar vilket ansvar fastighetsägare har gällande renhållning och vinterväghållning av gångbanor på allmän plats i anslutning till deras fastigheter.

1998 antogs lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning och förordningen (1998:929) om gatuhållning och skyltning. I samband med att dessa trädde i kraft upphävdes renhållningslagen och renhållningsförordningen (1990:984). De upphävda regleringarna innehöll bestämmelser som fördelades på den nya lagen om gatuhållning och skyltning samt miljöbalken. Resultatet blev en mer överskådlig text med färre paragrafer för Lagen och förordningen om gatuhållning och skyltning. Det lades även till möjlighet att vidta åtgärder på ansvarigs bekostnad om föreläggande eller förbud inte åtlöds.

Eslövs kommuns gällande föreskrift hänvisar till upphävd lagstiftning. För att förtydliga fastighetsägares ansvar och gränsdragning samt för att samordna föreskriften med nu gällande lagstiftning har en ny lokal föreskrift om gångbanerenhållning tagits fram. Den nya föreskriften ger även möjlighet för kommunen att kunna åtgärda trafikfarliga situationer i de fall fastighetsägare vägrar genomföra de åtgärder som miljö- och samhällsbyggnadsnämnden förelägger.

I samband med förslag att anta nya lokala föreskrifter om gångbanerenhållning föreslås att föreskrifter om gångbanerenhållning i Eslövs kommun, antagna av kommunfullmäktige den 18 december 1995, upphör att gälla.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Nya föreskrifter om gångbanerenhållning i Eslövs kommun
- Förslag till nya lokala föreskrifter om gångbanerenhållning i Eslövs kommun
- Eslövs kommuns författningssamling Föreskrifter om gångbanerenhållning antagen 1995-12-18
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 81, 2022 Förslag till nya lokala föreskrifter om gångbanerenhållning i Eslövs kommun

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Kommunstyrelsen

Beredning

Kommunledningskontoret anser att innehållet i förslaget till nya lokala föreskrifterna om gångbanerenhållning i Eslövs kommun samordnar föreskriften med nu gällande lagstiftning väl och att på många vis har flera förtydliganden gjorts avseende fastighetsägarens skyldigheter.

Utifrån Språklagen (2009:600) 11 § ska språket i offentlig verksamhet vara vardat, enkelt och begripligt. Föreskriften ska därför vara lätt att följa för tjänstemän och politiker och inte minst för invånaren med ett fastighetsansvar. Utifrån den senares perspektiv har därför språkliga justeringar gjorts i förslagets text mellan det att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden hanterade ärendet och att kommunstyrelsen får till sig ärendet. Själva innehållet i förslaget har dock förblivit detsamma.

Tidsåtgången för att justera texten och förtydliga innehållet har medfört en justering i beslutssatsen så att föreskrifterna ska träda i kraft 1 november 2022 istället för 1 oktober 2022.

För att göra de lokala föreskrifterna ännu tydligare kommer illustrationer att publiceras på Eslövs kommuns hemsida när föreskrifterna är antagna.

Under sammanträdet enas kommunstyrelsen om att ärendet ska återremitteras för en översyn av paragraf 4 avseende andra stycket om växtlighetens höjd och paragraf 2 avseende hantering av snö- och isröjning för fastighetsägarna.

Beslut

- Ärendet återremitteras till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för en översyn av paragraf 4 avseende andra stycket om växtlighetens höjd och paragraf 2 avseende hantering av snö- och isröjning för fastighetsägarna.

Beslutet skickas till

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

**Inriktningsbeslut angående laddstolpar på
allmän platsmark**

8

MOS.2023.0211

2023-04-13
Stana Franjic
+4641362980
stana.franjic@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Inriktningsbeslut för laddstolpar på allmän platsmark

Ärendebeskrivning

Eslövs kommun behöver ta ställning till om laddinfrastruktur, laddstolpar, ska placeras på allmän platsmark. Det finns möjlighet till etablering av laddstolpar på allmän platsmark eller på kvartersmark beroende av vilken tolkning av lagstiftningens som görs gällande.

Ansvar för anläggande av laddstolpar på de olika marktyperna faller inom olika förvaltningar i kommunens organisation.

Tanken är att kommunen inte ska sälja el utan kommunen ska endast tillgängliggöra mark för marknadens aktörer att kunna etablera laddstolpar. Det är ett nästa skede att välja ut parkeringsplatser på allmän platsmark som är lämpliga för etablering av laddstolpar i Eslövs kommun.

Beslutsunderlag

Rättsutredning avseende om laddstolpar kan anläggas med nyttjanderättsavtal på allmän platsmark eller finns det något annat alternativ?

Samarbete och dialog i frågan om laddinfrastrukturen i kommunen har förts med kommunjurist, Serviceförvaltningen samt Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen.

Beredning

Antalet laddbara bilar ökar snabbt i Sverige. Just nu finns det cirka 400 000 laddbara personbilar i Sverige, men dessa väntas öka till 3 miljoner år 2030 enligt prognos från Power Circle som är elkraftbranschens intresseorganisation. En följd av att det blir så många fler laddberoende fordon är efterfrågan på laddinfrastruktur.

Kommunägd mark regleras i upprättade detaljplaner, t ex kvartersmark och allmän platsmark. Ansvar för förvaltning av marken fördelas i kommunens organisation på olika förvaltningar.

Enligt Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens reglemente ansvarar nämnden för den allmänna platsmarken. En allmän plats är ett område som i en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov och måste kunna rymma många olika allmännyttiga intressen, t.ex. kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik. En allmän plats får inte mer än tillfälligtvis upplåtas för en enskild verksamhet och får till skillnad från kvartersmark inte stängas av för allmänheten.

Kommunstyrelsen ansvarar för kvartersmarken. Med kvartersmark menas mark som enligt detaljplan inte är allmän plats, utan främst är avsedd för bebyggelse för enskilt ändamål eller allmänna verksamheter. På kvartersmark är det markägaren som bestämmer utefter den verksamhet som bedrivs på fastigheten, till exempel parkeringsplats eller drivmedel.

När det gäller markupplåtelse på allmän platsmark måste också hänsyn tas till likabehandlingsprincipen enligt kommunallagen. Om kommunen tillåter markupplåtelse till laddstolpar på allmän platsmark kan detta påverka hur annan markupplåtelse på allmän platsmark ska tillåtas.

Frågan om publika laddstolpar är särskilt intressant för kommuninvånare som inte har tillgång till hemmaladdning och som även saknar rådighet över sin parkeringsplats.

Laddplats på allmän platsmark

Samarbete och dialog i frågan om laddinfrastrukturen i kommunen har förts med kommunjurist, Serviceförvaltningen samt Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen. Det finns i plan- och bygglagen (PBL) inga hinder mot att anordna laddstolpar på allmän platsmark, så länge de har en naturlig koppling till avsedd markanvändning.

Det råder olika uppfattningar om det krävs tillstånd eller inte enligt ordningslagen för de som vill sätta upp laddstolpar inom offentlig plats (med offentlig plats avses allmänna vägar och gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats).

Om det krävs ett tillstånd för de som vill sätta upp laddstolpar inom offentlig plats från Polismyndigheten enligt ordningslagen, ska inget annat avtal tecknas, och ersättning för användningen om tillstånd enligt ordningslagen sker enligt lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m.

År 2011 infördes nya regler för publika laddstolpar, vilket gjort det möjligt att förklara en plats som laddplats genom lokala trafikföreskrifter. Det infördes samtidigt en definition av laddplats i 2 § förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner. Dock finns det otydligheter med dagens regelverk. En otydlighet, som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) lyfter fram, är om villkor kan ställas för användning av laddplats, det vill säga om det är möjligt att reglera laddstolpar med villkor om tidsbegränsning, avgiftsplikt eller andra villkor för rätten att ”parkera” laddningsbara fordon på laddplatsen.

Osäkerheten kring regelverken medför att de som vill installera laddstolpar inom offentlig plats avstår från att installera dessa då det är kostsamt att ta bort laddstolpar i efterhand,

speciellt i de fall då det skulle visa sig att det krävs ett tillstånd enligt ordningslagen i efterhand och att ett sådant tillstånd sedan inte är möjligt att få.

En alternativ modell kan vara att tillhandahålla laddning på vanliga parkeringsplatser, dvs. utan att föreskriva att platserna ska vara laddplatser. En stad som har positiva erfarenheter av denna modell är Göteborgs stad som har valt att tillhandahålla laddningsmöjligheter på vanliga parkeringsplatser, både på allmän platsmark och kvartersmark, även om platserna inte är reserverade för laddbara fordon.

En tolkning av lagstiftningen innebär då att det är möjligt att förse en parkeringsplats med en laddstolpe, eftersom det anses falla in under detaljplanens reglering ”gata”. Boverket gör följande tolkning av PBL för reglering av parkering på allmän plats i en detaljplan;

”Användningen Parkering används i de fall parkering av fordon utgör en självständig användning inom allmän plats. Det kan till exempel vara en pendlarparkering eller en parkering i anslutning till ett parkområde. Generellt sett får parkering av fordon anordnas inom allmän plats Gata med så kallad gatuparkering och även inom allmän plats Torg. [--]”

”I användningen [parkering] ingår komplement till parkeringen som till exempel parkeringsautomater, laddstolpar, belyningsarmatur med mera, men även planteringar och gräsytor. I användningen ingår även anläggningar och byggnader som behövs för parkeringens skötsel och bruk. Detta ingår i användningen oavsett om det redovisas som egenskapsbestämmelser eller inte. Är det viktigt för planens syfte att funktionerna placeras inom en viss del av parkeringen så kan placeringen regleras med egenskapsbestämmelser för utformning av allmän plats.”

I citatet ovan beskrivs att laddplatser (laddstolpar) kan ingå som ett komplement till parkeringen, när denna utgör en självständig användning på allmän plats och att parkering av fordon generellt sett får anordnas inom allmän plats ”Gata och Torg”.

Tolkningen av lagstiftningen innebär att det är möjligt att anlägga en laddstolpe på en parkeringsplats, eftersom laddstolpen är en del av parkeringen och parkeringen är en del av detaljplanens reglering till gata.

Med denna tolkning skulle det vara möjligt att anlägga laddstolpar på allmän platsmark, utan att det krävs nyttjanderättsavtal för kablar i mark samt tillstånd för ianspråktagande av allmän platsmark enligt ordningslagen.

Laddplats på kvartersmark

En aspekt som är viktigt att beakta är att många svenska kommuner väljer att etablera laddstolpar på kvartersmark framför allmän platsmark.

Det finns i plan- och bygglagen inga hinder mot att anordna laddstolpar på kvartersmark där parkering av olika typer av fordon utgör en självständig användning eller områden för hantering och försäljning av alla typer av drivmedel men det kan också ingå i andra användningar som exempelvis bostäder eller detaljhandel.

Laddstolpar kan anläggas på kvartersmark genom att nyttjanderättsavtal tecknas avseende den mark som utgör kvartersmark, här finns inga oklarheter i tolkning av lagstiftningen, såsom det finns för allmän platsmark.

Laddstolpar på allmän platsmark eller kvartersmark med nyttjanderättsavtal samt lokala trafikföreskrifter

Om laddstolpar får anläggas på allmän platsmark kan inte nyttjanderättsavtal tecknas avseende den mark som utgör allmän platsmark. Dock kan nyttjanderättsavtal för markanvändning tecknas, det vill säga för den mark som finns under den allmänna platsmarken. Kommunen kan alltså använda sig av rätten att nyttja utrymmet under den offentliga platsen, ett så kallat markavtal. Det beror på att tillståndskravet i 3 kap. 1 § OL bara gäller offentliga platser.

Miljö och Samhällsbyggnads slutsatser

Om laddfordonen ska bli fler måste det finnas en väl fungerande laddinfrastruktur med både publika och icke-publika laddstationer. I Sverige finns det ca 560 000 laddbara bilar, vilket utgör 9 % av Sveriges registrerade personbilar. Det finns ca 3000 publika laddstationer med ca 20 000 laddpunkter. I en rapport från maj 2022 från den europeiska fordonsbranschen (Rapport "European EV Charging Infrastructure Masterplan" - ACEA (de europeiska biltillverkarnas organisation)) konstateras det att utbyggnaden av laddinfrastruktur går alldeles för långsamt. För att kunna uppnå klimatmålen och halvera utsläppen från trafiken måste Sverige bygga 10 gånger så många laddare i veckan. Enligt rapporten byggs det idag cirka 60 nya publika ladduttag per vecka i Sverige. För att klara klimatmålet måste det alltså öka till 600 per vecka. Elektrifieringen av trafiken pekas ut som det viktigaste sättet att få ner dagens utsläpp och därför krävs en mycket snabbare utbyggnad av infrastrukturen för laddning

Elbilen utvecklas snabbt och många svenska kommuner har engagerat sig i frågan om laddinfrastruktur. Vilken roll svenska kommuner åtar sig och hur kommuner organiserar arbetet med laddinfrastruktur varierar. Kommunens engagemang och tillhandahållande av mark för etablering av laddstolpar kan vara en avgörande drivkraft för utbyggnaden av det svenska laddinfrastrukturnätet. Det finns ett begränsat intresse av privata aktörer att anlägga laddpunkter på grund av låga vinstmarginaler.

Miljö- och Samhällsbyggnad anser att en utbyggnad av laddinfrastruktur för elbilar ligger i linje med kommunens energi- och klimatarbete samt kommunens arbete för att främja hållbara transporter. Det första steget som behöver genomföras är att ta ställning till om man vill verka för laddinfrastruktur på allmän platsmark eller kvartersmark, utbyggandet av laddinfrastrukturen och vilken roll kommunen ska ha i detta arbete. Det andra steget blir att genomföra en utredning för att få en helhetssyn. Denna behöver bland annat beröra frågeställningar kopplade till behovet var, när och hur.

Förslag till beslut

Miljö och Samhällsbyggnad föreslår miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att fatta följande beslut;

- Att det är möjligt att förse en parkeringsplats på allmän platsmark med laddstolpar, eftersom det anses falla in under detaljplanens reglering ”gata”.
- Att ge förvaltningen i uppdrag att utse platser för etablering av laddstolpar och tillgängliggöra dessa för marknadens aktörer.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, för kännedom

Serviceförvaltningen, för kännedom

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef Gata, Trafik och Park

2023-04-13
Agneta Fristedt
+4641362822
agneta.fristedt@eslov.se

Rättsutredning avseende om laddplatser kan anläggas med nyttjanderättsavtal på allmän platsmark eller finns det något annat alternativ?

Antalet laddbara bilar ökar snabbt. Just nu finns det cirka 400 000 laddbara personbilar i Sverige men dessa väntas öka till 3 miljoner år 2030 enligt prognos från Power Circle som är elkraftbranschens intresseorganisation. En följd av att det blir så många fler laddberoende fordon är efterfrågan på laddinfrastruktur.

Eslövs kommun behöver därför utreda ett antal rättsliga frågor för att se vad som är kommunens ansvar gällande etablering av laddinfrastruktur, vad som kan tillhandahållas eller möjliggöras av kommunen, exempelvis genom markupplåtelse på allmän platsmark.

När det gäller markupplåtelse på allmän platsmark måste också hänsyn tas till likabehandlingsprincipen enligt kommunallagen. Om kommunen tillåter markupplåtelse till laddstolpar på allmän platsmark kan detta påverka hur annan markupplåtelse på allmän platsmark ska tillåtas.

Frågan om publika laddstolpar är särskilt intressant för kommuninvånare som inte har tillgång till hemmaladdning och som även saknar rådighet över sin parkeringsplats.

Då frågan om laddplatser får anläggas med nyttjanderättsavtal på allmän platsmark ställts finns det ett antal frågeställningar som behöver utredas:

1. Allmänt om allmän platsmark och kvartersmark
2. Hur får allmän platsmark kontra kvartersmark användas?
3. Får laddstolpar anläggas på allmän platsmark kontra kvartersmark?
4. Kan företag teckna någon form av avtal med kommunen för laddstolpar för elbilsladdning på allmän platsmark, till exempel nyttjanderättsavtal, eller är de tillståndspliktiga?

5. Kan företag teckna någon form av avtal med kommunen för laddstolpar för elbilsaddning på kvartersmark, till exempel nyttjanderättsavtal, eller är de tillståndspliktiga?
6. Finns det något regelverk om publika laddstolpar?
7. Vilka risker finns?
8. Hur gör andra kommuner?

Rättsutredningen inleds med en kortfattad summering av vad de olika punkterna ovan har fått för svar i utredningen, därefter följer utredningen från punkt ett till åtta, för att avslutas med vilka slutsatser som kan dras.

Summering

Det är skillnad på allmän platsmark och kvartersmark, hur den får användas, och vilka regelverk som styr. Allmän platsmark ska vara till för gemensamma ändamål och måste kunna rymma många olika allmännyttiga intressen, t.ex. kollektivtrafik, gång- och cykeltrafik. På kvartersmark är det markägaren som bestämmer utefter den verksamhet som bedrivs på fastigheten, till exempel parkeringsplats eller drivmedel.

Det finns i plan- och bygglagen inga hinder mot att anordna laddningspunkter på både allmän platsmark, så länge de har en naturlig koppling till avsedd markanvändning, och kvartersmark där parkering av olika typer av fordon utgör en självständig användning eller områden för hantering och försäljning av alla typer av drivmedel men det kan också ingå i andra användningar som exempelvis bostäder eller detaljhandel.

Det råder olika uppfattningar om det krävs tillstånd eller inte enligt ordningslagen för de som vill sätta upp laddningspunkter inom offentlig plats (med offentlig plats avses allmänna vägar och gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats).

Om det krävs ett tillstånd för de som vill sätta upp laddningspunkter inom offentlig plats från Polismyndigheten enligt ordningslagen, ska inget annat avtal tecknas, och ersättning för användningen om tillstånd enligt ordningslagen sker enligt lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m.

Om laddstolpar får anläggas på allmän platsmark kan inte nyttjanderättsavtal tecknas avseende den mark som utgör allmän platsmark. Dock kan nyttjanderättsavtal för markanvändning tecknas, det vill säga för den mark som finns under den allmänna platsmarken, det som i bilden på sidan 7 kallas ”utom offentlig plats”. Kommunen kan alltså använda sig av rätten att nyttja utrymmet under den offentliga platsen, det som normalt regleras i ett nyttjanderättsavtal (markavtal). Det beror på att tillståndskravet i 3 kap. 1 § OL bara gäller offentliga platser.

Om laddstolpar får anläggas på kvartersmark får nyttjanderättsavtal tecknas avseende den mark som utgör kvartersmark, här finns inga begränsningar så som det finns för allmän platsmark.

Regelverket kring publika laddstolpar har genom att det år 2011 infördes nya regler för laddplats gjort det möjligt att förklara en plats som laddplats genom lokala trafikföreskrifter. Det infördes samtidigt en definition av laddplats i 2 § förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner. Dock finns det otydligheter med dagens regelverk. En otydlighet, som SKR lyfter fram, är om villkor kan ställas för användning av laddplats, det vill säga om det är möjligt att reglera laddplatser med villkor om tidsbegränsning, avgiftsplikt eller andra villkor för rätten att ”parkera” laddningsbara fordon på laddplatsen.

Osäkerheten kring regelverken medför att de som vill installera laddplatser inom offentlig plats avstår från att installera dessa då det är kostsamt att ta bort laddningspunkter i efterhand, speciellt i de fall då det skulle visa sig att det krävs ett tillstånd i efterhand och att ett sådant tillstånd sedan inte är möjligt att få.

En alternativ modell kan vara att tillhandahålla laddning på vanliga parkeringsplatser, dvs. utan att föreskriva att platserna ska vara laddplatser. En stad som har positiva erfarenheter av denna modell är Göteborgs stad som har valt att tillhandahålla laddningsmöjligheter på vanliga parkeringsplatser, både på allmän platsmark och kvartersmark, även om platserna inte är reserverade för laddbara fordon.

1. Allmänt om allmän platsmark och kvartersmark

Inom områden som omfattas av detaljplan är det olika regler för allmän platsmark (gatemark) och kvartersmark (tomtmark). Vad som är vad regleras i plan- och bygglagen (2010:900, PBL):

- Allmän plats är en gata, en väg, en park, ett torg eller ett annat område som enligt en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov (1 kap. 4 § PBL).
- Kvartersmark är all mark som inte är allmän plats (1 kap. 4 § PBL).

Allmän platsmark är mark som ska användas för gemensamma ändamål som rymmer allmänna nyttigheter eller ska nyttjas av allmänheten vilket framgår av (prop. 2009/10:170 s.142). Kommunen är i normalfallet huvudman för denna mark (4 kap. 7 § PBL).

Allmän platsmark består främst av gator, trottoarer, parker och närliggande ytor. "Allmän plats" ska inte förväxlas med begreppet "offentlig plats" som finns i ordningslagen och är ett vidare begrepp (1 kap. 2 § ordningslagen (1993:1617). I normalfallet är det kommunen som är huvudman för allmän platsmark (4 kap. 7 § PBL).

Kvartersmark är all mark som enligt detaljplan inte är allmän plats eller vattenområde (1 kap. 4 § PBL). Kvartersmark kan t.ex. ägas av privatpersoner, bostadsrättsföreningar samt privata, kommunala och statliga bolag. Det är kommunen som i detaljplanen bestämmer om markanvändningen på allmän plats och kvartersmark, oavsett kommunalt eller enskilt huvudmannaskap, se 4 kap. 5 och 8 § PBL.

2. Hur får allmän platsmark kontra kvartersmark användas?

Allmän platsmark ska vara till för gemensamma ändamål. Sådan mark måste kunna rymma många olika allmännyttiga intressen, t.ex. kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafik. Utrymmena måste också kunna hanteras effektivt och flexibelt. Investeringar i laddinfrastruktur innebär dock att ytan under lång tid kommer användas till laddning av bilar. Därför försöker en del kommuner i första hand styra laddning till kvartersmark (garage, större parkeringar och liknande). Det finns även kommuner som har som mål att minska biltrafiken på gatorna, t.ex. genom att skapa bilfritt centrum. Samtidigt ökar elbilsförsäljningen kontinuerligt och tillgång till laddning på allmän platsmark kan i vissa fall vara en förutsättning för att fler ska kunna ha en elbil. Exempelvis finns det de som bor i flerbostadshus och som är hänvisade till parkering på sådan mark (boendeparkering). Det

innebär att kommunerna behöver beakta flera olika intressen inför att de överväger etablering av laddning på allmän platsmark.

På kvartersmark gäller andra förutsättningar än på allmän platsmark. På kvartersmark är det markägaren (som kan vara t.ex. kommunen eller en privat aktör) som bestämmer vilka parkeringsregler som ska gälla (utöver de generella bestämmelserna i trafikförordningen) och kan därmed reglera parkering efter den verksamhet som bedrivs på fastigheten. Denne kan t.ex. upplåta platser till boende eller till ett företags anställda eller kunder. Då det råder osäkerhet kring frågan om hur allmän platsmark bör användas har det fått stor påverkan på vilken strategi olika kommuner har använt kring laddinfrastruktur.

3. Får laddstolpar anläggas på allmän platsmark kontra kvartersmark?

Allmän plats är avsedd för allmänheten och sådan mark kan därför inte användas för behov som t.ex. en specifik enskild person eller organisation har. Utöver det finns det i plan- och bygglagen inga hinder mot att anordna laddningspunkter på allmän plats, så länge de har en naturlig koppling till avsedd markanvändning. Laddningspunkter kan anordnas på exempelvis allmän plats som är avsedd för gata eller parkering. Detta har också beskrivits i Boverkets handbok om plan- och bygglagen ”PBL Kunskapsbanken”.

För exempelvis användningen parkering på allmän plats i en detaljplan skriver Boverket bl.a. följande på PBL Kunskapsbanken:

”Användningen Parkering används i de fall parkering av fordon utgör en självständig användning inom allmän plats. Det kan till exempel vara en pendelparkering eller en parkering i anslutning till ett parkområde. Generellt sett får parkering av fordon anordnas inom allmän plats Gata med så kallad gatuparkering och även inom allmän plats Torg. [--]

I användningen [parkering] ingår komplement till parkeringen som till exempel parkeringsautomater, laddstolpar, belysningsarmatur med mera, men även planteringar och gräsytor. I användningen ingår även anläggningar och byggnader som behövs för parkeringens skötsel och bruk. Detta ingår i användningen oavsett om det redovisas som egenskapsbestämmelser eller inte. Är det viktigt för planens syfte att

funktionerna placeras inom en viss del av parkeringen så kan placeringen regleras med egenskapsbestämmelser för utformning av allmän plats.”

I citatet ovan beskrivs att laddstolpar (laddningspunkter) kan ingå som ett komplement till parkeringen när denna utgör en självständig användning på allmän plats. Men det beskrivs också att parkering av fordon generellt sett får anordnas inom allmän plats Gata och Torg. För användningen Gata på allmän plats så anges det på PBL Kunskapsbanken att den är avsedd för både fordonstrafik samt gång- och cykeltrafik. I användningen ingår också gatuparkeringar och laddstolpar som ett komplement som behövs för vägens funktion. För användningen Torg på allmän plats så anges det att i användningen ingår tillhörande verksamheter som t.ex. torghandel, kollektivtrafik eller serveringar. I användningen ingår också komplement som behövs för torgets funktion, vilket exempelvis kan vara parkeringsplatser. Däremot anges det inte uttryckligen att laddstolpar ingår i användningen som ett komplement till torgets funktion. Men det anges att om inget annat uttrycks så omfattas också normal fordonstrafik i användningen Torg, motsvarande det som ingår i användningen Gata. Slutsatsen är därmed att om inget annat uttrycks i planen så ingår även laddstolpar i användningen Torg, som ett komplement till de parkeringsplatser som kan finnas där och som behövs för torgets funktion.

På kvartersmark kan parkering som en egen användning regleras för områden där parkering av olika typer av fordon utgör en självständig användning. På PBL Kunskapsbanken står det bl.a. följande om parkering på kvartersmark när den utgör en egen användning:

”Parkering används för områden där parkering av olika typer av fordon utgör en självständig användning inom kvartersmark. Det kan till exempel vara markparkering, parkeringshus, större cykelparkeringar, garage eller källargarage. Användningen omfattar även de utrymmen som behövs för anläggningens skötsel och bruk och även verksamheter som är knutna till användningen. Det kan till exempel vara laddplatser, möjlighet att tvätta fordon eller liknande.”

Om parkering behöver finnas som ett komplement till den huvudsakliga användningen enligt detaljplanen kan den också ingå i andra användningar som exempelvis Bostäder eller Detaljhandel. Parkeringen behöver då inte vara reglerad som en egen användning i detaljplanen utan den ingår i stället i den användning som redan är reglerad. Olika komplement som behövs för parkeringen, exempelvis laddplatser (laddningspunkter), ingår då också i användningen utan att detta behöver vara särskilt reglerat.

På kvartersmark kan också regleras användningen Drivmedel som används för områden för hantering och försäljning av alla typer av drivmedel. På PBL Kunskapsbanken beskrivs det bland annat att det kan handla om exempelvis laddstationer och mackar, men även anläggningar för lagring och omlastning av drivmedel. Inom användningen Drivmedel på kvartersmark är det därför möjligt att uppföra laddstationer som är till för exempelvis s.k. snabbaddning av laddfordon.

4. Kan företag teckna någon form av avtal med kommunen för laddstolpar för elbilsladdning på allmän platsmark, till exempel nyttjanderättsavtal, eller är de tillståndspliktiga?

Kommunen ansvarar för planering av markanvändning inom kommunen och kan upplåta mark till olika ändamål. Kommunen äger och förvaltar allmän platsmark som t.ex. parker, torg och gator, men ofta även byggnader och anläggningar som t.ex. skolor, bibliotek och idrottsplatser. På kommunal mark kan kommuner välja att anordna och sköta laddning i egen regi eller överlåta det till marknadens aktörer genom att anvisa lämplig plats för detta där aktörerna får möjlighet att etablera och drifva laddning. Vilka tillstånd och avtal som upplåtelse av allmän platsmark kan kräva redogörs för i det följande.

En offentlig plats inom detaljplanelagt område får inte utan tillstånd av Polismyndigheten användas på ett sätt som inte stämmer överens med ändamålet som platsen upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget (se 3 kap. 1 § ordningslagen). Innan tillstånd ges ska kommunen få yttra sig och har även vetorätt samt kan ställa upp villkor för tillståndet (se 3 kap. 2 § ordningslagen). Därutöver finns ett visst utrymme för kommunen att träffa kompletterande avtal med nyttjaren (se rättsfallet RÅ 1992 ref. 87)¹.

¹ Utdrag ur rättsfallet RÅ 1992 ref 87 från regeringsrättens bedömning: "Härav följer också att kommunerna Ann/Oskar som ägare eller förvaltare av mark, som utgör allmän plats, inte har rätt att ingå privaträttsliga upplåtelseavtal med enskilda och däri betinga sig ersättning i de fall då kommunen enligt avgiftslagen äger ta ut avgift.

Det sagda innebär naturligtvis inte, att det skulle vara generellt otillåtet för en kommun att som ett moment i en komplex uppgörelse med ett enskilt subjekt behandla frågor om nyttjande av allmän plats och att i en sådan uppgörelse ta in föreskrifter om ersättning för parternas åtaganden. Avtalet får dock inte innefatta en markupplåtelse eller innehålla föreskrifter, som i realiteten avser ersättning för sådant ianspråktagande av allmän

Kommunen kan även ta ut ersättning för upplåtelsen enligt lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m. Upplåtelse av utrymme under den offentliga platsen (t.ex. för ledningsdragning) omfattas inte av kravet på polistillstånd utan kan ske med nyttjanderättsavtal. I de fall ordningslagens bestämmelser om polistillstånd inte ska tillämpas kan kommunen upplåta marken med nyttjanderättsavtal enligt jordabalken (1970:994) och parterna kan då avtala om alla villkor och ersättning för upplåtelsen.

Det råder en viss osäkerhet kring huruvida det krävs tillstånd enligt ordningslagen för att anlägga laddningspunkter på offentliga platser enligt 3 kap. 1 § ordningslagen (1993:1617).

Det som kan uppfattas som osäkert är om laddningspunkter kan anses stämma överens med det ändamål som platsen är upplåten för och därmed inte kräva tillstånd enligt ordningslagen. Det kan då handla om att sätta upp laddningspunkter på offentlig plats som exempelvis utgörs av gator som enligt detaljplan redovisas som allmän plats och har upplåtits för sitt ändamål. Tveksamheten gäller då de delar av laddningspunkten som är ovan mark. De delar av laddningspunkten som är under den offentliga platsen, dvs. ledningar m.m. som behövs för att punkten ska kunna leverera el, kräver inte tillstånd enligt ordningslagen. I denna del råder det heller ingen osäkerhet utifrån tolkningen av tillståndskravet enligt ordningslagen.

I många fall är det troligt att de laddningspunkter som sätts upp inom offentlig plats i form av gata eller parkering stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för och därmed inte kräver tillstånd enligt ordningslagen. Detta eftersom laddningspunkter kan anses vara en del av sådan markanvändning vid tillämpning av plan- och bygglagen enligt Boverkets vägledning PBL-kunskapsbanken. Men det råder olika uppfattningar om när tillstånd krävs och det görs också olika tolkningar mellan kommuner.

Eftersom det råder olika uppfattningar om det krävs tillstånd eller inte enligt ordningslagen, så kan det göra att de som vill sätta upp laddningspunkter inom offentlig plats i vissa fall tvekar inför att sätta upp dem. Detta eftersom det är kostsamt att ta bort en laddningspunkt i efterhand. Det kan då vara

platsmark för vilket polismyndigheten har att meddela tillstånd och avgift kan komma i fråga enligt avgiftslagen.”

fallet om punkten skulle uppföras utan tillstånd och det i efterhand skulle visa sig att det krävdes ett tillstånd, som det sedan inte är möjligt att få i efterhand. Det skulle då kunna utgöra ett hinder för de som vill sätta upp laddningspunkter inom offentlig plats.

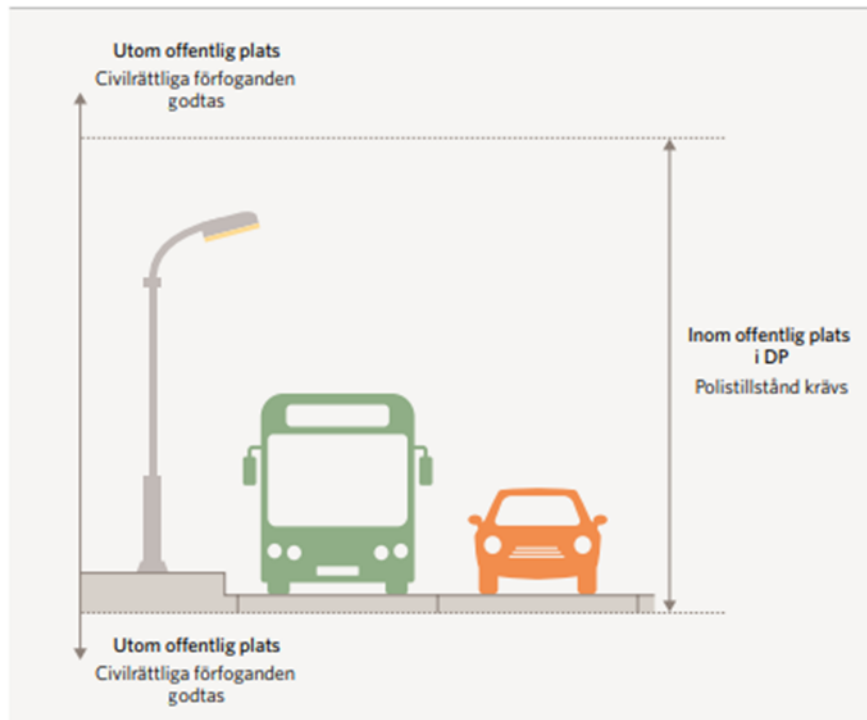
Utifrån tolkningen att det inte krävs ett tillstånd enligt ordningslagen för att sätta upp laddningspunkter på exempelvis gator som utgör offentlig plats, så krävs det dock ett civilrättsligt tillstånd av den som äger och förvaltar den offentliga platsen. Detta gäller de fall när den som sätter upp laddningspunkten inte är densamma som den som äger och förvaltar platsen. När det kommer till offentlig plats i form av gator så är det oftast kommunen som äger och förvaltar marken. Den som vill sätta upp en laddningspunkt på mark som kommunen äger och förvaltar behöver ha ett civilrättsligt tillstånd i form av ett nyttjanderättsavtal med kommunen.

I de fall ett tillstånd dock krävs från Polismyndigheten enligt ordningslagen, så krävs det inte ett separat civilrättsligt nyttjanderättsavtal med kommunen. Detta eftersom kommunen som redan nämnts ska höras av Polismyndigheten i tillståndsärendet och även har vetorätt i ärendet. Kommunen har som nämnts även rätt att ta ut ersättning för användningen om tillstånd enligt ordningslagen har lämnats i fråga om sådan offentlig plats som kommunen förvaltar.

Då kommunen inte har rätt att teckna nyttjanderättsavtal av mark som utgör allmän platsmark får kommunen använda sig av rätten att nyttja utrymmet under den offentliga platsen som normalt regleras i ett nyttjanderättsavtal (markavtal). Det beror på att tillståndskravet i 3 kap. 1 § OL bara gäller offentliga platser. Utrymmet under en offentlig plats är inte offentlig plats, förutom i den mån det har tagits i anspråk för t.ex. en väggkropp som hör till en gata. Utrymmen under, eller över, en offentlig plats kan således upplåtas genom nyttjanderättsavtal. Innan ledningsägaren utför grävarbeten eller andra arbeten som innebär ingrepp i kommunens mark eller i kommunaltekniska anläggningar behöver kommunens tillåtelse inhämtas (grävstillstånd). Genom ett sådant medgivande ger kommunen sin tillåtelse till att utföra arbeten som har en påverkan på kommunens egendom. Ett grävstillstånd är ett civilrättsligt medgivande. Något tillstånd enligt OL krävs inte för själva grävarbetet. Om den offentliga platsen utanför arbetsområdet behöver tas i anspråk t.ex. för uppställning av redskapsbodar krävs däremot Polismyndighetens tillstånd.

Se bild nedan hämtad från SKR:s skrift *På rätt plats. Handbok om upplåtelser av offentliga platser*, sid 46.

FIGUR 3. Tillstånd till användning av offentlig plats och andra områden



5. Kan företag teckna någon form av avtal med kommunen för laddstolpar för elbilsaddning på kvartersmark, till exempel nyttjanderättsavtal, eller är de tillståndspliktiga?

Kvartersmark är som vi konstaterat all mark som enligt detaljplan inte är allmän plats eller vattenområde. För att det ska råda tillståndsplikt krävs att det rör en offentlig plats, det vill säga är en plats som redovisats som allmän plats inom detaljplanelagt område. Då kvartersmark inte är en offentlig plats krävs inget tillstånd av Polismyndigheten.

Då det inte finns någon tillståndsplikt för kvartersmark blir följden att om laddstolpar får anläggas på kvartersmark, får också nyttjanderättsavtal tecknas avseende den mark som utgör kvartersmark, här finns alltså inga begränsningar så som det finns för allmän platsmark.

6. Finns det något regelverk om publika laddstolpar?

När kommunen överväger att etablera laddning t.ex. längs gator finns det ett antal utmaningar förknippade med hur regleringen kring laddplatser ska tolkas.

År 2011 infördes nya regler för laddplats och det blev därmed möjligt att förklara en plats som laddplats genom lokala trafikföreskrifter. Bemyndiganderegler och villkor för beslut om laddplats infördes i 10 kap. 1 § andra stycket 7 och 9 a § trafikförordningen (1998:1276). Samtidigt infördes en definition av laddplats i 2 § förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner. Vägmärkesregleringen kompletterades med en ny tilläggstavla för laddplats i 2 kap. 30 § vägmärkesförordningen (2007:90). Därutöver infördes även uppställningsregler för laddplats i 3 kap. 54 § trafikförordningen, enligt vilka endast laddbara fordon får parkeras eller stannas på en laddplats. Det finns dock inget krav om att laddning måste vara pågående.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) anger på sin webbplats att regeringens beslut om att kommunerna numera kan införa laddplatser är ett steg i rätt riktning, men att det finns otydligheter kring hur regelverket ska tolkas. En otydlighet med dagens regelverk som SKR lyfter fram är om villkor kan ställas för användning av laddplats, dvs. om det är möjligt att reglera laddplatser med villkor om tidsbegränsning, avgiftsplikt eller andra villkor för rätten att ”parkera” laddningsbara fordon på laddplatsen. SKR (dåvarande Sveriges kommuner och landsting) lyfte detta redan 2017 i ett antal skrifter. Det är relativt vanligt att framför allt mindre kommuner hör av sig till SKR med frågor som rör tolkning av regelverket om laddplatser, t.ex. huruvida laddplatser kan villkoras med tidsbegränsningar och/eller avgifter, men rättsläget har inte klarnat sedan SKR:s skrifter publicerades 2017.

Om en kommun väljer att anlägga en laddplats genom lokala trafikföreskrifter kan kommunen behöva säkerställa rimlig tillgänglighet till laddplatsen. För parkeringsplatser kan kommunen genom lokala trafikföreskrifter föreskriva om tidsbegränsning, avgiftsplikt eller andra villkor för rätten att parkera enligt 10 kap. 1 § andra stycket 7 trafikförordningen. Trafikförordningens bemyndigande om föreskrifter för laddplats behandlar dock inte frågan om villkor. I 10 kap. 1 § andra stycket 7 trafikförordningen anges endast att särskilda trafikregler om att en viss plats ska vara laddplats får meddelas genom lokala trafikföreskrifter. Liksom SKR har angett går det dock att argumentera för att parkering på en

laddplats ändå kan regleras på samma sätt som övrig parkering, då uppställningsreglerna i 3 kap. 54 § trafikförordningen anger att parkering av laddbara fordon är tillåten på en laddplats. Det framgår även av definitionen av laddplats i förordningen om vägtrafikdefinitioner och utmärkningsreglerna för laddplats i vägmärkesförordningen att det handlar om parkering (med möjlighet att ladda ett fordon). Detta talar för att även laddplatser kan regleras med villkor för parkering genom lokala trafikföreskrifter exempelvis med tidsbegränsningar och avgifter. Stöd för den uppfattningen kan även hämtas i den juridiska litteraturen där det anges att uppställning på en laddplats kan tidsbegränsas. Det framgår dessutom av Transportstyrelsens promemoria med förslag till de nuvarande reglerna att styrelsen tänkte sig att det skulle vara möjligt att tidsbegränsa uppställningen så att fler kan tillgodogöra sig laddningsmöjligheten. Parkeringsavgifter kan vara ett verktyg för att öka omsättningen på parkerade bilar och styra parkering till lämpliga platser. För avgiftsuttag krävs dock att det behövs för att ordna trafiken.

Regelverket är alltså inte helt tydligt kring vilka möjligheter som finns när det gäller att villkora laddplatser med tidsbegränsningar och parkeringsavgifter, men det finns som ovan nämnts visst stöd för att tolka bestämmelserna som så att det finns möjlighet att reglera rätten till parkering på en laddplats genom villkor såsom tidsbegränsningar. Det har dock, såvitt framkommit, varken prövats i domstol eller av Transportstyrelsen i samband med prövning av överklagningsärenden, vilket innebär att det är upp till de enskilda kommunerna att tolka bestämmelserna.

En alternativ modell kan vara att tillhandahålla laddning på vanliga parkeringsplatser, dvs. utan att föreskriva att platserna ska vara laddplatser. Det innebär att platserna inte kan reserveras för laddbara fordon, utan även fordon som inte är laddbara får då stå på platsen. Om det får till följd att laddbara fordon inte får tillräcklig tillgång till platsen finns det risk att laddstolpen blir en ineffektiv investering. Å andra sidan finns det risk att platsen blir outnyttjad om endast laddbara bilar får stå där och de inte har ett tillräckligt behov av den. Göteborgs stad har positiva erfarenheter av att tillhandahålla laddningsmöjligheter på vanliga parkeringsplatser både på allmän platsmark och kvartersmark, även om platserna inte är reserverade för laddbara fordon.

Trafikföreskrifter ska kungöras elektroniskt på webbplatsen Svensk trafikföreskriftssamling (STFS), www.stfs.se, som administreras av

Transportstyrelsen. Vid sökning bland föreskrifter om laddplats i STFS framgår att många kommuner har reglerat laddplatser med tidsbegränsningar och det är även relativt vanligt med uttag av parkeringsavgifter på laddplatser. Det förekommer dock även föreskrifter om laddplatser som varken är reglerade med tidsbegränsningar eller avgiftsuttag. Det skulle kunna bero på att dessa kommuner har gjort bedömningen att det saknas stöd i regelverket för att kunna införa sådana villkor för laddplatser, men det skulle också kunna bero på att det inte bedömts finnas ett behov av att villkora laddplatserna.

7. Vilka risker finns?

Av ”Analys och förslag för bättre tillgång till laddinfrastruktur för hemmaladdning oavsett boendeform, ER 2021:24” som Statens energimyndighet publicerat i november 2021 framgår på sid 44: *”Det krävs tillstånd av Polismyndigheten enligt ordningslagen om en offentlig plats används på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. Det är i dag osäkert om det krävs ett sådant tillstånd för att sätta upp laddningspunkter inom en offentlig plats som exempelvis utgörs av gator eller torg på allmän plats. Det råder tveksamhet över om den del av laddningspunkten som är ovan mark kan anses stämma överens med det ändamål som platsen har upplåtits för. Detta gör att de som vill installera laddplatser potentiellt avstår från att installera dessa. Det är kostsamt att ta bort laddningspunkter i efterhand, speciellt i de fall då det skulle visa sig att det krävs ett tillstånd i efterhand och att ett sådant tillstånd sedan inte är möjligt att få.”*

I uppsatsen ”Gränserna för nyttjande av allmän plats, Fredrik Wevle, Examensarbete i Fastighetsrätt, 30 hp, Juridiska institutionen, Stockholms universitet, Hötterminen 2016” sid 38 diskuteras riskerna med att ingå privaträttslig upplåtelse och där står det följande: *”Att ändå ingå privaträttsliga upplåtelse på allmän plats innebär betydande risker både för kommuner och enskilda. Dels kan lagligheten i upplåtelsen prövas. Har kommunen inte haft rätt att ta ut avgift finns en risk att den kan bli återbetalningsskyldig för t.ex. ett upplåtelseavtal. Har kommunen tagit ut ersättning för markutnyttjandet är det enligt Bohlin inte tillåtet. Rättsföljden därav dryftas inte av Bohlin, men sannolikt innebär det enligt Bohlin återbäringsskyldighet.*

Bohlin anför att avgift inte kan uttas ens för olovligt nyttjande om polismyndigheten inte meddelat tillstånd. Vid ett olovligt nyttjande som saknar grund i ett avtal med kommunen kan möjlighet finnas att utkräva ersättning på grundval av obehörig vinst. Det är emellertid tveksamt om reglerna för obehörig vinst skulle kunna tillämpas på ett fall där kommunen har upplåtit allmän plats i ett privaträttsligt avtal.”

Under rubriken Markupplåtelse och tillstånd enligt ordningslagen mm i Statens energimyndighets publikation, ER 2021:24, beskrivs den osäkerhet som råder avseende regelverk om laddningspunkter på sidorna 109-110. Av texten där står bland annat: *”I många fall är det troligt att de laddningspunkter som sätts upp inom offentlig plats i form av gata eller parkering stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för och därmed inte kräver tillstånd enligt ordningslagen. Detta eftersom laddningspunkter kan anses vara en del av sådan markanvändning vid tillämpning av plan- och bygglagen enligt Boverkets vägledning PBL-kunskapsbanken som citeras i föregående avsnitt. Men det råder olika uppfattningar om när tillstånd krävs och det görs också olika tolkningar mellan kommuner.*

Eftersom det råder olika uppfattningar om det krävs tillstånd eller inte enligt ordningslagen, så kan det göra att de som vill sätta upp laddningspunkter inom offentlig plats i vissa fall tvekar inför att sätta upp dem. Detta eftersom det är kostsamt att ta bort en laddningspunkt i efterhand. Det kan då vara fallet om punkten skulle uppföras utan tillstånd och det i efterhand skulle visa sig att det krävdes ett tillstånd, som det sedan inte är möjligt att få i efterhand. Det skulle då kunna utgöra ett hinder för de som vill sätta upp laddningspunkter inom offentlig plats.

Utifrån tolkningen att det inte krävs ett tillstånd enligt ordningslagen för att sätta upp laddningspunkter på exempelvis gator som utgör offentlig plats, så krävs det dock ett civilrättsligt tillstånd av den som äger och förvaltar den offentliga platsen. Detta gäller de fall när den som sätter upp laddningspunkten inte är densamma som den som äger och förvaltar platsen. När det kommer till offentlig plats i form av gator så är det oftast kommunen som äger och förvaltar marken. Den som vill sätta upp en laddningspunkt på mark som kommunen äger och förvaltar behöver ha ett civilrättsligt tillstånd i form av ett nyttjanderättsavtal med kommunen.

I de fall ett tillstånd dock krävs från Polismyndigheten enligt ordningslagen, så krävs det inte ett separat civilrättsligt nyttjanderättsavtal med kommunen. Detta eftersom kommunen som redan nämnts ska höras av Polismyndigheten i tillståndsärendet och även har vetorätt i ärendet. Kommunen har som nämnts även rätt att ta ut ersättning för användningen om tillstånd enligt ordningslagen har lämnats i fråga om sådan offentlig plats som kommunen förvaltar.”

8. Hur gör andra kommuner?

Nedan följer exempel från andra kommuner genom utdrag från sid 117-120 i ”Analys och förslag för bättre tillgång till laddinfrastruktur för hemmaladdning oavsett boendeform, ER 2021:24” som Statens energimyndighet publicerat i november 2021, med exempel från andra kommuner.

Stockholm

Målsättningen för staden är att etablera 4 000 publika laddpunkter till 2022. I maj 2020 fanns 1 600 publika laddpunkter på stadens gator och parkeringsanläggningar, vilket innebär en laddpunkt per 25 laddbara bilar (baserat på 40 000 registrerade laddbara bilar i kommunen). Dessa finns framför allt på besöksparkeringar och i parkeringshus som drivs av stadens eget parkeringsbolag Stockholm Parkering. Sedan några år byggs även laddpunkter på allmän platsmark, vilket staden kallar för laddgator. Av de 1 600 publika laddpunkterna finns majoriteten, cirka 1 400 stycken, på kvartersmark, och på allmän platsmark finns 220 stycken (på 30–35 unika platser).

Göteborg

Göteborgs stad har tagit beslut om att vara mycket restriktiv med laddning på allmän platsmark då det är många intressen som ska rymmas på och samsas om ytan. Det finns ett fåtal snabbaddare på sådan mark men i övrigt hänvisas till laddning på kvartersmark, t.ex. på publika parkeringsytor. De senaste åren har hundratals nya laddplatser satts upp på kvartersmark. I december 2020 fanns totalt omkring 950 publika laddpunkter i staden. Att vara restriktiv är dock inte detsamma som att helt neka laddning på allmän platsmark. Det kan i vissa fall finnas skäl att etablera laddning på sådan mark, t.ex. på kvarterslika gator och för att möjliggöra laddning för boendeparkering.

Malmö

I Malmö stad har kommunfullmäktige antagit en policy för publik laddinfrastruktur som tydliggör utgångspunkterna för stadens ansvar i förhållande till marknadens utveckling av laddinfrastruktur. Bl.a. anges i policyn att laddstolparna i huvudsak ska finnas i parkeringshus och på kvartersmark, inte på allmän platsmark. Som skäl hänvisas till att allmän plats ska användas för gemensamma behov samt att det anses finnas juridiska och trafikregleringsmässiga oklarheter och komplikationer för laddning på allmän platsmark. Däremot kan laddstolpar placeras på kommunens kvartersmark, men även på dessa platser är utgångspunkten att marknadens aktörer etablerar, äger och förvaltar stolparna.

Efter den policy som antogs 2017 går det att konstatera att det nu inte finns publik laddning i den omfattning som behövs och att det är ett växande problem, t.ex. för de som bor i flerbostadshus och som är hänvisade till parkering på allmän platsmark (boendeparkering).

Uppsala

Uppsala kommun har sedan tidigare föreskrivit om laddplats (som ändamålsplats) på några platser i kommunen. Parkeringsavgift tas ut på dessa platser. Enheten för trafikreglering och upplåtelse undersöker dock för närvarande hur de rättsliga förutsättningarna egentligen ser ut när det gäller att anordna publik laddinfrastruktur på allmän platsmark. Hittills har enheten som arbetar med frågorna noterat att regelverket på området är otydligt och att olika kommuner tolkar reglerna på olika sätt. Det finns t.ex. rättsliga utmaningar när det gäller hur laddplatser får villkoras och skyltas m.m. Planen är att enheten nu som ett första steg ska undersöka rättsläget och presentera resultatet av detta för nämnden och att enheten sedan i ett nästa steg ska återkomma till nämnden med förslag i frågan (planerat till hösten 2021). Då arbete fortfarande pågår kring de rättsliga frågorna är det ännu osäkert vad som kan komma att föreslås för nämnden. Något som kommer att behöva beaktas när det gäller laddinfrastruktur på allmän platsmark är att kommunen sedan tidigare har en övergripande policy om att försöka styra bort biltrafiken från gatorna för att lämna utrymme åt t.ex. kollektivtrafik och andra allmännyttiga intressen som också ska rymmas i gaturummet.

Slutsats

Frågan som ställts var om laddplatser får anläggas med nyttjanderättsavtal på allmän platsmark eller om det finns något annat alternativ. Genom denna rättsutredning kan vissa slutsatser dras:

- Kommunens ställningstagande till i vilken form markupplåtelse för laddstolpar på allmän platsmark kan ges påverkar all övrig markupplåtelse på allmän platsmark i enlighet med likabehandlingsprincipen enligt kommunallagen.
- Det finns ett regelverk som sedan år 2011 möjliggör för kommunen att förklara en plats som laddplats genom lokala trafikföreskrifter. Dock finns det otydligheter hur det är möjligt att reglera laddplatser med villkor om tidsbegränsning, avgiftsplikt eller andra villkor för rätten att "parkera" laddningsbara fordon på laddplatsen. En alternativ modell kan därför vara att tillhandahålla laddning på vanliga parkeringsplatser, dvs. utan att föreskriva att platserna ska vara laddplatser.
- Det är skillnad på hur allmän plats och kvartersmark får användas och vilka regelverk som styr. Detta påverkar vilka avtal som kan tecknas med företag som vill nyttja kommunens mark för att etablera laddstolpar.
- När det gäller laddstolpar på allmän plats kan det tecknas nyttjanderättsavtal för markanvändning, det vill säga för den mark som finns under den allmänna platsmarken, om laddstolpar är tillåtna på den allmänna platsen. Laddstolpar är tillåtna om de har en naturlig koppling till avsedd markanvändning.
- När det gäller laddstolpar på kvartersmark finns det inga hinder mot att anordna laddningspunkter på kvartersmark där parkering av olika typer av fordon utgör en självständig användning, områden för hantering och försäljning av alla typer av drivmedel eller i andra användningar som exempelvis bostäder eller detaljhandel, enligt plan- och bygglagen. De avtal som tecknas är i dessa fall nyttjanderättsavtal avseende den mark som utgör kvartersmark.
- Den kan konstateras att det mellan kommuner råder olika uppfattningar om när tillstånd krävs och det görs också olika tolkningar av regelverken.

Agneta Fristedt
Kommunjurist

Källor:

- På rätt plats. Handbok om upplåtelser av offentliga platser, Sveriges Kommuner och Regioner, 2020, ISBN: 978-91-7585-870-8
- Analys och förslag för bättre tillgång till laddinfrastruktur för hemmaladdning oavsett boendeform, Statens energimyndighet, november 2021, ER 2021:24, ISSN 1403-1892, ISBN (pdf) 978-91-7993-032-5
- RÅ 1992 ref 87
- Regeringens proposition 1992/93:210, om ny ordningslag mm
- Gränserna för nyttjande av allmän plats, Fredrik Wevle, Examensarbete i Fastighetsrätt, 30 hp, Juridiska institutionen, Stockholms universitet, Hötterminen 2016

Bilagor:

- Utdrag ur Ordningslag (1993:1617)
- Utdrag från SKR:s skrift På rätt plats. Handbok om upplåtelser av offentliga platser.

Utdrag ur Ordningslag (1993:1617)

1 kap. Inledande bestämmelser

1 kap. 1 §

Denna lag innehåller särskilda föreskrifter om allmänna sammankomster och offentliga tillställningar (2 kap.) samt föreskrifter om allmän ordning och säkerhet i övrigt dels vid sammankomster och tillställningar, på offentliga platser och vid vissa anläggningar och verksamheter (3 kap.), dels i viss kollektiv persontrafik (4 kap.), dels vid vissa idrottsarrangemang (5 kap.).

Offentliga platser inom detaljplanelagda områden är upplåtna vissa ändamål. Som exempel kan nämnas att vägar och gator är upplåtna för trafik. Detsamma gäller i princip även i fråga om torg. Hamnområden är upplåtna för hamnverksamhet.

Offentliga platser inom detaljplanelagda områden är upplåtna vissa ändamål. Som exempel kan nämnas att vägar och gator är upplåtna för trafik. Detsamma gäller i princip även i fråga om torg. Hamnområden är upplåtna för hamnverksamhet.

Tillstånd enligt bestämmelsen krävs i allmänhet när en offentlig plats skall användas för något annat ändamål – exempelvis som upplagsplats, för uppställning av container, för tillfälliga försäljningsstånd eller för permanenta kiosker eller liknande anordningar. Tillstånd krävs vidare för serveringsverksamhet på offentlig plats, för affischering, annonsplacering och liknande reklamarrangemang, för soffor och cykelställ, för penninginsamling m.m.

Om platsen används på ett sätt som ligger i linje med dess angivna ändamål, behövs däremot inte något tillstånd. Att använda en del av ett för allmänheten tillgängligt hamnområde som upplagsplats för fraktgodis anses således inte kräva tillstånd. Men däremot behövs tillstånd för den som vill sätta upp exempelvis en kiosk på hamnområdet.

Av bestämmelsen följer vidare att användande av utrymmet ovanför den allmänna platsen i vissa fall kan kräva tillstånd. Behovet av tillstånd får emellertid bedömas från fall till fall med utgångspunkt från om användningen kan inverka störande för samfärdseln. Att sätta upp

exempelvis en banderoll över en väg eller gata kräver således tillstånd om den hänger så lågt att fordon – närmast höga lastbilar – inte kan passera under den. Tillstånd krävs också för att sätta upp t.ex. skyltar eller flaggor på en husvägg, om de sitter så lågt att de utgör hinder för de gående.

Lokala ordningsföreskrifter innehåller inte sällan mera preciserade regler om i vilken utsträckning tillstånd erfordras för olika slag av verksamhet.

1 kap. 2 §

Med offentlig plats enligt denna lag avses

1. allmänna vägar,
2. gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål,

De angivna förutsättningarna är regelmässigt uppfyllda beträffande gator, torg och parker. Med vägar avses här särskilt anlagda gång- och cykelvägar samt enskilda vägar som i någon mån nyttjas av allmänheten och som inte enbart används för trafik till eller från enstaka fastigheter. Den enskilda vägens ägare kan i och för sig förbjuda trafik som kan skada den, t.ex. trafik med motorfordon, men allemansrätten ger allmänheten rätt att gå eller cykla på den, vilket alltså räcker för att den skall anses upplåten som offentlig plats. Även en vinterväg över is är att anse som en offentlig plats, om den används för allmän trafik.

Användningen av offentlig plats

3 kap. 1 §

En offentlig plats inom detaljplanelagt område får inte utan tillstånd av Polismyndigheten användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. Tillstånd behövs dock inte, om platsen tas i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd.

I fråga om allmänna vägar gäller kravet på Polismyndighetens tillstånd endast sådana åtgärder som inte är reglerade i väglagen (1971:948).

3 kap. 2 §

Polismyndigheten skall inhämta yttrande från kommunen innan tillstånd ges för att ta i anspråk en offentlig plats. Om kommunen avstyrker ansökan, får tillstånd inte meddelas. Om kommunen för tillstyrkan uppställer villkor enligt 15 §, får tillstånd meddelas endast om det förenas med dessa villkor.

Kommunen skall inte höras i tillståndsärendet, om detta avser

mark som förvaltas av någon annan än kommunen, eller

annan kvartersmark än som avses i 1 kap. 2 § första stycket 3, om den är avsedd att tas i anspråk enligt nyttjanderättsavtal med kommunen.

Utdrag från SKR:s skrift På rätt plats. Handbok om upplåtelser av offentliga platser.

Sid 40

Tillståndskrav enligt OL och beslut enligt annan lagstiftning

En fråga som aktualiserats på senare tid är om ett offentlighetsrättsligt beslut enligt annan lagstiftning än OL i sig ger beslutets adressat en rätt att ianspråka ett visst markområde utan hinder av bestämmelserna om tillståndskrav enligt 3 kap. OL. Huvudregeln är att tillståndskrav enligt olika lagstiftningskomplex gäller parallellt och oinskränkt i förhållande till varandra, om det inte finns ett uttryckligt undantag i någondera. Detta medför att det kan krävas flera olika typer av tillstånd för en och samma markdisposition. Bland annat finns i 44 § tredje stycket väglagen ett undantag från tillståndskraven enligt den lagen som bekräftar förekomsten av huvudregeln. (Se dessutom t.ex. p. 18 i NJA 2013 s. 795.)

Sid 42

Offentliga platser inom detaljplanelagt område karaktäriseras av att de är upplåtna för allmän användning. Sådan användning kan vara exempelvis gata, park, naturområde etc. En användning som innebär en störning av den offentliga platsens funktion på så sätt att den tas i anspråk för att tillgodose ett enskilt behov (t.ex. uppställning av en byggnadsställning som ska användas för renovering av en byggnad på kvartsmark) omfattas som huvudregel av tillståndskrav enligt 3 kap. 1 § första stycket OL. Självklart förutsatt att det inte är fråga om ett sådant tillfälligt ianspråktagande som är undantaget från tillståndskravet.

Sid 45

När allmännyttiga ledningar dras fram i tätorter sker det, sedan lång tid tillbaka, normalt i gatumark och annan allmän platsmark. Det är i de flesta fall önskvärt och ändamålsenligt att använda dessa utrymmen för ledningsändamål. Genom att ledningarna försörjer den omgivande bebyggelsen med el, VA, telefoni, internet etc. tjänar de ett allmänt ändamål vars tillgodoseende för kommunen själv utgör ett viktigt intresse.

Sid 46

Rätten att nyttja utrymmet under den offentliga platsen regleras normalt i ett nyttjanderättsavtal (markavtal). Det beror på att tillståndskravet i 3 kap. 1 § OL bara gäller offentliga platser. Utrymmet under en offentlig plats är inte

offentlig plats, förutom i den mån det har tagits i anspråk för t.ex. en vägkropp som hör till en gata. Utrymmen under, eller över, en offentlig plats kan således upplåtas genom nyttjanderättsavtal. Innan ledningsägaren utför grävarbeten eller andra arbeten som innebär ingrepp i kommunens mark eller i kommunaltekniska anläggningar behöver kommunens tillåtelse inhämtas (grävtillstånd). Genom ett sådant medgivande ger kommunen sin tillåtelse till att utföra arbeten som har en påverkan på kommunens egendom. Ett grävtillstånd är ett civilrättsligt medgivande. Något tillstånd enligt OL krävs inte för själva grävarbetet. Om den offentliga platsen utanför arbetsområdet behöver tas i anspråk t.ex. för uppställning av redskapsbodar krävs däremot Polismyndighetens tillstånd.

**Utredning av e-förslag om bussförbindelse från
väster till centrum**

9

MOS.2023.0164

2023-03-20
Stana Franjic
0413-624 22 / 072 191 85 91
stana.franjic@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Svar på E-förslag bussförbindelse från väster till centrum

Ärendebeskrivning

Ett e-förslag inkom till Eslövs kommun den 17 maj 2022, gällande ett förslag om bussförbindelse från väster till centrum i Eslövs tätort. E-förslaget gör gällande att sedan busslinje 3 drogs in, så har boende på väster svårt att ta sig in till centrum med buss. Hållplatserna Tåbelund, Trollsjögården och Specialisthuset, som var tillgängliga för av- och påstigning via busslinje 3, är inte tillgängliga via busslinje 1 eller 2. Förslagsställaren föreslår att en bussförbindelse för boende i väster till centrum ska återinföras.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden fattade den 16 juni 2022 beslut om att ge förvaltningen i uppdrag att genomföra en fullständig översyn av busstrafiken i Eslövs stad.

Beslutsunderlag

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 98, 2022 E-förslag om bussförbindelse från väster till centrum

E-förslag om buss från väster till centrum

Bilaga 1. Kartor på busslinjer som finns idag i Eslövs tätort och karta på där busslinje 3 körde

Bilaga 2. Förslag till utveckling av kollektivtrafiken i Eslövs tätort

Bilaga 3. Resandestatistik för busslinje 3

Samarbete mellan tjänstepersoner i Eslövs kommun, Skånetrafiken och Transdev

Beredning

Ett E-förslag gällande en bussförbindelse från väster till centrum inkom in till Eslövs kommun den 17:e maj 2022. Förslaget har samlat röster från 16:e februari 2022 och har fått in 60 underskrifter på hemsidan.

Busslinjerna i Eslövs tätort idag

Inom Eslövs tätort finns det idag två busslinjer som kör. Buss linje 1 (Solkullen – Stationen – Flygstaden) och busslinje 2 (Rönneberga – Stationen – Bäckdala). Se bilaga 1 ”Kartor på busslinjer som finns idag i Eslövs tätort och karta på där busslinje 3 körde” som visar de olika busslinjerna i kartan och vilka hållplatser busslinjerna stannar på.

Busslinje 3 och argument för nedläggning av busslinjen

Busslinje 3 trafikerade sträckan Stinstorget-Fridasro via Solvägen under åren 2013-2019. Linjen finansierades till 100 % av Eslövs kommun genom ett tillköpskontrakt med Skånetrafiken. Överenskommelsen med Region Skåne var att när antalet resande för linje 3 uppnått en viss resandegrad så skulle Skånetrafiken ta över. Resandegraden uppnåddes år 2018 och Skånetrafiken övertog ansvaret för linjen under 2019.

I samband med att Eslövs kommuns avtal gick ut med Skånetrafiken, så valde Skånetrafiken att lägga ner busslinje 3 i december 2020. Skånetrafiken motiverade nedläggningen med att det var för få resenärer på sträckan (se bilaga 3 ”Resandestatistik för busslinje 3”). Tillväxtavdelningen, KS, har under en längre tid försökt att föra en dialog med Skånetrafiken att ändra beslutet och återupprätta busslinje 3. Beslutet som fattades kring nedläggning av busslinje 3 gjordes av kollektivtrafiknämnden i Region Skåne.

Skånetrafiken har också efter nedläggningen av busslinje 3 genomfört beräkningar där resenärer som behöver ta sig till Specialisthuset och Tåbelunds vårdcentral kommer få gå 500-650 meter längre promenad från närmaste hållplats på busslinje 1 eller 2. Det som då föreslås är:

- Den som tidigare rest till Specialisthuset med busslinje 3 får resa med busslinje 2 till hållplats Kronovägen eller med busslinje 1 till Kärråkra vårdcentral och gå därifrån.
- Den som tidigare rest till Tåbelunds vårdcentral med busslinje 3 får resa med busslinje 2 till hållplats Lantmannavägen och gå därifrån.

Ökat kollektivt resande

När busslinjen 3 lades ner i december 2020, så försämrades möjligheten för arbetspendlare och för många skol- och gymnasieelever. Det blev också svårare att resa med kollektivtrafiken till olika vårdinrättningar. Busslinje 3 band samman viktiga målpunkter som vård- och omsorgsboende, familjecentraler och specialisthuset.

Många äldre och sjuka har påverkats negativt då busslinje 3 gick förbi hållplatser såsom Tåbelund, Trollsjögården och Specialisthuset. Den branta backen mellan Bäckdala och området norr om Solvägen bidrar även till svåra omständigheter för många äldre om de ska ta sig till hållplatsen på Lantmannavägen, som Skånetrafiken hänvisar till.

För att öka kollektivt resande i kommunen, behövs ett bra samarbete mellan kommunen, Skånetrafiken samt de bussbolag som kör bussen på dagens busslinjer. Det gemensamma målet bör vara att utveckla kollektivtrafiken och öka det kollektiva resandet.

Miljö och Samhällsbyggnad har genomfört en utredning utefter det uppdrag som miljö- och samhällsbyggnadsnämnden gav förvaltningen i juni 2022, § 98, som en följd av e-förslaget om en bussförbindelse från väster till centrum. Då ansvaret att leda, utveckla och samordna kommunens strategiska infrastrukturplanering vilar på kommunstyrelsens ledningsfunktion översänds denna utredning för kännedom.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner utredningen och översänder den till Kommunledningskontoret för kännedom.

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret
Förslagsställaren
Eslöv kommuns hemsida

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef Gata, Trafik & Park

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 98

MOS.2022.0382

E-förslag om bussförbindelse från väster till centrum

Ärendebeskrivning

Ett e-förslag gällande bussförbindelse från väster till centrum har inkommit den 17 maj 2022. Förslaget har samlat röster från den 16 februari 2022 och har fått 60 underskrifter på hemsidan. I e-förslaget framförs att sedan busslinje 3 drogs in har boende på väster svårt att ta sig till centrum med buss på ett rimligt sätt. Många äldre och sjuka har påverkats negativt då linjen gick förbi hållplatser såsom Tåbelund, Trollsjögården och Specialisthuset. Den branta backen mellan Bäckdala och området norr om Solvägen bidrar även till svåra omständigheter för många äldre om de ska ta sig till hållplatsen på Lantmannavägen, som Skånetrafiken hänvisar till. Förslagsställaren föreslår därmed att en bussförbindelse för boende i väster till centrum ska återinföras.

Ytterligare ett förslag inkom till förvaltningen den 23 maj 2022 gällande att återinföra en bussförbindelse från västra Eslöv till centrum. Förslaget inkom efter att tiden för insamlande av underskrifter till e-förslaget hade gått ut, den 16 maj 2022. I enlighet med Eslövs kommuns riktlinjer för e-förslag ska förslaget finnas tillgängligt på kommunens hemsida i sammanlagt 90 dagar och samla underskrifter. Om förslaget fått 50 underskrifter eller mer tas det vidare till berörd nämnd för beslutsfattande. Ett e-förslag ska beröra ett ämne som inte redan berörs av ett annat publicerat förslag. Detta gäller till och med ett halvår efter att förslagen avslutats.

Med anledning av att förslaget inkom efter att tidpunkten för e-förslagets insamlande av underskrifter löpt ut, följer det inte kommunens riktlinjer för e-förslag.

Beslutsunderlag

- E-förslag om buss från väster till centrum
- Förslag gällande återinförande av bussförbindelse för medborgare som bor på väster i Eslöv, 2022-05-23

Beredning

Yrkanden

Janet Andersson (S) yrkar på att ge förvaltningen i uppdrag att genomföra en fullständig översyn av busstrafiken i Eslövs stad.

Beslutsgång

Ordförande ställer Janet Anderssons (S) yrkande under proposition och finner att nämnden bifaller yrkandet.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att genomföra en fullständig översyn av busstrafiken i Eslövs stad.

Beslutet skickas till

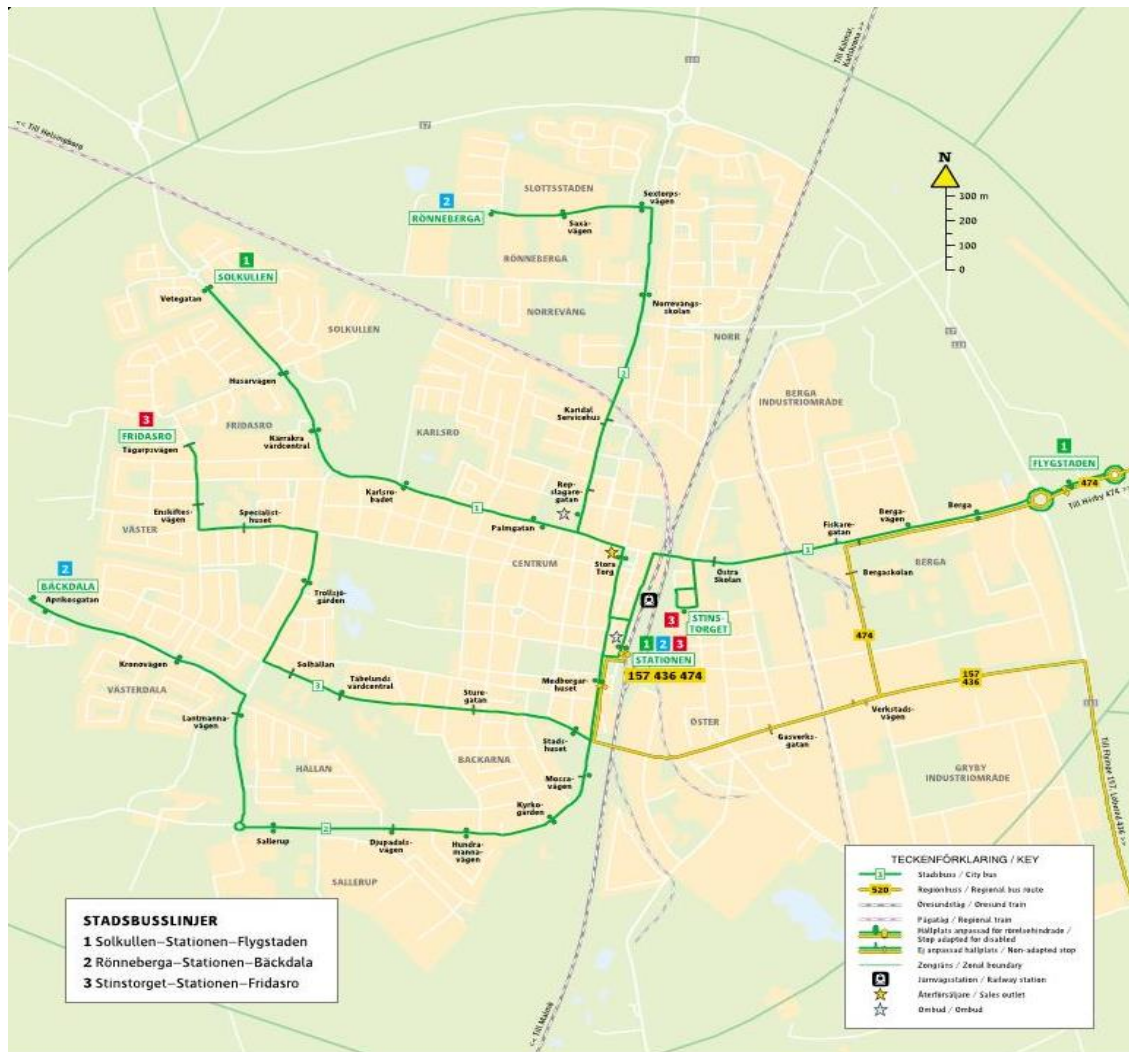
Förslagsställarna

Hemsidan

Avdelningen för gata, trafik och park

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Bilaga 1. Kartor på busslinjer som finns idag i Eslövs tätort och karta på där busslinje 3 körde.



Kartan visar var busslinje 1 och 2 kör i Eslövs tätort och var busslinje 3 körde när den var i bruk i Eslöv.

Busslinje 1 kör från Solkullen- Stationen - Flygstaden

Där bussen stannar på följande hållplatser: Vetegatan – Husarvägen – Kärråkra vårdcentral – Karlsrobadet – Palmgatan – Stora torg – Stationen – Carl Engströmsskolan – Fiskaregatab – Bergavägen – Berga – Flygstaden.

Busslinje 2 kör Rönneberga – Stationen – Bäckdala

Där bussen stannar på följande hållplatser: Rönneberga – Saxåvägen – Sextorpsvägen – Norrevångsskolan – Karidal Servicehus – Repslagargatan – Stora torg – Stationen – Medborgarhuset – Mossavägen – Kyrkogården – Hundramannavägen – Djupadalsvägen – Sallerup – Lantmannavägen – Kronovägen – Aptrikosgatan (Bäckdala).

Bilaga 2. Förslag till utveckling av kollektivtrafiken i Eslövs tätort



Förslag att gå vidare med, ringlinje Eslöv – istället för linje 3.

Resandestatistik för busslinje 3 och jämförelse med busslinje 1 och 2.

Resandesiffror för linje 3 i Eslöv. Extremt jämnt, men lågt resande under åren fram till pandemin.

År	Antal resande
2015	57 920
2016	56 411
2017	57 732
2018	56 895
2019	56 361
2020	37 279

Görs en jämförelse mellan de olika busslinjerna som finns i kommunen (från år 2019 innan pandemin drog igång till idag):

- Så hade busslinje 3 i snitt 3,5 resenärer per tur
- Busslinje 1 hade i snitt 9 resenärer per tur
- Busslinje 2 hade i snitt 13 resenärer per tur

Bedömningen som gjordes var då att den relativa närheten till de andra busslinjerna gjorde att övriga busslinjer vid en nedläggning av busslinje 3 skulle få ett ökat resande (gångavstånd till hållplats för annan busslinje) med ett ökat resandet per tur, och detta har också visats i resultatet.

Idag har Eslövs kommun en beläggning per tur som ligger i nivå med övriga mindre städer i Skåne med stadstrafik. Tidigare låg Eslövs kommun under.

**Förhandsbesked för gruppbostad på
fastigheten Harlösa 44:8, Harlösa 44:9 och
Harlösa 44:28, Harlösa (BYGG.2023.85)**

10

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden










BYGG.2023.85
Irene Hrimfei
Irene.Hrimfei@eslov.se
0413 - 621 95

Tjänsteskrivelse i ärende om förhandsbesked på fastigheten HARLÖSA 44:8, HARLÖSA 44:9 och HARLÖSA 44:28

Ärendebeskrivning

Förhandsbesked för gruppbostad på fastigheten HARLÖSA 44:8, HARLÖSA 44:9 och HARLÖSA 44:28, Parkvägen, Harlösa

Beslutsunderlag

	IN Situationsplan	2023-03-16
	IN Verksamhetsbeskrivning	2023-03-16
	IN Ansökan om förhandsbesked (del 2) Åtgärder	2023-03-16
	IN Yttrande från Trafikverket	2023-03-31
	IN Yttrande från sakägare (HARLÖSA 44:29) (GDPR)	2023-03-31
	IN Invändningar från (HARLÖSA 44:28)	2023-04-04
	IN Invändningar från (HARLÖSA GA:5) (GDPR)	2023-04-04
	IN Invändningar från (HARLÖSA 1:4)	2023-04-05
	IN Invändningar från (HARLÖSA 44:225)	2023-04-06

Redogörelse för ärendet

Ansökan om förhandsbesked avser en gruppbostad i form av ett LSS-boende med sex lägenheter. Ansökan kom in för att sökande ville få prövat om angiven placering var lämplig för byggnationen för att bedöma om en fastighetsreglering var värd att genomföras på platsen. Ansökan visar en byggnad som är placerad över fastighetsgränser. I förarbete (prop. 1992/93:159 sidan 86 och sidan 180) till Lag(1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade går att läsa att gruppbostad enligt denna lag ska klassas som bostad i

förhållande till energikrav och krav på tillgänglighet och liknande enligt Boverket som varit remissinstans. En LSS-gruppbostad ingår då i användningsbestämmelsen "Bostäder".

Fastigheternas sammanlagda area är 3 446 m² (kvadratmeter). Detaljplanen H1 "Byggnadsplan för Harlösa stationssamhälle" som fastställdes av länsstyrelsen den 19 april 1951 gäller för fastigheten. Marken är planlagd för bostadsbebyggelse. Detaljplanen anger att minsta storlek per fastighet ska vara 1 000 m² (kvadratmeter) och att högst 1/5 av marken får bebyggas. Avstånd till fastighetsgräns ska enligt detaljplan vara minst 4,5 meter och byggnadssättet ska vara öppet med fristående hus.

Byggnationen ska placeras inom detaljplanelagt område med en detaljplan vars genomförandetid har gått ut. I beskrivningen till detaljplanen går det att läsa att: "*Ifråga om antalet lägenheter föreskrives generellt, att ej fler än två får ordnas på samma tomtplats. I undantagsfall får byggnadsnämnden dock, där så med hänsyn till stadsbilden prövas lämpligt och behov därav föreligger, medgiva anordnande av fler lägenheter, dock högst sex. Begränsningen till sex lägenheter göres för att huskropparna ej skola bli för stora.*"

Stads- och landskapsbild

I kvarteret där fastigheterna ligger finns blandad bebyggelse med mestadels enfamiljshus i tegel eller ljus puts. Området norr om Stationsvägen har mer obebyggd mark och mer grönska än området i söder. Sydöst om fastigheterna står en äldre stationsbyggnad i jugendstil med gul puts och svart bandtäckt plåttak som används som bibliotek och på grannfastigheten öster om den sökta åtgärden står en större byggnad i ljus puts som tidigare använts som hotell. Det är främst i den östra delen av kvarteret som det finns större huskroppar. Nordväst om de för i ärendet gällande fastigheterna ligger en park med grönska och lekplats med utegym. Efter dess att järnvägen revs upp under 70-talet planlades området där järnvägen legat till bostadsområde. Detta nyare kvarter som ligger på andra sidan av Stationsvägen, alltså direkt söder om fastigheterna, är mer enhetliga i sin placering och utförande än kvarteret norr om Stationsvägen.

Infart, vatten och avlopp samt avfall

Anslutningen till väg 974 (Stationsvägen) kräver anslutningstillstånd enligt väglag (1971:948) 39 §. Trafikverket är väghållare för vägen.

Fastigheterna ligger inom VA Syds verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp och planeras anslutas till detta nät. Tillgång till kommunal avfallshantering finns.

Riksintressen, regionala och kommunala intressen

Försvarsmaktens riksintressen

Fastigheten ligger inom område med särskilt behov av hinderfrihet. Ansökt åtgärd är lägre än 20 meter och kräver inte någon flyghinderanmälan. Fastigheten ligger inom influensområdet för riksintresse för totalförsvaret. Vid kommande bygglovsprövning kommer Försvarsmakten att höras.

Regionala intresse kulturmiljö

Fastigheten ligger inom av länsstyrelsen utsett område för "särskilt värdefulla kulturmiljöer" Hammarlunda- Harlösa- Hjularöd-Revingehed-Silvåkra. I kulturmiljöprogrammet beskrivs området enligt följande: "Harlösa stationssamhälle söder om kyrkbyn är framvuxet i samband

med att järnvägen mellan Kävlinge och Sjöbo drogs genom bygden under 1900-talets första decennium. På kort tid anslöt ytterligare två banor och Skånes yngsta stationssamhälle var ett faktum. Stationshuset uppfördes i en för sådana byggnader sällsynt och väl genomförd jugendstil och placerades i fonden av en liten stationsallé. Mittemot stationen byggdes ett järnvägshotell och öster om stationsområdet anlades 1910 en kombinerad brännvins- och stärkelsefabrik. Kvarn och mejeri hörde även till de första industrierna på plats. Bostadsbebyggelse i form av villor och egnahem anlades norr om järnvägen. En mycket stor del av denna bebyggelse finns kvar, vilket gör det möjligt att avläsa ortens historia och tidiga utveckling.

Harlösa genomgick inte den snabba, nästan explosiva, expansion som de äldre stationssamhällena gjort. Orsaken härtill berodde främst på de jämförelsevis svaga banorna som möttes här och att andra, äldre banor delvis redan knutit till sig områdets handelsomland. I slutet av 1930-talet byggdes några hus i funkisstil i västra delen av samhället: ett kafé, en biograf och tre lamellhus i rad som tydligt visar på ett nytt stadsbyggnadsideal. Husen finns kvar, men biografen är nedlagd och kaféet är numera pizzeria (se vidare "Grand Café i Harlösa" under "Fritidens landskap"). Kort därefter avstannade utvecklingen, inflyttningen minskade och samtliga banor lades ner mellan 1939 och 1955. Järnvägsknuten Harlösa fanns med i tågtidtabellerna i knappt 50 år, men denna epok präglar tätortens utseende. På 1950-talet drogs väg 104 genom Harlösa och två bensinstationer uppfördes på var sin sida om vägen, senare kompletterade med en korvkiosk – och allt vad en modern bilist kunde tänkas behöva fanns samlat inom en liten yta. Under de senaste tre-fyra decennierna har Harlösa utvecklats till ett pendlarsamhälle där "grönåvågens" tidstypiska villabebyggelse huvudsakligen uppförts på slutningszonen mot norr. "

I kulturmiljöprogrammet nämns motivet för bevarande att vara: "En mer vardaglig och anspråkslös karaktär har Harlösa stationssamhället, präglad av det tidiga 1900-talets tegelbebyggelse och "gröna vågens" villabebyggelse från 1960- och 70-talen. En ovanligt fin stationsmiljö med stationshus, stationsallé, järnvägshotell tillbyggt med post och en lanthandel finns mitt i byn och är dess historiska centrum. I stationssamhället finns även några fina funkishus, där särskilt lamellhusen är ovanliga för en liten ort som Harlösa."

Remissinstanser

Trafikverket informerar i sitt yttrande om vilka riktvärden gällande buller som ska följas, enligt förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader (2015:216). De informerar vidare att anslutningen till väg 974 kräver anslutningstillstånd enligt väglag (1971:948) 39 §. Trafikverket är väghållare för vägen och skriver i sitt yttrande att infarten bör placeras längre ifrån korsningen i öster och anser att infart vid fastigheternas västra gräns är mer lämpad ur trafiksäkerhetssynpunkt. Remissvaret bifogas.

Berörda sakägare

Harlösa 44:29 – Fastighetsägare påtalar att det finns problem med dagvattenhanteringen i området som behöver beaktas inför byggnation. Yttrandet bifogas i sin helhet.

Harlösa 44:56 – Ordförande i Harlösa Försköningsförening påtalar att det saknas information om vilken typ av LSS-boende som det är tal om och kan av den anledningen inte ta annan ställning än negativ till byggnation. Föreningen motsätter sig att den nya fastigheten skapar en

infart mot Parkvägen, både under byggnation och efter. Vidare motsätter sig föreningen att en fastighetsreglering görs. De påtalar att Parkvägen och dess grönska ska skyddas från slitage och störningar, både under byggskedet och när bygget är klart. I övrigt ställer sig föreningen positiv till bostäder för äldre och att fastigheterna bebyggs. Yttrandet bifogas i sin helhet.

Harlösa GA:5 – Ordförande i Harlösa vägförening lyfter att boende i kvarteret uttryckt oro över ökad trafikthet om ett LSS-boende tillkommer. Föreningen uppger att de saknar information om vilken typ av LSS-boende det ska bli. Ordförande uppger att Harlösa Försköningsförening motsätter sig att infart skapas mot Parkvägen. Vägföreningen anser att det vore bäst om det blir tre olika fastighetsägare vilket hade bidragit till fler möjliga styrelsemedlemmar vilket de ser som positivt. Vägföreningen hänvisar till översiktsplanen vilken anger att bebyggelse för bland annat vård endast ska tillgodose det lokala behovet av kommunal service. De lyfter vidare att Harlösa har mindre bra offentliga kommunikationer från kommunens centralort. Vägföreningen ställer sig negativa till ett positivt förhandsbesked som avviker mot detaljplanen. Yttrandet bifogas i sin helhet.

Harlösa 44:235 – Ordförande i Harlösa byalag anser att ansökan innehåller bristfälligt med information. Ordförande hade önskat tydligare motivering kring val av plats för LSS-boende i förhållande till riksintresset för Försvarmakten. Med detta som grund är Harlösa Byalag negativt inställda till ett positivt förhandsbesked som avviker mot detaljplan. Yttrandet bifogas i sin helhet.

Sakägare har getts möjlighet att yttra sig då ansökan innehåller en byggnation om sex lägenheter som är placerad över fastighetsgräns. Om ytterligare yttranden kommer in blir deras svar bifogade före nämndsammanträdet.

Motivering

Av 1 kap. plan- och bygglagen (2010:900) följer:

1 § I denna lag finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

Av 2 kap. plan- och bygglagen följer:

4 § Vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag får mark tas i anspråk för att bebyggas endast om marken från allmän synpunkt är lämplig för ändamålet.

5 § Vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till

1. människors hälsa och säkerhet,
2. jord-, berg- och vattenförhållandena,

3. möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning, avlopp, avfallshantering, elektronisk kommunikation samt samhällsservice i övrigt,

4. möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar, och

5. risken för olyckor, översvämning och erosion.

Bebyggelse och byggnadsverk som för sin funktion kräver tillförsel av energi ska lokaliseras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till energiförsörjningen och energihushållningen. Lag (2018:636).

6 § Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till

1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan,

2. skydd mot uppkomst och spridning av brand och mot trafikolyckor och andra olyckshändelser,

3. åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar,

4. behovet av hushållning med energi och vatten och av goda klimat- och

hygienförhållanden,

5. möjligheterna att hantera avfall,

6. trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö,

7. möjligheter för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att använda området, och

8. behovet av framtida förändringar och kompletteringar.

Första stycket gäller också i fråga om skyltar och ljusanordningar.

Vid planläggning och i andra ärenden samt vid åtgärder avseende byggnader som inte ingår i ett ärende enligt denna lag ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas. Lag (2014:477).

Av 9 kap. plan- och bygglagen följer:

2 § Det krävs bygglov för

1. nybyggnad,

2. tillbyggnad, och

3. annan ändring av en byggnad än tillbyggnad, om ändringen innebär att

a) byggnaden helt eller delvis tas i anspråk eller inreds för ett väsentligen annat ändamål än det som byggnaden senast har använts för eller enligt senast beviljade bygglov har anpassats till utan att den avsedda användningen kommit till stånd,

b) det i byggnaden inreds någon ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri, eller

c) byggnaden byter färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial eller byggnadens yttre utseende avsevärt påverkas på annat sätt.

Första stycket 3 c gäller bara om byggnaden ligger i ett område som omfattas av en detaljplan.

17 § Om den som avser att vidta en bygglovspliktig åtgärd begär det, ska byggnadsnämnden ge ett förhandsbesked i fråga om åtgärden kan tillåtas på den avsedda platsen.

18 § Ett förhandsbesked som innebär att åtgärden kan tillåtas är bindande vid den kommande bygglovsprövningen, om ansökan om bygglov görs inom två år från den dag då förhandsbeskedet vann laga kraft.

30 § Bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser

a) överensstämmer med detaljplanen, eller

b) avviker från detaljplanen men avvikelsen har godtagits vid en tidigare

bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),

2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,

3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och

4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1.

Sådana åtgärder som genomförts utan bygglov med stöd av 4-4 c §§ eller motsvarande äldre bestämmelser ska inte beaktas vid bedömningen av om ett byggnadsverk eller en åtgärd överensstämmer med detaljplanen. Lag (2018:636).

Förvaltningens bedömning

Föreslagen byggnation bedöms utgöra ett lämpligt tillägg i bebyggelsen då befintliga karaktärsdrag om blandad bebyggelse respekteras. Bebyggelsen runt korsningen i östra delen av kvarteret utgörs av större byggnader. Att lägga till en sådan byggnadskropp som ansökan visar på den sökta platsen bedöms utgöra en lämplig förtätning av kvarteret. Ett LSS-gruppboende är en bostad och ingår i användningsbestämmelsen ”Bostäder”. Den befintliga detaljplanen visar att området är lämpligt för bostadsändamål, därav avses denna fråga utredd. Detaljplanen anger vidare att där byggnadsnämnden prövar det lämpligt kan sex bostadslägenheter per fastighet tillåtas. Förvaltningen föreslår att lämna positivt förhandsbesked.

Avgift

Ansökan inkom den 16 mars 2023 och ärendet bedömdes vara komplett samma dag.

Nämnden ska, enligt 9 kap. 27 § plan- och bygglagen, fatta beslut i ärendet inom tio veckor räknat från den 16 mars 2023. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden förväntas fatta beslut vid sitt sammanträde den 26 april 2023. Avgiften har därför inte reducerats med stöd av 12 kap. 8a § plan- och bygglagen.

Förslag till beslut

- Att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden lämnar positivt förhandsbesked enligt 9 kap. 17 § plan- och bygglagen.
- Ett villkor för positivt förhandsbesked är att en fastighetsreglering görs så att de tre fastigheterna Harlösa 44:8, Harlösa 44:9 och Harlösa 44:28 blir en fastighet, detta för att fastigheten ska vara förenlig med de förutsättningar som gäller för den kommande bygglovsprövningen, 9 kapitlet 39 § 3 plan- och bygglagen.
- Enligt fastställd taxa antagen av kommunfullmäktige den 25 januari 2021 § 11 utgör avgiften för förhandsbesked 10 500 kronor. Avgiften för kartunderlaget har debiterats via e-tjänst

Beslutet kan överklagas till Länsstyrelsen i Skåne län

Överklagandet, som ska vara skriftligt, lämnas in eller skickas till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv. För att överklagandet ska kunna prövas måste handlingarna ha kommit in senast tre veckor från den dag då du fick del av beslutet.

Ange diarienummer på ärendet, ditt namn, e-postadress eller postadress och varför du anser att beslutet är felaktigt samt på vilket sätt du vill att beslutet ska ändras. Bifoga handlingar eller annat som stödjer din uppfattning.

Ett beslut om att ge lov eller positivt förhandsbesked kungörs i Post- och Inrikes Tidningar. Ägare till grannfastigheter och andra berörda sakägare kommer då att informeras.

Miljö och Samhällsbyggnad

Dave Borg
Förvaltningschef

Christian Nielsen
Bygglovschef

Upplysningar

- Avgiften kommer att faktureras
- Förhandsbeskedet upphör att gälla om ansökan om bygglov inte lämnats in inom två år från det att beslut om förhandsbesked vunnit laga kraft
- Ett positivt förhandsbesked innebär inte att åtgärden får påbörjas
- Åtgärden kräver anmälan till VA Syd i samband med bygglovsbeslut
- Ansöka om väganslutning ska lämnas in efter att bygglov beviljats. Detta är tillståndspliktigt och det krävs att anslutningstillstånd söks enligt väglagen 39 §. Ansökan görs på Trafikverkets hemsida:



<https://www.trafikverket.se/e-tjanster/ansok-om/ansokom-ny-eller-andrad-utfart/>

Ansökan är kostnadsfri

- Om befintlig avloppsanläggning ändras eller ny egen anläggning inrättas ska en ansökan/anmälan om detta lämnas in till miljöavdelningen.
- Bygglovsärenden ska remitteras till Försvarsmakten innan ett beslut om bygglov kan ges. Information om storleken på eventuell solcellsanläggningen ska framgå av bygglovsansökan och kommer utgöra underlag för remiss till Försvarsmakten.

**Anmälan om olovligt byggande på fastigheten
Ölycke 1:98, Storgatan 12, Löberöd
(TILLSYN.2022.5)**

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

TILLSYN.2022.5
Mattias Andersson
0413-62186
Mattias.Andersson@eslov.se

Anmälan om olovligt byggande på fastigheten ÖLYCKE 1:98, Storgatan 12, Löberöd

Ärendebeskrivning

För fastigheten Ölycke 1:98 beviljades år 2007 (2007-10-10 § 158) ett lov för en blomsterhandel. Samma lokaler inom byggnaden har både tidigare och senare använts till affärsverksamhet, dock med något skiftande inriktning när det gäller typen av varor som bjuds till försäljning. Men från och med tiden kring årsskiftet 2018-2019 har ändringar skett. Idag har tidigare affärslokaler ändrats till bostäder. Det krävs bygglov för att helt eller delvis ta en byggnad i anspråk för ett väsentligt annat ändamål. Detta tillsynsärende har upprättats med anledning av att den ändrade användningen på fastigheten Ölycke 1:98 har skett olovligen. I detta beslut prövas frågan om en byggsanktionsavgift för överträdelsen.

Beslutsunderlag

Klagomål på olovligt byggande	2022-01-17
Information ang. olovlig byggnation	2022-02-15
Räddningstjänsten angående Ölycke 1:98	2022-09-14
Beviljat lov 2007	2022-03-17
Mäklare annons 2018	2022-09-15
Energideklaration	2022-08-29
Fastighetsäg. önskemål om adresser	2022-02-08
Svar från kartavdelningen	2022-02-25
Adressregister från skatteverket	2022-04-06
Mäklare annons 2022	2022-09-02
Plan 12-LÖB-25S	2022-02-10
Blomsterhandeln berättar	2022-11-21
Returpalatset berättar	2022-11-21
Landen Syd AB – Bolagshändelser 2019	2022-11-21
Sydsvenskan artikel	2022-11-21
Foton platsbesök 1	2022-11-21
Foton platsbesök 2	2022-11-21
Yttrande om förslag till beslut	2023-01-17
Förvaltningens foton 2005	2023-02-08
Foton från Google 2011-2021	2023-02-08
Beräkning byggsanktionsavgift	2023-02-08

Bygglovsansökan planritning vån 1	2023-03-23
Mailkonversation med fastighetsägare 2023-02-27	2023-02-27
Mail från sakägare – Svar samt konversation (Energiberäkning) Från sakägare till handläggare	2023-03-01
Information från bygglovschef till lagfaren ägare	2023-03-01
Mail 2023-03-02. Fastighetsägare till bygglovschef	2023-03-02
Mail 2023-03-08. Bygglovschef svarar till fastighetsägare	2023-03-23
Jurist svarar på fråga om fullmakt	2023-03-23

Redogörelse för ärendet

Detta tillsynsärende upprättades efter att en anonym anmälan inkom till förvaltningen den 17 januari 2022. Enligt anmälan inreder fastighetsägaren lägenheter i utrymmen där det tidigare såldes kräldjur. Information beträffande inkommen anmälan och upprättat tillsynsärende utfärdades till fastighetsägaren den 15 februari 2022. Förvaltningen har därefter besökt fastigheten vid två tillfällen för dokumentation. Andra besöket på fastigheten skedde i samverkan med Räddningstjänsten syd.

Då det beträffande fastighetens användning endast finns ett fåtal användbara uppgifter att tillgå i förvaltningens arkiv, har utredning orsakat ett omfattande sökande i externt material. Tidigare ägare till fastigheten och även innehavare av butiker i fastigheten har bidragit med information för klargöranden.

För den aktuella fastigheten gäller en plan som vann laga kraft 1939 (Eslövs kommuns plannummer: L2) (Planbeteckning hos LM: 12-LÖB-25S). Av planen framgår att området är avsett för bostadsändamål, men även att "byggnadsnämnden må dock medgiva inredning av samlings-salar och garage, samt lokaler för handel och hantverk".

Yttranden

Fastighetsägaren har inte skriftligen yttrat sig gällande förvaltningens utfärdade information om det upprättade tillsynsärendet, och inte heller returnerat det bifogade delgivningskvittot. Men flera möten mellan fastighetsägaren och förvaltningen har ägt rum. Fastighetsägaren har muntligen och vid upprepade tillfällen hävdat att de ändringar eller åtgärder som krävs för att ändra användningen från butikslokaler till bostäder, redan var genomförda när han genom köp blev ägare till fastigheten. Enligt fastighetsägaren har renovering utförts, men inte sådana arbeten som syftar till att inreda för nya lägenheter. På så sätt vill fastighetsägaren göra gällande att han inte har ändrat användningen av fastighetens utrymmen.

Den 22 november 2022 utfärdade förvaltningen förslag till beslut i detta ärende. Den 6 december 2022 hölls ett möte. I mötet deltog tillsynshandläggaren och fastighetsägaren, samt en i fastighetsägarens intressen verkande jurist. Den 17 januari registrerade förvaltningen fastighetsägarens yttrande om förslaget till beslut. Yttrandet bifogas detta beslut.

Inför nämndens sammanträde den 1 mars 2023 valde nämndens ordförande att lyfta ut ärendet ur dagordningen, med anledning av att ägaren till fastigheten i fråga inkom med ytterligare yttranden. Fastighetsägarens yttranden bifogas detta beslut.

Fastighetsägaren har den 9 mars 2023 inkommit med en ansökan om lov för ändrad användning (Ärende Bygg.2023.76). I bygglovsärendet finns en planritning som visar de utrymmen som detta tillsynsärende gäller. Planritningen bifogas underlaget till detta beslut.

Den 21 mars 2023 meddelar den i fastighetsägarens intressen verkande juristen att denne inte längre agerar i egenskap av ombud för fastighetsägaren. Yttrandet bifogas detta beslut.

Motivering

- *Frågan om överträdelse*

Av 9kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900) följer:

Det krävs bygglov för

1. nybyggnad,
2. tillbyggnad,
3. annan ändring av en byggnad än tillbyggnad, om ändringen innebär att
 - a) byggnaden helt eller delvis tas i anspråk för eller inreds för ett väsentligen annat ändamål än det som byggnaden senast har använts för eller enligt senast beviljade lov har anpassats till utan att den avsedda användningen kommit till stånd,
 - b) det i byggnaden inreds någon ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk, eller industri, eller
 - c) byggnaden byter färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial eller byggnadens yttre utseende avsevärt påverkas på annat sätt.

Första stycket 3 c gäller bara om byggnaden ligger i ett område som omfattas av en detaljplan.

Av 10 kap. 3 § plan- och bygglagen följer:

En åtgärd får inte påbörjas innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked, om åtgärden kräver

1. bygglov, marklov eller rivningslov, eller
2. en anmälan enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 8§.

Ett lov gällande en tillbyggnad på fastigheten Ölycke 1:98 beviljades år 2007. Tillbyggnaden har uppförts vid fasaden mot Storgatan. Av handlingar i lovet framgår att tillbyggnaden är avsedd att tjäna befintlig butiksverksamheten på fastigheten. Dock kan det inte med hjälp av dokumenten i lovet avgöras exakt vilka ytor inom byggnaden, förutom tillbyggnaden, som ska nyttjas för butiksverksamheten.

Dokumentationen hos förvaltningen, som visar förändringar inom byggnaden på fastigheten Ölycke 1:98, är mycket begränsad. Men förvaltningens utredning har dock producerat ett

ganska rikligt bildmaterial som visar förändringar på utsidan av byggnaden i fråga. Av bilderna framgår att flera butiksverksamheter har bedrivits i byggnaden. Bildmaterialet bifogas detta beslut (Foton platsbesök 1, Foton platsbesök 2, Förvaltningens foton 2005, Foton från Google 2011-2021).

Personer som har bedrivit verksamheter i lokalerna har bidragit med information till denna utredning. Av dessa berättelser framgår att alla utrymmen i byggnaden som har fönster mot Storgatan har nyttjats för butiksverksamheter under åren 2012 till 2017. Av berättelserna framgår också att det fanns två lokaler avsedda för butiksverksamhet i byggnaden. En verksamhet som bedrevs i lokalen under åren 2017 till 2018 blev föremål för ett tillslag som utfördes av polisens Nationella operativa avdelning (NOA), då butiks innehavaren via nätet sålde fridlysta djur, vilket uppmärksammades bland annat av tidningen Sydsvenskan.

Enligt Energideklaration som upprättades den 6 augusti år 2017 är fastigheten delad i utrymmen med följande adresser: Storgatan 12A, Storgatan 12B, Storgatan 12 E, Storgatan 12 F och Storgatan 12 G. I samma energideklaration uppges att det finns tre bostadslägenheter inom fastigheten, och att det finns två butiks- och lagerlokaler. Dessa bostadslägenheter utgör fyrtiofyra procent (44 %) av uppvärmda utrymmen, medan lokaler för butiks- och lagerlokaler för övrig handel utgör femtiosex procent (56 %) av uppvärmda utrymmen.

Under år 2018 tar den dåvarande ägaren till fastigheten Ölycke 1:98 - Landen Syd AB - beslut om att fastigheten ska avyttras. I ett prospekt som upprättades av Alstad Fastighetsbyrå i samband med försäljningen visas att utrymmena inom fastigheten delas i tre bostadslägenheter, och att det utöver dessa tre bostadslägenheter finns ytterligare två utrymmen som benämns "12A Lokal" respektive "12B Lokal".

I månaden januari 2019 får fastigheten Ölycke 1:98 en ny ägare, vilket sker genom att bolaget Landen Syd AB försäljs till ny ägare. Enligt uppgift från Allabolag registreras Alexander Ramansson för styrelseuppgifter i bolaget Landen Syd AB den 23 januari 2019. Alexander Ramansson är den person som representerat fastigheten Ölycke 1:98 under förvaltningens utredning.

Den 28 januari 2022 skickar representanten för fastigheten Ölycke 1:98 ett mejl till förvaltningens kartavdelning med ett önskemål om att få registrera fler adresser på fastigheten. Fastighetsägarens motivering till önskemålet lyder enligt följande: "jag vill rätta antal ingångar/adresser på min fastighet då antal adresser inte stämmer överens med verkligheten. Sammanlagt ska det finnas 10 olika adresser, i dagsläget finns det endast 5 registrerade".

Ett utdrag från Skatteverkets folkbokföringsregister den 5 april 2022 visar ett märkligt förhållande. Enligt utdraget är totalt tolv (12) personer skrivna som boende på fastigheten. Dessa personer är fördelade på tre adresser inom fastigheten, och dessa adresser benämns enligt följande: Storgatan 12 A, Storgatan 12B och Storgatan 12B BV.

Under år 2022 har den nuvarande fastighetsägaren visat sitt intresse i att avyttra fastigheten Ölycke 1:98. I annonsering på nätet - genom fastighetsförmedlaren Våningen & Villan - kan följande läsas: "8 radhus. 9e radhuset påbörjat, är ej klar. VA & EL är draget, isolerad platta är gjuten". Vidare kan även följande läsas: "Samtliga lägenheter är utrustade med diskmaskin, tvättmaskin samt torktumlare. Samtliga lägenheter med kallhyra är utrustade med nya Luft/Luft värmepumpar. Hela fastigheten är nyligen totalrenoverad invändigt (elsystem, stambyte vatten & avlopp samt isolering), delvis utvändigt".

Den nuvarande fastighetsägaren har avlagt ett yttrande i anslutning till förvaltningens utfärdade förslag till beslut. Fastighetsägarens yttrande bifogas detta beslut. Med anledning av fastighetsägarens yttrande har förvaltningen följande att säga:

Under punkt 2 i sitt yttrande hävdar fastighetsägaren att kommunen har ett felaktigt underlag för både den rättsliga bedömningen och beräkningen av ytor. Då fastighetsägaren inte definierar vilket underlag som är felaktigt, och inte heller vad det felaktiga består i, kan förvaltningen inte bemöta fastighetsägarens påstående.

Under punkt 3 i sitt yttrande hävdar fastighetsägaren att det är oklart vilka ytor som kan komma att beröras av ett eventuellt bygglov. I frågan om ytorna har förvaltningen bedömt med hjälp av energideklarationen från år 2017. Av denna deklARATION framgår att det på fastigheten finns tre bostäder, vilka utgör 44 procent av utrymmet. Övriga utrymmen som utgör 56 procent, nyttjas till butiks- och lagerlokaler för övrig handel. Förvaltningens bedömning är att nämnda utrymmen för butiks- och lagerlokaler blir föremål för en bygglovspliktig åtgärd i samband med att dessa inreds för bostadsändamål, enligt 9 kap. 2 § plan- och bygglagen.

Under punkt 4 i sitt yttrande hävdar fastighetsägaren att "*det är ostridigt att det är tidigare ägare av Landén AB vilka har ändrat byggnadens användning*", och dessutom att "*tidigare ägare av Landén AB har gjort åtskilliga ändringar*". Då dessa ändringar inte beskrivs, och än mindre beläggs med bevis, kan förvaltningen inte bedöma riktigheten i påståendet att en ändring i byggnadens användning har ägt rum innan den nuvarande fastighetsägaren genom köp blev ägare till fastigheten.

Det som fastighetsägaren framför under punkt 5 i sitt yttrande får tolkas som att det är fastighetsägarens mening att det inte ska beslutas om byggsanktionsavgift, eftersom planbestämmelsen anger bostadsändamål. Det förhåller sig dock på det viset att en väsentligt ändrad användning är en lovpliktig åtgärd enligt 9 kap. 2 § plan- och bygglagen, och när en sådan väsentligt ändrad användning äger rum olovligen ska tillsynsmyndigheten ingripa och besluta om en påföljd, enligt 11 kap. 5 § plan- och bygglagen.

Det som fastighetsägaren framför under punkt 6 gäller en eventuellt kommande ansökan om lov för redan utförda åtgärder. Detta tillsynsärende gäller dock beslut i frågan om en byggsanktionsavgift med anledning av att en lovpliktig åtgärd vidtagits olovligen.

Under punkt 7 uttrycker fastighetsägaren att "*Tillsynsärendet bedrivs mot fel part*", och att det vid tidpunkten för nuvarande fastighetsägares tillträde "*endast fanns bostadsändamål i*

byggnaden”. Förvaltningen har dock under utredningen inte funnit någonting som tyder på att fastighetsägarens påstående äger sin riktighet.

Fastighetsägarens yttrande ändrar inte förvaltningens bedömning. Det som förvaltningens undersökning funnit beträffande användning av utrymmen inom fastigheten Ölycke 1:98 under åren från 2007 till 2019 talar emot den bild som representanten för den nuvarande fastighetsägaren har velat göra gällande. Enligt representanten skulle hela fastigheten redan varit anpassad eller inredd för bostadsändamål vid tiden för förvärvet av fastigheten i månaden januari år 2019. Men förvaltningens utredning visar att det på fastigheten före år 2019 endast fanns fem adresser, varav tre utgör bostadslägenheter, och två utgör lokaler. Förvaltningen bedömer att utrymmen inom fastigheten som tidigare använts för butiksverksamhet har olovligen tagits i anspråk för bostadsändamål, och att detta är en utveckling som påbörjats under den tid som nuvarande representanter för bolaget Landen Syd AB haft rådigheten över fastigheten.

Förvaltningen bedömer att bygglovspliktiga åtgärder enligt 9 kap. 2 § första stycket 3a plan- och bygglagen har vidtagits på fastigheten Ölycke 1:98. Åtgärderna har vidtagits utan ansökan om lov, och utan utfärdat startbesked. Förvaltningens bedömning är att bestämmelsen i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen har överträtts.

- *Frågan om ingripande*

Av 11 kapitlet 5 § plan- och bygglagen följer:

En tillsynsmyndighet ska pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

Förvaltningen bedömer att ett ingripande är skäligt då en överträdelse ägt rum. Överträdelsen består i att bygglovspliktiga åtgärder vidtagits utan ansökan, och utan ett startbesked från förvaltningen. Det innebär att förvaltningen ska besluta om en påföljd för överträdelsen, i enlighet med 11 kap. 5 § plan- och bygglagen.

- *Påföljd av överträdelsen*

Av 11 kapitlet 51 § plan- och bygglagen följer:

Om någon bryter mot en bestämmelse i 8 – 10 kapitlet eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av någon av bestämmelserna i 16 kapitlet 2 – 10 §§ eller mot en bestämmelse i en EU-förordning om krav på byggnadsverk eller byggprodukter, ska tillsynsmyndigheten ta ut en särskild avgift (byggsanktionsavgift) enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 12 §.

Av 9 kap. 1 § plan- och byggförordning (2011:338) följer:

En byggsanktionsavgift enligt 11 kap. plan- och bygglagen (2010:900) ska tas ut för de överträdelser och med det belopp som följer av detta kapitel. Avgiften fastställs med tillämpning av det prisbasbelopp som gäller för det år som beslutet om avgiften fattas. Avgiften får uppgå till högst 50 prisbasbelopp.

Av 1 kap. 7 § plan- och byggförordning följer:

Med sanktionsarea avses i denna förordning den area som i fråga om

1. en lov- eller anmälningspliktig åtgärd motsvarar brutto- eller öppenarean eller en kombination av dessa minskad med 15 kvadratmeter, eller
2. en markåtgärd motsvarar den area som åtgärden avser. Förordning (2013:308).

Av 9 kap. 8 § plan- och byggförordning följer:

Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en sådan ändring av en byggnad som kräver lov enligt 9 kap. 2 § första stycket 3 a eller 8 § första stycket 4 plan- och bygglagen eller kräver anmälan enligt 6 kap. 5 § första stycket 11 och som innebär ändrad användning innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är

1. för ett en- eller tvåbostadshus, 0,125 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,003 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,
2. för en komplementbyggnad, ett komplementbostadshus eller en annan liten byggnad, 0,0625 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,003 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser,
3. för ett flerbostadshus, en kontorsbyggnad, handelsbyggnad eller en byggnad för kultur- eller idrottsevenemang, 0,25 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0125 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarean som ändringen avser, och
4. för en annan byggnad än de som avses i 1-3, 0,25 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,00625 prisbasbelopp per kvadratmeter av den sanktionsarea som ändringen avser.

Förvaltningen bedömer att en byggsanktionsavgift ska tas ut i enlighet med 11 kap. 51 § plan- och bygglagen, och att beräkningen av avgiften ska ske i enlighet med 9 kap. 8 § första stycket 3 plan- och byggförordning.

- *Beräkning av sanktionsavgift*

Beräkningsgrunden för sanktionsavgiften är 0,25 prisbasbelopp med tillägg av 0,0125 prisbasbelopp per kvadratmeter av arean. Arean som ligger till grund för beräkning är den yta som ändrats från butiksverksamhet till bostäder. Arean är: $(459 \cdot 0,56) - 15 = 242 \text{ m}^2$. Det beräknade beloppet blir $(0,25 \cdot 52500) + (0,0125 \cdot 52500 \cdot 242) = 171\,973$ kronor.

- *Eventuella skäl till nedsättning av sanktionsavgift;*

Av 9 kap. 3a § plan- och byggförordning följer;

Om en byggsanktionsavgift ska tas ut på grund av att den avgiftsskyldige har påbörjat en åtgärd innan byggnadsnämnden gett ett startbesked, ska avgiften bestämmas till hälften av det belopp som annars följer av detta kapitel om den avgiftsskyldige när åtgärden påbörjades

1. hade fått bygglov för åtgärden, eller
2. hade fullgjort skyldigheten att anmäla åtgärden.

Av 11 kapitlet 53 § plan- och bygglagen följer;

En byggsanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet. Avgiften behöver dock inte tas ut om det är oskäligt med hänsyn till

1. att den avgiftsskyldige på grund av sjukdom inte har förmått att själv eller genom någon annan fullgöra sin skyldighet,
2. att överträdelsen berott på en omständighet som den avgiftsskyldige inte har kunnat eller bort förutse eller kunnat påverka, eller
3. vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika att en överträdelse skulle inträffa.

Av 11 kapitlet 53 a § plan- och bygglagen följer;

En byggsanktionsavgift får i ett enskilt fall sättas ned om avgiften inte står i rimlig proportion till den överträdelse som har begåtts. Avgiften får sättas ned till hälften eller en fjärdedel.

Vid prövningen enligt första stycket ska det särskilt beaktas om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet eller om överträdelsen av andra skäl kan anses vara av mindre allvarlig art.

Förvaltningen konstaterar att det saknas grund för halvering av byggsanktionsavgiften enligt 9 kap. 3a § plan- och byggförordning. Förvaltningen finner inte skäl till att nämnden ska avstå från uttag av byggsanktionsavgift, enligt bedömningsutrymmet i 11 kap. 53 § plan- och bygglagen. Förvaltningen bedömer att överträdelsen är av allvarlig art, och att den i plan- och byggförordningen bestämda byggsanktionsavgiften för överträdelsen får anses vara proportionerlig och korrekt. Förvaltningen bedömer att nedsättning av byggsanktionsavgiften enligt bedömningsutrymmet i 11 kap. 53 a § plan- och bygglagen inte ska ske.

- *Möjlighet att vidta rättelse*

Av 11 kap. 54 § plan- och bygglagen följer:

En byggsanktionsavgift ska inte tas ut om rättelse sker innan frågan om sanktion eller ingripande enligt detta kapitel har tagits upp till överläggning vid ett sammanträde med tillsynsmyndigheten.

Av 9 kap. 2 § plan- och byggförordning följer:

Om en byggsanktionsavgift har beslutats för en överträdelse och den avgiftsskyldige därefter inte vidtar rättelse, ska en ny avgift för överträdelsen tas ut. Varje sådan ny avgift tas ut med det dubbla det belopp som togs ut senast i enlighet med detta kapitel. Den sammanlagda avgiften för överträdelse får dock uppgå till högst 50 prisbasbelopp.

En ny avgift får beslutas endast om den avgiftsskyldige har fått skälig tid att vidta rättelse.

Förvaltningens bedömning är att rättelse är möjligt genom att det vidtagna återställs. Mark- och miljööverdomstolen har i ett avgörande slagit fast att ett påbörjande av byggnadsarbeten utan startbesked kan rättas genom att de åtgärder som vidtagits återställs (MÖD mål nr 2014-01-08 mål nr P 7235-13). Om byggherren återställer vidtagna åtgärder innan ett sammanträde med tillsynsmyndigheten ska sanktionsavgiften inte tas ut, i enlighet med 11 kap.54 § plan- och bygglagen.

Rättelse innebär enligt förvaltningens bedömning och bestämmande följande: Att fastigheten Ölycke 1:98 brukas i överensstämmelse med den beskrivning som framgår av energideklaration utförd av Jonas Helmfrid, Skandek AB, den 6 augusti 2017. Det innebär att 44 % (202 m²) av byggnadens uppvärmda utrymme brukas för bostadsändamål, och att 56 % (257 m²) av byggnadens uppvärmda utrymme brukas för butiks- och lagerlokaler för övrig handel. Samtliga utrymmen längs Storgatan, vilka utgör de norra delarna av byggnadskropparna, ska brukas för ändamålet butiks- och lagerlokal för övrig handel. Utrymmen mot innergården, vilka utgör de södra delarna av byggnadskropparna, ska brukas för ändamålet bostadslägenheter, och dessa bostadslägenheter ska utgöra tre till antalet. Rättelse har ägt rum när representant för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden vid besök i fastigheten kan konstatera att fastigheten brukas enligt ovan.

Fastighetsägaren har genom förvaltningens utfärdade förslag till beslut den 22 november 2022 informerats om innebörden av begreppet rättelse, och att ett undvikande av ett beslut i frågan om en byggsanktionsavgift kräver att rättelsen vidtagits senast dagen för byggnadsnämndens sammanträde.

- *Definition av avgiftsskyldig person*

Av 11 kap. 57 § plan- och bygglagen följer:

En byggsanktionsavgift ska tas ut av

1. den som när överträdelsen begicks var ägare till den fastighet eller det byggnadsverk som överträdelsen avser,
2. den som begick överträdelsen, eller
3. den som har fått en fördel av överträdelsen.

Förvaltningen finner att Landen Syd AB 556981-2406, är ägare till fastigheten Ölycke 1:98, och att Landen Syd AB varit ägare till fastigheten under den tid som överträdelsen begåtts, och även att Landen Syd AB är den som skulle få fördel av överträdelsen. Förvaltningen bedömer att byggsanktionsavgiften ska tas ut av Landen Syd AB.

- *Frågan om preskription inträtt*

Av 11 kap. 58 § plan- och bygglagen följer:

Innan tillsynsmyndigheten beslutar att ta ut en byggsanktionsavgift ska den som anspråket riktas mot ges tillfälle att yttra sig.

En byggsanktionsavgift får inte beslutas, om den som anspråket riktas mot inte har getts tillfälle att yttra sig inom fem år efter överträdelsen.

Förvaltningen bedömer att överträdelsen startade år 2019. Information till fastighetsägaren gällande upprättat tillsynsärende utfärdades den 1 februari 2022. Förvaltningen har vid två tillfällen besökt fastigheten i närvaro av fastighetsägaren. Fastighetsägaren har avlagt ett yttrande i anslutning till förvaltningens utfärdade förslag till beslut. Förvaltningen bedömer att fastighetsägaren har getts tillfälle att yttra sig inom fem år från det att överträdelsen begicks, och att nämnden kan fatta beslut i enlighet med 11 kap. 58 § plan- och bygglagen.

- *Samlad bedömning*

Förvaltningen konstaterar att en ändrad användning av ytor inom fastigheten Ölycke 1:98 olovligen har ägt rum, och bedömer att dessa ändringar startade under år 2019. Förvaltningen bedömer att ett ingripande är skäligt enligt 11 kap. 5 § plan- och bygglagen, och att ägare till fastigheten och tillika de som genomfört det olovliga ska belastas med en byggsanktionsavgift enligt bestämmelserna i 11 kap. 51 § plan- och bygglagen och 9 kap. 8 § p 3 plan- och byggförordning. I det fallet att rättelse inte vidtas ankommer det på miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att ta ställning i frågan om ytterligare byggsanktionsavgifter i enlighet med bestämmelsen i 9 kap. 2 § plan- och byggförordning.

Ägare till fastigheten Ölycke 1:98 har möjligheten att i efterhand ansöka om lov för redan utförda åtgärder. Att lov beviljas i efterhand reparerar dock inte skadan av att åtgärder vidtagits utan startbesked. Ett undgående av byggsanktionsavgiften kräver återställande av olovligt vidtagna åtgärder senast dagen för miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträde.

Under förutsättningen att ett lov gällande inredande av bostäder beviljas i efterhand, utesluts förvaltningens möjlighet att agera i enlighet med 9 kap. 2 § plan- och byggförordning gällande den olovligt genomförda ändringen. Det ankommer miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att besluta om åtgärder som vidtas på fastigheten Ölycke 1:98.

Förvaltningens förslag till beslut

Med anledning av att Landen Syd AB, 556981-2406, på sin fastighet Ölycke 1:98 (Storgatan, Löberöd) har ändrat användning i delar av fastigheten i strid med 9 kap. 2 § första stycket 3a plan- och bygglagen, föreslår förvaltningen att nämnden med stöd av 11 kap. 51 § plan- och bygglagen och 9 kap. 8 § p 3 plan- och byggförordning beslutar att ta ut byggsanktionsavgiften 171 973 kronor för överträdelsen.

Beslutet kan överklagas till Länsstyrelsen i Skåne län

Överklagandet, som ska vara skriftligt, lämnas in eller skickas till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv. För att överklagandet ska kunna prövas måste handlingarna ha kommit in senast tre veckor från den dag då du fick del av beslutet.

Ange diarienummer på ärendet, ditt namn, e-postadress eller postadress och varför du anser att beslutet är felaktigt samt på vilket sätt du vill att beslutet ska ändras. Bifoga handlingar eller annat som stödjer din uppfattning.

Miljö och Samhällsbyggnad

Dave Borg
Förvaltningschef

Christian Nielsen
Bygglovschef

Upplysningar

Av 11 kap. 59 § plan- och bygglagen följer: ett beslut om att ta ut en byggsanktionsavgift ska delges en avgiftsskyldige.

Av 11 kap. 61 § plan- och bygglagen följer: en byggsanktionsavgift ska betalas inom två månader efter det att beslutet om att ta ut avgiften har delgetts den avgiftsskyldige enligt 59 §. Det gäller dock inte, om tillsynsmyndigheten i beslutet har bestämt en senare betalningsdag. Ett beslut om byggsanktionsavgift får efter sista betalningsdagen verkställas som en dom som vunnit laga kraft.

Om ett beslut om byggsanktionsavgift inte har verkställts inom tio år från det att beslutet vunnit laga kraft, behöver avgiften inte betalas.